A 2

927

# APPENDIX
*AD*
# ANIMADVERSIONES
*IN*
# PHARMACOPOEIAM
## AUGUSTANAM, EJUSQUE
## ANNEXAM MANTISSAM.

*ITEM AD*
# PHARMACOPOEIAM
## REGIAM
*SEU*
# DISPENSATORIUM
## NOVUM;

*IN QVA*

OBSCURA EXPLICANTUR, ET notis perſpicuis illuſtrantur, nova inſuper & ſecretiora remedia adjiciuntur.

*Operâ & ſtudio*

EJUSDEM AUTHORIS
JOANNIS ZWELFER
PALATINI. M.D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

GOUDÆ,

Sumptibus GULIELMI vander HOEVE.
M. DC. LVIII.

Digitized by Google

928

# SERENISSIMO, POTENTISSIMO PRINCIPI, DOMINO DOMINO
# LEOPOLDO
## HUNGARIÆ ET BOHEMIÆ REGI

ARCHIDUCI AUSTRIÆ, DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET WIRTENBERGÆ, &c. COMITI TYROLIS, &c.

NOviter in Medicæ artis cenſuram prodeunti labori meo, ut publici favoris viam benignitate Regiâ aperias, facilè exorari Te ſines, REX SERENISSIME POTENTISSIME: Tu enim clementiâ illâ Domui Auſtriacæ innata, non poteris non dignari clientem, qui ad votum Tuum, juxta illud, Suprema Lex Salus populi eſto, avidiſſimè conſpirat; dum errores circa genuinam componendorum & præparandorum medícamentorũ Methodum paſ-



Digitized by Google

ſim committi ſolitos, quibus populus in diſpendium æris & valetudinis ſæpè ſæpius præcipitatur, in lucem omnium profert, detegitque, ut hac etiam in parte ſubditi Tui feliciùs vivant. Quod verò audaciore fronte in Majeſtatis Tuæ conſpectum ſe ſiſtere, & ad virtutis Auſtriacæ pluribus faxint Superi, coronis laureandæ! tholos ſuſpendi geſtiat Opella hæc mea, eo optatu, ut reperiat illic aſylum, & ſub Regiis anciliis tutamen contra tot apertam hâc in causâ veritatem cum juge orbis allatrantium Zoilorum odium & invidiam; non opus erat incitamento alio, quàm quòd primâ editione apud Sereniſſimi Fratris (invidentibus Terræ Cœlis tantum theſaurum, ideoque inter indigetes ἐν τοῖς ἁγίοις tranſpoſitum) Regiam Clementiam non paſſa repulſam, Succeſſori per ſingularem Numinis providentiam ſapienter Nobis proviſo totam ſeſe debere humillimè proteſtetur, agnoſcatque eodem tramite ſibi tendendum auctæ, quô præiverat antè. Qua propter hanc opellam meam auctam, dum ad Regium obſequium reverenter demitto, eamque in debiti & ſubjectionis

teſſeram

teſſeram clementiſſimè recipi & foveri exopto, ſimul etiam indefeſſis precibus Regem Regum, ut Majeſtatem Veſtram, Auſtriacæ Dominationi firmamentum, ſubditis Principem, Orbi toto & generi humano Delicias, longævâ felicitate pennare jubeat, & conſervare dignetur humillimè oro, addito eôdem, quo priorem dedicationem concluſeram voto,

Ut Regna adjungat Regnis, nova Sceptra Coronis

REGIÆ MAJESTATIS

VESTRÆ

*æternùm devotus*

JOANNES ZWELFER.

# PRÆFATIO

## Benevole Lector!

QUis iſtis temporibus, neſcio quo genio malè perſuaſi arbitrantur, ſaluberrimam præparandorum & componendorum medicamentorum artem à veneranda antiquitate ùt inventam, ita ſatis excultam ad id faſtigii exſurrexiſſe, ut qui ei aliquid conatur addere, is cum Gigantibus impiam Cœlo monomachiam movere dicatur; ſed, hîc & nunc Jovi Statori aram ponendam, nec cogitandum de plus ultra, & omninò Veterum veſtigiis inſiſtendum; Illi, inquam non exiguam ingerunt Rei Medicæ injuriam, dum recentioribus ingenii ſui divino igniculo ſuſcitati fœtum, in publicum emolumentum conferentibus litem movent; à qua tamen immunes & abſolutos eſſe jubent Galenum & Arabes, quorum hi in Galenum, iſte in Hippocratem additamenta, id eſt, eandem culpam committentes, fecerunt. Profectò ſi & hi ætate ſuâ ſimiliter ſenſiſſent, næ, vix umbram veritatis haberemus, ipsâ veritate in putei fundo, ſeu ignorantiæ tenebris adhuc immersâ. Erat nimirùm ſeculo Hippocratico Medicina embryonis inſtar, à divino Sene veluti recens concepta, rudi membrorum adumbratione confuſa, quam dein veluti urſi partum informem Galenus, Hippocraticæ Majeſtatis aſſertor, lambendo, id eſt, libris de Compoſitione Medicamentorum & aliis, paulò diſtinctiorem reddidit & perfectiorem; ita tamen, ut & poſteris Arabibus Mauritanisvé locum reliquerit minimè anguſtum, ſuæ etiam ſegetis meſſem in horreum medicum convehendi. Cùm enim apud Hippocratem & Galenum vix audias præter Peplium, Colocynthidem, Eſulam, Veratrum & ſimilia extremarum quaſi torturarum inſtrumenta, quorum uſus tot præcautionibus vix ſatis circumſeptus etiam peritis adhuc horrori eſt, iſti Arabes locuplete benigniorum remedio-

Digitized by Google

mediorũ ſuppellectile rem medicam ditârunt auxeruntque: undè quòd incognitam Rhabarbari radicem ſciamus purgare flavam bilem ſuaviter; Senæ folia ſine querela eſſe vacuando humori atro; Laricis fungum Agaricum ad phlegmaticam ſaburram non violenter everrendam dicatum; Saccharum, Mannam, Caſſiam, & ſexcenta alia Pharmacopolii pyxides eleganter non minùs quàm abundè diſtinguere, totum experientiæ eorundem debemus, qui, quæ in Veterum mentem haud deſcenderunt, labore improbo aperuerunt, ſuis vigiliis priorum induſtriam ſuppleverunt, &, ut paulò jucundiora remedia extarent, effecerunt. Sed quid hæc noſtra commemorem? quis illorum vel aquæ Roſaceæ ſaltem eleganter deſtillandæ rationem tradidit? quis Olei Still. Eſſentiæ genuinæ, Magiſterii veri & ſimilium artificium literis conſignavit? Undè meritò ſentiendum, multa illos ſciviſſe, plura latuiſſe. Etenim DEUS ſuorum bonorum in tempore, pondere & menſura pro ſanctificantis ſuæ voluntatis benè-placito Diſpenſator juſtiſſimus non totum ſeſe in codices Veterum (ut araneus telam ſuam,) exhauſit, quin huic & futuris ſeculis quædam reſervaverit. Conſideremus porrò & oculis noſtris ſubjiciamus præparationes antiquorum, quid aliud ſunt, quàm externas tantùm ſordes abradere? ſuperficietenùs impuritates abluere? noxias qualitates Saccharo & Melle (ad palati ſolummodò decipulam, quicquid interim contractô præcordiorum horrore & nauſeâ ſentiat ſtomachi Oeconomus) non dico corrigere, ſed duntaxat fuco quaſi oblinere? Coquus certè, qui animalium interanea ſincera, id eſt amurcâ fecum adhuc fœta, tetro eorum ſapore per multitudinem aromatum tantiſper ſopito, & fœtore per Ambræ Moſchique ſuaveolentiam ſuppreſſo, menſæ tuæ apponeret, multis ſtultus hic Magirus vapularet. Quod ſi morbo decumbentibus (ne, quod animo ſtat minuere, plus generetur excrementi, neve hebetiores ad ſolidoris

cibi concoctiorem impureſque vires penitus opprimantur) exhibemus non cibos ſanorum trituratorum modò coctos, ſed abjectis ſiliquis in Contuſa, Conſummata, aut Gelatinas redactos offerimus, cur idipſum operâ non minùs neceſſariâ non liceat in præparatione medicamentorum? Undè Galenus cùm animadverteret, naturam à primo generationis exordio, & in ipſo matris utero ſpagyricam therapiam exercere, & per varias alimenti jam aſſumpti metamorphoſes, antequam in deperditæ ſubſtantiæ locum, optimam etſi minimam illius portionem noſtri corporis partibus adjungit, in ventriculo, hepate, corde, pulmonibus, arteriis, venis, & ſingulis denique partibus, tanquam variis digeſtionum culinis, multiplicem inutilium ab heterogeneis partibus perficere ſeparationem, intimo animi voto exoptavit ſimia & imitator fieri naturæ. Viderat ſagaciſſimus ſalubrium Indagator, ſimplicia medicamentorum corpora, quemadmodum nobis à natura ſuppeditantur, non pura, ſed compluribus excrementis miſta: ſæpè in unius medicamenti corpore, ſub unâ quâdam communi formâ plures partes eſſentiales diverſarum virtutum, non à naturâ ſed ab arte naturam perficiente, ſeparabiles contineri, ſæpè qualitates ſibi invicem, aut naturæ noſtræ manifeſtâ vel occultâ antipathiâ peculiariter adverſas, & non raró plùs mali in medicamento, quàm in morbo latere: idcircò propter inconvenientem facultatum compoſitionem certas noſtri corporis partes lædere vel juvare, neque ſemper crudum & integrum ſimplex quibusvis individuis poſſe adhiberi, ſtimulo ſciendi compulſus, 1 *Simpl.* 17. *ſcripſit, ſe promptiſſimè omnia pericula ſubiturum, ſi quam machinam vel artem poſſet invenire*, (de aceto loquens) *ſicut in lacte contrariarum partium, ſeri coaguli, & butyri ſeparationem inſtituendi.* At facili ſanè negotio Galenus hujus voti compos fieri potuiſſet, ſi ea, quæ de Theriaca ad Piſonem c.18. ſcripſit, ad elegantiorum medicamentorum præparationem transtuliſſet, cum dixit:

*Ignis*

*Ignis multa efficit meliora, & interdum latentem rerum naturam detegit, quadam etiam, in quos volumus uſus, ignis apta reddit. Aurum quippe igne à nobis examinatur, & hoc pacto purum ab impuro ſeparatur: Nonnulla qua nutrimenti cauſa ſumimus, igne nobis idonea redduntur: Panis & pecudum piſciumque carnes, quamdiu cruda ſunt, non appetuntur, at ubi cocta fuerint, etiam in nutrimentum cedunt. Denique multa reperiuntur ad ſtructuram medicamentorum attinentia, qua, donec priſcam ſua natura rigiditatem ſervaverint, accerrima ſunt & corporibus inimica, ignium autem virtute temperata, nobis idonea fiunt.* Sed Pyrotechniæ laboribus deterritus in vulgaribus ſubſtitit, & non ſolùm ingratum, ſed etiam agoniſticum catharctici hauſtum exhibuit, quo paulò delicatior æger, viſô etiam vix poculo, ſolâ nauſeabundâ ſaporis & odoris phantaſiâ exhorreſcens, & quaſi aliquâ vi magneticâ concitatus ἄνω καὶ κάτω, ſuſque deque quicquid intra ventriculum boni malique nullo diſcrimine continetur, eructat; dum interim hodierni temporis Medici, ingenioſo Pyrotechniæ beneficio, ad omnium morborum genera, non ſolùm è familia plantarum & animalium, ſed etiam è mineralium & metallorum regno, ſaluberrima morborum remedia, parvâ & jucundiſſimâ ſaporis doſi promptiſſimè in actum deducenda, veteribus penitùs ignota adinvenerunt: Ex quibus feroci purgantium veterum impetu valere juſſo, in ægrorum incomparabile ſolatium gratiſſimæ potiones concinnantur, & per prudentem ſimpliciũ præparationem, artificioſam eorundem compoſitionem, guſtûs, odoriſque lenocinio, doſis parvitate & operandi celeritate antiquorum nauſeabundis formulis jucundiſſimâ permutatione ſubſtituuntur. Nec dum tamen exhauſta eſt omnis nova excogitandi & præclara inveniendi facultas. *Multum egerunt, inquit Seneca, qui ante nos fuerunt, ſed non peregerunt: multum adhuc reſtat opera, multumque reſtabit; neque ulli nato poſt multa ſecula pracidetur occaſio aliquid adhuc adjiciendi.* Hinc cùm tanta Diſpenſatoriorum &

Pharmacopœiarum farrago ſit, ut pleraque talia volumina tenebris potiùs opprimenda, quàm nova in lucem videantur edenda: Et præter eà haud pauca in illis omiſſa, plurimaque perperam tradita ſint; Idcircò volui & ego, cùm in præmiſſis Animadverſionibus, tùm hac Appendice meas adinventiones ex vera ratione & experientiâ conſcriptas, nemini tamen adhuc viſas vel animadverſas ad ſolatium deliciumque generis humani Doctorum Virorum cenſuris & examini ſubjiciendas in publicum orbis theatrum proferre. Et licet etiam præmiſſæ in Pharmacopœiam Auguſtanam Animadverſiones non paucis fortè in arte peritis ſufficiant, ut juxta illarum regulas compoſitiones inpoſterum concinnè conſcribere, nec minus dextrè & artificiosè elaborare, queant: Verùm, cùm etiam ſint non pauciores, qui mentem meam nondū intimiùs advertant, ſeipſos ſiniſtro judicio, quod ſæpenumerò inaudire oportet, prodendo, ac præterea plurima neceſſaria notatuque digna reſtent adjicienda, propterea ratus ſum, me non ineptè facturū, ſi præmiſſis Animadverſionibus, ubi fortè alicui obſcuriores videntur, lucem clariorem adferam, adjunctis rationibus perſpicuis, monitiones illas & regulas ad amuſſim rationis phyſicæ & experientiæ directas, imò unicè neceſſarias eſſe; Et tandem quæ manca & rudia quaſi mansêre, plurimis remediis ſecretis, aliisq; ſcitu haud indignis excolam. In quibus omnibus ſi quidpiam in proximi commodum, cujus utilitati me ſemper devinctum agnoſco, excogitatum intellexero, utrique noſtrûm gratulabor: Si verò meliora noſti Lector candide, ea citra ſarcaſmum & livorem communi ægrorum ſaluti candidę etiam communica, & ex meo voto ſemper vive felix, donec vivas Mannâ & Melligine tangas.

NOBI-

# NOBILIS, EXCELLENS, AC EXPERIENTISSIME DOMINE DOCTOR SALUTEM!

Liceat mihi, Amice nominibus multis veneran-
de, tui Te promiſſi admonere; quanquam enim Animadverſiones tuæ in Pharmacopœiam Auguſtanam editæ, luculenter ſatis aperiant errores, hactenus in præparatione medicamentorum, damno totius rei medicæ non minimo commiſſos, & detegant, ut non Pharmaceuticæ tantùm Tyro, ſed etiam divinæ Hygiæ ſacris jam initiatus practicus (& fortè nonnemo Veteranorum) ex ſalebroſis errantium mæandris in viam regiam, ad genuinam nimirum componendorum & præparandorum medicamentorum methodum, conſultis Naturæ abditis & penetralibus intimioribus, reduci queant, multisque etiam in vitam ſufficiant, quas jam tum in Æſculapii templo Apollineis tholis affixiſti tabulas, perſpecturis in illis, quid dediſcere, quid addiſcere oporteat? quia tamen animus humanus nullius unquam doctrinæ menſura (ſolo Deo ſummo bono in longum latum & profundum explendus) expleri poteſt, unde in millenarum artium & ſcientiarum quàm latè illæ etiam pateant, ambitu haud coërcibilis fertur plus ultra, ſemperque reſtat in raſa mentis noſtræ tabula, quædam quaſi ignorantiæ labes & macula, quæ unius cujuſdam eruditionis ſapone detergeri, & uno aliquo ſcientifici habitûs penicillo deleri opus habeat. Id ipſum ipſe innuiſti, dum emblemati Pharmacopœiæ Regiæ adnexuiſti aucta redibo, quod promiſſionis certæ vice plures mecum accepêre. Quidquid igitur eſt, cum hæc ipſa epigraphe documento mihi ſit, omnem Te tuam ſcientiam & naturalium rerum cognitionem in Animadverſiones nondum exhauſiſſe, liceat mihi (inquam) tui Te promiſſi admonere, & pro multis intercedere qui augurio haud vano pollicentur ſibi ea, quæ quivis in arte nondum Magiſter deſiderare poteſt, Te augmenti aut mantiſſæ loco in publici commodi favorem libenter & candidè conferre velle, & ubertim etiam collaturum. At forſitan deterret ingratorum multorum malevolentia? aut jejunum Zoilorum judicium? aut etiam truculenta in ipſam (ut audio & doleo) vitâ tuâ perniciem jurata invidia? quæ philautiæ lenocinio ſibi adulatrix omne, quod non ſuum, reprobat. Sed, nullus

Juſtum & tenacem propoſiti Virum
Error Priorum prava jubentium,
Nec vultus indocti Magiſtri
Mente quatit ſolidâ; quin immò

allatrent

*allatrent præſidem noctis Phœben canes, dummodò illa triſtibus Viatori tenebris non eripiat iter facienti veſtigia. ringantur Zoili ilia, inteſtina Momi crepent, dum Tu bonis, aut ſi mavis (ſicut Sol, ſuper bonos & malos, triticum & zizania, lucem ſpargit) omnibus non deneges illa, quæ omnibus commodo, totiq́ rei medicæ ornamento, Tibi etiam meritò honori futura ſunt. Perge igitur tam genio tuo, quàm generoſo ſcripta tua ex condigno aventium popyſmate concitatus, labore improbo, per Virtutis ædem in Honoris templum juſto gradu conſcendere. id eſt, revide Animadverſiones tuas, augmentoq́ liberali inſomnium noctium vigilias, & antelucana tua opera ſuaviſſimos fructus ipſis Heſperidum pomis apud Bonos omnes gratiores, quia pluribus, quæ videre contigit, ſcriptis meliores in penum medicam Condus Promusq́ ſolertiſſimus reconde palato inſervituros eorum, qui jam doctrina tua ambroſiâ ebrii nôrunt, quàm diſtent æra lupinis, & quàm artificium tuum componendorum & præparandorum medicamentorum differat à culinariis vulgi decoctionibus & præparatis. facque demum, ut ne concreditum Tibi deſuper talentum fœnori in Medico Apollinearum Myſtarum amphitheatro exponendum, eodem quo corpus tumulò defodi & contegi velle arguì poſſis, & meritò traduci. Hoc de & à Te expectant omnes boni: ſi quos verò ut permulti ſunt indignos reputes quibus tam pretioſas margaritas ante pedes projicias; memineris tamen, præſtantius eſſe paucis Bonis placere, quàm errantium multitudini abblandiri & adulari. nullius igitur contemptus machinâ, & ab inſanioribus tantummodò artiúq́ ignorantibus vibrari ſolitâ dimotus, nullius contrariâ authoritate deterritus, aude edere tua, vel hac ſolâ ratione quia digna. Sic officium tuum Tibi probabis, bonum erroneæ ignorantiæ monſtrô devictô certamen certabis, fidem quam meliore Tui parte hoc eſt ingenii fructum rei medicæ debes ſervabis, ut de reliquo maneat Tibi corona gratitudinis repoſita, in grata poſteritatis animo, quo nominis Tui fama tranſcribatur in memoriam Orbis ſempiternam, ita voves, & Te benè in noſtrum commodum valere cupio*

Nomini tuo

*obſequiosè devinctus*

Olomucii Marcomannorum
metropoli. pridie Kalendas
Aprilis. 1656.

Joannes Chryſoſtomus Irmler,
M. D. inclytorum Ordinum Moraviæ Medicus Provincialis.

Um

933

I.

UNa tuebatur primum natura ſalutem:
Præbebat cœnam fagus & unda brevem.
Ingenioſa graves gula morbos intulit ævo,
Et Venus ignoto traxit ab orbe luem.
En novus hinc medicis crevit labor, & nova cura:
Vix mens naſcenti, vix manus apta, malo.
Hinc vaga ſeplaſiæ titulis faſtigia ſurgunt:
Simplicitas, Coō quæ fuit antè, jacet.
Non ſua vis herbæ, medicus nî ſurroget aurum,
Antidotumque novam, ſeu thymiama crepet.
At bene ZWELFERUS, nunc alter in orbe Machaon,
Paucis naturæ conſuluiſſe docet.
Credite tradenti quæ vidit: cedite vero,
Cui caput ac fidei dux oculata manus.

*Ichannes Rhodius,*
*Patavii.*

---

II.

Nobili & Excellentiſſimo Viro
Domino
JOHANNI ZWELFERO, Med. Doct. Celeberrimo,
cùm magno PHARMACEUTICES Bono
APPENDICEM meditaretur,
In hactenus non ſine Eruditiorum applauſu
edita.

*DVm Chemicos iterum luſtras SWELFERE receſſus*
*Et VERI & RARI quid ſit in Arte aperis,*
*Pharmaca quâ Curâ, quâ ſint quoque lege paranda;*
*Queis ægrotantûm ſtatque caditque Salus;*
*Falſa ideò abſcindis, vera addis, manca reſarcis,*
*Sicque novum & prorſus nobile cordis opus,*
*Accipe quam laudem ſuper his ferat ipſus APOLLO:*
*ZWELFERVS verè eſt nunc MEDICVS MEDICIS!*

Egregio VIRO, deque univerſa Pharmaceuticæ Meritiſſimo
*Lmque in benevolentia fidem*
*ſcripſi*
Joël Langelott. D. Sereniſſ.
Holſatiæ Ducis Regentis
Archiater.

Scilicet

## III.

SCilicet hîc iterum ratio vulgata parandi
Pharmaca longinquum migrat in exilium;
Atque Auguſtanus, medicamina plurima tradens,
Denuò luce nitet ſplendidiore liber.
Zwelferi ingenio res hæc accepta ferenda eſt.
Indè libro optatus redditus ille nitor.
Gratius eſſe poteſt Medicis nihil, & nihil ægris,
Quàm ſi expertâ habeant pharmaca facta manu:
Talia Tu, Zwelfere, paras, hinc Induperator
Conſortem Ipſe aulæ Te facit eſſe ſuæ;
Hinc Medici atque ægri æternùm meritas Tibi grates
Dicent, hinc nomen fama loquitur anus.

Excellentiſſimo Domino Autori,
Fautori & Amico veteri

*gratulabundus apponebat*

***Leonhardus Krüger / Med. D.***
*Reipub. patriæ Lüneburgenſis Phyſicus primarius.*

---

## IV.

*AVrea tradiderant Graci pracepta medendi,*
*Dura ſed illepidis pharmaca miſta modis.*
*Mutarunt Arabes. Medicina gratia crevit,*
*Atque bibi cupido maluit ore Salus.*
*Multa tamen deerant, qua poſtera contulit atas,*
*Et Germanorum certus ubique labor.*
*Nec ſic perfectum eſt. Ipſi ſibi Copia paſſim*
*Obfuit, audaci crevit ab arte malum.*
*Qua bona ſunt Virtus legit, & confirmat in uſu,*
*Paucaque, qua praſtant, qui ſapit arma probat.*
*Artis dimidium eſt cauſas aperire latentes,*
*Et dare, qua pollent, optima dimidium eſt.*
*Qui dextra, ZWELFERE, vales, qui pectore docto,*
*Cui morem rerum flamma magiſtra gerit,*

Per

*Per Te nunc capiunt proprias medicamina formas,*
*Per Te nunc ægris totus Apollo placet.*

J. ZWELFERO,
Clariſſimo & feliciſſimo
Hygiæ Antiſtiti,
Ob virtutem & merita,
Amicitiæque inſuper & memoriæ
cauſa,

*Applaudit Hamburgi*

*Michaël Kirſtenius,*
*Ph. & Med. D.*

M. Auguſt. A. C. cIɔ Iɔ cLVI.

cujus rei
Hoc qualecunque monimentum,
eſto.

---

V.

*Nobili & Clariſſimo Domino Ioanni Zwelfero, Philoſophiæ & Medicinæ Doctori Eximio, nec non Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Medico aulico.*

Linea ſi deducta manum diſcernit Apellis,
Aut fortis forti neſcitur ungue Leo:
Conjicient Zwelfere tuum cum Pallide cuncti
Eſſe parem ortum, te progenitumque Jove,
Cujus in arcanis tam dives ſcriptus es Hæres,
Cœperis ut noſtrum his nobilitare ſolum.
Totque Machaonicum Sydus jam nubibus exul
Errorum, auguſtâ Luce redire jubes;
Dicere ut attentem, quod ſerpens Æneus ille,
Hac videatur humo redditur arte Tuâ,
Quem populo Moſes divinâ lege locâret,
Spicula conſpectus qui tulit atra necis
Fictum damnatur cunctis, quòd fecerit una
Glauco longævos herba comeſa dies;
An Zwelfere Tuo non ſit medicamen in Horto
Contra vim mortis, ſub dubio eſt mea lis.
Tali ergò te fama vehat virtuſque volatu,
Quali Rex ales fertur ad alta poli.

Non

Non mollem ille viam poſt hæc proclamet ad aſtra;
Zwelferum virtus jam ſuper aſtra tulit.

Arti Tuæ & Gloriæ

*addictiſſimus*

**Fridericus Müller à Löwenſtein,**
*Ill. mor. Inferioris Auſtriæ Statu:*
*p. t. Pharmacopæus.*

---

VI.

*SIc Zwölfere probas, quantum illa cupido ſciendi*
*Rebus in abſtruſis, & quid ſolertia poſſit,*
*Quid proſit docilis. Meſſis viceſima retrò eſt,*
*Ambos una domus cum nos ſtudiumque teneret*
*Pharmaca miſcendi, quam tum mirabor in artis*
*Te Chymicæ non vulgaris penetrare receſſus?*
*Et mage eam curam poſt abripuiſſe per omnes*
*Te totum medicinæ partes. Attamen hic jam*
*Deſino mirari: Ingenium ſublimia ſemper*
*Spirabat. Sic namque tibi exhaurire Galeni*
*Stabat opes, nihil intactumque relinquere agendum.*
*Teſtis adeſt ſtudii felicis pharmacopæia,*
*Quam nuper dederas, opus inclytum & utile multis,*
*Quod memini (taceo plures) par nobile fratrum,*
*Summum Slegelium, magnum quoque Dietericum,*
*Quorum nomen honos, laudes poſt fata manebunt*
*Arti dum pretium fuerit celebrare rotundo*
*Ore; quod elogium artificum tibi paginam utramque*
*Conficiet. Nunc excellens operi ergo quod addis*
*Laude pari dignum, atque animos æquabit olympo.*

In priſtini amoris, & nunquam non
probati candoris reminiſcentiam
applaudit

Johannes Kramer, pharmaco-
pœiæ olim artis ſtudioſus, nunc
Materialiſta Hamb.

JOANN.

# JOANN. ZWELFERI
Palat. M. D.

## *APPENDIX*
*AD*
## ANIMADVERSIONES
*IN*
## PHARMACOPOEIAM AUGUSTANAM,
*EIUSQUE*
## ANNEXAM MANTISSAM.

QUòd Medicamentorum plures compoſitiones inveteratâ conſuetudine in publicis Pharmacopoliis proſtent, licet de illis intra annum vix exſcribatur uncia aut drachma, haut minima hucusque Pharmacopœorum fuit querela: Namque facilè advertere eſt, ſumptu non exiguo pro ſuperfluis plurimis fieri expenſas, ita ut cui Pharmacopœo copia æris facti non ſit, totus illis exhauriatur, impos ad magis neceſſaria futurus. Inter tales compoſitiones primum, ordine & multitudine inutili, tenent locum Syruporum alterantium haut pauci, qui vel rariſſimè à Medicis in uſum trahuntur, ſive ii tradantur oblivioni, ſive quòd cùm copiam Sacchari ad ſui conſervationem, quâ incorrupti in unum vel alterum annum durent, requirant, nauſeabundam & vel inſalubrem conſtituant medicinam. Proindè, licet is ego non ſim, cui data ſit poteſtas pharmacopolia reformandi, omninò tamen conſultum, & è rebus Medici, Pharmacopœi & Ægri bonis eſſe firmiter aſſevero, præſtare. carere pluribus compoſitionibus, quæ raros veniunt in uſus; eorum autem loco, ſi quando tempus & ratio ita poſtulat, præparare ex ingredien- *Claßis prima.*

tibus illorum Apozemata cum pauciore Saccharo, ut quæ in plures annos non aſſervanda, ſed in pauculos dies diſpenſanda deſtinantur & præſcribuntur. Inter illos Syrupos autem non minimi momenti eſt is, qui de Abſinthio dicitur, præſtantiſſimus ſanè ob ejus ingredientia, in roborando ventriculo, ni nimiâ quantitate Sacchari illa opprimerentur. Poteſt autem efficaciſſimus potus vel Apozema ſtomachicum, ex iiſdem Syrupum hunc ingredientibus, ſolo dempto vel diminuto Saccharo, parari, quod palato jucundius, ac inſuper in effectu efficaciſſimum exiſtet. Modus autem ſit talis:

*Apozema Stomachicum.*

Recip. *Abſinthii Pontifici ſeu Romani, aut ſi mavis noſtratis libram ſemis,*
*Roſarum rubearum uncias duas,*
*Spicæ Indicæ drachmas tres,*

Inciſa ſaltem parumper, vaſi ſive ſtanneo, ſive terreo vitreato immittantur, & ſuperfuſis
*Vini clari veteris opt.*
*Succi Cydoniorum recent. ana libris tribus ſemis,*

Stent in infuſione loco calido, vaſe benè obturato horis tribus vel quatuor, pòſt colentur, colaturæ addendo
*Sacchari albiſſ. uncias quatuor circiter,*

Vel quantum Patienti & Medico libuerit, nam *Saccharum* ſaporis & dulcedinis gratiâ tantùm, ad demulcendum ſaporem ingratum & amarum additur. Item inſtilletur
*Spiritus Vitrioli q. ſ.*

Pro grato ſapore, ad majorem viſcerum corroborationem, filtretur per manicam Hippocratis, aut per reſidentiam depuretur, fiatque potio clara non injucunda, ventriculum & hepar inſigniter roborans.

Nota: Si ſuperioribus ſpeciebus vel ingredientibus infuſioni deſtinatis, plura ventriculum roborantia ſimplicia addere libuerit, utpotè *Cinamomum*, *Nucem Moſch. Calam. aromat. &c.* licet. Addo, hæc & ſimilia ſubſequentia, ut Juniores praxin medicam inchoantes habeant formulas & exempla Medicamentorum ſaluberrimorum ex tempore parabilium, juxta quæ, ſi fortè effœta illa ac vetuſtate corrupta medicamenta & compoſita illis non arriderent, ſua ægro & tempori accommodare poſſint. Syrupum Acetoſitatis Citri quod ſpectat, in ejuſdem Animadverſionibus *ſuccum Citri* in M. B. ad tertias abſtrahere non abs re præcepi, antequam *Saccharum* illi adjiciatur: Nam *ſuccus Citri* quò ſubmiſſiore ignis gradu, nullo addito *Saccharo*, deſtillando abſtrahitur, eò clarior permanebit, nullâque rubedine inficietur, acciditate inſuper ſuâ integrè in reſiduo manente; ſecus eveniet, ſi is

*Succus Citri cur in M. B. ad tertias pro Syrupo*

aperto

aperto igne Saccharo commixtus lentè & diu coquitur, ſolent enim *acidi liquores Saccharum* evidente rubedine inficere, ſi diutiùs cum eo digerantur aut coquantur. *abſtrahendus.*

In præparatione *Syrupi Acetoſæ ex ſucco*, item *Acetoſellæ*, ſi Pharmacopœi imitari velint modum in Animadverſionibus *Syrupi de Meliſſâ & Betonicâ* indigitatum, haut quaquam perperam fiet, quippè quò majores virtutes in Syrupum vel aliam medicamenti conſiſtentiam coarctari poſſunt, eò majus Patienti vel ægroto emolumentum, & cùm Medico tùm Pharmacopœo laudem conciliabunt.

*Syrupus Acetoſellæ & Acetoſæ qualiter parandi.*

In Syrupi Acetoſi ſimplicis præparatione hoc obſervetur, ut ſi Pharmacopœi *Saccharum puriſſimum Canarium* addere parcant, malintque, quod quidem non perperam fit, quodammodo impurum, *Mellis* aut *Farinæ* uti vocant, ſumere, ut illud *albumine ovi*, *aquæ ſ. q.* affuſâ clarificent, & ad conſiſtentiam tabulati coquant prius, quàm *acetum* addant, ne res quædam heterogeneæ, *Saccharo* impuriori commiſceri ſolitæ, ab *aceto*, dum illi non clarificato, ſed adhuc impuro affunditur, ſolvantur, & conſequenter Syrupo pòſt maneant non ſine incommodo permiſtæ.

*De Syrupo Acetoſo ſimplici.*

*Saccharum cum Aceto non clarificandum, & cur?*

Quod ad Syrupum Acetoſum compoſitum Meſuæ attinet, hoc, Lector Amice, antequam ſiniſtrum feras judicium, obſerves velim: Nimirùm *acetum ſive crudum ſive deſtillatum Vegetabilibus* affuſum, non perindè ac ſi *Mineralibus*, aut *Perlis* ſive *Coralliis* admotum eſſet, deſtrui, & in aliud ens ſolvendo prædicta converti, ſed integrâ aciditate ſervatâ, viribus inſuper extractarum partium ſulphurearum prægnans, longè aliter, ac ſucci expreſſi acidi, per Alembicum tranſire: diſtinguendum itaque inter acidum naturâ ſuâ, & acidum arte aut fermentatione factum; hinc dextram hujus Syrupi in Animadverſionibus præſcriptam præparationem concipies & commendabis.

*Acetum Vegetabilibus affuſum in aciditate non deſtruitur.*

*In deſtillatione aceti & ſuccorum acidorum ingens eſt differentia.*

Sequens Syrupus Acetoſus Diarhodon, quæſtiones nobis ventilandas præberet haut paucas, ob *acetum* & *ſuccos* admixtos; verùm cùm paucis comprehendi nequeat, & præſcriptâ præparatione non mutatis mutandis vix accuratiorem addere queam, utut ſæpiùs eam apprimè conſiderârim, hoc unicum, ut loco *ſimplicis aceti vini, deſtillatū* ſubſtituatur, monere debui.

Fernelii Syrupus Dialthcæ, ingredientibus ejuſdem benè penſitatis, prout etiam in Animadverſionibus demonſtratum, legitimè parari nequit, idcircò admonitum velim, ut qui vel illo opus habet, aut eo carere non vult, ſequentem emulſionem brevi parabilem ex iiſdem Syrupum ingredientibus, ſibi confici curet, modo ſequenti:

*Syrupus Dialtheæ in emulſionem convertitur, contra urinæ ardorem.*

 Recip.

Recip. *Rad. Althea,*
*Graminis,*
*Aſparagi,*
*Glycyrrhizæ,*
*Vvarum paſſarum mund. ana unciam ſemis,*
*Cicerum rub. unciam unam,*
*Cymarum Althea,*
*Malva,*
*Helxines,*
*Pimpinella,*
*Plantaginis,*
*Adianti utriusque ana Manip. unum,*

Coquantur in *in ſ. q. aqua ſimpl. ad libras quatuor*, colaturâ clarificatâ interim ſervatâ. Jam verò

Recip. *Semin. quatuor frigid. major. excort.*
*quatuor frigid. minorum an. drach. tres,*

Contundantur opt. in mortario cum *decocto ſuperiore aſſervato*, fiatque emulſio, quæ colanda, colaturæ adde
*Sacchari albiſſimi Canarii uncias quatuor,*

Miſceantur pro potu eorum, qui ardore urinæ laborant.

*In præparationibus medicamentorum virium virtutes integrè conſervandæ ſunt.*

Quam ob cauſam in Syrupi Aperitivi Magiſtralis Minderеri dextrâ præparatione noſtrâ, *ſuccos* unà cum *aceto ſcillitico, ſpeciebus aliis ejuſdem Syrupi* affundere, & ad *libras duas* circiter *liquoris* in arena fortiter abſtrahere præceperim; *prioris* tamen *aqua abſtracta librâ unâ* aſſervatâ, paucis, quàm fieri poterit, dum explico, adverte. Studui unicè in præparationibus hujus & ſimilium Syruporum, ne vel minimum de virtutibus ingredientium coquendo vapore tenùs exhalaret, aut quocunque alio modo deperderetur, ſed quantum fieri potuit, licet in rebus quandoque apertè invicem repugnantibus, cuncta ſarta tectaque ſervarentur: Itaque ut ſubtiliores partes cùm *aceti* tùm *ſuccorum* primâ ſtatim deſtillatione forti, in arena prolicerentur, *reliquum verò remanentis liquoris* in Alembico, à ſpeciebus per colaturam & expreſſionem liberati & clarificati in vaſe terreo vel vitreo *ad libram unam* exhalaret, ſtudioſè attendi: Namque *prior libra aqua abſtracta* ſubtiliores ſpiritus *ſuccorum & ſpecierum reliquarum ingredientium*, nec non *aceti ſcillitici*, ob fortiorem deſtillationem in arena admiſtos habebit; *reſiduum verò in fundo Alembici decoctum expreſſum, clarificatum, & ad libram unam coquendo abſtractum*, terreſtriores vel craſſiores, ſummè tamen utiles & roborantes eorundem partes, ut & *aceti ſcillitici*, continebit, quæ in unum denuò coadunata liquorem, non poſſunt non vires ſuas, debitè exhibita, exſerere.

Syrupo

Syrupo *Arantiorum ex ſucco*, quò majores virtutes illi imprimantur, poſſunt *aquoſitate ſucci Arantiorum ad libram unam* circiter per Alembicum in M. B. abſtractâ, *reſiduo in curcubita ſucco* aliquot unciæ *corticum eorundem ſcil. Arantiorum* immergi, aliquandiu ſimul digeri, & cum *ſ. q. Sacchari* ſine ulteriore ebullitione in Syrupum redigi, ad normam Syrupi Acetoſitatis Citri Diſpenſatorii noſtri novi; *Succo enim, à quo Phlegma quaſi ad libram unam* in M. B. abſtrahere præcepi, nil de virtutibus ejuſdem demitur, decedit vè: Si verò quiſpiam eximias in *abſtractâ aquoſitate* Arantiorum virtutes latere putaverit, licet *ille ipſe liquor aquoſus* aliàs in Syrupi ad conſiſtentiam juſtam decoquendi præparatione exhalare debeat, is aſſervet *aquam illam* vel *ſuccum deſtillatum*, ac unà cum Syrupo ægrotantibus exhibeat, ſic nulla ſubintrabit perdendæ rei cogitatio.

*De Syrupo Arantiorum è ſucco.*

*Succo Arantiorum, abſtrahendo ejus aquoſitatem, nil de virtutibus demitur, ſed in reſiduo manet.*

Sequentes de *corticibus Arantiorum* Syrupi Animadverſiones elegantiâ non minore, quàm artificio, memorandum ejus continent præparandi modum, dignum qui poſteris ſtudioſè commendetur. Etenim ſi prima cum *corticibus Arantiorum* deſtillatio, *vino* præſertim *aqua* ſubſtituto (vel ſi mavis *vino jam tùm deſtillato Malvatico*, ſi *Phlegma à vino deſtillato reſiduum cum corticibus* nauſeoſum & inutile exiſtimares,) inſtituatur, inſignis profectò odorifera & penetrantiſſima aqua indè elicietur deſtillando, id quod etiam obtuſæ nares dijudicare queunt; *illa ipſa autem abſtracta aqua virtutibus corticum Arantiorum ſubtilioribus carminativis & cordialibus jam imbuta*, majoribus inſuper viribus novâ *corticum eorundem* immerſione imprægnatur, & tandem, ne ullius rei fiat jactura, quàm operæ pretium ſit aſſervare, nobilitatur porrò Syrupus partibus etiam terreſtrioribus *corticum Arantiorum* perindè neceſſariis roborantibus, *decocto ſc.* ſæpedictorum *corticum*, quod cum *Saccharo* exhalare debet, ut ſaltem extractum *eorundem cort. Saccharo* commixtum maneat, antequam *prior à corticibus deſtillata ſpirituoſa & penetrantiſſima, recentibus inſuper corticibus eſſentificata aqua*, competente in quantitate *dicto Saccharo* commiſceatur. Meritò proindè hunc Syrupum, & ſimilem in modū alia parata medicamenta, quorū Cornu copiæ in noſtris Animadverſionibus proſtat, eſſentiæ nomine inſignire poſſumus; quippe omnia, quæ ad veræ alicujus eſſentiæ comparationē deſiderantur, uberrimè in illis continentur: Hinc etiam Syrupum de *floribus Arantiorum* ſimilem in modum conficiendū eſſe arbitror, qui ipſe nō minoribus roborantibus & confortantibus, imò majoribus illô, taliter paratus, viribus erit dotatus.

*Ad Syrupum de corticibus Arantiorum.*

Syrupi *de Cinamomo* præparatio, paulò compendioſiore viâ quàm in Animadverſionibus indigitata eſt, inſtitui poteſt. Imitatus enim ſum in dictis Animadverſionibus, antiquas reiteratas infuſiones, in præparatione ejuſdem ab Authoribus ſtudioſè præceptas, ut eò lucidiùs errores, contrariis juxta ſe poſitis nimirùm, eluceſcerent; ſecus enim, ſi mei arbitrii res fuiſſet, haut parùm ab antiquâ methodo, tàm quoad compoſitionem, quam præparationem ejuſdem jam tùm declinâſſem. Poterit igitur, ſi volupe fuerit, parari juxta ſequentem præſcriptionem:

*Syrupi de Cinamomo dextra præparatio.*

Recip. *Cinamomi opt. & acutiſſimi craſſiuſculè conciſi, uncias decem,*

Cui Cucurbitæ vel potiùs retortæ vitreæ immiſſo, ſuperaffundantur

*Aquæ Cinamomi libra dua,*
*Vini Malvatici libra una,*
*Aquæ Roſarum uncia duæ,*

Factâ pòſt digeſtione unâ alterâve die, abſtrahantur in arenâ & quidem per retortam vitream *libra una ſemis, vel libra dua*, igne paulò fortiore, *quâ aquâ ſpirituoſa* interim aſſervatâ, eximatur *reſiduum in fundo retortæ Cinamomum, à deſtillatione relictum*, atque affuſâ ſ.q. *aquæ ſimpl.* coquatur, *decoctum ejus colatum* clarificetur, & cum

*Sacchari libris duabus ſemis,*

evaporet ad conſiſtentiam *Sacchari* priſtinam ſive tabulati, cui demùm de *ſuperiore aquâ ſpirituoſa Cinamomi* tantùm addatur, quantum pro juſtâ Syrupi conſiſtentiâ ſufficere videbitur, ſcilicet *librâ unâ ſemis, vel ad ſummum libra una & unciæ ſeptem vel octo*, ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* ſine ullâ ebullitione fiat Syrupus præſtantiſſimus.

Auctarii loco adjicio & hanc cautelam, quòd ſi fortè in deſtillatione, quàm paulò fortiore igne & per retortam in arenâ perficere juſſi, ob *Olei Cinamomi* gravitatem, quod nec leni deſtillatione balnei prodire, nec nimis in altum ſcandere poteſt, *oleum quoddam Cinamomi* una cum *aquâ* proliceretur, &, ut ſolet, fundum peteret, illud prius eſſe ſeparandum, & ex eo *Elæoſaccharum* conficiendum, ne vel fundum petat aut Syrupo ſupernatet, ſed per minima cum Syrupo uniatur.

*Oleum Cinamomi ob ſui gravitatem leni deſtillatione per balneum non prodit.*

Notatur præterea, *ſpiritu quodam ardente rectificato, ſive Roſarum ſive vini rectificato, oleum Cinamomi* poſſe diſſolvi totaliter, quæ ipſa ſolutio Syrupo craſſiori addi & commiſceri poſſet, quò exactiùs per intima & minima unirentur: Hæc tamen non eâ de cauſa addenda exiſtimavi, ut ubique locorum Pharmacopœi, ſine Medicorum conſenſu, Syrupum hunc Cina-

*Oleum Cinamomi ſpiritibus ardentibus illicò diſſolvi poteſt.*

Cinamomi, cum *ſolutione olei ejuſdem ſpiritu vini peractâ* conficiant; ſed ut ſaltem appareat, quâ ratione res contrariæ, heterogeneæ, *ſal. aqua & oleum* uniendæ, imò quâ ratione ex *ſolo Cinamomi oleo* vel Syrupi vel eſſentiæ præſtantiſſimæ confeſtim ſint parandæ, morbis à frigidâ causâ obortis, præſertim in ſenibus, proficuæ.

Quod Syrupum Coralliorum attinet, quamvis eundem in Animadverſionibus legitimè parare edocuerim, nihilominùs cùm fortè ob *ſuccum Berberorum*, quem authores in præparatione ejuſdem adhibent, non omnibus naturis, præſertim fœminis, quibus hic Syrupus ut plurimùm dicatus, conducibilis ſit, idcircò quaſdam alias preparationes addam minimè ſpernendas, è quibus quilibet eum ſibi eligat modum, quem è re ſua, ægriſque magis profuturum eſſe exiſtimabit. Utpotè

*Syr. Coralliorum vera præparatio.*

Recip. *Vini Malvatici uncias octo vel novem,*
in quo vel
*Cortices Citri recentes extimi, vel*
*Cortices Arantiorum recentes, aut*
*Cinamomum, Macis, Meliſſa, Roſmarinum, ſive aliud ſimplex, intentioni & arbitrio cujuſcunque Medici accommodum, infuſa ſteterint.*
In quo vino diſſolve
*Magiſterii veri ſolub. n. Coralliorum rub. ſuo loco edocendi, uncias duas,*
Hoc ſoluto adde
*Sacchari albiſſimi contuſi libram unam.*

Ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* in leni calore fiat Syrupus.

Nota: Quòd loco *vini Malvatici, aqua Cinamomi, ſuccus Granatorum, ſuccus Cydoniorum, Meliſſa, aut alius cordi, vel ægrotantibus*, quibus hic Syrupus deſtinatur, *conducibilis liquor*, ſive per ſe, ſive rebus aliis adhuc eſſenſificatus, uti ſuprà ſubſtitui poſſit; vel etiam taliter paretur:

*Alia Syrupi Coralliorum confectio.*

Recip. *Cort. recent. Citri,*
*Arantiorum extim. ana uncias duas,*
Quibus conciſis ſuperaffundatur *vini generoſi ſeu Malvatici libra una*, & per arenam in Alembico vitreo abſtrahantur *uncia circiter novem*, roſtro capitelli immiſſis,
*Granor. Kermes legitim. drachmis duabus,*
*Croci Auſtriaci drachmâ unâ,*
in petita ligatis,
Cum *liquore hoc abſtracto* ſolvantur,
*Magiſt. n. ſolub. Corallior. uncia dua,*
& additâ
*Sacchari albiſſimi librâ unâ,*

 Fiat

Fiat Syrupus cordialis præſtans, ſolâ *Sacchari* diſſolutione conſiſtentiam adepturus,

Quantum ad Syrupum de *corticibus Citri*, is quidem, qualiter dextrè parandus, in præmiſſis Animadverſionibus indigitatus eſt, quò Lectorem ad Syrupi de *corticibus Arantiorum* dextram præparationem relegavi; melioris tamen informationis gratiâ addam & hîc ſimilem præparationem, quæ talis:

Recip. *Cortic. Citri recent. extim. uncias ſex*,

Quibus conciſis & Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffunde

*Vini albi generoſi*, ſive quod melius,

*Vini Malvatici libram unam ſemis*,

Et factâ brevi digeſtione abſtrahantur deſtillando, ſive in balneo ſive in arenâ, *uncia decem circiter*, roſtro capitelli immiſſis, & in petia ligatis.

*Syrupi de corticibus Citri præparatio.*

*Granor. Kermes legitim. uncia ſemis*,

*Moſchi Orientalis granis aliquot*,

*Ambra etiamſi lubet granis quinque*,

*Liquori egreſſo* ſummè odorifero & fragranti injiciantur

*Eorundem corticum Citri recent. extim. uncias tres*,

Ac poſt brevem digeſtionem, ab iiſdem colaturâ *liquor* ſeparetur, quo interim pretioſo & fragrante liquore aſſervato, accipe *reſiduos à deſtillatione & extractione cortices*, eoſque *ſ. q. aqua ſimplicis* affuſâ parumper coque, decoctum cola, clarifica, & cum

*Sacchari albiſſimi librâ unâ*,

Ad conſiſtentiam Tabulati denuò percoque, cui tandem adde

*Superioris aſſervati fragrantis & pretioſi liquoris uncias ſeptem vel octo circiter*,

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione confice Syrupum præſtantem.

Nota: Quòd ſi fœminis deſtinaretur hic Syrupus, odorata, quæ illas afficere ſolent, omittenda ſunt. Item, ſi gratiæ ſaporis quiſpiam plus ſtuderet, quàm virtuti ac reſiduorum corticum à deſtillatione & digeſtione decoctum ob amaritudinem parvi penderet, illi ex ſolo deſtillato & eſſentificato liquore præſtantiſſimum perindè conficere licet Syrupum, & cordi roborando efficaciſſimum, & palato gratiſſimum, cujus ſi unciam ſemis, vel unciam ûnam menſuræ integræ vini, aut cuivis alii liquori ſive aquæ commiſcueris, odore citreo illam uberrimè imbues, ſaniſque & infirmis ob gratiam ſummam & efficaciam conducibilem parabis.

*Cautela de ſucco Granatorum.*

In præparatione Syrupi Granatorum Pharmacopœos admonitos volo, ne *vinum*, vel potius *ſuccum Granatorum* ab obvio quoque Mercatore coëmant, nevè ex Italia tranſportari curent, utplurimùm nauſeabundum, ingratum, aut neſcio

quî

quâ ſpurcitie inquinatum, quod ferè ex omnis generis ſitu & putredine corruptis *malis Punicis* expreſſus ſit: Sed potiùs ipſimet ex *recentibus Granatis* illum exprimant, atque exindè Syrupum amabilem conficiant.

Syrupum de Hyſſopo in Animadverſionibus noſtris meritò rejecimus, alium autem obiter inſinuavimus, qui talis eſſe poteſt:

Recip. *Succi Hyſſopi depurati libras duas.*
Cui immergantur,
*Radic. recent. Apii,*
*Fœniculi,*
*Petroſelini ana uncia dua,*
*Glycyrrhiza unc. una ſemis,*
*Herba. recent. Hyſſopi uncia quatuor,*
*Capillorum Veneris unc. una,*

Factâque brevi digeſtione abſtrahatur deſtillando in balneo *libra una ſemis* circiter; *liquori expreſſo* denuò
*Hyſſopi recentis uncia ſex*
immergantur, ac digeſtione brevi peractâ, *liquor* per colaturam & expreſſionem ſeparetur, interimque aſſervetur: Hinc *reſiduum à deſtillatione & ultima expreſſione* affuſâ ſ. q. *aqua ſimpl.* coquatur: *Decoctum* poſt *expreſſum* & album. ovorum ſtudioſè clarificatum, cum
*Sacchari albi libris duabus*,
ad conſiſtentiam tabulati penitùs evaporet, cui demùm junge *liquorum ſuperius aſſervatum*, pondere competente, *libram unam & uncias quatuor circiter*, ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* confice Syrupum. Cui reliqua hujus Syrupi ingredientia, juxta antiquam deſcriptionem, tantoperè arrident, is ex iiſdem ingredientibus decoctum ex tempore conficere poteſt (omiſſis ſeminibus mucilaginoſis, ſcilic. Malvæ & Cydoniorum) ac cum hoc Syrupo propinare.

Obiter præoſtenſam Syrupi de Mentha majoris Meſuæ præparationem, in Animadverſionibus ejusdem, nunc exactè annectere operæ pretium duxi, quam ſic inſtituas:

*Syrupi de Mentha majoris Meſuæ vera præparatio.*

Recip. *Succorum Cydoniorum maturorum libras tres,*
*Granatorum acido dulcium libr. quatuor ſemis,*
vel
*Granat. acidorum & dulcium ana libras duas, uncias tres,*
*Vini deſtillati libram unam, ſcilicet*

Quod *à libris tribus vel quatuor vini antiqui deſtillando ſit abſtractum*, & hoc eam ob cauſam, ne *vini partes ſpirituoſiores* in diuturnâ illâ coctione exhalent, *vappa verò inutilis*

*nauſeabunda*, ventriculum potiùs ſubvertens, quàm roborans, Syrupo admixta remaneat. *In ſuccis his & vino deſtillato dicto* horis XXIIII. macera

*Menthæ recentis odoratæ libram unam ſemis vel libras duas,*

*Mentham hic exſiccare non eſt opus.* Quæ ipſa etiam non prius ſiccanda eſt: Si rerum enim ſive herbarum odoriferarum & ſulphurearum partes ſubtiliores unicè expetendæ, & conſervandæ levi exſiccatione multum deperduntur & exhalant, conſequenter & illa nobilis planta per exſiccationem in viribus multum diminuitur: Nec memini, me unquam in peritiſſimis & approbatiſſimis Botanicis legiſſe, plantam hanc ſcatere humiditate ſupervacanea, ventriculum ſuis flatibus turbante. Et eſto, haberet quid ſuperflui, ad aliquorum fortè Authorum mentem, quod levi exſiccatione & calore evaneſceret, id ſpirituoſum utique erit, ſi tam citò poteſt exhalare, aut evaneſcere, id eſt, levi exſiccatione, quâ vix calorem percepit, nonne quæſo id ipſum ſubtile & ſpirituoſum quoque evaneſcet in diuturnâ illâ coctione, ubi novem libræ ad minimum coquendo in auras pelli debent, antequam Syrupi conſiſtentia comperens acquiratur? & quidem cum primis, quum ſubtiliora omnia, reliqua craſſiora decocta & ſuccos, velocitate fugæ antevertant, in quem finem igitur ſiccanda ſit prius, judicium eſto penes æquum Lectorem; ſed hæc pro informatione, veluti per parentheſin: Tranſeo ad compoſitionem & præparationem ſuperius inchoatam, itaque *ſuccis ſuperius denominatis* cum *ſupradicta Mentha* immerge & macera etiam

*Roſarum rubear. exſiccat. uncias duas*,

Si verò *recentes Roſas rubras*, quæ meliores, ſubſtitueris, *uncias quatuor vel quinque earundum* accipias: factâ pòſt digeſtione ſuffic. & immiſſis roſtro Alembici ſi libet

*Galliæ moſchat. granis xv. circiter*,

abſtrahe deſtillando per Alembicum *libras duas*, præter propter, *prioribus* tamen *unciis quatuor* egreſſis *magis ſpirituoſa & odorifera aqua* ſeorſim aſſervatis. *Reſiduum* in Alembico à deſtillatione *expreſſum & albumine ovoi ü clarificatum*, cum

*Sacchari albiſſimi libra una ſemis*,

Coque ad conſiſtentiam Syrupi craſſiorem, in vaſe terreo vitreato, cui demum adde adhuc

*Sacchari albi uncias ſex, &*

*Superioris aquæ prius egreſſæ & aſſervatæ uncias quatuor*,

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione ſine ebullitione ulteriore confice Syrupum ſtomachalem præſtantiſſimum. *Reliqua abſtracta*

*aqua*

*aqua odorifera*, quæ aliàs inutiliter coquendo debuiſſet exhalare, poteſt unà cum Syrupo ægrotis propinari: Nam plus de illa in Syrupum cogere inconſultum fore exiſtimo, ob ſuccos plurimos, quos aliàs cum Saccharo ad eorum ſpiſſitudinem exhalare hîc neceſſum eſt: ſi tamen res mei arbitrii eſſet, plus *Sacchari*, ad *libram* circiter, ego adjicerem, foret nihilominus efficaciſſimus Syrupus. Velim proindè, Lector Amice, cuncta, quæ hocce & alibi exarato ſcripto à me deſignata ſunt, illa, inquam, æquo animo perpendas, & attentâ lance trutines; ut mentem meam, quò tendat, penitiùs aſſequaris. Nam unâ exactè perceptâ ſimili præparatione, fores ad plures alias elaborationes tibi paſſas eſſe comperies, ipſuſque fatebris, hæc cuncta, à rerum naturalium non prorſus ignaro, ad amuſſim conſiderata eſſe & expenſa.

Tu verò Zoile quiſquis es, cui canino dente ſcripta hæc rodere pro titillatione eſt, meliora, ſi Vir es, adde, nec me à tuo metiaris ingenio: Qui ſi meliora addideris, veris laudibus gratoque encomio in te exornando nunquam deero ingratus; ſin minus & calumniis nudis rem aggrediaris, etſi par pari referre non ita foret difficile, ſolo tamen te contemptu, ut Luna canum latratus ſolet, præterire ſat mihi vindictæ fuerit.

Quòd ſubſequentes Syrupos alterantes omnes concernit, eorum errores, & dextræ in Animadverſionibus annexæ præparationes abundè patent, ſecundum quas alias ſimiles & compoſitiones & præparationes, inſtituere quivis in arte peritus poterit. Eſt enim Syrupus, vel in conſiſtentiâ ſuâ, vel in vehiculo aliquo conveniente potiùs dilutus, medicamenti genus ægrotantibus gratum, ac inſuper noſtrâ methodo paratum ſalutare; quum virtutes rerum, præſertim vegetabilium, eo modo dextrè coarctentur, & in compoſito integrè conſerventur. Interim me non movet, ſi qui mediocriter in arte verſati Pharmacopœi, lucri cupidine nimiâ quandoque in transverſa facilè flexibiles, ac inſuper Latini ſermonis ignari, noſtrarum Animadverſionum compoſitiones propter laborem inutilem odioſas, & ob difficultatem præparationum eſſe rejiciendas aut omittendas, protervè oggranniant, etiam inſcitiæ ſuæ excuſationes prætexendo, quò minùs dexteriore & indigitato modo medicamentorum præparationibus nunc inſudare obligati videri debeant: non movet me inquam hoc, dum de peritioribus & magè ſolertibus viris Pharmacopœiſque verè mihi conſtet, quòd nec difficultate laboris non ita, ut inexperto apparet, tædioſi deterreantur, nec cujuſdam obſtinatè tritâ, licet ineruditâ viâ procedere jubentis authoritate, à vero tramite dimoveantur, quin elegantiâ præparationum mearum

*Pharmacopœis peritis & ſidulis præparationes*

*noſtra nec majore labore nec ſumptu conſtabunt.*

mearum allecti, & conſcientiâ inſuper ſtimulati, ſua medicamenta ad præſcriptarum formularum regulas dirigant, & componant, ſecuturi etiam inpoſterum ſana conſilia, nullo diſpendio expenſarum gratis facto, nec ideò juſto lucro privati.

*De Præparatio Mellium.*

Mella quod ſpectat, eorum præparationes perindè ſatis dextrè & artificioſè, in præmiſſis non lippis perſpiciendæ, tonſoribusque & mulieribus palpandæ, ſed peritioribus & verſatis Pharmacopœis, luculenter traditæ ſunt, ut quantum poſſibile fieri poteſt, nunc viribus ingredientium, ex quibus parantur, uberrimè imbuta proſtare poſſint. Si quis ſaltem in arte & re medicâ peritus Mel Menthæ, Mel item Roſatum Citratum intimius ac æquo animo inſpicere dignabitur, quâ dexteritate & arte nimirùm virtutes rerum balſamicarum integrè, ſinè ulla deperditione virium, in compoſitis conſerventur, aliud non poterit, quàm mihi adſtipulari: Inprimis enim *aqua à rebus balſamicis deſtillatione prolecta*, ſpirituoſarum earum partium prægnans, majoribus adhuc *à floribus, herbis, & corticibus* ipſi immerſis, imbuitur viribus: quæ ipſa *aqua ſpirituoſa & eſſentificata, mellis* vel *Sacharo* tandem abundè jàm tùm etiam partibus terreſtrioribus & roborantibus, ſummè perindè expetendis, imbuto, artificioſè, ſine ulteriore coctione, ne quidquam de facultatibus remedii exſpiret, adunatur, ita ut Chymicorum ferè more, uti loquuntur, & fixum & volatile, tria itidem, juxta vulgarem illorum opinionem, principia in unum coarctata proſtent, purum ab impuro & fecibus verè ſeparatum ſit. Hæc vera, me judice, methodus eſt, quâ Chymiâ & Galenicâ ars pharmaceutica in fœdus tandem coire & coaleſcere poſſint, ut pace reſtitutâ orbi, & inter Medicos, turpiſſimo invidjæ monſtro depulsò, amicitia cunctis mortalibus proſpera, contrahatur. Nec ſpero fore, ut quiſpiam vel inter Medicos Chymicos, haſce præparationes rudes, vel inter puros Galenicos, violentas aut nocivas proclamando, eas in dubium vocare præſumat. Utinam igitur non quis loquatur, ſed quid verè dicatur, invidi Zoili, depoſitâ omni invidiâ & odio, unicè conſiderarent, profectò & hæc, cum univerſò mortalium generi, ægrotis præcipuè, tùm illis ipſis in emolumentum, laudem & honorem cedere, facilè & meridianâ luce clarius animadverterent.

*Oxymelle, &c.*

Oxymella, Juleb, Mivæ, Rob, &c. ea omnia ſuis Animadverſionibus ſufficienter inſignita ſunt: ſubit autem mirari, ut verum fatear, quòd, cùm videant, & fateri neceſſum habeant, antiquis hæc eſſe multò meliora & efficaciora, paratu etiam non difficilia aut obſcurè tradita, nihilominus multi cum millibus potius errare, quàm hæc ſequi, honori ſibi ducant. Perpendant

pendant

pendant quæſo accuratiore mentis acumine prædit, quanta ſit differentia, inter illorum & noſtrorum Julapium Roſarum, Julapium item de vino, Miva Cydoniorum cùm ſimplici, tùm aromatiſata, & ſexcenta alia quantaque antiquitùs virtutum vegetabilium, aliarumque rerum nobiliſſimarum fuerit facta deperditio, quàm viribus effœta adhuc hæc & ſimilia medicamenta in pharmacopoliis proſtent, & contrà, quàm dextrè & accuratè virtutibus ſuis integrè & cumulatè ex quibus parantur nunc ſervatis in Medicam orcheſtram allata ſint, modo ac methodo inſuper facili & intelligibili, minimè obſcurâ, cui quivis in arte inſtructus firmiter inſiſtere poſſit. Etenim ſi quiſpiam, ingenio vel tantillum acutiore, velit hùc accedere, offendet is meherclè mox in maximos & deteſtandos errores, in coctione & exhalatione ſaltem vini veteris, & aquarum odoriferarum & ſpirituoſarum, committi ſolitos, quos ſilentio præterire, cùm in nobiliſſimæ Artis dehoneſtamentum, tùm in Chriſtianam charitatem peccatum deteſtandum ſit, nequaquam poſſum. Nunc verò ſalva ac tecta conſervabit cuncta, qui me ſequetur, & abjecto Cortice nucleis veſcetur. Parcant quæſo nonnulli de veritate rei liberè ſentienti & loquenti: dent hoc Poſteritati, cui ſatisfacere ac proximo ex corde inſervire honeſta mens dictat & obligat, id quod velatis & noxio ſilentio involutis veterum quibusdam erroribus, minimè conſequi licebit. Et certè quo lucidiùs & clariùs res ſummoperè nociva (prout revera eſt,) demonſtratur, palamque redditur, ac ante oculos, velamine detecto ponitur, eò majore animi indignatione illa in poſterum vitanda: bonum verò ambabus ulnis amplexandum eſſe ſtat ſententia. Contrarium autem efficit, qui crambem inſulſam in ore toties recoquit, illam tamen tandem, dum nec calida nec frigida eſt, non evomit. Itaque ſatius eſſe arbitratus ſum, Deo, Proximo, Poſteritati & Veritati ſatisfacere, quàm cum aliis inanis gloriolæ cupidine ſibi adulantibus pſeudo-antiquorum famam in detrimentum mortalium generi conſervare.

*Veritati nudè producta odium non conciliandum, præſertim ſi ſuppreſſa nocumento ſit.*

Abſolutâ Claſſe primâ, ad ſecundam tranſeo, in qua ſtatim ſe ſe offert Syrupus florum Acaciæ ventilandus, qui licet ad normam Syrupi de Meliſſa aut Betonicæ ſimplicis parari poſſit, uberioris tamen informationis gratiâ, præparationem aliam non minùs elegantem ſubnecto, quæ talis eſto:

*Claſſis ſecunda.*

Recip. *Florum Acaciæ recent. libras duas.*

*Syrupus florum Acaciæ.*

Eosque conſperſos nonnullis unciis ſive *aquæ*, ſive *vini deſtillati aut Malvatici*, deſtilla ad ſiccitatem ferè usque in Alembico, & ſi lubet, *aquâ prolectâ recentibus denuò floribus Acacia*

*cia ( libra uni & ſemis circiter )* reaffundatur, & abſtrahatur, additis *unciis nonnullis*, floribus deſtillandis, *de nucleis fructus Acaciarum contuſis*, quibus odor & fragrantia aquæ, cerebro grata, multum intenditur: *Aquæ huic odoriferæ prolectæ* immergantur porrò:

*Florum recent. Acaciæ unc. quinque circiter.*

Et factâ digeſtione in Alembico optimè clauſo per diem unum vel alterum, denuoque expreſſione *aqua à floribus* liberetur, quâ aſſervatâ interim fragrantiſſimâ & eſſentificatâ aquâ, accipe porrò

*Florum dict. Acaciæ recent. libras duas*,

& affuſa *ſ. q. Aquæ ſimplic.* para decoctum forte, quod expreſſum & albumine ovorum opt. defecatum cum

*Sacchari albiſſimi libris tribus*

coque ad conſiſteniam ferè tabulati. cui poſtremùm adde *aquæ ſuperius aſſervatæ odoriferæ & eſſentificatæ quantum ſuffecerit* pro Syrupi conſiſtentia juſta adipiſcenda, ſicque ſine ulteriore coctione effice Syrupum gratum, ac inſuper viribus præſtantem & Antepilepticum.

In præparatione Syrupi Emetici Angeli Salæ quiſpiam fortè hærere poſſet, proinde eam ſic annecto:

Recip. *Pulv. Vitri Antimonii ſine addit. juxta Animadverſiones noſtras parati, unciam unam,*

*Aceti ſimplicis deſtillati uncias viginti*,

Stent infuſa ſimul in vitro die unâ vel alterâ, loco calido, ut ferè ferveat acetum, aliquoties tamen infuſionem commovendò, ob vitri ponderoſitatem, quod fundum illicò petit & conglobatur, pòſt adde etiam:

*Santali rubri raſpati*,
*Roſarum rubearum ana unciam ſemis*,
*Croci Auſtriaci. drachm. ſemis*,
*Zedoariæ*,
*Sem. Angelicæ ana drachm. unam ſemis*,

atque adhuc aliquot horis digere, digeſtione factâ coletur & filtretur *acetum*, *filtrato aceto* viribus *Antimonii* & *reliquarum ſpecierum* imbuto adde

*Sacchari albiſſimi uncias viginti.*

Et in vaſe terreo vitreato coque ad conſiſtentiam Syrupi, cui pro aromatiſatione odoris & ſaporis gratia

*Oleor. Still. Cinamomi ſcrupulum ſemis*,
*Zedoariæ*,
*Angelicæ ana gutt. v.*
*Roſarum ver. guttas vj.*
*Sacchari pulveriſati unciæ uni prius* commixta

adde

adde & fiat Syrupus emeticus, juſtæ conſiſtentiæ.

Quòdſi, benevole Lector, me fortaſſis expoſcas, ad ponendas rationes, quam ob rem quædam immutaverim, in hac Syrupi præparatione, nimirùm quòd *acetum deſtillatum aceto roſaceo* ſubſtituerim, *ſpeciebus reliquis atque Roſis rubris*, prægreſsâ unius alteriusvé diei digeſtione *aceti* cum *Antimonio* ſolo, demum adjectis; & cur quædam *olea deſtillata Sacchar*o (ad inſtar Elæoſacchari) commixta, Syrupo jam perfecto, tandem addiderim, omiſsâ penitùs *Roſarum aqua*, quâ cum *Saccharum* erat coquendum, fortè non inani excuſatione factum meum tibi probaverim. Primò nimirùm loco adfero *acetum Roſarum*, non ſolùm *ex crudo aceto* confectum, verùm etiam *Roſarum eſſentiâ & ſubſtantiâ* ſaturatè jam imbutum, ad extractiones rerum ulteriores præſertim mineralium, *aceto deſtillato*, quod adhuc a re peregrinâ liberum, multò inferius eſſe, quod ipſum aliis in locis fuſiùs monſtratum. Deindè quod alio in loco, nî fallor in Claſſe Decoctorum, allatum eſt, illud menſtruo extrahenti eſſe prius injiciendum (ſi pluralitas ſpecierum extrahendarum aut coquendarum adſit, à quo compoſitum potiores ſuas virtutes mutuare debet, quod & rationi conſonum eſt: Cùm itaque hîc *Antimonii vitrum* ſit baſis hujus Syrupi, ergò id ipſum *extrahenti aceto* committatur ante reliqua, ut uberiores in Syrupum refundat virtutes, non quidem quod inexpertus rei fortè ſibi imaginari poſſet, malignas, aut nimiùm violentas, ſed nativas, juxtà proportionem, doſis competentis & ſubjecti vires ſumentis: Ideoque *ſpecies reliquas* correctionis causâ addi ſolitas, cùm parum corrigendo, aut vim *Antimonii* infringendo præſtare queant, non ſtatim inter initia, ſed poſtquam *acetum deſtillatum Antimonii viribus* ſaturatè jam dum fuerit imbutum, *infuſioni* adjicere præcepi. Prætereà *Elæoſaccharum*, *ex oleis deſtill. nonnullorum ingredientium confectum*, Syrupo jam perfecto addendum exiſtimavi, gratiâ ſaporis & odoris, non correctionis; de iiſdem ingredientibus autem nonnulla infuſioni ſuperiori detraxi, ne iiſdem coctioni commiſſis, unà cum aliis, vis eorum balſamica & volatilis in auras evanoſceret, relicto Syrupo omni eorundem ſapore & odore deſtituto. Demùm *aquam Roſarum*, quâ cum *Saccharum* erat diſſolvendum & ad conſiſtentiam tabularum Manus Chriſti decoquendum, planè omiſi, quum *aceti vel infuſionis* ſatis ſit pro diſſolutione *Sacchari*, imò ab *eo aceto* ſcilic. aliquot uncias adhuc coquendo evaporare neceſſum ſit, antequam Syrupi conſiſtentiam indipiſcatur, ſicque tota conſequenter *Roſarum aqua*, ejusque fragrantia præprimis, coctioni commiſſa, velocitate fugæ reliquias

*Acetum deſtillatum prævalet hîc aceto roſato crudo.*

*decocti*

*decocti vel aceti* tanquam ſpirituoſior, anteverteret, quō igitur in finem addita ſit, judicium eſto penes benevolum Lectorem. *Antimonii vitrum*, quâ ratione legitimè corrigendum ſit, de eo ſuo competente loco agemus.

*Syrupus Florum Perſicorum.* Syrupus florum Perſicorum, dextrè & laudabiliter ad normam Syrupi de floribus Acaciæ jam jam paulò ſuperiùs edocti parari poteſt, frequentioribus tamen infuſionibus, ut majores vires laxativas adipiſcatur, confectionem ejus abſolvere non nocet.

Plura in hâc claſſe ſecundâ annotanda non cenſeo, quippe quòd reliqua in Animadverſionibus ſufficienter notata ſint, non prætermiſſis neque transgreſſis, quæ ad fidelem & ſufficientem informationem pertinere videbantur: Legantur ſaltem, releganturque ea ab illis, quorum intereſt, ſincero judicio, nec perfunctoriè, ſepoſito tantiſper affectu maligno, &, quòd excæcat, odio; ſic veritate procul dubio agnitâ, non ibunt ita toti in veterum errores, neque ſubſcribent nudis eorundem opinionibus.

*In claſſe tertiâ, quartâ & quintâ pauca annotanda aut ſuperaddenda occurrunt.* *Author excuſat errorem in Electuario Lenitivo ex Tamarindis commiſſū.*

IN claſſe prætereà tertiâ, quartâ & quintâ, pauca non adjicienda videntur, niſi ut rogem ignoſci mihi humanè, quòd in Animadverſionibus *Electuarii Lenitivi ex Tamarindis*, *Menſuram unam Auguſtanam, quatuor libras ponderis medicinalis continere exiſtimârim*, decepto menſurâ Viennenſium, quæ tot libris correſpondet: Aliàs quod ad rem attinet ipſam, uti nonnulli ſibi imaginantur, erratum non eſt tantoperè, quin potiùs ſic errando majores virtutes Electuario conciliata ſunt; nam *duæ libræ cum unciis ſeptem vini*, vix ac ne vix quidem ſufficient pro extractione virium *trium unciarum foliorum Senæ*, ut idcircò error hic inpoſterum pro doctrina eſſe poſſit, & ut ſpeciebus extrahendis & decoquendis, catharcticis præſertim, competentem quantitatem menſtrui extrahentis affundant, ſi vires rerum extrahendarum totaliter elicere in votis hebeant. Cæterum, ſi quæ fortè ſint in compoſitionibus harum claſſium, quæ correctione ulteriore indigent, cùm quoad compoſitionem tùm præparationem, illa jam in aliis claſſibus & compoſitionibus correctrice ſpongiâ deterſa ſunt, partim verò ex ſubſequentibus colligi poterunt, idcircò brevitatis ſtudio benevolo Lectori cuncta, ut diligenter perluſtret, commendo, indubius, quod uni deeſt ex aliis ſupplementum haut difficilè inventum iri.

*Claſſis ſexta.* IN claſſe prætereà ſextâ, ubi de Pilulis ſeu Catapotiis agitur, pauca admodū annotanda cenſeo; cùm omnes compoſitiones ſuis

ſuis Animadverſionibus locupletatæ, & ab erroribus, quantum fieri potuit, liberatæ ſint: Addam nihilominus nonnulla, quæ fortè ſcrupulum movenda ſint.

In cæteris occurrit Melichii ſententia in Animadverſionibus pilularum de Agarico & Aggregativis majoribus & minoribus Meſſuæ: Is ſuccos & aquas in conficiendâ maſſâ pilulari planè excludit, Syrupos ſubſtituendo, nullâ additâ ratione ſingulari, aut quare; hinc cùm viderem Syrupos ob craſſam eorum conſiſtentiam eſſe ineptiores ipſis ſuccis aut decoctis vel aquis pro paſtâ pilulari efformandâ, proindè rationibus firmis hanc ſententiam reprobavi; addo in præſens, quòd Syrupi ſpeciebus ſiccioribus permixti, facilè ac brevi valdè totaliter ad duritiem uſque exſiccentur, ob Sacchari naturam, ex quibus Syrupi confecti, atque adeò pilularum maſſæ faciliùs pòſt corrumpuntur, quàm ſi humidæ ac molles nonnihil, uti decet, ut pilulæ exindè efformari poſſint, conſervarentur. Accedit & hoc difficultatis, quòd ſemel exſiccatâ maſsâ pilulari, quæ cum Syrupo in juſtam conſiſtentiam & maſſam redacta eſt primitùs, eam denuò Syrupo aliquo, firmâ perſiſtente hâc Melichii ſententiâ, humectare neceſſum eſſet, ſi vel pilulæ exindè formari, vel maſſæ in juſtâ conſiſtentiâ, uti quidem moris eſt, conſervari deberent, nevé etiam facilè corrumperentur: Cùm autem brevi temporis ſpatio maſſæ pilularum, cum Syrupo aliquo confectæ, juxta Melichii ſententiam duriores & nimis ſiccæ evadant, ut adeò ſæpiùs in anno denuò cum Syrupo aliquo veluti in ſuccari, & ad juſtam pilularum conſiſtentiam redigi debeant, prôh in quantum excreſcent pilularum maſſæ uno anno, tempore præſertim æſtivo? Nam Syrupi pro maximâ eorum parte Saccharum ſunt, virtutibus licet ingredientium ſpecierum imbuti, quod non nego; nihilominus ut in forma pilulari Syrupi propinentur, id equidem veræ rationi conforme non videtur. Perſiſto itaque in conceptâ ſententiâ, aſſerens, *decocta ſuccos inſpiſſatos & crudos, aquas item ſtillatitias, pro pilulis ſive earum maſſis efformandis, Syrupis eſſe præferenda; Mel verò quod & Melichius admittit, quamvis in craſſitie & conſiſtentiâ Syrupis par ſit, illis tamen pro ſpeciebus etiam quibuscunque in maſſam pilularem cogendam, maximè præferendum:* Etenim hoc utilitatis à Melle præ Syrupis conſequimur, quod ſive pilulæ, ſive earum maſſæ, beneficio mellis cujuſdam in formam & conſiſtentiam earundem redactæ, ob unctuoſitatem mellis nativam difficilè exſiccentur, aut aridæ fiant, ſed diu multùmque cùm hyberno tùm æſtivo tempore humidæ nonnihil, uti decet, maneant, neque ſitum contrahant, quòd alias maſſis pilularum,

 quæ

quæ ſolâ aquâ aut ſuccis quibuſdam non inſpiſſatis in corpus vel conſiſtentiam aut maſſam earundem coarctantur, ut plurimùm contingit, præſertim ſi Aloë, vel planè non, vel diminutè nimis addatur: Namque Aloë, tanquam ſuccus inſpiſſatus concretuſque, non ſaltem ſe ipſam, ſed & alias ſpecies à ſitu & corruptione præſervare potis eſt. Similiter plurimi alii ſucci inſpiſſati eâdem cum Melle & Aloë ſubſtantiâ unctuoſâ & durabili, ad multos annos præditi, non ineptè ad paſtas pilularum efformandas adaptantur, quùm per ſe nonnulli ori, uti Aloës ob ſaporem amarum, ſint ingrati, viribus autem eximiis polleant, ita ut non paucæ virtutes pilularum maſſis illis ipſis ſuccis inſpiſſatis imprimi poſſint. Deficientibus autem ſuccis recentibus inſpiſſatis tempore hyberno, extracta aut decocta herbarum, (non autem ſulphurearum aut odoriferarum) ad ſuccorum inſpiſſatorum vel mellis conſiſtentiam abſtracta, eorum, ſcilicet ſuccorum vices ſupplere poſſunt, ſed eo modo, quô in prioribus Animadverſionibus innui, ut Aloë nempè ſive ſuccô crudô non inſpiſſatô, ſive decoctô, aut aquâ aliquâ appropriatâ nonnihil prius diluatur, quò exactius reliquæ ſpecies ſiccę, extracta item & ſucci inſpiſſati illi, ſcilicet Aloë, commiſceri, atque ſic invicem cuncta mutuò ſeſe complecti poſſint: Exemplo ſit ſubſequens formula maſſæ pilularum quæ talis:

## PILULÆ HYDRAGOGÆ.

*Pilulæ Hydragogæ.*

Recip. *Succ. inſpiſſat: Abſinthij,*
*Agrimoniæ,*
*Ireos noſtrat.*
*Extr. ſeu decoct. inſpiſſat. Radic. Hermodact.*
*Ebuli,*
*Cort. median. Sambuci,*
*Centaurij minoris ana unc. ſemis.*
*Elaterij ſeu ſucci inſpiſſati Cucũ: aſinini drach. unam ſemis,*
*Aloës opt. pellucidæ uncias tres,*

Diluatur prius *Aloë* nonnihil cum *decocto Centaurii minoris non inſpiſſato*, cui jungantur *ſucci inſpiſſati, extracta aut decocta ſuperiùs denominata*, & leni calore ignis non Solis (plùs enim Solis, quàm ignis calore Vegetabilibus à ſua ſtirpe vel radice evulſis de viribus detrahitur) ad debitam conſiſtentiam abſtrahantur, addendo (ſi lubet) *de pulveris ſeu oleis deſtillatibus*, quæ congrua videntur; utpotè pilulis hiſce hydragogis, ante totalem autem earum exſiccationem

*Pulv. Maſticis,*
*Myrrhæ,*

*Succini*

*Succini albi ana drachm. tres,*
*Magiſterii Galappæ amygd. ſubacti drach. unam ſemis.*

Et poſtquam competentem conſiſtentiam jam nacta eſt maſſa, nec amplius in calore detinenda, ſuperadde

*Ol. Still. Cinamomi,*
*Calami aromat.*
*Garyophillorum ana drach. ſemis,*

Miſceantur omnia exactè, fiatque maſſa juſtæ conſiſtentiæ,
Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum & drach. ſemis.

Hæc ſit formula, qualiter ex diverſis rebus, in unum effectum tamen conſpirantibus, pilularum compoſitiones & præparationes inſtituendæ, quamvis ſi mihi daretur optio, ex paucioribus, duobus ſcilic. vel tribus ſaltem ingredientibus medicamenta compoſita abſolverem.

In præparationibus noſtris dexterrimis Pilularum Aloëphanginarum non mirare, Lector amice, quòd *exiguam quantitatem vini albi* (reſpectu ſpecierum) *ſpeciebus aromaticis* affundere, & binis vicibus ab iisdem abſtrahere præceperimus: Scio equidem, quòd *paucula illa uncia vini* vix ſufficiant, ut *ſpecies* illo humectentur: è contra verò etiam me non latet, tantum humiditatis à dictis ſpeciebus aromaticis deſtillando abſtrahi poſſe, quantum affuſum eſt, præſertim ſi ignem paulò fortiorem adhibueris, aut igne aperto, ſi mavis per retortam lutatam, deſtillationem peregeris, ſine combuſtione tamen ſpecierum, ne Empyreuma contrahat abſtractus liquor, retortâ nimirùm in altum ſatis collocatâ, igne præterea ritè adhibito, quem modum deſtillandi luculenter propoſui in Animadverſionibus aquarum deſtillandarum in genere: proindè cùm mihi *paucula illa uncia vini à ſpeciebus deſtillati vel abſtracti*, ſufficere viderentur ad *Aloën* & *ſpecies reliquas* in maſſam efformandam, ac inſuper experientiâ edoctus adverterem, *aquam abſtractam hanc*, omnem odorem & fragrantiam, conſequenter etiam virtutes ſulphureas & volatiles *dictarum ſpecierum aromaticarum* continere, ſuperfluum duxi, plùs, quàm quod neceſſum foret, *liquoris vel vini* iisdem *ſpeciebus* affundere, ne quidquam de virtutibus ſpecierum deperditum iret, aut pilulis non imprimi poſſet. Cæterùm dexteriorem præparationem harum pilularum Aloëphang. excogitare vix poterimus. Si quis autem loco *vini ſpeciebus aromaticis* affundendi, *vinum jam tùm deſtillatum*, aut *aquam aliquam* ſubſtituere voluerit, per me licet, ego non ſine prægnante ratione *vinum* cæteris *liquoribus* hîc præferendum omninò exiſtimo. Præterea breviter monui in Animadverſionibus

*Caloris Sol ejusq; radii vegetabilibus, à radice ſua evulſis, multùm detrahunt.* præmiſſis harum pilularum, illas, ſcil. pilulas, menſe Majo, Junio, & Julio inſolando perficiendas, aut in Sole exſiccandas, perperàm & inconſideratè præcipi; ratio eſt, quòd calore Solis, vel radiis ejusdem, vegetabilibus cunctis, præſertim, ſi à Sole immediatè attingantur, non minimum detrahatur; quod luculenter apparet in coloribus florum & herbarum, ſi ad altiora inveſtiganda mentem elevare nolimus: Quis enim Pharmacopœorum adeò ignarus eſt, qui experientiâ non obſervârit, Roſas rubras, Violas purpureas, herbas & plantas viriditate ſummâ ornatas, radiis ſolaribus expoſitas, coloribus ſuis nativis maximâ ex parte, ac etiam fragrantiâ ſpoliari? contrarium verò evenire, ſi leni calore ignis eorundem exſiccatio inſtituatur, atque ita coloribus ſuis nativis, ſalvâ inſuper majore fragrantiâ, ad longum tempus aſſervari? *Circulatio univerſi beneficio Solis peragitur.* Circulatio univerſi, generationes ſcil. & corruptiones, beneficio Solis, ignis nimirùm elementaris & univerſi peraguntur; his enim detrahit, in altum revocaturus quæ anteà tribuit; illis vigorem addit, excitaturus ſcintillam caloris nativi, cujus beneficio attractrice facultate cuncta pollent. *Exhalationes terræ & aquarum potius elevationes ſunt à Sole.* Exhalationes igitur omnes, elevationes potius dixeris à Sole: Calor ignis repellit, ſurſum elevant radii ſolares, eæ igitur & plures aliæ Solis & ignis diſcrepantes operationes qui obſervare noluerit, proculdubio mente captus eſt, & à verâ Philoſophiâ alienus toto errat cœlo. Proindè pauculis his præmiſſis, Pharmacopœos monitos volo, ne exſiccationes vegetabilium Solis calore, præſertim ſi radiis ejus immediatè tangantur, peragant; nam præterquam quod Solis calor Vegetabilibus à ſuâ radice evulſis nec quicquam communicare poſſit, ea inſuper ſuis virtutibus balſamicis ſubtilioribus penitùs ſpoliare aptus natus eſt, experientiâ quotidianâ teſte: *Vegetabilia in Sole non ſunt exſiccanda.* Etenim non ſolùm Vegetabilia à matrice ſua evulſa, tanquam volatiliora, verùm etiam mineralia etſi fixiora, Sol ſuis privat partibus tenuioribus, quæ aliàs magno impetu ignis ab iisdem ſegregari debent.

Non dubito autem, quin plurimi his meis aſſertionibus contradicturi ſint, rationibus ducti à rebus quoque mineralibus, quorum nonnulla vi ignis in terram mortuam veluti redacta, aëri vero & radiis Solaribus expoſita denuò quaſi reviviſcunt, *Terra mortua quandoque reviviſcunt.* & quibus jam dudum ſpoliata fuêre, iisdem paulò poſt uberrimè imprægnantur virtutibus. Verùm enim verò hæ & plures aliæ opiniores à mea ſententia, experientiâ firmatâ, me abducere neutiquam poſſunt, & ſi dixero, omne ſiccum ſuum attrahere & appetere humidum: Matrices mineralium non penitùs orbari vi ignis ſeminali ſuâ virtute multiplicativâ: Terram eructare vi calore Solis attrahentis ſpiritus quo-

que

que minerales, qui ab aſtris denuò deprimuntur, aut proprio motu, calore Solis vel ejuſdem radiis elevatoriis amotis, tempore nocturno, deorſum tendunt: Eſſe circulationem univerſi, ut quæ interdiu vigore Solis elevantur, mox Sole vel ejusdem radiis deſtituta aut privata, aſtrorum influxu deprimantur, vel etiam proprio motu tanquam gravia deorſum tendant, recreentque ſitibunda veluti à Sole exhauſta corpora, ſic omnibus objectionibus ſatisfecero. Plura de Sole quidem, ejusque calore & virtute mirabili, naturali tamen agente, animus concepit, quod nimirùm mundum hunc noſtrum, globum terreſtrem, utpotè rotundum, reliquas etiam ſtellas, corpora nimirum itidem gravia, nullibi affixa aut ſuffulta, Sol, maximus ignis globus & centrum univerſi (ad mentem Doctiſſimi Mathematici Copernici,) in ſuſpenſo detineat, inque gyrum rotet, ad inſtar ignis naturalis, qui & levia & ſat gravia, habita proportione ſubſtantiæ ac magnitudinis agentis & patientis, in ſuſpenſo quoque detinet, aut ſurſum pellit, inque gyrum rotat: Verùm cum hæc à ſcopo noſtro declinare & quibusdam paradoxa videri poſſint, quum tamen vera hæc dictitet ratio, & quotidianâ experientiâ in magnis incendiis, pulvere pyrio, luculenter demonſtrari, ac inſuper bombardarum machinis comprobari poſſit, paucis tantùm quæſitum hoc, à nemine adhuc ventilatum aut tactum, ſed ſimpliciter Motori primo, Divinæque voluntati adſcriptum, ejusq; juſſui, phyſicè movere, & tanquã Theſin Mathematicis accuratiùs diſpiciendam, proponere operæ pretium duxi, tranſiturus ad alia. *Paradoxũ de Sole.*

In Pilulis de Ammoniaco Quercetani hoc prætereà animadverto, quòd *ſalia quædam* illis admiſceantur, quæ maſſis pilularum, non quoad virtutes, ſed quoad conſiſtentiam, ſi *ſalia legitimè parata ſint*, non *ſulphure aut ſpiritu quodam acido* adulterata, contrariantur, ut humidæ ferè ſemper digitis adhærentes pilulæ maneant, toties licet ad ſiccitatem abſtractæ, *ob liquabilitatem dictorum ſalium*, & vim attractivam: poteſt tamén, ſi neceſſariò *ſalia* ſint addenda, incommodum hoc *pulvere aliquo exſiccante*, utpotè *Cinamomi, Roſarum, rub. aut alio, quò conſpergi pilulæ ſolent*, (quæ tamen non diu aſſervandæ, ſed protinus exhibendæ ſunt) nonnihil præcaveri, eas tamen *auri foliis* obducere neceſſe non eſt, nec conſultum, ſat erit illas pulveribus dictis conſperſas mox in uſum trahere. *Pilulæ de Ammoniaco Quercetani obſalia admixta ventilantur.*

Maſſæ quædam pilularum, utpote de Colocynthide & aliæ, quæ *diverſa gummata* recipiunt, majori dexteritate parandæ ſunt, quùm *diverſa gummata, diverſos* exoptent *liquores* pro illorum diſſolutione, nec *uno eodemque liquorè aut ſucco, porri*

 *ſcilicet,*

*ſcilicet*, diſſolvi poſſint: Exemplo ſit *Gummi Sagapenum & Bdellium*, illud *reſinoſam* habet ſubſtantiam, hoc verò *aquoſam* & *viſcoſam* ad inſtar *gummi Arabici*, hinc illud potiùs *oleaginoſa ſubſtantia*, *ſpiritu item vini*, vel etiam *Terebinthinâ*, hoc verò *aquoſâ*, id eſt, *ſucco quodam* aut *aquâ* ſolvi poteſt; verùm cum *olea* aut *Terebinthina* ipſa, pro pilulis efformandis ſint minus idonea, idcircò *vinum* aut *acetum ſtillatum* pro *ſimilium gummatum reſinoſorum* dilutione, vel impropriâ diſſolutione, adhibere poſſumus.

*Crocus* autem, qui plurimas pilulas ingreditur, ſigillatim nonnihil diluendus eſt, vel cum *vino* vel *ſucco aliquo*, quò cum pilulæ vel earum maſſæ aliàs in paſtam rediguntur, ut eò meliùs cuncta ſe invicem complectantur.

*Pilula de Tartaro Quercetani ventilantur.* Pilulæ de Tartaro Quercetani ad mentem noſtram correctæ & paratæ, ſuis egregiis certè conſtabunt viribus, & exemplo eſſe poſſunt, juxta quod plurimæ ſimiles compoſitiones vel præparationes inſtitui queant: Etenim *ſpecies earum omnes*, tùm alterantes tùm confortantes *ſ. q. aqua affuſâ* priùs legitimè extrahuntur: *Aromatum deindè & Styracis Calamitæ* vires, additâ *particula vini*, deſtillando evocantur, cum quâ *humiditate ſpirituoſâ & eſſentia aromatum imbutâ*, *reliqua ſpecies*, utpotè *Aloë à ſuperioribus decoctis omnibus & aromatibus* jam dum *inſuccata*, nec non *Myrrhâ diluta*, & quæ ſequuntur, legitimè in maſſam, omnibus apprimè ſervatis & collectis viribus, coarctantur, ut nil quicquam de iis perditum eat. Si quis verò *aromata* cum *Styrace*, nec deſtillationi nec decoctioni committere, ſed potiùs, (omiſſo extracto eorundem exiguæ virtutis, quod aliàs pilulis per decoctum eorum etiam communicaretur) *olea eorundem deſtillata* jam confectæ maſſæ in competente quantitate addere voluerit, is, me judice, pilulas efficiet efficaciores, præſertim ſi loco *Styracis*, non *oleum ejus ſtillatum*, ſed ſaltem *reſinam ejusdem* paratu facillimam, uti eam in Animadverſionibus Theriacæ edocuimus, ſubſtituerit. Quæ ipſa autem *reſina*, quò exactiùs maſſæ uniretur, & cuncta alia ſe invicem ad minima tangerent & complecterentur, ventriculo inſuper ingeſtæ aut deglutitæ hæ pilulæ faciliùs diſſolverentur, poſſet cum *oleis reliquorum aromatum deſtillatis*, utpotè *Cinamomi*, *Maceris & Garyophyllorum*, nonnihil diſſolvi, hâc quantitate ſervatâ nimirùm, ut *reſina Styracis drachma ſex, ol. ſtill. Macis & Garyophyllorum ana drachm. una*, *Cinamomi drachma ſemis*, *plus minusvè prout libuerit*, accipiantur, Perpende Lector, quàm artificioſè res invicem jungi queant, ſi ducem rectam rationem ſequamur, obſervando & conſiderando inſuper, non quodlibet

ex quo-

ex quolibet fieri, nec quodlibet pati à quolibet, ſed determinatum determinato homogeneo dextrè commiſceri, prout in Animadverſionibus præmiſſis, earumque Præfatione innui.

ET hæc de legitimâ pilularum præparatione ſuper addita ſufficiant, tranſeundem nunc ad claſſem ſeptimam; In quâ plurima notatu digna occurrunt ventilanda. Quorum proindè intereſt, ii cuncta quæ allata ſunt in Animadverſionibus, & jam jam addentur, æquâ lance perpendant & attentè perlegant, antequam ſiniſtrum ferant judicium. Nam non ita ſcripſi, ut illa quilibet lippus & tonſor etiam lynceis mox oculis perſpecturus ſit, aut quælibet mulierculæ illicò imitari poſſint, ſed doctis & in arte peritis. Adeoque imprudenter & perperàm à quibuſdam in jus vocor, quaſi cuncta arcana pharmaceutica, illis Pharmacopœis jam dum nota, ita propalaverim, ut vel quævis anus illa nunc nôrit concinnare & præparare. Etenim quòd mei Cenſores advertere vellem, tantùm abeſt, ut vulgùs aut quælibet fœmina illa elaborare ſciant, quin potiùs hæ ipſæ præparationes, juxta veriſſimas pharmaceuticæ genuinæ methodi regulas (à nemine tamen unquam animadverſas aut luculenter ſcriptis comprehenſas) & fundamentalem doctrinam hîc traditam inſtitutæ, ſolertem & peritum, non minùs doctum efflagitent Pharmacopœum, eumque à vulgari carbonario diſtinguant, ipſiusque Artis nobiliſſimæ dignitatem & præſtantiam à culinariis ſervitiis eximiè vendicent, inque priſtini honoris gradum integrè reſtituant. Proindè repercuſſo & hoc telo, vanâ irâ in me vibrato, non parcam ulterius operæ meæ, quin potiùs plurima notatu digna & neceſſaria ſuperaddã, præſertim in hac claſſe de extractis, cui non pauca, ad majorem & plenariam informationem pertinentia, adſtruenda duxi. Præprimis *reſinoſa extracta* ſeſe ſiſtunt ventilanda, eaque nimirùm, quæ vel ex mera reſinâ conſtant, utpotè *extractum Agallochi, Euphorbii, Galbani, Gummi Gamandræ, Guajaci, Mechoacæ albæ & nigræ, Myrrhæ, Opopanacis, Sagapeni, Scammonii, Turbith.* vel ſaltem ex parte reſinoſa ſunt, uti *extracta ferè cuncta compoſita*, paucis exceptis, *Diapœonias* nimirùm & *Laudanum opiatum*. Porrò *reſinoſa extracta* vel ſaltem pro maximâ eorum parte, ex *rebus reſinoſis* conſtantia, diſtinguenda ſunt; quædam enim eorum ex *rebus odoratis balſamicis*, quædam verò ex *inodoris*, conficiuntur: Ex odoratis balſamicis (ùt plurimùm Cephalicis & Hyſtericis) ſunt, *Agallochi*, ſeu *ligni Aloës, Myrrhæ, Opopanacis, Sagapeni, Galbani, &c.* diſquiſitione igitur dignum occurrit, utrum hæc extracta ſine virium ſuarum jacturâ, ita ut nil de eſſentia & virtute rei extrahendæ

*Claſſis ſeptima de Extractis perluſtratur.*

*Reſinoſa extracta examinantur.*

*Extractorum differentia.*

 perditum

perditum eamus, parare liceat, quum rerum balſamicarum eſſentiæ in tenuibus & ſubtilioribus conſiſtant partibus, quæ leni etiam calore ignis pulſæ, æthera petunt, relictâ terreâ mole, ſpiritu balſamico viduatâ, Verùm quantumcunque rem conſideratè etiam perluſtro, vix tamen modum, qui voto meo ex omnibus ſatisfaciat, invenio. Quâcunque enim arte opus aggrediamur, vix ac ne vix quidem cuncta conſervabimus ſalva, ſi debitam extracti conſiſtentiam ſpiſſam indipiſci propoſitum eſt, ſiquidem menſtrua ſolventia vel extrahentia nullâ aliâ viâ, niſi deſtillando & abſtractione à re extractâ ſeparari queunt, quâ tamen ſimul & unà partes ſubtiliores ejuſdem rei extractæ evehuntur & abeunt. Nihilominus habitâ diſtinctione rerum extrahendarum, proponam duos modos non inelegantes, quibus votum doctrinæ cupidi ſufficienter ut expleatur ſpero. Primus igitur modus talis eſto:

*Extractorum reſinoſorum & balſamicorum dexterrima præparatio.*

Nimirum ut *ex re extrahendâ reſinoſa & odorifera balſamicâ, oleum*, ſi ejus quidpiam aliàs *rei* inſit, deſtillando proliciatur, verbi gratia: accipe

*Ligni Aloës gummoſi*, vel
*Gummatis cujuſdam libram unam*,

à quo deſtillando, ſive per ſe, nullâ additâ *aquâ*, ſed ſaltem *particulâ vini ſpiritus rei aſperſa*, ex retortâ vitreâ in ſegmentis humidis M. B. locatâ, vel etiam igne aperto, ſi ignem debitum admovere ſcias, ſine combuſtione; ſive etiam *affuſa s. q. aquæ ſimplicis*, proliciatur una cum aquâ *oleum eſſentiale*, aquæ ſupernatans; quô interim ſervato, extrahatur cum *ſpiritu vini* repetitis vicibus affuſo *reſiduum à deſtillatione*, ad totalé virtutum terreſtriorum prolectionem. *Eſſentia vel extractiones omnes junctim filtratæ* ad conſiſtentiam competentem extracti vel reſinæ in M. B. leniter deſtillando abſtrahantur, *reſina* demum *in fundo Alembici relicta* jungatur ſuum deſtillatione prolectû & *proprium oleum eſſentiale*, ſive per ſe, ſive *Sacchare* prius ad inſtar *Elæoſacchari* commixtum, & uſui reponatur extractû, viribus è quibus confectum cum terreſtrioribus roborantibus, tùm ſubtilioribus recreantibus; uberrimè imbutum.

*Portio oleorum ſtillat: eſſentialiũ aquis cum quibus deſtillantur inſeperabiliter permiſcetur & adhæret.*

Notandum tamen, cùm *aquæ* in deſtillatione *olei eſſentialis*, uti ſuprà, prolectæ, non parùm *olei ſubtilioris*, inſeperabiliter ferè adhærere ſoleat, è re meliùsque eſſe omninò, ut ſine affuſione *aquæ*, *ſimiles res* in retortâ vitreâ, additâ ſaltem particulâ *ſpiritus vini* pro humectatione earum, deſtillationi committantur: Vel, ſi *olea ſimilia deſtillata eſſentialia* aliàs in Pharmacopoliis non adulterata proſtant, præſtat, ut ejuſdem *olei anteà ſtillati* competens portio, *extracto* proprio ad majorem virtutum impreſſionem ſuperadjiciatur.

Alter

Alter modus, qui inſtar eſſentiæ liquidæ, & uſui medico perindè non ineptus eſt, ſubſequens eſto:

Recip. *Ligni Aloës opt. gummoſi uncias tres,*

Cui minutim conciſo ſuperaffunde,

*Spiritùs vini rectificati uncias ſex vel octo,* vel ſi mavis *ſpiritum Roſarum*, aut *Ceraſorum*, vel etiam *ſpiritum Liliorum, convallium* ſubſtituas, & in Alembico juncturis undique & diligenter luto clauſis, igne arenæ totus proliciatur ſpiritus, odore & ſapore præſtans, ad ſiccitatem ligni: Quô interim *ſpiritu ſcil. fragrante* ſtudioſè aſſervato, extrahatur repetitis affuſionibus *ſpiritus vini recentis, relictum à deſtillatione lignum*, ad totalem reſinoſæ ſubſtantiæ prolectionem; hinc in M. B. *extractionum omnium ſpiritus* deſtillando denuò provocetur, quouſque reſina ſive extractum reſinoſum ſpiſſum in fundo Alembici appareat, tùm *reſina vel extractum* in fundo Alembici relictum, *ſpiritus fragrante ſuperiùs aſſervato* præviâ digeſtione ſolutum & filtratum, uſui reponatur, tanquam eſſentia legitimè confecta & præſtans; quæ tamen *eſſentia*, quod admonitione dignum, & ſcitu neceſſarium eſt, non *aqueis vehiculis* commiſcenda eſt, dum ægrotantibus eſt propinanda, ſed *ſpiritibus utcunque ardentibus*, aut *aquis ſpirituoſis Apoplecticis, Epilepticis, Hyſtericis, Elix. vitæ Matthioli* & ſimilibus; vel etiam *Syrupo craſſiori* admixta legitimè & debitè exhibebitur: ſin verò minùs hoc fiat, & *eſſentia talis aqueis vehiculis puris* commiſceatur, tota ejus reſina ab aquea humiditate præcipitata, uſui medico, cùm in exhibitione, tùm operatione planè inepta redditur. Hæc ipſa cautela in exhibitione ſpiſſi & reſinoſi extracti perindè cum primis obſervanda, ne Medicus Pharmacopœum, tanquam malè præparati medicamenti arguat, nec æger inutilis remedii repetita ſumptione torqueatur; & ne uterque ſpe ſuâ in operatione decidant, & fruſtrentur.

*Eſſentiæ reſinoſarum rerum, quâ ratione paranda.*

*Extracta reſinoſa aqueis vehiculis non commiſcenda.*

Quod reliqua *extracta* ſpectat *reſinoſa*, ex *rebus non ſulphureis aut odoriferis* parata, quædam eorum totaliter exſiccata in pulverem rediguntur, utpotè *Scammonii, Galappæ, Gummigutta:* quædam verò ſiccitatem totalem, ut in pulverem permanentem commodè redigi queant, haut nanciſcuntur, nimirum *Mechoacæ albæ, Turbith, Agarici, Ligni ſancti, &c. Illa* luculenter ſatis & dextrè edocta ſunt alibi in animadverſionibus Mantiſſæ, ſub titulo Magiſterii Galappæ: *Hæc* verò quâ ratione dextrè paranda, ne uſui repugnent Medico, hunc ſequere modum:

*Extracta reſinoſa omnia ſiccitatem totalem haut nanciſcuntur.*

Recip. *Radic. Mechoacæ albæ vel*

*Ligni ſancti gummoſi uncias ſex,*

 Conciſæ

Conciſæ immittantur Cucurbitæ vitreæ, quibus ſuper affundatur

*Spiritûs vini rectificati q. ſ. ad ſupereminentiam quatuor digitorum transverſorum.*

Stent in digeſtione unâ atque alterâ die in loco calido, *ſpiritus tinctus* deindè per filtrum ſeparetur, *aliusque* ſuper affundatur, ac factâ digeſtione & extractione perindè colaturâ ſegregetur, hocque toties repetendum novâ *ſpiritus vini* affuſione, donec eſſentia omnis extracta ſit: *Colaturæ poſt omnes* filtratæ & Alembico vitreo immiſſæ, leni balnei calore deſtillando ad *libram unam* circiter abſtrahantur, *reſiduo in Alembico liquori* innatabit *reſina*, quæ à liquore ſtudioſè ſeparanda, & in ſcutella igne arenæ moderato totaliter exſiccanda, ut in pulverem redigi queat; *reſiduus verò liquor* à quo reſina ſeparata eſt, ulterius ad extracti ſpiſſitudinem exhalet, cui *reſina* ſubtiliter pulveriſata, & *amygdalis dulcibus* (quod benè obſervandum) ſubacta, *pulveris* nec non *Sacchari particulâ* additâ optimè commiſceatur: ſin minus autem *reſina*, prout ſæpè contingit, totaliter exſiccari & pulveriſari queat, ſolvatur *illa* denuò, dum liquida adhuc eſt, portiunculâ *rectificatiſſimi ſpiritus vini*, & extracto reſiduo ſpiſſo adunetur ſuper igne leniſſimo, cum ſpiritus vini promptiſſimè exhalabilis auras petat, addaturque perindè extracto ſic perfectè parato, *particula Sacchari pulveriſati*, quò facilius pòſt, ſi non in *aqueo planè vehiculo*, ſaltem in *Syrupo* vel *Melle*, aut etiam in *ſpiritu vini* illud diſſolutum ægrotantibus commodè propinari & exhiberi poſſit. Namque niſi legitimè & debitè ſimilia extracta ſolvantur, ne *reſina ab aqueo liquore* præcipitentur, exiguum effectum ab illis nobis promittere poſſumus, cum reſinæ, ut alibi etiam admonui, in ſuâ reſinoſâ ſubſtantiâ hominibus exhibitæ, parùm vel nihil operentur, imò ventriculo & inteſtinis aliquando ſeſe agglutinantes firmiter, varia incommoda, dolores colicos acerbiſſimos, & fluxus alvi immoderatos, ſyntheticos, ſi reſinæ purgantes fuerint, Galappæ vel Scammoneæ, inducere ſolent: Medicus proindè, qui ſimilia extracta reſinoſa præſcripturus eſt, ſi effectum felicem ab illis expectare velit, cùm ad præparationem, tum exhibitionem aut diſſolutionem illorum legitimam, attentos habeat oculos, ſecùs parùm laudis & emolumenti indè conſequetur.

*Extracta reſinoſa qua ratione legitimè exhibenda.*

Extracta reliqua compoſita, utpotè Diacarthami, Cholalogi & quæ Scammonium, Turbith aut Mechoacannam inter reliqua ingredientia admittunt, juxtà modum jam jam præſcriptum, aut ſecundùm Animadverſiones Extracti Diacitri legitimè & dextrè parari poſſunt. Plura

*Extracta compoſita.*

quæ

quæ ad legitimam extractorum præparationem pertinent, fideliter in ſingulorum extractorum Animadverſionibus annotata ſunt, proindè ſtudioſè obſerventur, quæ ratione *Specierum Diambræ*, aliarumque rerum planè inutilium compoſitionibus intermixtarum, admonui; nec non, quæ in Animadverſionibus extracti Marocoſtini recenſui incongrua, & quàm dextrè illud parare edocuerim, quibus benè obſervatis, habebimus poſthac verè regia medicamenta efficaciſſima, in quibus & Medicus & Patiens fiduciam ſuam firmiter collocare poſſit, ſpe ſuâ haut fruſtratus.

DEcocta in claſſe ſequente octavâ, ab erroribus apprimè liberata ſunt, proindè eorum Animadverſiones, cùm particulares, cuilibet ſcilicet compoſitioni decoctorum affixas, tùm univerſales, utpotè quæ generaliter de omnibus decoctionibus loquuntur, diligenter attendendas cenſeo, nec non obſervatis aliarum compoſitionum animadverſionibus, quæ majorem rerum agendarum & naturalium dilucidationem afferre poſſunt: Etenim cuncta attentè & diligenter cum judicio perlecta, quæ ſparſim in præmiſſis & hâc ipsâ appendice tradita ſunt, votum cupidi diſcentis in omnibus ſufficienter explebunt, ita ut nihil deſit, quod ad veram & legitimam medicamentorum compoſitionem & præparationem pertinet, à nemine unquam tàm luculenter & ſincerè poſteritati communicatum. *Ad claſſem octavam de decoctis.*

HInc ad alia tranſeo, claſſem nonam de pulveribus tractantem, quæ & ipſa brevioribus Animadverſionibus generaliter perluſtrata eſt, cùm ſupervacaneum eſſe exiſtimârim, entia citra neceſſitatem multiplicare, ac ſcripta ſcribere: ſi quis verò clariorem de dextra pulverum præparatione informationem anhelaret, is adeat Diſpenſatorium noſtrum novum, ibidem de ſpeciali cujuscunque pulveris compoſitione & præparatione ſufficientem capiet informationem, quæ hâc in claſſe de pulveribus mutatis mutandis ingredientibus, aptè inferri non potuit. *Ad claſſem nonam de pulveribus.*

QUocirca porrò me confero ad Lohoch claſſis decimæ, quorum animadverſiones, licet veras eorum præparationes, edoceant; lubet tamen nonnulla ſuperaddere, quæ majorem informationem & exactiorem Lohoch parandi modum palàm faciant. Parentur itaque Diacodia Joannis Baptiſtæ Montani & Galeni tali modo, utpotè *Ad claſſem decimam Ecclegmatum & Lohoch.*

DIA-

## DIACODION JOANNIS BAPTISTÆ MONTANI.

Recip. *Capitum papaveris albi ſine ſeminibus*, *Num.xx.*
*Siliquarum dulcium uncias tres,*
*Glycyrrhizæ raſæ uncias duas,*

Omnia conciſa coquantur in *libris circiter octo aquæ fontanæ*, ad medias, *decoctum expreſſum & albumine ovorum clarificatum ad libram unam* evaporare permitte, in vaſe terreo (nam ſi quæ diu concoqui debent, in æneis vaſis aut inſtrumentis coctiones non perficiantur, propter rubiginem pectori ſummè nocivam, quam & accida & dulcia in æneis inſtrumentis diu retenta & cocta, contrahere poſſunt,) quòd ſerva: Jam accipe etiam

*Semen Papav. albi uncias tres circiter*,

vel quantum viginti capita papaveris grandiora incluſum habebant, quod in mortario lapideo, ſi fieri poſſit, contunde, affuſâ, uti moris eſt, ſucceſſivè *portiunculâ ſuperioris decocti* ad pultis minutiſſimæ formam, quam per ſetaceum, prout in præparationibus pulparum moris eſt, cum *decocto ſuperiore* tranſmitte & coge, ut fiat emulſio craſſa albicans, cremoris lactis ad inſtar, huic tandem adde

*Sacchari albiſſimi libram unam ſemis,*

Et ſolâ diſſolutione *Sacchari* igne leniſſimo ſine ebullitione confice Diacodion, oculis & ori gratum ac efficax.

## DIACODION GALENI SIMPLEX.

Recip. *Capitum Papav. albi recent. Num. xx.*

Quæ ſeminibus priùs exinanita & conciſa, coquantur in ſ. q. *aquæ ſimplicis* ad remanentiam *duarum* circiter *librarum*: *Decocti colati & alb. ovorum clarificati libra una ſemis*, cum

*Mellis puriſſimi deſpumati libris duabus*,

coquantur ad priſtinam mellis conſiſtentiam, vel paulò craſſiorem, *dimidiâ librâ decocti* ſervatâ, quâ cum

*Semina Papav. albi recentia è capitibus ſuis ſuperius excepta*,

in mortario optimè in pulpam ſubtilem & liquidiorem contunde, & per ſetaceũ cogendo trajice, quam ſuperiori melli Papaverino commiſce, ſicque dextrè paratum Diacodion aſſerva.

Nota: ſi cuipiam magis arrideat idem Diacadion cum Saccharo conficere, is inſtituat ejus præparationem ad normam ſuperioris Diacodii Joannis Baptiſt. Montani.

DIA-

29

# DIACODION EX SAPA VINI
fiat modo ſequenti, nimirum

Ex *capitibus Papaveris, ſuo ſemine ſpoliatis*, paretur *decoctum ad libras duas* circiter, in cujus *decocti libra una ſemis* ſolvantur *ſucci Glycyrrhizæ unciæ duæ*, & *ſapæ vini dulcis libræ duæ*, commixta coquantur ad priſtinam ſeu craſſiorem ſapæ conſiſtentiam, cui addatur *pulpa ſeminum Papaveris è capitibus ſuis ſuperius exceptorum*, cum *decocti ſuperioris aſſervatâ parte* per ſetaceum transmiſſa, ſicque etiam legitimè paratum Diacodion uſui ſervetur.

Diacodion Actuarii paulò artificioſiorem præparationem exoptat, quantumvis & illa præparatio, quæ in Animadverſionibus ejus eſt præmonſtrata, non ſit ſpernenda, poteſt autem inſtitui tali pacto:

# DIACODION ACTUARII.

*Diacodion Actuarii.*

Recip. *Capitum Papaveris recentium, ſeminibus exemptis, Num. xiij,*
*Roſarum rubearum unciam ſemis,*
*Radic. Conſolid. majoris,*
*Balauſtiorum ana drach. duas,*
*Myrti,*
*Dauci ana unc. unam ſemis,*
*Sumach.*
*Florum Altheæ ana drach. tres,*
*Seminis Portulacæ drach. unam.*

coquantur, craſſiuſculè inciſa & contuſa cum *ſ. q. Aquæ* ad remanentiam *librarum circiter duarum*, cum *decocti hujus clarificati particulâ* paretur ex *ſeminibus Papaveris, jam jam è ſuperioribus ſuis capitibus* exceptis *pulpa liquida*, per ſetaceum transmittenda, quâ interim ſervatâ, ſolvantur cum *reliquo clarificato decocto.*

*Succ. Acaciæ*
*Glycyrrhizæ,*
*Hypocyſtidis ana concret, drach. una,*

ac cum

*Mellis deſpumati libris duabus,*

Coquantur ad craſſam mellis conſiſtentiam, admiſcendo, dum adhuc calet,

*Pulver. Boli Armeni unicam ſemis,*
*Corall. utriuſque,*
*Sanguinis Draconis ana drach. duas,*

*Croci*

in mortario optimè, & ſubtiliſſimè contuſorum, beneficio *ſuperioris decocti trium circiter unciarum* confice pulpam ſeu emulſionem craſſiſſimam inſtar cremoris lactis, per ſetaceum transmittendam, quâ factâ, & interim pauliſper aſſervatâ, cum *reliquo decocto clarificato.*

*Sacchari albiſſimi libras duas*

coque ad conſiſtentiam Syrupo quodammodo craſſiorem, cui Syrupo dum adhuc calet, immergantur ac commiſceantur, *pulpa ſeu emulſio craſſa Pinearum & Amygdalarum ſuperius aſſervata*, item, pulveres ſequentes, nimirùm:

*Pulv. Liquiritiæ ſubtiliſſ.*
*Amyli ana drach. ſex,*
*Ol. ſtill. Cinamomi,*
*Aniſi,*
*Fœniculi ana ſcrupulum unum*, prius cum
*Pulv: Sacchari albiſſimi drachmis ſex circiter*
commiſtorum,

Et efficietur ſic Lohoch, nomini ejuſdem correſpondens.

Nota: ſi quis *pulv. Tragacanthi & Gummi Arabici* admiſcere voluerit, per me licet, ſed edulium conficiet ingratum & glutinoſum, eò magis, quò diutiùs aſſervandum; nam inter initia ob Syrupi lentorem promptè illa in viſcum non convertuntur, ſed ſucceſſu temporis, glutinoſa nimis unà cum Syrupo evadunt: Proindè ſuadeo, ut modo inſinuato, auctâ quantitate & pondere *reliquorum ingredientium*, nimirùm *Pinearum, Amygdal. dulcium, Pulv. Glycyrrhizæ, Amyli, Ireos*, ut quæ Saccharo vel Syrupo magis correſpondent quoad competentem compoſitionis normam, hoc Lohoch conficiant, quippe quod & ori gratum, ac viribus non exiguis futurum. *Olea ſtill. Cinamomi, Fœniculi & Aniſi* in Elæoſaccharum prius converſa ultimò adjeci, eorundem autem ſubſtantiam totam ex quâ, primæ decoctioni detraxi, ne tota eorum vis & efficacia, in ſubtili partium tenuitate conſiſtens in coctione exhalaret, ſicque medicamentum eorum viribus effœtum redderetur, in attenuandis præſertim & incidendis craſſis humoribus, quod ipſum per ſe aliàs craſſum & viſcidum, eò magis ſi *gluten Tragacanthi & Arabici gummi* adderetur. Et lubens informari cupio, quomodo craſſiſſima & viſcoſa medicamenta, quorum non exigua copia in diſpenſatoriis extant, (quibus vires illæ incidendi & attenuandi cordatè adſcribuntur) craſſos pectori aut viſceribus naturalibus & vitalibus impactos humores attenuare & incidere poſſint, quùm inſuper etiam omnia ſimilia medicamenta ventriculo immediatè ingerantur, nec citiùs prædicta viſcera attingant,

*Tragacanthum & Gummi Arabicum reddunt Lohoch ſanum nimis glutinoſum, cum tempore.*

uſque

uſque dum digeſtionem & mutationem ſui in ventriculo perpeſſa, prout reliqua ſimilia eſculenta vegetabilia, concoctionibus & mutationibus obnoxia, in chylum & ſanguinem pro parte convertantur, ac conſequenter per totum corpus diſtributa, in nutrimentum corpori tandem cedant; exigua inſuper eorum particula, ſi doſes eidem medicamento aſſignatas penitiùs conſidero, partes affectas attinget. Magna proindè audacia in aſſignandis medicamentorum ſimilium virtutibus perſpicitur, quæ occulta interim debacchatur in ægrorum ſalutem: Ob id plurimi etiam ineſcati, qui deſcriptis laudum varietatibus nimium ſe circumveniri paſſi, decipientur & decepti ſunt: Memores ſimus aurei præcepti, quod contraria contrariis curanda ſint, conſequenter craſſa & viſcida tenuibus attenuanda & incidenda, habitâ interim proportione materiæ peccantis, & medicamenti operantis, quoad quantitatem & qualitatem.

*Craſſa & viſcida tenuibus incidenda & attenuanda, non itidem craſſis & viſcoſis.*

*Ad claſſem undecimã.*

CLaſſis undecima, quæ de ſpeciebus aromaticis agit, & plurimis inutilibus compoſitionibus potiùs oneratur, quàm ornatur, ſuis Animadverſionibus generalioribus & ſuccinctis jam diſcuſſa eſt, quàs benevolo Lectori unicè commendo, qui ipſus evidenter perſpiciet, non tàm in præparatione, quàm compoſitionibus earundem ſpecierum errores haut leves eſſe commiſſos, quorum alios annexæ animadverſiones in lucem producunt, alii verò ex novis ſpecierum compoſitionibus Diſpenſatorii noſtri novi palàm fiunt, quò benignum Lectorem relego, & ſubſequentem.

*Ad claſſem duodecimam.*

CLaſſem duodecimam Trochiſcorum pariter pauciſſimis percurro, in quâ ſi Animadverſiones noſtras ſuper illam factas, æquâ rationis & judicii lance trutinaveris, re ipsâ deprehendes, vix quidquam, quod ad dextram Trochiſcorum compoſitionem & præparationem facere poſſit, omiſſum eſſe; detectis inſuper erroribus haut levibus in eorum methodo tùm componendi tùm præparandi commiſſis, adeoque cuncta quæ ibidem prolata ſunt Phyſicè & Medicè, Lectori potiùs commendare, quàm plura addere è re fore exiſtimavi: Etenim non ſolùm quæ ad legitimam Trochiſcorum compoſitionem & præparationem ſpectant, lucidiſſimè detexi, ubi monſtravi etiam, non quodlibet cum quolibet aptè commiſceri poſſe, verùm etiam quæ nemo ante me *de viperis & ſerpentibus* perveſtigavit, ea theoricè & practicè, experientiâ & rationibus firmata, fideliter publico donavi. Examini quæſo ſubjiciat, quiſquis exacto judicio pollet, quæ, abſque

longo

longo verboſarum ambagium ſyrmate, *de viperis & ſerpentibus* publici juris feci, conferat autem ea cum illis, quæ apud diverſos Authores *de viperis* tractantur, & manifeſtè deprehendet, eos vel ab aliis inconſiderato calamo ſua exſcribere, aut opinione pravâ novos errores procudere. Quòd ſi quiſpiam autem authoritatem veterum occulatæ veritati pertinaciter opponere præſumat, id quod ſæpè & hodiè inaudire oportet, cùm hactenus ſit numerus ſanè exiguus eorum, qui damnatis veterum tenebris, ubi eos errare deprehendimus, in apertâ luce clariſſimâ ambulare ſatagant, quin potiùs cum millibus errare, quàm cum uno vel paucis ſapere firmiter decreverint: Is profectò in venerandam Antiquitatem multùm iniquus eſt, utpotè, quæ paſſim in ſuis ſcriptis paratam ſe conteſtatur audire ſaniora conſilia. Contulerunt igitur primi Authores ſua fideliter in œconomiam Medicam, tunc quidem temporis optima, ſed quæ tempore ſuccedente exornare & meliora reddere nulla lex vetat. Et quis tanto mentis ſtupore torpebit, qui ſi Trochiſcos viperarum veterum accurratiore mentis acumine æquiter ſaltem inſpiciat, detectâ inſuper fraude, quæ in illorum præparatione committitur, eos nihilominus adhuc juxta modum antiquum paratos, Trochiſcis vel pulveribus meis viperarum fideliſſimè edoctis præferendos, ac Theriacæ Andromachi admiſcendos cenſeat? abhorret profectò animus talia perpetrari, quæ non niſi maligno aliquo ſpiritu inſtigante in humani generis perniciem extremam cedere poſſunt, ut undè vitæ ſalus ſperanda, exitium obrepat & adventet. Quæ plura addi poſſent in hâc & ſequenti claſſe decimâ tertiâ, ea Diſpenſatorium novum ejuſdemque Appendicis compoſitiones dilucidabunt.

CLaſſem quòd concernit decimam quartam, eam perindè parùm percurrere libet: In illa autem primùm ſeſe offert Theriaca, medicamentorum omnium Regina olim dicta, de quâ, quid ſentiam, in Animadverſionibus ejuſdem liberè mentem expoſui, legitimâ pariter ac convenienti ejus præparatione fideliter edoctâ. Aſt quamvis in deſcriptione & præparatione ejus dextrâ veram ducem rationem ſecutus ſim, quod nemo ſanæ mentis, qui cum judicio illa perlecturus eſt, inficias ibit; plurimis tamen ſurdis fabulam narravi, eò quòd à conceptis ſemel erroribus, lucidiſſimè licet demonſtratis & detectis, quamplurimi abduciſſe neutiquam patiantur, ſed in ſummum humani generis detrimentum, hucuſque cantilenam anteceſſorum, partim pertinaciter meliora ſcientes, partim inſcienter, quòd nondũ dignati ſint ſaniora lectione diligenti percurrere, *Ad claſſem decimam quartam.*

turpiſſimè obſtrepant, & obnitantur, Pharmacopœis præcipientes, ut more antiquo ſimilium & præcipuorum medicamentorum præparationes adhuc inſtituant, inſcii, & incauti, ſic multorum peritiorum Pharmacopœorum ac Poſteritatis riſui ſeipſos exponere exſibilandos, ut quæ tàm ſeriorum præceptorum ſimplicitatem & in arte hallucinationem jam jam agnoſcit, & inpoſterum ſepoſita obedientiæ non neceſſariæ, imò noxiæ larvâ, magis magiſque deteſtatura eſt. Et quæ ratio eſt in Theriaces compoſitione & præparatione, entia citra neceſſitatem multiplicare? primo additione *Trochiſcorum ſeu Magmatis Hedychroi*, cum propemodum *omnia* eorundem Trochiſcorum *ingredientia* Theriaces compoſitioni anteà inſerta ſint, pauculis exceptis, rebus nimirùm cum qualitate ſuâ, tùm pondere nimis exiguo, huic Theriaces compoſitioni indignis & ſuperfluis, uti ex reſolutione noſtrâ accuratâ patet.

*Trochiſci Hedychroi perperàm ſigillatim Theriacæ admiſcentur.*

An non igitur conſultiùs ſit, *quantitatem ſimplicium ſpecierum*, utramque compoſitionem ingredientium, competenter in ipſa Theriaces compoſitione & præparatione augere & junctim in pulverem redigere, quàm illa ipſa, *quæ Trochiſcos Hedychroi conſtituunt ſimplicia*, ſigillatim prius in maſſam & Trochiſcos cum *vino falerno* redigere, exſiccare & denuò pulveriſata iiſdem *Theriaces ſpeciebus ſui generis & ſpeciei* commiſcere. Nam præterquam quòd *harum ſpecierum* (ſcilicet Trochiſcos Hedychroi ingredientium) Trochiſcatio ſeu efformatio in Trochiſcos, planè inſipida ſit, cùm denuò in pulverem redigi debeant, earum inſuper virtutes in exſiccatione Trochiſcorum multùm exhalent, & conſequenter effœtæ reddantur; ſunt enim *ſpecies utplurimùm aromaticæ*, quarum efficacia in ſubtili partium tenuitate conſiſtit, promptè exhalabilis, quamque exhalationem *dictarum ſpecierum* maximè promovet, vehiculi inſtar, *vinum Falernum*, quippe quod ipſum non ſolùm penitùs penituſque in exſiccatione Trochiſcorum exhalare debet, relicto pauculo craſſamento tartareo Trochiſcis admixto, verùm una ſecum rapit *potiores & ſubtiliores Opobalſami, cæterarumque tenuium partium ſpecierum* exoptandas virtutes, quod ipſa dictat ratio.

*Trochiſci de viperis ventilantur.*

Porro Trochiſcos de viperis quod attinet, hi quàmvis fideliter ad mentem Galeni cum *parte quarta panis bis cocti*, reſpectu *carnis viperinæ*, confecti eſſent, qui tamen reverà non ſunt, illos nihilominus rationabiliter approbare nequeo: Nam, dic amabò, quæ virtutes eximiæ & alexipharmacæ, *à pane bis cocto* ſperandæ? aut quid is corrigere poteſt? cùm, ſi cujuſdam veneni particeps eſſet *caro viperarum*, illud panis potius attraheret aut retineret, tanquam venenorum verùm attractivum, juxta

*Panis venenorum attractivum,*

Docti-

Google

Doctiſſimorum Virorum, aſſertionem, & quotidianam tempore peſtis experientiam. Deſuntne nobis in tanta ubertate præſtantiſſimorum remediorum, quibus D E U S largiter nos donavit, *ſimplicia alexipharmaca pane aptiora*, quorum beneficio *caro viperina* in maſſam & Trochiſcos cogi, diutiusque aſſervari, ac à ſitu & corruptione in longum tempus conſervari poſſit? quippe quod additione *panis* minimè conſequimur, ſed ipſe brevi (ſcilicet *panis*) ſitui & corruptioni obnoxius, in vermium eſcam cedit. Nonne igitur conſultius foret *pulverem viperarum* ſaltem legitimè præparâſſe & ſimpliciter aſſervâſſe, (qui ſi *ſale quodam* conditus eſt, in multos annos incorruptè perſtabit) vel *illum pulverem* beneficio cujusdam *Gummatis* Theriacam aliàs ingredientis, in Trochiſcos efformâſſe, ſi diutius illos aſſervare animus ſit; quæ cuncta fideliter & diverſimodè ad delectum in Animadverſionibus horum Trochiſcorum edocui, ut uter arrideat modus, quis alterum amplectatur. Si igitur, Lector amice, ex hâc Trochiſcorum de viperis præparatione, juxta mentem Galeni fideliter etiam inſtituta hæc ſequantur incommoda, quid boni nobis promittere poſſumus, ſi *decuplâ aut duodecuplâ quantitate panis bis coctî, caro viperarum* excipiatur? & quidem neceſſariò, cùm aliàs impoſſibile ſit, ut *caro viperina, unà cum jure*, in quo decoctæ fuerint *viperæ*, cum præſcriptâ quantitate *panis*, *quartâ ſcilicet parte reſpectu carnis viperinæ*, in maſſam & Trochiſcos efformari poſſit, quod fuſiùs in antecedentibus Animadverſionibus monſtravi, & quam oculis propriis contemplatus ſum, adulterationem manifeſtiſſimè detexi, adeò, ut quilibet nunc, qui mihi fidem adhibere nolit, ipſius periculum facturus, rei veritatem experientiâ comprobare poſſit. Tranſeo ad *Trochiſcos de Scilla*, quorum loco *pulpam Scillæ* in correctâ Theriaces præparatione non ſine prægnante ratione ſubſtitui: Etenim *Ceparum* omne genus in exſiccatione maximâ ex parte exhalat, relictis *membranulis inutilibus & effœtis*, *ſpiritu ſuo* nares aliàs feriente orbatis, quod in præſcriptâ ab Authoribus Trochiſcorum de Scilla præparatione evidenter demonſtrari poteſt, modò is, qui eos paraturus eſt, *exactum pondus Scillæ*, & *farinæ Orobi* vel *Dictamni radicis* obſervet, experietur à *Scilla* exiguum quid unà cum *farina Orobi vel Dictamni* poſt exſiccationem Trochiſcorum remanere, uti fuſiùs in eorundem præparatione, & Animadverſionibus ſuper eosdem factis evidenter demonſtravi. Etenim, quod de *farinâ Orobi vel Dictamni* in exſiccatione Trochiſcorum nil quidquam exhalare, ac nec in pondere diminui poſſit,

*non correctivum.*

*Trochiſci de viperis in præparatione nimia panis quantitate addendâ adulterantur, vel illegitimè parantur.*

*Trochiſci de Scilla.*

experimentum facere in facili eſt; nam quotiescunque *farinam ſive Orobi*, *ſive alterius cujusdam leguminis cerealisve* humectaveris & denuò exſiccaveris, idem pondus, quod antea erat, poſt exſiccationem in reſiduo manebit: adeoque non incongruum fore arbitror, *pulpam Scillæ* pro medietate ejusdem Trochiſcorum, pro alterâ autem parte dimidiâ, pulverem *Dictamni albi, vel farinam Orobi*, utpotè ex quibus prædicti Trochiſci unà cum *Scilla* parari conſuevêre, his de Scillâ Trochiſcis ſubſtituere, ſi *Scillæ vires* neceſſariò Theriacæ virtutes alexipharmacas adaucturæ ſint, de quo tamen meritò dubitari poſſit, interim tamen fides ſit penes Authores.

*Gummata dum ſolvuntur non diu coquenda ſunt.* Cæterum in præparatione Theriaces obſervetur, ne *Gummata*, utpotè *Sagapenum*, *Oppopanax*, *Galbanum* in eorundem diſſolutione multùm coquantur, ſed ſelecta priùs & pulveriſata, quod tempore hyberno fieri poteſt, in *vino Cretico*, *vel eſſentia viperina*, cum *vino Cretico paratâ* ſaltem diluantur, ſuper igne leniſſimo, ne diuturnâ coctione vires eorundem præcipuæ ſubtilioresque compoſito detrahantur, ſpiritu nimirùm & oleo violentâ coctione evaneſcentibus: Si verò denominata *Gummata* unà cum *Reſina Styracis*, *Maſtiche*, *Olibano* & *Bitumine Iudaico*, non nemo junctim in *Terebinthina* & *Opobalſamo* ſolvere intenderet, is, me judice, non ineptum opus perageret, cùm *Terebinthina* ſit de naturâ *Gummatum reſinoſorum*, propterea facile in eâ illa liquantur & verè diſſolvuntur, quod nec *vinum* nec *acetum* efficere potis eſt. Et hæc quoad nonnulla & præcipua, Theriaces compoſitionem ingredientia ſuperaddita ſufficiant, reliqua petantur ex præmiſſis ejusdem Animadverſionibus.

*Theriaca Romana.* Tranſeo porrò ad Theriacam auctam à Medicis Romanis & Bononienſibus, quæ ipſa Theriaca *multis rebus* vel *ingredientibus*, *nulla planè alexipharmacâ virtute præditis*, præter alia indigna Theriacam Andromachi ingredientia aggravata eſt, utpotè, quod ſingulariter conſiderandum & reprehendendum eſt, SUCCO INFUSIONIS ROSARUM INSPISSATO. (res ludicra & riſu digna.) Item, *Iride Florentinâ*, *ſucco Glycyrrhizæ*, *Agarico*, *Myrobalanis*, *ſem. Aniſi*, *Fœniculi*, *Gummi Arabico*, *radice Aſari*, *Scabioſa*, *Cornu Cervi uſto* aliisque complurimis, adeò ut ſi quis eam penitiùs ſecundùm ingredientia ordine examinare intenderet, informe chaos atque miſtura, neſcio quo nomine indigitanda, exſurgeret: ſed indigna ſunt hæc pluribus verbis, nam brevibus complecti nequeunt, idcircò relegantur potiùs nimis auctæ hæ compoſitiones, & obliterentur, ne poſteritati in riſum cedant. Ego verò non

is ſum;

ir ſum, qui venerandæ Antiquitati quidquam detrahere præſumam, monſtravi ſaltem errores prægrandes, quibus illi, qui Heroſtrati, Epheſiani illius templi incenſoris inſtar, gloriolam in dedecore captaturi Antiquos ad invidiam onerant, & quem illi meriti non ſunt, deſpectui & opprobrio exponunt, non enim tot tantoſque errores vel Galenus vel Hipocrates, quoad medicamentorum compoſitionem & præparationem commiſerunt, ut plagiarii audiant, quamvis ab initio Medicinæ tanquam inventores tantoperè verſati non fuerint, ut rem vel artem ſimul invenirent, ſimul excolerent, integrè, & ad totalem perfectionem perducerent: Hinc meritò, licet erràſſent, veniâ digni & honeſtam excuſationem promeriti eſſent. Sequens Theriaca Diateſſaron Meſues compoſitio inter præcedentem & ſequentem ipſam etiam Theriacam Andromachi, quoad compoſitionis concinnitatem, & *ingredientium Alexipharmacorum* competentem quantitatem, facilè primas tenet, quamvis & ſequens D. D. Auguſtanorum Theriaca ſuas mereatur laudes, modò inutilia quædam ſuperaddita reſecarentur, ac inſuper pondus quorundam ingredientium immutaretur.

*Theriaca Diateſſaron Meſuæ ob compoſitionis concinnitatem commendatur.*

Mithridatium Damocratis Panacæam mehercle nobis promitteret, ſi vera eſſent, quæ de immenſis ejus virtutibus ad tot tantaque morborum monſtra profliganda deprædicantur; reverà Dii eſſent Medici & Numine pleni, ſi talis medicina illis ſuppeteret, quâ ſolâ tantos in naturam humanam conjuratos hoſtes propellere poſſent; aſt facilè ruit tantùm medicamenti elogium, dum effectum promiſſis in plериſque non reſpondere deprehendimus, & experientia conſulitur teſtis. Quod *Trochiſcos Cypheos* Mithridatii præcipuum ingrediens ſpectat, de his eadem quæ de *Trochiſcis Hedychroi* Theriacam ingredientibus dicta ſunt, afferri poſſent, verùm cùm in Animadverſionibus ejuſdem Mithridatii ventilati ſint, illis nunc ſuperſedeo, & plura quæ eſſent in Mithridatii compoſitione & præparatione digna correctione, ex ſequentis Antidoti Matthioli Animadverſionibus, quæ plurimorum compoſitorum abſurditatem palàm faciunt, petantur.

Diacorum Meſuæ nobile medicamentum ſtomachicum confortativum nobis ſuppeditat, ac juxta Animadverſiones noſtras paratum, ori & oculis gratum exiſtet. *Aquam à radicibus Paſtinacæ & Acori decoctam*, non immeritò aſſervare, & *cum Melle* ad priſtinam ejus conſiſtentiam coquere juſſi, majorem enim Medicamento & Electuario addet efficaciam: Namque *omnia vegetabilia* cum *ſ. q. aqua* decocta,

*Diacorum Meſuæ nobile confortativum ſtomachi.*

*Quæ vegetabilia coctioni apta vel innepta ſunt.*

ſuas *aquæ* communicant virtutes, quarum alia quæ terreſtriora ad extremam veluti humiditatis vel aquæ affuſæ exhalationem, integris & nativis virtutibus adhuc prædita, in reſiduo manent: alia verò ſulphureæ & ſubtilioris naturæ, coquendo cum aqua maximam partem, quæ ſubtilior & tenuior, exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte ſaltem craſſiore, de quibus fuſiùs in Animadverſionibus aquarum deſtillandarum in genere actum eſt. E numero itaque *Vegetabilium*, quorum virtutes, largiter licet decoctorum in reſiduo manent, ſunt *hæ & plurimæ aliæ radices*, proindè *earum decoctum* virtutibus *radicum* prægnans, cum *melle* potiùs coquendo exhalandum, & virtutes *radicum* illi imprimendas, quàm inutiliter effundendum eſſe exiſtimavì, quod ipſa ratio ſuadet: Quò minus enim medicamenta ſimplicia & compoſita in virtutibus caſtrata & mutilata ſunt, eò certiores & potentiores effectus ab uſu eorum experiemur. Cætera quæ in hàc claſſe decimâ quartâ Antidotorum ſuperſunt compoſita, ſuis Animadverſionibus locupletata, & ab erroribus vindicata ſunt, ita tamen, ut quod in uno deſideratur, ex aliis peti poſſit.

*Medicamenta in virtutibus non ſunt caſtranda.*

Appendicem claſſis decimæ quartæ, quæ de ſalibus theriacalibus agit, pariter à nævis & erroribus ſufficientur, uti puto, repurgavi, adeò ut plura addere in præſens ſupervacaneum cenſeam, quamvis in facili eſſet plura ex viperis medicamenta & ſalia compoſita publici juris facere, verùm illa ibidem ſincerè præſcripta abundè ſufficere mihi videntur. Habes enim, Lector amicè, ibi loci, non ſolùm plenariam ac veram de naturâ viperarum informationem vel doctrinam, ſed & efficaciſſima & ſaluberrima ex iis paranda ſalia volatilia & theriacalia, compoſita & ſimplicia, ſine fuco aut ambage ſincerè depicta, quæ quantum differant, virtute, efficaciâ, & dexterrimâ præparatione ab Antiquorum ſalibus theriacalibus, judicium eſto penes æquum Lectorem, qui ſi cuncta incudi rectæ rationis & judicii ſubjiciet, ſine præconcepta opinione, facilè ultroque in veritatis partes ibit, eique adſtipulabitur: Felices ſanè eſſent Medici & ægroti, ſi ſimilia medicamenta alexipharmaca illis ſuppeterent, quæ verè Regia ſunt, ſubſtantiâ & effectu, tàm exiguo prætereà pretio redimenda, ut etiam in pauperum uſus diſpenſari, adjumentoque eſſe poſſint.

*Ingens differentia inter ſalia Theriacalia Antiquorũ & Authoris.*

*Ad claſſim decimam quintam pertinentia.*

IN claſſe porrò decimâ quintâ, quæ aquarum deſtillandarum compoſitiones & præparationes complectitur, nonnulla adhuc quæ majorem rerum naturalium notitiam afferre poſſunt,

ut ſu-

ut ſuperaddam, movet me primò aqua Acoviſtica ſive ad auditum Mindereri; In hâc namque præter plurima abſurda alia commiſſa, video, *Acetu Scilletico & Rutaceo urinam capræ*, quæ invicem planè contraria ſunt, perperàm & inconſideratè affundi: Nam *urina cujuſcunque perfecti animalis* in deſtillatione *ſpiritum* præbet *ſalinum*, *acrem*, acetoſorum & acidorum ſpirituum omnium mineralium tùm vegetabilium deſtructorem & planè contrarium. Etenim, ſi *urinam parumper fermentatam* (quæ aliàs in deſtillatione ſpiritum ſalinum acrem, vel ſal etiam ſummè volatile albicans eructat) *ſpiritibus acidis quibuscunque* commiſcueris, neutra, & à parentibus diverſa ſoboles progeneratur, ac ambo, tùm acidus cùm urinæ ſpiritus in ens alienum tranſmutantur contrarietate naturali, nempè qua acida & ſalſa in ſe invicem agunt, & ſe mutuò deſtruunt, hinc ex ambobus mixtis & deſtillationi commiſſis, *phlegma ſaltem inutile* elicitur, relicto in reſiduo *ſale quodam urinæ aliqualiter fixato*, quod per Alembicum ſimplici vel humidâ hâc deſtillatione pelli minimè poteſt, ſed in reſiduo manet totum; adeóque liquet, quàm imprudenter connubium contrariorum liquorum ab Authore inſtitutum ſit. Quòd ſi tamen nonnemo, omninò ex hiſce hujus aquæ præſcriptis ingredientibus plurimis ad effectus ipſi aſſignatos ſalutarem expeteret aquam, nec præſcriptâ in Animadverſionibus infuſione contentus eſſet, is ſe gerat tali modo:

*Ex acidis & ſalſis neutrum quid generatur.*

*Aqua ad auditum, ſeu Acoviſtica Mindereri correcta.*

Recip. *Herb. recent. Majoranæ,*
*Origani,*
*Polÿ montani,*
*Rorismarini,*
*Rutæ,*
*Salviæ hortenſis,*
*Flor. recent. Lavendulæ,*
*Sambuci ana manipul. ſemis,*
*Spicæ Romanæ pugillum unum,*
*Baccar. Lauri,*
*Iuniperi ana unciam ſemis,*
*Rad. Ireos Florent.*
*Cyperi rotundi,*
*Valerianæ,*
*Leviſtici ana drachmas duas,*
*Sem. Fœniculi,*
*Raphani,*
*Rutæ ana unciam ſemis, prius contuſoriũ cum portiunculâ aquæ Epilept. Langii.*
*Caſtorei,*

 *Galbani*

*Galbani ana drachmas tres ,*
*Nucleor. Perſicorum contuſorum prius ad pultè formam, cum portiunculâ Aqua Langii, vel Spiritus Iuniperi, uncias duas ,*
*Ceparum conſciſſarum aut contuſarum uncias duas ſemis ,*

His omnibus conciſis, quæ conſciendenda, & contuſis, quæ contundenda ſunt, ſuperaffundantur

*Spiritus urina puerorum, vel ſi mavis*
*Spiritus urina capreæ ,* aut
*Vrina ſaltem deſtillata ſpirituoſa libra una ,*
*Succi Raphani uncia tres*
*Aqua vita Langii uncia dua ,*
*Spiritus Iuniperi ex baccis uncia tres ,*

Et junctim brevi digeſtione præmiſſâ per Alembicum vitreum juncturis optimè clauſis deſtillentur, addendo,

*Spiritus Roſarum unciam ſemis ,*

Deſtillata aqua, affectibus aurium, earumque nervorum obſtructionibus ſalutaris, in vitro benè clauſo ſtudiosè aſſervetur. Hanc autem aquam, ſi in uſum trahi debeat, auribus nequaquam (uti nec quidquam aliud) largiter infundendam eſſe cenſeo, cùm membranula ſuper annulum & ſubjecta officula expanſa, Tympanum dicta, ſubtiliſſima ſit, adeoque facilè rebus aut liquoribus acrioribus infuſis, totaliter deſtrui & erodi poſſit, auditu ex toto abolito. Conſultius proindè forè arbitror, ut ſaltem fruſtulo panis tritici è furno recenter extracti illa inſperſa illicò auribus applicetur, & alligetur calidè, ſicque ut calore panis & aquâ ſpirituosâ ſimul agente, craſſi humores nervos & meatus auditorios obſtruentes, incidi, attenuari, atque per inſenſibilem tranſpirationem, vel retrocedentes ad palatum per ſputum & ſalivam, evacuari poſſint. Quam ob rem non ineptè quis egerit, ſi ſimilibus in affectibus, aquam illam ori immiſerit, pro majore attenuatione & attractione humorum craſſorum ab auditoriis meatibus (intra membranulam Tympanum ſitorum) qui per Tympanum vix ac ne vix quidem illo illæſo vel exeſo, tranſudare poſſunt. Quod autem nonnulla ingredientia, utpotè *Rad. Cyclaminus, Bryonia, Pyrethri, & Cucumeris aſinini, Colocinthidem, Aceta item Scilla & Ruta* excluſerim a compoſitione, non abs re factum eſſe arbitrare; quia partim terreſtriora illa ſpiritu penetrante balſamico carentia, nil quicquam virtutis aquæ deſtillandæ impertiri poſſunt, ſed eorum virtutes concretæ in reſiduo manent; partim verò *ſpiritu urina*, utpotè *aceta*, contraria & deſtructiva ſint,

uti

uti fuſius ſuperiore monitione præcautum. *Cepas contuſas* in paulò largiore quantitate, *ſucco earundem*, eſſe ſubſtituendas, non ſine ratione exiſtimavi, quùm *Cepa* valdè viſcoſum in expreſſione præbeant ſuccum, reſiduum autem ab *expreſſis Cepis*, iisdem gaudeat ſpiritibus ſubtilioribus, quàm ſuccus ipſe. *Nucleos Perſicos, ſemina item Rutæ & Raphani* ad inſtar pulticulæ cum portiunculâ aquæ aliàs addendæ, prius contuſa adjeci ob majorem, quem taliter contuſa ſemina & nuclei in deſtillatione præbent, odorem & ſaporem, ac conſequenter majores etiam virtutes.

Notandum porrò: quòd ſi aqua præſcripta ori immittenda foret pro attenuatione & attractione humorum craſſiorum & viſcidorum in meatibus internis auditoriis, *illi ſc. aquæ radices Pyrethri* prius eſſe immergendas aliquandiu: *Radices enim hæ* ab aqua extractæ, majorem illi conciliabunt efficaciam, quam ſi unà cum aliis ſpeciebus deſtillationi eſſent commiſſæ, cùm illarum acrimonia, multoties licet deſtillentur, ſemper in reſiduo maneat.

Aqua ſeu potius eſſentia Antidotalis alexipharmaca D. Petri Matthioli, quàm imprudenter ſit inſtituta, ex ejuſdem Animadverſionibus videre eſt, in quibus quidem haut perperàm ex *Antidotum ingredientibus, dempto melle & Syrupo de corticibus Citri*, eſſentiam extrahere conſultius duxi; ſed cùm dicta Antidotus tanta farragine inutilium, nullàque virtute Alexipharmacâ prælitorum ingredientium ſuperbiat, adeoque paratu tædioſa ſit, aliam proindè longè concinniorem & præſtantiorem nec non paratu faciliorem in præſens ſuperaddam, quæ talis eſto:

*Eſſentia Antidotalis Alexipharmaca.*

Recip. *Rad. Angelicæ,*
*Imperatoriæ,*
*Leviſtici cum toto,*
*Zedoariæ ana unciam unam,*
*Herb. recent. Scordii,*
*Salviæ,*
*Rutæ ana unciam unam ſemis,*
*Cort. recent. Citri uncias duas,*
*Cinamomi acuti unciam unam ſemis,*
*Garyophillorum unciam ſemis,*
*Maceris,*
*Nuc. moſchat. ana drach. ſex,*
*Camphoræ drachmas tres,*

Inciſa craſſiuſculè & contuſa immittantur Cucurbitæ vitreæ, quibus ſuper affundantur,

*Spiritûs Iuniperi ex baccis ,*
*Vini opt. rectif. ana libra dua ,*
*Vini Malvatici libra una ſemis ,*

Digerantur in calore leni, vitro benè clauſo, die unâ vel alterâ, hinc deſtillentur in arena ad ſiccitatem ſpecierum; *Liquori egreſſo ſpirituoſo* immergendo

*ſex viperas recenter mactatas unà cum cordibus & hepatibus earum vivis, diligenter autem ab exuviis intraneis capitibus & caudis repurgatas.*

Ac in illo emori permittantur, taliter namque *ſpiritus viperarum vivificus liquori* integrè communicatur. Factâ pòſt aliquali digeſtione, ſequentia ſuperinjiciantur, utpotè

*Rad. Angelica uncia una ,*
*Anthora ,*
*Contrayerva ana uncia ſemis ,*
*Helenij ,*
*Morſus Diaboli ,*
*Scorzonera.*
*Zedoaria ana uncia una ,*
*Herb. recent Ruta ,*
*Scordii ana uncia dua ſemis ,*
*Bacc. Iuniperi uncia una ſemis ,*
*Lauri uncia ſemis ,*
*Cort. Citri recent. uncia dua ,*
*Sem. Citri uncia una ,*
*Myrrha rubra ſplendida uncia dua ,*
*Maceris drachma dua*

Et denuò in loco ſatis calido, ſex circiter dierum ſpatio, digerantur, cuncta autem immiſſa Alembico vitreo ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, commiſſuriſque undique clauſis, ut ſi quid *ſpirituoſi liquoris* ſurſùm elevetur in digeſtione calida aut ferè fervida, in excipulum tranſeat, liquori in Alembico reaffundendo, *qui liquor* tandem per colaturam & expreſſionem à ſpeciebus & viperis immerſis ſegregandus, & *Syrupis ſequentibus* edulcorandus eſt, utpotè

*Syr. de Scordio ſimpl.*
*Cort. Citri ana n. m. parati uncias quatuor,*

Fiat Eſſentia Alexipharmaca præſtantiſſima, quæ ſtudioſè filtranda ac uſui aſſervanda eſt.

Eſſentia alia Alexipharmaca pro vilioris fortunæ hominibus ita parari poteſt:

*Eſſentia Alexipharmaca vilior.*

Recip. *Spiritûs urina puerorum vel hominis ſani,*
*Iuniperi ex baccis ,*
*Aqua Ruta cum vino ſtill. ana libras duas ,*

Quibus

Quibus immergantur ſequentia, inciſa & contuſa craſſiuſculè, nimirum

*Rad. Angelicæ,*
*Zedoariæ ana uncia una ſemis,*
*Herb. recent. Scordii*
*Rutæ ana uncia quatuor,*
*Cort. Citri recent. extern. uncia dua ſemis,*
*Baccarum Iuniperi unciæ dua,*
*Myrrha rubra unciæ tres,*
*Maceris uncia ſemis*

Et peractâ digeſtione, vel ebullitione unicâ factâ in Alembico vitreo ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, coletur eſſentia, ſpeciesque fortiter exprimantur, additisq; tandem

*Syr. de Scordio n. m. parati unciis octo,*

Fiat Eſſentia Alexipharmaca, quæ ſtudioſè filtranda ac uſui aſſervanda eſt.

*De Aqua Antiſcorbutica Dornercilii.*

Aqua Antiſcorbutica Dornercilii, quædam aſſumit ingredientia, quæ præter aquam elementarem in ſimplici hâc deſtillatione nihil præbent, utpotè *Polypodium, Cort. rad. Capparum, Crocus ex parte, ſuccus Fumariæ, ſerum lactis*, proindè me conſule, conſultius eſſet ex quibusdam hujus aquæ ſimplicibus, nimirùm *radice Raphani ſylveſtris acri, Cochlearia, Beccabunga, Naſturtio aquatico, Chamædry, ſemine Fœniculi, Cardamomo, Croco*, omnibus minutim contuſis & conſciſſis, conditum *cum ſaccharo vel melle* conficere, quod ad præfatos affectus ſcorbuticos, longè majoribus polleret viribus, quàm ipſa eorum *deſtillata aqua*; eòque magis, ſi ſingulis diebus unà cum cibis uſui illud ægrotantibus deſtinaretur; poſſet nihil minus *illud ipſum conditum*, ſi quis liquidis magis delectaretur, *cum vino* aut *ſero lactis* confeſtim dilui, & colatum ad inſtar potionis exbiberi.

*Aqua Aſthmatica ulterior dilucidatio.*

Aqua Aſthmatica tot ac tantis erroribus referta eſt, ut vix integra pagina illis ſaltem enumerandis ſufficiat: Animadverſiones ſuper eam factæ, illorum errores potiores dilucidant; qui verò ex iiſdem palàm fieri nequeunt, ex ſequentibus quarundam aquarum compoſitionibus correctis, & omnium maximè ex Animadverſionibus ſuper aquas ſimplices deſtillandas in genere factis, facili negotio peti poſſunt, quo Lectorem brevitatis causâ remitto. Præſcripta tamen informatio ibidem, de vegetabilium nonnullorum terreſtriorum deſtillatione in genere factâ, non eò tendit, ac ſi illius aquæ Aſthmaticæ deſtillationem cum omnibus ingredientibus eo modo inſtituendam & perficiendam exiſtimârim, verùm ut is, qui deſtillationibus, rerumque deſtillandarum ignarus, apta aut inepta

vegetabilia uni eidemq; deſtillationi deſtinata, diſcernere haut valet, plenam habeat informationem, & tanquam in theatro propoſitos productoſque errores ex ſubſequentibus eò melius, ac accuratius dignoſcere poſſit; quocirca in præſens, quod minimè conticendum, ſcituque neceſſarium eſt, ſilentio prætenire nequeo nimirùm quòd ſicut plurima eſculenta vegetabilia planè nulli deſtillationi apta ſunt, ita nec quædam in prædicta aqua Aſthmatica quaſi digito præmonſtrata ingredientia, è quorum ſerie ſunt, *Amygdala, Paſſula, Pruna, Dactyli, &c.* quippe quæ à Creatore Summo eſui deſtinata ſunt, diſſoluta verò à ſuo compoſito & corpore vi ignis, aut fortiori paulò deſtillatione, ibidem indigitatâ, longè alias & peregrinas proferrent operationes: Eadem ratio eſto de *nonnullis radicibus & plantis, Glycyrrhizâ, Iride, Altheâ, Conſolidâ, Betâ, Braſſicâ*, & innumeris aliis; Undè ſuadeo, ne præcipitanter nimis ſimplicia quædam medicinalia præſertim eſculenta, Vulcani torturæ ſubjiciantur, ſed ſimpliciter ſapore & dulcedine eorum aut quovis alio guſtu amabili non deſtructo, nec multis rebus heterogeneis confuſa in uſum trahantur: Sint nobis exemplo *Saccharum, Paſſula, Ficus, Amygdala, &c.* quæ licet vel centies cum liquore aliquo iis affuſo deſtillarentur, nequaquam tamen ſive de dulcedine aut ſapore, ſive de virtutibus eorum quidquam deſtillando per Alembicum elevaretur, ſed *Saccharum integrâ virtute & dulcedine præditum in priſtinam formam ſolidam reducibile*, in reſiduo maneret: *Paſſula verò, Amygdala* & qui de genere horũ ſunt fructus, quamvis deſtillata cum liquore quodam illis affuſo formam mutent externam, & in pultem, ac ſi diu multumque cocta fuiſſent, contabeſcant, dulcedine tamen ſervatâ, & viribus integris in reſiduo proſtant, quod manifeſtè patet in pulpis medicinalibus ferculiſque plurimis culinariis menſæ & eſui deputatis; illa enim parando, diu multùmque coquuntur ſine virium deperditione, coctio autem quævis ſupponitur & eſt etiam reverâ deſtillationibus, ſive per balneum ſive per arenam illæ fiant, violentior: Ergò ſi in coctione ſimilium rerum, vires, odores & ſapores earundem non exhalant, vel in auras pelli poſſunt coquendo, multò minùs eæ ſimpliciter deſtillatæ cum quodam affuſo iis liquore, ad nutum & voluntatem cujusvis cervicoſi imperantis, (qui ſuo imperio naturam audientem cupit, ut eædem res nunc coctæ in reſiduo maneant integris viribus adhuc præditæ, nunc leniter deſtillatæ in auras & aquam virtuoſam abeant ad artificis lubitum) per Alembicum vapori exhalanti communicatæ tranſibunt. Porrò etſi prædicta vegetabilia,

*Eſculenta vegetabilia nulli deſtillationi apta ſunt.*

vio-

violentiori deſtellationi (quam in Animadverſionibus aquæ Aſthmaticæ edocui, & de alterius ſpeciei vegetabilibus plurimis intelligi debet) committantur igni ſcil. aperto, ſine liquore addito, nequaquam tamen & hoc modo proprias & nativas eorundem vires, ſapores & odores in deſtillato adipiſceris, ſed potiùs, naturali corpore & compoſito diſſoluto violentia ignis, ex dulciſſimis rebus, liquorem acidum empyreuma redolentem, & oleum fœtidum, neutro tamen ſui ſimplicis virtutes totius & nativas habente, ſed rei deſtillatæ contrarias & peregrinas, ad ſuos uſus licet non fortè totaliter inutiles, acquires: Proindè ſuaſor ſum, uti ſuprà, & prædictis in Animadverſionibus aquæ Aſthmaticæ innui, ut ſimilia eſculenta, fructus & herbæ, ad quæ à Summo Creatore ex terra germinare juſſa ſunt, victui nimirùm animantibus, vel ſaniore modo medicinæ accommodentur, & vel fercula ad nutrimentum & delicias ſanis, vel medicinalia juſcula ægrotis ſimpliciter, utplurimùm in culina ex iis dextrè conficiantur, nec adeò præpoſterè, prout vel ſexcenties factum, ſimplici deſtillationi, quam poſteritas ridebit, committantur. Et eſto prætereà ex *prædictis fructibus & vegetabilibus ferè cunctis*, præmiſsâ diuturnâ fermentatione, *ſpiritus tandem ardentes* beneficio deſtillationis elici poſſint, adhuc tamen & hoc etiam modo voti noſtri nondum compotes erimus, nondumque certi, aliquid nativæ facultatis ad hanc intentionem, cui aliàs ſervire debent, per Alembicum tranſiiſſe, cùm *omnes ſpiritus ardentes*, ex quibuſcunque etiam vegetabilibus naturâ ſuâ aliàs in excellenti gradu frigidis, ſtillati, calidiſſimi ſint, adeóque cum *ſpiritu vini* pares utplurimùm producant operationes, ſubjectis ſuis ex quibus deſtillati, planè contrarias, quod in *ſpiritibus Pomorum, Fragorum, Frumenti, Roſarum, &c.* manifeſtum ſit. Nemo enim *prædictorum ſpiritus ardentes*, ſimplicibus ſuis ex quibus prolecti, quantum ad qualitates & operationes attinet, æquiparabit, multò minùs ſi ex frigidioribus naturâ ſuâ herbis deſtillati eſſent, pari paſſu pro refrigerio ægrotis Medicorum quiſpiam propinabit. Porrò & hoc notatu dignum eſt, quod *dictorum ſimplicium ſpiritus ardentes*, non niſi ex magna illorum copia, adjecto inſuper ſingulari fermento, & diuturnâ præmiſsâ fermentatione, impetrari poſſint; adeóque liquet, quòd poſitò, ex illorum magna copia quaſdam nativas virtutes, unà cum ſpiritibus eorum deſtillando prolici, non æquè illud ex minutiſſima illorum quantitate, reſpectu copiæ ad ſpiritus ardentes eliciendos neceſſariæ, conſequemur: Stabit igitur noſtra de ſimilium vegetabilium deſtillatione rata ſententia, donec veriora & probabiliora quis attulerit.

Ex

Ex præmiſſa aquæ Aſthmaticæ ejuſque ſpeciebus informatione facilè colligere eſt, quàm concinna ſequentis balſami Embryonum compoſitio ſit, cui plurima ſimilia ingredientia, ſine omni planè ſimpliciſſima Philoſophia immixta ſunt, ut mirari ſubeat, à quo ſpiritu ad compoſitionem hanc conflata ſint. Reperiuntur tamen nonnulli, qui grande piaculum à me commiſſum vociferantur, quod inter reliqua incongrua, etiam *conſervam Roſarum* pro hac aqua, vel in genere omni deſtillationi ineptam judicârim; cum tamen nemo unquam *Roſas* à deſtillatione arcuerit, ſed eas ipſe aquis deſtillandis adaptârim: Verùm facilis eſt & in promptu reſponſio, me ſcilicet non loqui *de Roſis ſimpliciter*, ſed *de Roſis cum dupla quantitate Sacchari* oneratis, non, inquam, de *Roſis*, ſed de *Sacchato*, Roſis pro conſerva earundem paranda, in dupla quantitate addito, quod penitùs penituſque in reſiduo manet, uti ſupradictum, quæ vel famulis pharmaceuticis notiſſima res, ſermonem facere, ad quid igitur perditio hæc? nonne *Roſæ* tempore veris & æſtivo florent? & illis non proſtantibus vel florentibus, tamen recentes per integrum annum in pharmacopoliis incorruptè aſſervantur, pauculo *ſale communi* conditæ, quod ipſum *ſal Roſis* necquicquam detrahit, nec tantillum de eo in deſtillationibus tanquam re fixa, per Alembicum tranſit. Quæ igitur ratio, *conſervam Roſarum*, ex una tantùm parte Roſarum; duabus autem partibus Sacchari conſtantem, *Roſis recentibus* ſubſtituere, & miſeris ægrotis, illis inquam quibus res eſt anguſta domi, *conſervâ Roſarum* etiam, utpotè *Roſis recentibus* decuplo cariore, non tàm quidem vitam, quàm ad vitam protrahendam ſubſtantiolam imprudenter ſubtrahere? Cætera quæ in hac ſpecioſâ & ubivis tantoperè decantatâ compoſitione erant admonenda, ex præmiſſis ejuſdem Animadverſionibus eluceſcunt; ſupereſt ut aliàm adhuc efficaciſſimi balſami Embryonum ſtructuram adjiciam, quæ talis:

Summo vere, & æſtivo poſt tempore, ſucceſſivè collige:

*Balſamum Embryonum.*

*Florum recent.* *Paralyſeos uncias ſex,*
*Liliorum convall. libram unam ſemis,*
*Violar. Martial. uncias quinque,*
*Arantiorum uncias ſex,*
*Lavendulæ uncias octo,*
*Pæoniæ uncias ſex,*
*Roriſmar. cum foliis uncias quinque,*
*Roſarum Damaſcen. libras duas,*
*Tiliæ,*
*Tunicæ ana uncias octo,*

*Fol.*

*Fol. recent. Salviæ cum floribus,*
*Herb. recent. Majoranæ,*
*Meliſſæ ana uncias quatuor,*
*Rad. recent. Pæoniæ uncias duas,*
*Cinamomi opt. uncias quinque,*
*Nuc. Moſchat. uncias tres,*
*Macis,*
*Cardamomi,*
*Cubebarum,*
*Garyophyllorum,*
*Zedoariæ ana uncias duas,*
*Cort. Citri recent. extim.*
*Arant. extim. recent. ana uncias quinque,*
*Sem. Carui,*
*Coriandri,*
*Fœniculi ana uncias duas,*

Horum quædam inciſa & contuſa, nonnulla etiam integra, utpotè *flores Liliorum convall. & Arantiorum* (ob odorem ingratum, quem acquirunt ſi contundantur) immittantur Alembico vitreo capaci, ſuperaffundendo

*Vini Malvatici boni libras octo,*
*Spirit. Ceraſorum nigr. ard.*
*Fragorum ard. ana libram unam ſemis.*
*Roſarum ardent. libram ſemis.*
*Aq. Baſilici,*
*Meliſſæ,*
*Menthæ ana ſine additione aquæ ſimpl. deſtillatarum libram unam ſemis,*

Relinquantur infuſa in cellario, donec omnia ſucceſſu temporis debitè collecta & unita ſint, tùm deſtillentur per arenam, in Alembico vitreo, ad ſpecierum ſiccitatem capitello ejusque roſtro immiſſis, vel aquæ jam deſtillatæ aliquandiu immerſis

*Rad. recent. Pæoniæ,*
*Viſci quercini*
*Ligni Aloës gummoſi ana unciâ ſemis,*
*Croci Auſtriaci drachmis tribus,*

Deſtillatum ſervetur uſui, quod quotieſcunque in uſum vocabitur, *Syrupo meo de Cinamomo*, vel *de Corticibus Citri*, aut *Arantiorum*, vel alio quodam prægnanti mulieri grato Syrupo dulcoretur. Erit præſtantiſſimum balſamum Embryonum, vel aqua cordialis, roborando fœtui materno ergaſtulo adhuc incluſo, refocillandæque matri non tantùm, verùm & cuique ægrotorum languori, & debilitati utriusque ſexûs, ſi non tantoperè exæſtuent, ſuccurrendo idonea & accommodata.

Aquæ

Aquæ Caponis compoſitio & deſtillatio, quàm perperàm inſtituta ſit, Animadverſiones ejuſdem luculenter commonſtrant: Aſſerui autem in iiſdem, *animalia* ſimpliciter, modoque ab Authoribus ſæpiùs præſcripto vel ad totalem ipſorum exſiccationem deſtillata, nil præter *aquam elementarem* exſudare, niſi fortè viventia adhuc *liquori alicui* immerſa, inque eodem ſuffocata, vel viva illicò deſtillationi commiſſa, *ſpiritum vivificum ſummè volatilem* fundere, aut ipſi liquori communicare poſſint: Hæ aſſertiones ut cum majore emolumento conſtent clariùs, quædam Naturæ ſecreta, Medico ſcitu ſummoperè neceſſaria Tibi Lector Amice communico. Primò equidem compertum eſt, quod *viventia animalia, ſalutifera puto*, in *liquore aliquo* ſuffocata vel ſubmerſa, ſine deſtillatione etiam, *inſignes vivificas liquori* communicent virtutes, teſte Galeno, & plurimorum Medicorum aſſertione, qui *vinum in quo vipera ſubmerſa & ſuffocata fuerint*, leproſis felici cum effectu propinârunt: quo modo etiam fœminæ Anglicæ ad pulchritudinem corpori & faciei conciliandam, *vino illo viperino*, tanquam coſmetico interno, frequenter utuntur. Authoritatibus his adjungo meam experientiam, fidemque facio, me *ex vini illius viperini* frequenti uſu (cujus dextram præparationem fol. 215. Animadverſionum fideliter proſecutus ſum) inſignes ac felices obſervare operationes: Quid ni *ex aliis animantibus, nec non inſectis quibuſdam*, deſideratos quotidie experimur effectus? ſi vel *oleo* vel *alteri liquori* illa immerguntur & ſuffocantur, diverſa præſidia medica ex iis conficiendo: quibus ad altiora inquirenda manu veluti ducimur, ut nimirùm ad exemplum dictorum *ex nonnullis volucribus junioribus è nido recenter exceptis* ſimili & ſequenti modo, quem mox ſum expoſiturus, plura & efficacia nobis conquiramus remedia Medicinam verè excolendo. Secundò, quòd *viva animalia & quidem juniora* deſtillationi commiſſa ſola, *ſpiritum vivificum ſummè volatilem* præbeant, veræ rationi conſonum eſt, & inſuper experimentis, ſi quis fidem mihi derogaret, comprobare poteſt: Experimur namque in hoc genere medicinarum multa latere arcana, modò propiùs quàm per tranſennam naturam inſpexerimus. Ut autem unum atque alterum exemplum adducam, brevioribus quàm fieri poterit, accipiantur *hirundinum juniorum è nido recenter exceptarum, quotquot haberi poſſunt*, iiſque integris & vivis Alembico vitreo immiſſis, applicato capitello, receptaculoque vitreo præpoſito, & juncturis undique luto benè clauſis, ſubitò & derepentè in M. B. inſtituatur deſtillatio, continueturque, donec omnis humi-

*Quâ ratione Animalia deſtillanda.*

dĭtas

ditas prolecta ſit, quæ ſtudioſè in vitro anguſti orificii, cerâ & veſicâ optimè clauſo, aſſervanda eſt, vel protinùs in uſum trahenda. Ad eundem modum *ex catellis, quinque vel ſex dies natis*, animalibus nempè ad craſin humanam proximè accedentibus, calore & ſpiritu nativo uberrimè adhuc præditis, deſtillando præſtantiſſima elicitur *aqua, inſipida*, nec odore vel ſapore ingrato imbuta, ad inſtar aquæ fontanæ, quæ quantis virtutibus excellat, ex eo liquet, quòd ſi membris dolore atrociſſimo podagrico obſeſſis pennâ ſaltem illinatur, vel linteolo in ea madefacto parti dolenti applicetur, ſine ligatura, in inſtanti ferè præſentiſſimum percipiatur levamen, doloribus evaneſcentibus. Prætereà utraque aqua, ſive *ex hirundinibus ſive catellis vivis* ſtillata ſit, & internè exhibita in Epilepſia tùm infantum tùm adultorum, virtutibus non exiguis pollet, mitigando & compeſcendo furentem Archeum; hinc & plurimis affectibus aliis atrocibus, hyſtericis præſertim proficua eſt, hâc tamen lege, ne rebus alienis & heterogeneis permixta, ſed ſola, nullâ re additâ peregrinâ, exhibeatur: Etenim tantæ ſunt rerum medicinalium è diverſis præcipuè remediorum regnis, contrarietates, ut vix exercitatiſſimo Philoſopho & Chymico, niſi experientiam ſcientiæ ſpeculativæ jungat, in conſpectum & ſenſum veniant, adeoque longâ & diuturnâ experientiâ opus ſit, qui determinatum determinato, ac homogeneo dextrè adaptare poſſit & nôrit, nî ex congerie & farragine diverſarum rerum inutile & confuſum chaos efficere velit. Porrò & hoc notatu dignum eſt, quod cùm hæ aquæ ſpiritum vivificum & conſequenter ſummè volatilem contineant, eæ ad longum & diuturnum tempus viribus ſalvis aſſervari nequeant, utut arctè & ſtudioſè vitra, quibus aſſervantur, obturentur, ſed ut protinùs ac deſtillatæ ſunt (quò citiùs eò, meliùs) affectui ſive interno ſive externo adaptentur, neceſſum eſt, cùm ultra duas vel ad ſummum tres ſeptimanas vires non retineant; cujus me ipſum non una ſed crebrior admonuit experientia. Hæc, Lector amice, tibi dono arcana & publici juris facio, ut ad majora ſemper adſpirare poſſis. Haberem quidem uberem in ampliſſimo hujus materiei campo diſſerendi occaſionem, verùm cùm brevitati etiam in hac appendice ſtudeam, illis nunc ſuperſedeo, tranſiturus ad Chyloſtagma Diaphoreticum D. Raimundi Mindereri, in cujus aquæ Animadverſionibus potiorem compoſitionem ingredientium partem commendavi, quamvis plura ſint præter *Theriacam & Methridatium* quæ deſtillationi inepta ſunt, utpotè ex ſuccis, *ſuccus Limonum, item Nucum juglandium & Acetoſæ*: Ex radicibus, *radix Tormentillæ*,

*Gentianæ, Dictamni, Boleti Cervini, cortices Fraxini & Sambuci, &c.* proinde abs re *ex ſpeciebus reſiduis à deſtillatione*, extractum præparare præcepi, quod majoris in peſte efficaciæ fore aſſerui, quam ſit vel ipſa Theriaca, ſi cum ſua propria aqua extr. propinetur, adeoque quod uni, ſcilicet aquæ à ſpeciebus ſtill. deeſt, extractum relictarum à deſtillatione ſpecierum ſupplere poteſt.

Aquæ Cordialis temperatæ compoſitio à ſuis erroribus ſufficienter in Animadverſionibus liberata eſt, noviter autem deſcripta ejuſdem aquæ formulâ σφάλμα *typographicum habet, in pondere Croci commiſſum*, ubi *uncia una ſemis, pro drachma una ſemis* malè poſita eſt; verùm cùm me abſente irrepſerit, & in mendis emendandis citra etiam voluntatem meam non admonitum ſit, benevolus Lector me excuſabit. Nec præterea me vitii aut erroris arguet, quòd loco *ſuccorum acidorum, Citri nempè & de Rubo Idæo, &c.* qui nil planè in deſtillatione niſi *inſipidam aquam veluti elementarem* præbent, imò loco *quarundam etiam aquarum, earundem plantarum ſpiritus* ſubſtituerim, tanquam aquis quodammodo potentiores & penetrantiores, his præſertim in affectibus, qui ob ſubitaneum virium lapſum ac defectum ſpirituum vitalium & animalium, uti eſt Apoplexia, Epilepſia, Paralyſis, &c. quibus affectibus Author aquam hanc proficuam futuram cenſet, præſens & penetrans auxilium, quale calida hæc & ſpirituoſa medicamenta promittunt, expoſcunt. Quòd ſi verò quiſpiam temperatiorem aquam Cordialem exoptaret, En! habeat ſequentem formulam:

*Aqua Cordialis temperata.*

Recip. *Aquar. flor. Arant.*
*Buglosſæ,*
*Lilior. convall.*
*Ceraſorum nigrorum,*
*Meliſſæ citrat.*
*Roſarum,*
*Violarum ana legitimè & ferè ſine additione aquæ ſimpl. ſtill. libram unam,*
*Vini Malvatici libras duas,*
Quibus immergantur ſucceſſivè,
*Herb. recent. Baſilici,*
*Majoranæ,*
*Meliſſæ ana uncias tres,*
*Flor. recent. Anthos cum foliis,*
*Borraginis,*
*Bugloſſæ ana uncia una ſemis,*
*Roſ. contuſ. & ſale cond. libra una,*

*Tuni-*

*Tunicæ unciæ quatuor,*
*Cinamomi acuti unciæ tres,*
*Cort. recent. Arantiorum,*
*Citri extim. ana unciæ quatuor,*
*Nuc. Moſchat. unciæ duæ,*
*Macis unciæ una ſe nis,*

Et factâ digeſtione ſufficiente, deſtillentur in arena, juncturis vaſorum luto benè clauſis, ne quid exſpiret, capitello tamen, & porrò aquæ jam dum deſtillatæ immiſſis & immerſis.

*Croci Auſtriaci drachmis duabus,*
*Ligni Aloës gum. odorif. drachmis tribus,*
*Moſchi & Ambræ ſi lubet ana ſcrupulo dimidio.*

Aqua perfecta ſervetur uſui, cordi roborando præſtantiſſima, tùm internè aſſumpta vel pota, tùm externè regioni cordis & pulſibus admota.

In ſequentibus aquarum compoſitionibus obſerventur ſingularum Animadverſiones, in quarum nonnullis poſt peractam deſtillationem, aquarum compoſitarum à ſpeciebus ſuis relictis extracta beneficio cujuſdam menſtrui vel ſpiritûs conficere, atque unà cum aquis propriis ægrotantibus propinare non abs re eſſe cenſui, prout ſuperius in Chyloſtagmatis Diaphoretici Animadverſionibus liquet: Etenim uti jam ſæpiùs & ad nauſeam inculcatum eſt, non omnia vegetabilia ſuum in ſimplici deſtillatione emittunt vel eructant ſaporem & odorem, conſequenter nec virtutes, ſed quædam concreta integris viribus prædita in reſiduo à deſtillatione manent, quod luculenter patet, tùm in amaris, dulcibus, acidis, tùm adſtringentibus, & omnium maximè in catharcticis manifeſtiſſimum hujus aſſertionis argumentum pateſcit: Proindè ne planè inutiliter aquarum compoſitiones illa ingrediantur, extractum ex reſiduis à deſtillatione peractâ ſpeciebus, conficere juſſi, eò, quod una cum ſua deſtillata aqua in quantitate competenti exhibitum, omnium ingredientium vires, ſi in unum conſpirent effectum, nobis promittere poſſumus. Res quidem fateor eminùs petita, & ſatius eſſet, illa vegetabilia quæ deſtillationibus ſimplicioribus in virtutum ſuarum largitione non obtemperant, penitus omittere, & ex iis ſigillatim extracta conficere, ne utilium rerum extracta, extractis inutilibus, utpotè eorum vegetabilium vel ingredientium, quæ per deſtillationem ſuas univerſas jam edidêre vires, commiſceantur, & conſequenter utilium rerum extrahendarum extractum, extracto inutili, ſcilicet earum rerum, quæ per Alembicum deſtillando ſuas vires & ſaporem & odorem emittunt, ſiltem gravetur, & cùm in

pondere & quantitate, tùm ſapore etiam ingrato & magis nauſeabundo ſuccreſcat & augmentetur. Verùm cùm mei arbitrii in opere Animadverſionum eſſe noluerim, ingredientia cunctarum compoſitionum immutare, vel quædam illorum è compoſitis elidere, quippe quod raro, & non niſi meritò, rationibus ſufficientiſſimis ſuffultus tentavi, idcircò ubi aliqualiter ſaltem compoſita in ſuis ingredientibus ſalva conſervare potui, illa, quàm fieri potuit, modo meliore digeſſi, ut vires impoſterum cunctorum ingredientium in compoſitis ſalvæ conſerventur, & vel nec quicquam de iis quod utilè foret, inutiliter perderetur, aut gratis eſſet adjectum.

Aquæ Hirundinum omnes juxta meas Animadverſiones paratæ, non exiguis viribus pollebunt, modò illud obſervetur, quod paulò ſuperiùs in hac Appendice de *vivis animalibus deſtillandis* Lectori obtuli, & *hirundines vel integræ & vivæ per ſe* deſtillentur, vel illicò, poſtquam vel vivæ vel laceratæ in deſtinatum liquorem deſtillandum immiſſæ fuerint, deſtillatio, rebus omnibus prius in ordinem redactis, ſine mora inchoëtur. *Acetum autem, præcipuè Scilliticum,* cujus amaritudo nequaquam per Alembicum tranſit, ſed in reſiduo manet, omitti poteſt ſine nocumento ullo, prout in tertiæ harum aquarum hirundinum compoſitionis Animadverſionibus pridem edocui: Namque *acida omnia ſalſis contraria,* illa ſcil. *ſalſa* in aliud ens transmutare ſolent, *acido* reciprocè deſtructo, ut neutrum horum pòſt, nec *acidum* nec *ſalſum* nativas ſuas vires amplius exſerere poſſit: *Spiritus autem vivificus hirundinum* non niſi ex *ſubtiliſſimo ſale volatili* conſtare poteſt, quùm omnia animalia, prout in analyſi animalium edocui, ex meris volatilibus, & quidem pro maxima eorum parte, ex *ſale volatili, ſpiritu fœtido inutili,* ſi ſale ſuo volatili per ſublimationem privatus ſit, *& oleo fœtido* ſale volatili etiam pleno, conſtructa & conflata ſint; quæ proni *acida* ferre nequeunt, ſed ab iis contrarietate nativâ, quâ acida & ſalſa ſe invicem in virtutibus ſuis propriis deſtruunt & perſequi ſolent, vel diminuuntur vel alterantur. Atque hinc liquet, quàm maximè in compoſitionibus medicamentorum cavendum ſit, ne tàm facilè cuncta cùm vegetabilia, tùm animalia & mineralia indifferenter uno in lebete coquenda, conglomeremus, niſi prius optimè perſpectâ & cognitâ contrarietate ac heterogeneitate, quâ unum alteri, *acidum* nempè *ſalſo, ſalſum acido, fixum volatili, amarum dulci, &c.* contrariatur, ut hine ens veluti neutrum actione & reactione conſtituant, ac per conſequens peregrinas pòſt edant operationes.

Quapropter cùm arduum ſit cognoſcere & nemini adhuc ſatis per-

perſpectum, quomodo res naturales, intra etiam limites unius ejuſdemque regni in ſe invicem agant, conſilio magno nobis ſit, prout ſæpius mentionem feci, ut ſimplicitate in re medica contenti in congeſtione tot, tantarumque diverſarum rerum labore inutili ſuperſedeamus & parciores nos præbeamus, atque vel unô ſimplici ſimpliciter ad quod à DEO conditum eſt, vel ſaltem paucioribus, inter ſe tùm manifeſtè tùm occultè non contrariantibus, medicinam faciamus, prout pauperes & ruſtici, quibus non raró à Summo Medico ex merâ commiſeratione remedia ſaluberrima revelantur, quibus magna in magnis præſtant morbis, quandoque in opprobrium Medicorum. Hinc quoque facilè adducor ut credam, ſi à tot ſeculis elapſis à quo Medicina inſtituta eſt, vel Medicorum innumeri unum ſaltem ſubjectum medicum aut ſimplex intimè magis & penitius exploráſſent, prout veneranda egit Antiquitas, pridem jam ars medica perfectionis culmen attigiſſet longè faciliùs, quàm compilatione tot tamque diverſarum rerum & compoſitorum indiſtinctâ farragine. Aſt fortè ingratitudo noſtra non meretur, ut tanta Naturæ miracula nobis pandantur, & in aperto maneant (quæ ſaltem pauperibus divinitus inſpirantur) ſed vel invidiâ occultentur, telluri illa tandem ſepeliendo, vel incongruâ aliarum rerum additione denuò obliterentur, quum nemo doctus habeatur Medicus à vulgò, qui ubi uno vel duobus ſaltem aut tribus rem totam benè concludere poſſet ſimplicibus, morbo cuidam ſufficienter oppoſitis, ducenta vel plura neſciat coagmentare omnis generis vegetabilia, animalia & mineralia, quorum tamen diſcordia evidens non raró affert nocumentum, dum iſtud attrahit, illud expellit vel propellit, diſſipat aut per Diaphoreſin agit, hoc adſtringit, illud taxat, &c. adeoque quod uni morbo curando, unum à Summo Conditore creatum eſt ſimplex medicamen ſufficiens, id ipſum inutili & haut innoxia diverſarum rerum commixtione in actione & operationibus ſuis nimiopere impeditur, & vel totaliter inefficax redditur, quippe quod non ſolùm diverſis aliis heterogeneis qualitatibus manifeſtè vel occultè contrariis ab energia & vigore actionis deturbatur, verùm & in doſi competentes, quâ neceſſum eſſet, & morbi ferocia efflagitat, propter quantitatem diverſarum rerum aliarum admixtarum, propinari minimè poteſt, licet ab adjunctis plurimis in actione ſuâ propriâ non præpeditetur: Quô fit, ut nil certi ab effectu plurimorum compoſitorum nobis promittere poſſimus, & tùm Patiens tùm Medicus ambo ſpe ſuâ fruſtrentur, ille inſuper quandoque in vitæ diſcrimen ac ſanitatis diſpendium conjiciatur, hic verò vulgi ludibrio

*Præſtaret ad imitationem plebis, apud quam non raró optima experimenta oberrant, unô eoque certo ſimplici uni obviam ire morbo, quàm receptâs tetum aliarum ſaliſcare.*

*D 3 expo-

*Affingere ſimplicibus certum gradum elementaris qualitatis, neglectâ eorum dote ſpecificâ noxium in medendo.*

exponatur, ut ipſa etiam Medicina merè audiat conjecturalis. Rerum medicinalium incerta dimenſio qualitatum primarum, compoſitorum medicamentorum initialis cauſa, in medica arte vel ſcientia plus damno quàm, emolumento fuit: Nam prætterquam quod planè inſerti ſimus, utrum hoc vel illud vegetabile in primo vel ſecundo, tertio aut quarto gradu calidum, frigidum, humidum aut ſiccum ſit, latent nos inſuper occultæ eorum vires & qualitates utplurimum, quibus totâ ſuâ ſubſtantiâ & appropriatione huic vel illi affectui aut morbo contrarientur, nullo habito reſpectu primarum qualitatum: Etenim certum eſt, & à Medicis ſanioribus tritum jam, Alexipharmaca non agere contra venena aut venenatos morbos, quatenus vel calida vel frigida, humida vel ſicca ſunt, ſed quòd qualitate occulta a totâ ſubſtantiâ promanante, venenis, venenatiſque morbis contrarientur, quam dotem illis non contulit rixoſum quatuor qualitatum elementariarum conjugium, ſed juſſus ſeu FIAT Verbi Conditoris, ipſis liberaliſſimâ bonitate in poteſtatum vitalium, conſtitutâ cuique dierum ſerie, ſpirituum attenuatione dilabentium ſolatium indidit, & ſuo velut ſigillo inſculpſit. Hoc ſi verum, uti veriſſimum, quidni par ratio ſit in cunctis aliis morbis, qui omnes ferè ad mentem doctiſſ. & acutiſſ. Helmontii, venenatæ cuidam Ideæ originem ſuam debent, ut hinc ſua quilibet morbus expoſcat Antidota vel ſpecifica medicamenta, totâ ſuâ ſubſtantiâ illi contraria vel oppoſita, & proindè non frigida ut frigida morbis æſtuantibus vel calidis ſemper opponenda, ſed ſpecifica, morbiſque totâ ſuâ ſubſtantiâ contraria ſint adhibenda; quippè cùm calor ut calor non ſit ipſe morbus, ſed morbi aut materiæ morbificæ productum, ſive ut cum eodem pyrotechnico Helmontio loquar, Archei noſtri niſus, conans peregrinum expellere hoſpitem, ejusque materiam conjunctam. Sit noſtrum itaque unicum ſtudium, ut ſi fieri poſſit, morbis cunctis majori diligentiâ ſua ſpecifica inveſtigentur remedia, quippè vel ſimpliciter, vel eorum eſſentiis, extractis aut decoctis propinatis, longè feliciores ab iis habebimus effectus, nec tot inpoſterum committentur in compoſitionibus ob rerum contrarietates, errores, quorum non pauci etiam cernuntur in ſequenti aquæ Lithargyri compoſitione, quos licet in Animadverſionibus ſuper eandem aquam factis obiter quaſi ſpongiâ abſterſerim, nihilominus ut penitiùs & clariùs detegantur, & majorem in arte deſtillatoriâ tyrones acquirant informationem, operæ pretium eſſe duxi (quamvis aqua illa parvi ſit momenti, & eorum uſus vel ab authoribus ipſis ignoretur) eam paulò accuratiùs ad incudem

recta-

rectæ rationis & judicii revocare. Conflata autem eſt illa aqua Lithargyri ex rebus pro maximâ earum parte deſtillationi nequaquam obedientibus, inter ſe etiam contrariis & invicem repugnantibus, utpote ſaltis & acidis. Et ut primùm ſermonem inchoëmus de Lithargyro auri & argenti, quæ aceto acerrimo ſuperfundenda, in infuſione per biduum relinquenda, & tandem acetum ab iis deſtillatione evocandum ſit; Hæc ipſa deſtillatio ut malè inſtituta, ita peſſimum ſortietur finem; Nam *Lithargyrus*, metallum veluti eſt, id eſt, plumbum, reſpectu vegetabilium res fixa, adeoque deſtillationi præceptæ perperam commiſſa: Ex eo *beneficiô aceti deſtillati* ſolvitur vel extrahitur dulcedo quædam ſaccharina, ita ut acetum illi ſuperfuſum, omni aciditate privetur & dulciſſimum acquirat ſaporem, humiditate autem aceti ab eo abſtracta (dico humiditate aceti, quia revera ſaltem humiditas vel phlegma aceti abſtrahitur, relicto aceti acore unà cum Sacchαro Saturni in fundo, qui in aliud eſſe transmutatus eſt) prout aliàs ſoluta metalla per aquas fortes, abſtrahi ſolent, remanet *plumbi vel Lithargyri vitriolum*, quod aliàs *Saccharum ſive ſal* appellari conſuevit: Iſtud *Vitriolum, Saccharum, ſive ſal* (quodcunque etiam nomen illi indideris; non enim variat hæc ſolutio à quacunque alia, quorumcunque metallorum, cum idipſum Saccharum Saturni in priſtinum metallum & plumbum redigi poſſit) vel centies deſtillatum *cum quodam affuſo liquore*, ſemper *idem ſal ſive Saccharum*, ejuſdem ſaporis, ponderis & virtutis in fundo Alembici, humiditate totaliter abſtractâ, remanet: Quod ſi verò *idem ſal ſiccum* violentiori igni & deſtillationi tradatur, *ſpiritum præbet rubrum ardentem*, ad inſtar *ſpiritus vini*, penetrantiſſimi odoris empyreuma ſpirantem, qui *ſpiritus aceti ſoboles eſt*, & cum *plumbo* ſeſe indiſſolubili, nec niſi deſtructorio igne ſeparabili nexu conjunxerat in ejuſdem ſolutione, in fundo autem vaſis deſtillatorii *plumbum* remanet, nigredine & ſpurcitie quadam contectum, quodque denuò *cum aceto ſtillato* ſolvi, & *idem ſal* ſive *vitriolum* ex illo effici poteſt quod antea, puriùs tamen priore, nam *Lithargyrus* multis ſcoriis, ſale item peregrino terreſtri ſcatet, hinc *ex plumbo ipſo, minerâ plumbi, ceruſſa & minio*, perfectius & præſtantius *Saccharum* elicitur, quàm ex *Lithargyro*. Atque hinc manifeſtè patet, hanc *Lithargyri* deſtillationem *cum aceto* perperam eſſe inſtitutam, ſine rerum naturalium cognitione, & utrumque nimirùm *acetum* & *Lithargyrum* inutiliter huic compoſitioni adjecta, & planè deperdita eſſe. Porrò quod ſecundum obtinet locum in hac compoſitione *Alumen plumoſum eſt*, res inter

*Saccharum Saturni eſt plumbi vitriolum.*

 mineralia

mineralia fixiſſima, omnem ſtrenuam ignis violentiam ſpernens, imò quo violentiore igne illud crematur, eò candidius & perfectius evadit, nihil ferè à ſuo priſtino eſſe immutatum: Quod ſi ita eſt, uti veriſſimum experientiâ teſte, quid ſimplici hâc deſtillatione per Alembicum, *aquâ Roſarum* inſuper affuſâ, etiamſi millies deſtillaretur, aliud elicietur, quàm *aquâ Roſarum* in virtutibus ſuis nec aucta nec diminuta, de pondere ejus exiguo ſcil. drachmâ unâ nil dicturus ſum, uti nec etiam de pondere *ſalis gemmæ*, quod ipſum *ſal gemmæ* perindè ſimili deſtillationi adaptandum planè ineptum eſt; quotiescunque enim illud cum liquore aliquo ſolvitur, & denuò violentiſſimâ coctione, aquam evaporando, coagulatur ſeu exſiccatur, *item ſal uti antea* in fundo vel reſiduo manet, nec quicquam immutatum, neve in virtutibus diminutum aut ſalſedine privatum; ſiquidem ſi *ſpiritus ſalis* deſtillandus eſt, is per retortam igne violentiſſimo ex *ſale ſicco cum terrâ inſuper figulinâ vel bolo, aut potiùs alumine calcinato*, in dupla vel tripla quantitate permixto, deſtillari conſuevit, nullo modo per Alembicum, liquoribus inſuper ſali affuſis, rebusque planè heterogeneis additis, *ſalis ſpiritus* elici poterit. Sequentem poſt ſal gemmæ locum in hac compoſitione occupat, *Thus maſculum,* quod ipſum etiam hîc ſimplici deſtillatione in Alembico, tanquam reſina aut Gummi reſinoſum, exiguum quid emittere poteſt, niſi aliâ viâ oleum ejus & particulæ ſpiritûs acidi, per retortam nimirùm deſtillando fortiore igne expellatur, thure tamen re ſiccâ permixto, quæ ejus liquefactionem impediat, ſecùs malè cederet deſtillatio. *Camphora* Thuri ſequens hujus compoſitionis ingrediens, perindè admixto *bolo* vel *terra ſigillata* in oleum deſtillatur, tanquam reſina vel ipſa Naphtha, aquis impermiſcibilis, niſi fortè odore quodam illas imbuat. Proxima Camphoræ eſt in compoſitione *aqua Roſarum*, quæ ſola ſine virium deperditione deſtillando elicitur prout affuſa eſt, odore exiguo peregrino, à Thure & Camphorâ, imbuta. Colophonem verò imponit huic compoſitioni *oleum Tartari*, utrum autem *liquor ſalis Tartari*, qui vulgò oleum nuncupatur abuſivè, ſive *verum oleum deſtillatum fœtidum*, quod nec ego exiſtimem, huic compoſitioni jungi debeat, deciſio ſit penes Authorem; quodcunque tamen horum intelligant, neutrum huic deſtillationi per Alembicum aptè committi poteſt: nam ſi *liquorem ſalis Tartari* addiderimus, ejus humiditas ſaltem elementaris, *à ſale Tartari* in aërea liquefactione attracta, per Alembicum deſtillando tranſit, remanente *ſale Tartari* in fundo Alembici reſiduo, nec quicquam in virtutibus quantitate aut eſſe ſuo

diminuto;

diminuto; etenim *ſal Tartari rex fixa*, ſtrenuam ignis violentiam uti metalla fixa ſuſtinere poteſt, quippe quod *à Tartaro igne violentiſſimo cremato* extractum, adeoque quod ſemel atque iterum tantùm ignis violentiam ſuſtinuit, non illicò pòſt aquâ illi affuſâ deſtillatum, ad cujusvis imperantis nutum volatiliſabitur, & per Alembicum unà cum aquâ illi affuſâ, deſtillando tranſibit, prout alibi de Spodio, Cornu Cervi uſto, & ſimilibus ſæpiùs inculcatum eſt. *Oleum verò Tartari ſtillatum fœtidum*, ſi quis fortè addendum fore compoſitioni exiſtimaret, non autem *liquorem ex ſale in humido frigido loco reſolutum*, eodem in errore verſatur; nam nec ipſum in ſimili deſtillatione unà cum aquâ ſurſum ſcandit, aut deſtillando per Alembicum elici poteſt, ſed neceſſum eſt, ut per retortam, cineribus aut aliâ re ſolidâ vel ſiccâ prius permixtum, ejus deſtillatio, ſi neceſſariò foret deſtillandum, perficiatur. Et tandem, poſito, ambæ *aqua*, nimirùm *prima qua de Lithargyro cum aceto*, *& alia ſecunda*, quæ *ex cæteris ingredientibus cum aqua Roſarum & oleo Tartari* deſtillari præcipitur, viribus ſuarum ingredientium nativis uberrimè eſſent imbutæ, illæ tamen invicem commixtæ, (cùm, uti ſuſpicor, commiſceri debeant, aliàs enim ſub uno titulo utraque deſtillatio non eſſet comprehenſa, propterea hàc etiam in parte Author mancus eſt,) præcipitatum ad inſtar ceruſſæ efficerent, cum deſtructione vel annihilatione aciditatis primæ, & ſalſedinis ſecundæ deſtillationis ſive aquæ: Nam ſi ſolutioni *Lithargyri cum aceto facta*, *liquor Tartari*, vel uti vocant, *oleum Tartari* infunderetur, plumbum cum aceto ex Lithargyro ſolutum illicò præcipitaretur in forma pulveris albicantis ſeu ceruſſæ, quia *ſal Tartari & acetum*, (licet ab uno ſubjecto ambo profecta,) invicem commixta, illicò ſeſe mutuò amplexantur, levi contrarietate oboriente; hoc autem amplexu fit, ut aciditate, quâ plumbum ſolutum eſt, & illud liquoretenùs ſecum retinet, à ſalſedine tartari deſtructa vel immutata, plumbum anteà ſolutum deſerat, fundumque ad inſtar Ceruſſæ petere ſinat, quippe quod denuò in priſtinum metallum & plumbum pro parte ſui, igne violento reducibile eſt. Perſpicies ergò, Lector candide, ex præmiſſis fundamentis, quàm indigni errores in hâc unicâ & vix caſsâ nuce dignâ compoſitione, quæ verè non meretur ut operam meam in erroribus ejuſdem recenſendis & enucleandis impenderim, commiſſi ſint, ac meritò cùm illa nulli uſui ſit, operæ meæ parcere potuiſſem; verùm ut illi, qui rerum deſtillandarum exactam notitiam non habent, ex præmiſſis manifeſtè agnoſcant, non quodlibet cum

quolibet dextrè & legitimè commiſceri poſſe, nec quodlibet cuilibet generi deſtillationis aptè committi, ſed meliore quàm ſermocinali Philoſophiâ pro legitimâ & dextrâ medicamentorum compoſitione & præparatione opus eſſe; idcircò paulò exactiùs hanc indignam compoſitionem examini veræ Philoſophiæ ſubjicere operæ pretium duxi, cùm ex præmiſſorum diligenti lectione, non pauca, quæ veram & legitimam componendi medicamentorum methodum concernunt, palàm fiant, cui quilibet veritatis ſtudioſus, qui æquo animo & ſaniore judicio præditus in verba antiquorum jurare non conſuevit, ſecurè inniti poteſt: Hoc inſuper ſibi perſuaſum habeat, quod juxta *Terentium: Non omnia apud Antiquos meliora, ſed noſtra quoque ætas multa laudis & artium imitanda tulerit poſteris.*

Eaſdem ferè cum prioribus aquis deſtillatis laudes meretur aqua Nephritica Brenggeri, quam ut ſeveriori inquiſitioni etiam ſubſternamus, non inconſultum duximus, cùm illius præmiſſæ Animadverſiones paulò generaliores factæ, ejuſdem errores ſigillatim & diſtinctè non dilucident, qui tamen diſtinctiùs explicati, multis praxin medicam initiantibus informationi eſſe poterunt, ne poſthac in ſuis medicamentorum præſcriptionibus, præſertim aquarum deſtillandarum, adeò turpiter hallucinentur. Aſſerui autem in præmiſſis ſuper aquas deſtillandas in genere, non omnia vegetabilia in deſtillationibus nutui noſtro auſcultare aut parere, multò minus uni eidemque generi deſtillationi illa ex æquo committi, ſumptò nimirùm judiciò ab odore & ſapore vegetabilium, tanquam infallibili teſtimonio; quippe nonnulla illorum & ſapore & odore ſuas imbuunt aquas ab iis deſtillatione prolectas, utpotè *Cinamomum, Aniſum, Fœniculum, &c.* Quædam ſolùm odorem fundunt deſtillata, relictò ſapore in reſiduo, utpotè *Abſinthium, Roſa, &c.* Reliqua planè deſtillationibus inepta, nullum vel ſaporem vel odorem eructant, ſed integris virtutibus in reſiduo ſive decocta ſive deſtillata manent, è quorum ſerie haud exiguus eſt numerus, utpotè *fructus pulpoſi, dulces, amari, acidi, & adſtringentes,* Item *olera quamplurima,* quæ omnia exactè noſſe oportet, ſi utile quid in compoſitionibus præſcribendis & efformandis præſtandum, ſecùs infiniti committentur errores. E numero autem illorum ingredientium, quæ & ſapore & odore ſuo aquam hanc imbuunt, ſunt tantummodo *Cinamomum, Fœniculum, Macis, Terebinthina,* &, ſi *ſal Succini, volatile puto,* ex deſcriptione pulveris contra calculum primæ compoſitionis hùc revocare velis.

*Aqua nephritica ſimplicia congrua, & incongrua enumerantur.*

Secundam

Secundam ſeriem, quæ nimirùm odorem tantùm aquæ dictæ communicant, ſunt *bacca Iuniperi, lignum Saſſafras, nuclei Ceraſorum, Perſicorum & Prunorum ſylveſtrium.* Tertium ordinem, utpote quorum ſapore & odore aqua illa totaliter deſtituitur, virtute & efficaciâ in reſiduo manente, reliqua omnia hanc compoſitionem ingredientia conſtituunt, nimirùm, *radices Althea, Ononidis, Petroſelini, Malva & Saxifraga; ſemina Ceparum, Cynosbati, Milii Solis & Vrtica; bacca Alkekengi & Hedera; cortices Frangula & Tamariſci; lignum Guajacum & Nephriticum; ſucci Fragorum, Limonum, Aſparagi, Raphani & Veronica*: Imò ex deſcriptione pulv. contra calculum, illa quæ antea huic compoſitioni non inſunt, huic ordini annumerari poſſunt, nempè *Liquiritia, Pimpinella, ſemina Eruca, Dauci, Violarum purpurearum, Lactuca, Papaveris albi, quatuor frigida majora, & Hyoſciami; H[illegible]arta Hollerii, Gummi Ceraſorum & Tragacanthum, T[illegible]thina ad duritiem cocta; magiſterium oculorum Cancro[illegible]pides Iudaici, Spongia & Nephritici, Cantharides & Saccharum candi.* Et ne exiſtimes, Lector benevole, hanc aſſertionem invalido niti tibicine, inſpicias ipſe quæſo compoſitiones & præparationes plurimorum Syruporum decoctorum, & electuariorum Diſpenſatorii Auguſtani, reipſâ experiêre, has ſpecies ferè omnes, pauculis exceptis, decoctionibus frequenter & ſæpiſſimè fuiſſe adaptatas, mecumque totus miraberis, quòd putemus, eorum vires in decoctione, vel illa decoquendo, ubi majore ignis acrimoniâ tamen opus eſt, non exhalare, (uti reverà non deperduntur,) easdem autem in deſtillatione, quæ calore minore peragitur, excipere à ſuis concretis, & deſtillationis beneficio exaltatas velimus, cùm quæ in coctione nihil virium evaporant, in deſtillatione minùs ex ſe dare poſſint. *Succorum enumeratorum*, præcipuè *Fragorum, Limonum, & Veronica*, è quibus Syrupi *additâ dimidiâ parte Sacchari* decoquuntur, partes tres circiter eorum in Syrupi ad conſiſtentiam decoctione ut evaporent neceſſum eſt, relictâ quartâ tantùm parte unà cum Saccharo in Syrupum confecto; Quòd ſi verò illa humiditas, (ſcilicet tres partes, relictâ tantùm parte quartâ,) quæ vaporetenùs exhalare debet, à ſuccis dictis, & decoctionibus aliis plurimis & ſimilibus ſpeciebus vel ingredientibus paratis, eximiis virtutibus prædita eſſet, (uti fateri neceſſariò cogimur, ſi hujus & aliarum aquarum compoſitiones erroribus dictis non refertas exiſtimamus,) profectò iniqui valdè ſumus in proximum, dum tantam ſuccorum & reliquorum decoctorum quantitatem inutiliter ſæpiùs vaporetenùs decoquendo in auras

pellimus,

pellimus, & conſequenter nec ſanitati nec æri proximi ægroti parcimus; quippe natura rerum ad cujusvis imperantis citationem nullatenùs comparet, nec ſeſe mox accommodat, ut nunc ſuperiùs enumeratarum ſpecierum vel ſimplicium virtutes ſi coquuntur, in reſiduo decocto impreſſa ſervet, mox verò iisdem leniter deſtillatis, efficaciam earum totam per Alembicum tranſmittat, quod paulò ſuperiùs etiam impugnavi. Jam verò contrariorum eadem ratio eſto, ubi *Aromata & quæcunque ſulphureâ naturâ ſpiritu gaudent volatili*, decoctionibus imponuntur, quod quàm ſæpè factum ſit, ex plurimis patet. Liceat igitur dolere ob tam miſerandas compoſitiones plurimis prorſus indignas, ut eruditorum Virorum oculos offendant, nec aliâ, quàm Vulcani luce digniſſimas: Sic enim non tantùm Pharmacopœi in inutiles expenſas inducuntur, ſed etiam ægris ipſis, ac Medici ſtudii tyronibus deplorandæ injuriæ imponitur, cum naturalium corporum, (quorum natura & conſtitutio non Ariſtotelicis argutiis, nec cerebralibus ſcribentium & deſcribentium diſputationibus eruitur, ſed pyrotechnicâ analyſi in Vulcani officinâ nudâ producitur in conſpectum,) ignarus adhuc totus credat, non potuiſſe ab antiquis errores committi, adeòque malit ſequi plures unus, cumque ipſis errare, quàm benigniter audire unum benè docentem, id quod rurſum in plurium ſeductionem cedit & redundat.

*Res deſtillanda non ſemper parent nutui noſtro.*

Plures eſſent aquarum compoſitiones, ſimilis cenſuræ ſummoperè indigæ, ſed ne nauſeam legenti moveamus, ſimilem crambem ſæpiùs decoquendo, multa intacta relinquimus, quæ ex præmiſſis haud difficilè peti poſſunt: Itaque extremam manum huic claſſi imponens, tranſeo ad claſſem decimam ſextam, quæ de oleis coctis & expreſſis agit, in qua quidem pauca reſtant, quæ ulteriore correctione indigent; hoc ſolùm addere arbitratus ſum, ut ſi *ex animalibus vivis*, *v. gr. Scorpionibus, Lumbricis, Lacertis*, vel ſimilibus *olea* conficienda, ea violentioribus coctionibus non committantur, ſed tantummodò in *oleis deſtinatis* emori & ſuffocari permittantur ſolâ inſolatione in vitro benè clauſo, aut digeſtione aliâ, ne *ſpiritus vivifici oleo* communicati diuturnâ & violenta coctione denuò exhalent & in auras pellantur. Item, ſi *carnes animalium oleo* incoquendæ ſint, ex illicò recenter mactatis animalibus, dum quid *de vivifico ſpiritu* adhuc participant, in fruſtula diſſectæ *oleo* immergantur, & ſolâ digeſtione, vaſe benè ligato, ne quid exſpirare poſſit, *oleum* conficiatur, ita enim *olea* majoribus viribus imbuta, ac ſi multum coquerentur, proſtabunt. Oleum

*Ad claſſem decimam ſextam de oleis coctis.*

Scor-

Scorpionum ſimplex Meſuæ parcam nimis recipit quantitatem *Scorpionum*, *X X X. enim Scorpiones ad libras duas olei* haud ſufficere mihi videntur, plures igitur, *centum vel ducentos Scorpiones circiter duabus libris olei Amygdalarum* ſi quis immergat, *efficacius oleum* ſibi comparabit. *Oleum Scorpionũ ſimplex parcã nimis recipit numerũ Scorpionũ.*

Oleum porrò Maſtichinum & ex Styrace, aliaque ex reſinoſis, & in oleo ſolubilibus gummatibus paranda olea, nullâ penitùs indigent coctione vel ebullitione, nevé *vinò affuſò* opus habent, cùm *& Maſtiche & Styrax* promptè *in oleo* liquefiant, & indiſſolubili nexu invicem uniantur; non igitur *vino* opus, quod ſaltem eorum unionem, ſcil. *Maſtichis & olei*, donec *vinum* penitùs exhalârit, impediat, imò unà in violentâ coctione *vinum* quod exhalat, ſecum rapiat ſubtiliores ac ſpirituoſiores *Maſtichis & Styracis* partes, quibus ut *oleum* poſtmodùm deſtituatur neceſſum eſt. *Oleum Maſtichinum & Styracis.*

Oleum Laurinum è numero expreſſorum eſt, ejus proin parandi modus per diuturnam ſcilicet coctionem, ex malâ fortè informatione Diſpenſatório inſertus eſt, relinquamus itaq; oleũ hoc parandum plebeis in Italia, qui exploſâ hâc coctione, per expreſſionẽ illud æquè uti alia expreſſa olea conficere nôrunt. *Oleum Laurinum, quâ ratione paretur.*

TRanſeo ad claſſem decimam ſeptimam Unguentorum, in quâ perindè nonnulla annotanda reſtant, non quidem quoad dexteriores unguentorum præparationes, quàm quæ anteà in ſingulorum illorum Animadverſionibus dextrè traditæ ſunt, verùm quoad majorem Lectori informationem & plenariam de compoſitione & præparatione unguentorum dilucidationem: Ne autem fuſior hîc ſim, ea paucis & in genere perſtringam; Ac primùm in quibusdam unguentorum compoſitionibus *ſucci vegetabilium cum oleis* ad omnimodam humiditatis exhalationem eoquendi præcipiuntur, uti in unguento de Alabaſtro & aliis; aſt hâc coctione ſive exhalatione *ſuccorum ab oleis*, non immeritò, nec ſine ratione reprobatâ, *ipſas herbas vel flores* competente pondere ſubſtituendas non abs re cenſeo: Etenim *ſucci ex herbis vel floribus, præſertim odoriferis & balſamicis expreſſi*, eandem, cum *herbis ipſis vel floribus* non redolent fragrantiam; dubitari proin meritò poteſt, utrum *ſucci* integras cum *herbis* è quibus expreſſi, virtutes in ſe reconditas habeant, aut eosdem vel majores effectus, ac *ipſa herba vel flores in ſubſtantia* producere poſſint, præſertim ſi externè admovenda ſint. Contrarium ſuſtineo, ipſaque dictat ratio; nam *ſicca pars terreſtrior* ſua æquè ac *liquida ſubtilior* virtute gaudet, in genere roborantium & adſtringentium, ubi potiores virtutes *reſiduis ab expreſſione* *Claſſis decima ſeptima de Unguentis.*

*expreſſione plantis* attribuendæ, quàm *ſucco ipſi ab iiſdem expreſſo.* Porrò *ſucci vegetabilium* tanquam aquoſi, nullo unquam *cum oleis conſortio* connectuntur, ut vel centies invicem commixta, denuò naturâ ſuâ ſegregentur, nullâque omninò arte ita commiſceri aut uniri poſſint per ſe, ut per minima commixta maneant, undè nemo in eam opinionem deſcendat, aut ſibi perſuadeat, *ſuccorum virtutes medicinales* in *olea* transmigrare, illiſque dextrè communicari, quid? quod licet invicè, *olea ſcilicet & ſucci*, coquantur ad totalem *ſuccorum & humiditatis* exhalationem, ùt alias motis eſt, nihilominus evidens fit ſeparatio *olei a ſucco exſpiſſato, picis nigræ inſtar fundo vaſis adhærente*, nullâque arte *oleis* permiſcibili, id quod indicio eſt, exiguum quid *oleo* fuiſſe *a ſuccis* impertitum. Præterea nec *color plantarum aut florum*, (qui licet pro accidente habeatur, in quibuſdam tamen oleis & unguentis ſummoperè expetitur, utpote in oleo Hypericonis, ruber, in unguento Populeo, viridis, &c.) *a ſucco* oleis & unguentis, loco *herbarum* adaptato, ſperari poteſt, ſed neceſſum eſt, ut *ipſi flores*, vel *herba contuſæ*, aut minutim potiùs conciſæ *oleis vel axungiis* permiſceantur. Imo & hoc notatu dignum eſt, in acquirendo vel potiùs imprimendo colore herbarum vel florum unguentis, ut *olea*, (ſi ex oleo & cerâ conficienda ſunt unguenta,) *cerâ priùs* permiſceantur, antequam *herbæ* vel *flores* illis infundantur, quò melius & colore & virtute *ab herbis & floribus* unguenta imbuantur: cujus monitionis ratio hæc eſt, quòd citiùs *axungia quadam*, utpotè *oleo ſolidior*, colore odore, & virtute cujuſdam vegetabilis, fragrantis præſertim & ſulphureæ naturæ, per infuſionem aut coctionem imbibi poſſit, quam *olea quacunque*; ſic *olea cera permixta*, ſolidiora evadunt, *axungiis* ſimillima, & conſequenter ad extrahendos vel recipiendos colores & odores, ne dicam majores herbarum aut florum virtutes, aptiora multò ſunt. Ob eandem etiam cauſam *olea ſummè odorifera*, utpotè, *Jaſmini. flor. Citri*, *Arantiorum florum*, *&c.* quæ aliundè ex Italia utplurimùm ad nos devehuntur, cum *oleis puris vel liquidis* confici haud poſſunt, ſed requiritur ut *Amygdalæ*, vel quod melius, *baccæ Ben* ſæpiùs cum *floribus ſupradictis*, ſtratificentur. *a quibus baccis* vel *amygdalis*, odore & virtute florum ſat ſufficienterque imbutis, *olea tandem fragrantiſſima* exprimuntur. Eſt & hoc Profumatoribus Italis, uti appellari conſuevêre, ſolemne, ut ſi *baccas Ben* in promptuario non reperiant, nec *Amygdalas* tamen adhibere deſiderent, pro *ſimilium oleorum gratum odorem ſpirantium* confectione, cum *oleo de Ben Goſſypium* humectent, quo *Goſſypio & floribus odoriferis* ſtratum ſuper ſtratum

*Succi expreſſi cum oleis nunquam verè permiſcentur.*

*Præſtat herbas conciſas cum oleis digerere, quàm ſuccos expreſſos cum iiſdem coquere.*

*Baccæ Ben aptum ſunt receptaculum odoris & ſuaveolentiæ ex odoratis concipienda.*

tum aliquoties, ſemper *recentes flores*, rejectis prioribus, ſubſtituendo faciant, atque ita *oleum denuò jam ſummè fragrans ex Goſſypio illo* exprimant, ad multos annos durabile: nam *oleum de Ben* hoc præ cæteris oleis virtutis habet, ut ad multos annos incorruptè perſtet, nec rancorem, ſitum, aut odorem fœtidum ingratumque contrahat, cùm & per ſe omni odore careat, neque etiam prout *reliqua olea expreſſa ferè omnia, ut & quædam deſtillata*, viſcidum & craſſum evadat. Quibus experimentis liquidò conſtat, *olea per ſe* ob eorum lentorem non apta eſſe menſtrua ad eliciendos odores, colores, & virtutes *ex vegetabilibus*, prout alibi etiam monui, tantoque minus, ſi non *ipſa vegetabilia herbæ vel flores* cùm totâ ſuâ ſubſtantiâ, ſed *ſucci eorum expreſſi* ſaltem *oleis* addantur, & ad omnimodam humiditatis, & ſucci liquidioris exhalationem invicem coquantur. Proindè etiam in præparatione unguenti de Alabaſtro, quod anſam mihi præbuit, ut hæc ſcitu neceſſaria admonerem, illa obſervanda ſunt, & ut evidens exemplum habeamus, ſequens modus edocebit.

## UNGUENTUM DE ALABASTRO.

Recip. *Olei ſimplicis Olivarum puri recentis & non rancidi libram unam ſemis,*
*Ceræ citrinæ & novæ odoratæ uncias octo circiter, plus minusvè, prout liquidius vel ſolidius unguentum deſideras.*

Quibus ſimul leniſſimo igne liquatis immerge ſequentia, minutiſſimè conciſa, utpote

*Florum Roſarum Damaſcen. recent. uncias quatuor,*
*Chamomillæ recent. uncias quinque,*
*Herb. recent. Rutæ viridiſſ.*
*Betonicæ virid. ana uncias quatuor.*

Et ſi libet *radici Althææ* tanquam incongruæ huic unguento ſubſtituatur

*Herb. recent. Majoranæ, vel etiam*
*Flor. recent. Sambuci uncias quatuor,*

Digerantur in loco tepente ſeptimanâ unâ vel alterâ, factâ pòſt unicâ ebullitione, in Alembico, ſi lubet, ſuo capitello munito, (ut ea quæ tranſit humiditas fragrans, reſiduo expreſſo reſtitui & reaffundi poſſit,) exprimantur, unguento expreſſo

*Eandem dictorum florum & herbarum quantitatem*

Immerge, leniſſimo tepore digere, ac factâ denuò in Alembico unicâ ebullitione, cum reaffuſione particulæ humiditatis quæ tranſiit unguento expreſſo, coletur, exprimanturque herbæ & flores, expreſſo adde

*Pulv,*

*Pulv. lapid. Alabaſtri puri & ſubtiliſſ. triti uncias quatuor.*

Fiat continuâ agitatione piſtillo ligneo donec refrixerint unguentũ nobile capitale, cujus drachma una majores vires, quàm integra uncia ſimpliciter parati, de ſe ſpondebit & profundet.

Nota: poterit, ſi cui volupe fuerit, *lapis prædictus Alabaſtri*, antequam huic unguento admiſceatur, cum *ſucco aliquo ingredientium herbarum*, aut etiam cum *ſucco Solani* aliquoties impraegnari & denuò exſiccari, pro majore virtute unguento conciliandâ; ita enim *ſuccus is veluti inſpiſſatus* & cum *Alabaſtro* exſiccatus, unguento per minima commiſceri, ac ſuas exſerere vires potis eſt.

Porrò in quibuſdam unguentorum compoſitionibus *diverſa vegetabilia* uni eædemque infuſioni & coctioni deſtinata ſunt, nullâ habitâ conſideratione, quæ vel ſulphureæ balſamicæ aut terreſtrioris ſint naturæ, quippe quæ diverſimodè, quòd ſæpè in aliis medicamentorum compoſitionibus admonui, tractari velint; Illorum enim virtus, utpotè *quæ balſamicæ naturæ ſunt*, quod ex odore utplurimùm percipitur, levi coctione exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte terreſtriore, affectibus quibus deſtinatur planè inutili: *Horum* verò ſcilicet *terreſtriorum vegetabilium* efficacia integra, diu licet multumque decoquantur, ſemper in reſiduo manet; proindè veræ rationi conſonum eſt, ut dum in unguentorum compoſitionibus tàm diverſa vegetabilia etiam conſarcinantur, ea perindè dextrè tractanda & diſtinguenda ſint, ne parte penetrantiore & ſubtiliore depulsâ, puramina veluti, nobis relinquantur, abjectis nucleis, & unguenta potiorum ingredientium virtute ſubtiliore balſamicâ deſtituta, & Medicum & ægrum fallant. Exemplo perindè nobis ſint diverſa hujus claſſis unguenta, utpotè Aregon Nicolai, Viride Reginæ, &c. quæ diverſas & planè contrarias recipiunt plantas, *calefacientes, refrigerantes, humectantes, exſiccantes, adſtringentes, laxantes, &c.* de quarum qualitatum combinatione meritò quis quæſtionem inſtituere poſſet, quâ ratione illis affectibus ex materiâ frigidâ ortum ducentibus, quibus utplurimùm deſtinantur ſi Authoribus habenda fides, conducere poſſint: Verùm cùm & nunc mei inſtituti non ſit, propriè de qualitatibus ſive primis, ſive ſecundis plantarum, ac per conſequens de incongruâ illarum conglomeratione multa differere, maneo in concepto propoſito, nimirùm quò modô hæc prædicta unguenta legitimè conficiendâ ſint, ne, cùm aliàs *herbæ odoriferæ, balſamico ſpiritu & oleo gaudentes*, plurimis *aliis refrigerantibus plantis* obtundantur, & inſuper multum decoctæ, *balſamica earum*

*Labor mihi non de qualitatum & effectuum combinatione, ſed de unguentorum præparatione artificiosâ & legitimâ.*

*earum vis tota* penitùs exſpiret, ſed unà cum unguento remaneat, tanquam ſummoperè expetita: Proinde in prædictorum unguentorum legitimâ præparatione, *ingredientia ſive ſpecies eorum* diſtinxi, & quæ *terreſtrioris naturæ*, quorum vis nimirum in adſtrictione & roboratione conſiſtit, primæ infuſioni & decoctioni deſtinavi, quippe quod diuturnam decoctionem ex naturâ ſuâ ferre poſſunt ſine virium jacturâ; quæ verò *naturæ ſulphureæ & balſamicæ*, quorum vis præcipua promptè exhalat, leniter etiam decoctorum, ſecundæ infuſioni adaptavi: Primam infuſionem coctione ad omnimodam ferè humiditatis rerum ingredientium exhalationem abſolvi, ſecundùm ſolâ digeſtione aut maceratione, vel etiam levi ebullitione in Alembico vitreo, ut quæ ebulliendo exhalat fragrans humiditas, denuò unguento tanquam potior efficacia eorum reſtitui poſſit, ne ullarum rerum aut virtutum fiat deperditio, ſed cuncta ſarta tectaque in compoſito conſerventur.

*Claßis decima octava & decima nona de emplaſtris & ceratis.*

SEquuntur nunc emplaſtra & cerata, unguentis paratu difficiliora, proindè artificio elegantiore opus habentia, quibus tamen eædem obſervationes, quæ unguentis jam dum adjectæ ſunt, accommodari poſſunt, non intermiſſis operis manualibus aliis, quæ in ſingulis emplaſtrorum & ceratorum præparationibus in præmiſſis fideliter manifeſtavi. Etenim ſi quis antiquas compoſitiones, adjectasque earum præparationes per transſennam ſaltem inſpexerit, reipſâ deprehendet, ea partim paratu difficillima, partim impoſſibilia eſſe. Et quantumvis nonnulli Medicorum ſuo officio ſatisfeciſſe arbitrentur, ſcribendo, *fiat ſecundum artem*, conſiderare tamen vel maximè hîc tenerentur ſuam authoritatem, nec ita miniſtris pharmacopœis proſtituere illam, quaſi Juſtinianus codex jubeat, mandetque apothecariis, præſcriptiones Medicorum emendare, vel commiſſos in compoſitione errores, præparatione dexteriori corrigere: Idcircò in hâc re ſummè neceſſaria, (ubi quot capita, tot ſenſus, ita etiam tot diverſæ præparationes à Pharmacopœis quibusdam, non omnibus certè periodè doctis, in ſimilibus erroneis compoſitionibus & adjectis præparationibus inſtitutæ ſunt,) non iniquè fecero, experientiâ non levi inſtructus, ſi tandem aliquandò non ſolùm errores, larvâ detectâ compoſitionibus, in lucem protulero, verùm etiam ſaniore modo compoſitiones & ingredientia in ordinem redegero, atque dexterrimo & facillimo modo illarum præparationes inſtituero: Hæc mea inſtituta in hâc claſſe emplaſtrorum, tum etiam ceratorũ, non minus quàm in aliis claſſibus proſecutus ſum; in tantum enim ordinem,

*Non benè nec tutò ſemper cõmittitur Pharmacopœis jus parandi formulas Medicorum f. s. a.*

ordinem, erroribus priùs lucidiſſimè detectis, compoſitiones plurimas emplaſtrorum inordinatiſſimè conſcriptas, & vel principio & fine, omniq́ue componendi & præparandi ratione carentes, redegi, ut & juniores Medici non ſolùm in componendis vel præſcribendis ſimilium emplaſtrorum compoſitionibus, verùm & pharmacopœi, eorumque miniſtri in præparatione certam normam habeant, quam ſecurè ſequi poſſint. Enimverò cùm in plurimis emplaſtrorum præſcriptis formulis, uti dictum, nec ordo, nec legitima præparandi ratio obſervata additaque ſit, & vel cuncta pharmacopœorum dubioſo & differenti arbitrio commiſſa ſint, utpotè in emplaſtris, Apoſtolico Nicolai, Catagmatico ſeu ad fracturam oſſium Renodæi, Ceroneo Nicolai, Diachylo magno, & omnium maximè de Ranis cum Mercurio, multisq́ue aliis emplaſtris & ceratis, proindè ingredientia hæc emplaſtra, homogeneis ab heterogeneis ſeparatis, in certas claſſes, prout vera & artificioſa præparandi ratio poſtulat, diſtinxi, interpoſitis autem ſingulis claſſibus veris præparandi modis, ſecundùm naturam homogeneorum, & heterogeneorum, (quæ non niſi experientiâ longâ ac inſuper veris phyſicis rationibus cognoſci poſſunt,) ita ut nunc vel leviter instructo artifici pharmacopœo, paratu aliàs difficillima emplaſtra, facillima ſint, lege artis diligenter conſcripta, quæ cùm abundè ſufficiant, plura his duabus claſſibus ſuperaddere haud neceſſarium duxi. Igitur ad claſſem ultimam, de præparationibus quorundam ſimplicium, tranſitum paro, in qua præter alia, quæ jam tum in ejuſdem Animadverſionibus allata ſunt, pauca adhuc annotare conſultum viſum eſt: Nimirùm, plurima ſunt in hâc claſſe ſubjecta vel ſimplicia in medium producta, quibus ad inſtar ceræ, cui ſigilla, ita & illis aliarum ſimplicium ſalubrium virtutes facillimè imprimi poſſunt, rebus præſertim ſiccioribus, utpotè *Agarico*, *Aloë*, *Bolo*, *Armena & ſimilibus*, è quibus ſanè egregia medicamenta forent paranda.

*De Præparatis, claſſis vigeſima & ultima.*

Sit igitur *Agaricus* primum ſubjectum, quod aliàs capiti & cerebro expurgando dicatum eſt, quippe qui ſive in Trochiſcos ſive in aliam aliquam maſſam efformandus, commodiſſimè non *infuſione Zinziberis*, ſed *vel decoctis*, vel *ſuccis aliis capiti & cerebro* expurgando deſtinatis, ſæpiùs inſuccari, & denuò leniter exſiccari poterit; per ſe enim haud ita efficax eſt, ut etiã drachma una ejuſdem intra corpus ſumpta, (nauſeabundè ob levitatem & quantitatem, cùm in molem magnam conſurgat, ſapore inſuper ſit amaro ingratoque,) parùm operetur, idcircò cum decocto aliquo, ſive *radicum Aſari*, ſive *Mercurialis*, ſæpiùs imbui, & denuò exſiccari poterit. Modus ſit talis:

*Agarici præparatio.*

Recip.

Recip. *Rad. Aſari libram ſemis*,

Conciſæ coquantur in *ſ. q. aquæ fontis vel fluminis*, repetitis vicibus affuſæ, ad totalem virtutum prolectionem, decoctiones omnes colatæ & clarificatæ ad libram unam vel alteram leniter evaporent, cum quo reſiduo

*Agarici albiſſimi radulâ comminuti libra una plus minusvè*,

Inſuccari, denuoque exſiccari, & in Trochiſcos efformari poterit, ſpreto colore albicante, qui aliàs in trochiſcato Agarico deſideratur, quùm efficacia colori meritò ſit præferenda. Si verò cuipiam *Aſarum* non arriſerit, is *alió ſimplici catharticô*, pro morborum cauſis eandem præparationem moliri poterit, atque ita, quod ab Agarico ſperare jubent, multo fœnore adipiſcemur, & exoptato potiemur ſucceſſu.

Ad eundem modum *Aloë*, *ſive Succotrina*, *ſive Epatica* ilIa ſit, in viribus ſuis, & ſecundùm intentionem cujuscunque Medici, non ſolùm *infuſione Roſarum aut Violarum*, ſed *decoctis quibuscunque catharticis*, unicuique morbo ſingulariter appropriatis aut contrariis inſuccari poterit, nimirùm ad Melancholiam Hypochondriacam, *decoctô Hellebori & Foliorum Senæ*: ad Hydropem Aſcitem, *decocto vel ſucco Cucum: Aſinini*, *radicum Ebuli*, *cort. median. Sambuci*, *Galappæ & Mechoacæ eſſentiâ cum ſpiritu vini ob reſinoſam eorum ſubſtantiam extractâ*; *ſucco Mercurialis*, *ſucco vel decocto Aſari* pro febribus quotidianis aut quartanis; pro capite & cerebro expurgando, *eſſentiâ Agarici* item *decocto Aſari*, *&c.* Porrò & *rerum aromaticalium* viribus pro corroboratione ventriculi & capitis, ipſa inebriari poteſt, verùm alio modo quàm in pilulis Aloëphanginis præcepêre, ubi ſpirituoſa & aromatica vis tota, peſſimâ illâ inſolatione diuturnâ penitùs tollitur & annihilatur: Quâ ratione autem illud in effectum dare liceat, ne parte balſamicâ aròmatum depulſâ, eorum effœto & inutili decocto nos ſaturemus, habes Lector amice dexterrimum modum in præmiſſis noſtris Animadverſionibus ſuper dictas pilulas Aloëphanginas, quem imitari in facili eſt: Quòd ſi verò aliam formulam exoptares, en! ſubdo ſequentem:

Recip. *Rad. Aſari uncias duas*,
*Calami aromat.*
*Galangæ ana unicam unam*,
*Abſinthii noſtratis*,
*Menthæ odoratæ ana drachmas ſex*,

Coquantur in *ſ. q. Aquæ* repetitis vicibus, ad omnimodam virtutum prolectionem, decocto adde



*Aloës præparatio.*

*Aloës ſuccotrinæ uncias ſex,*

Vel ſi mavis loco ejus,

*Aloës Epaticæ tantundem,*

Et leniter evaporare ſinito ad ſiccitatem ferè priſtinam, poſtea accipe

*Ligni Aloës gummoſi unicam unam,*

Et cùm ſ. q. ſpiritus vini extrahatur eſſentia ejus reſinoſa, quâ cum diluantur

*Pulv. Croci Auſtriaci drachmæ tres,*

*Myrrhæ rubræ uncia una,*

*Maſtichis drachma ſex,*

Et prædictæ Aloë inſuccatæ jungantur, iterumque ad ſiccitatem ferè leniter exſiccari ſinito, maſſæ huic tandem junge

*Pul. nuc. Moſchat.*

*Cardamomi,*

*Macis ana drachmas tres,*

*Ol. Still. Cinamomi,*

*Garyophillorum ana ſcrupulos duos,*

*Abſinthii,*

*Menthæ ana ſcrupulum unum,*

*Macis,*

*Cubebarum ana drachmam ſemis,*

*Balſami Indici de Peru drachmas duas,*

Fiat ex omnibus exactè permixtis maſſa pilularum juſtæ conſiſtentiæ.

Plura addere in facili eſſet, verùm hæc *de Aloë* mihi ſufficere videntur, cùm quilibet prudens Medicus, cui regiones, anni tempora, & ægrorum temperamenta perſpecta ſunt, ſua medicamina facilè eo dirigere poſſit.

*Millepedum ſeu Aſellorum præparatio.*

Millepedes ſeu Aſelli cum *vino myrrhato* aut cum *vino in quo Petroſelinum, Apium, Saxifragia, Ruta muraria*, aut ſimile quoddam diureticum maceratum fuerit, cùm pro diuturniore conſervatione, tùm majore virium imprægnatione præparari queunt, modo tali:

Recip. *Vini albi generoſi libras duas,*

Cui immergantur

*Myrrhæ rub. uncia una,*

*Rad. Apii,*

*Cichorii,*

*Petroſelini ana drachma ſex,*

*Sem. Anethi drachmæ tres,*

*Tartari albi Veneti uncia una,*

Digerantur die unâ vel alterâ colaturæ, poſt adde

*Aſellorum libram ſemis,*

Et

Et in vitreo vaſe unà exſiccentur calore leni, ſive in M. B. ſerventurque uſui.

Nota: ſi fortè nonnemo *ſolo ſale* eos condire voluerit, cùm animalia ſint, licet imperfecta, is *ſale marino vel gemma*, aut etiam *ſale urinæ fixato*, eos conſpergat, addito inſuper *vino myrrhato*, quò perfectiùs uniantur.

Bolus Armena quâ ratione is legitimè præparandus, ejus præmiſſæ Animadverſiones exactè indigitant, verùm cùm puris Alexipharmacis præparationem ejus molitus fuerim, præſtat, ut ad alios affectus nunc perindè illum accommodemus aut efficacem reddamus, utpote ad ſiſtendum fluxum ſanguinis, ad ſanguinem internum à contuſione vel lapſu coagulatum, ad caſum, Dyſenteriam, Diarrhæam, vulnera item interna: Et quidem ad ſiſtendum fluxum ſanguinis tali modo: *Boli Armenæ præparatio.*

## BOLUS ARMENA PRO SISTENDO FLUXU SANGUINIS NIMIO ſive Hæmorrhagiæ.

Recip. *Roſarum recent. rubearum libram ſemis*,
*Rad. recent. Cichorii flore albo, uncias quinque,*
*Papav. errat. uncias duas*,

Fiat cum *aquâ ſimplici* decoctio repetita, quoad omnes vires prædictarum ſpecierum excoctæ ſint, *decoctionibus colatis & clarificatis* adde

*Succi Semper vivi majoris*,
*Endiviæ*,
*Lactucæ ana uncias quatuor*,

Cum his mixtis & unitis liquoribus irroretur ſæpiùs,
*Boli Armenæ libra ſemis*,

Et denuò in leni calore exſiccetur, ut in pulverē redigi queat.

VEL

Irroretur ſæpiùs Bolus Armenas cum *decocto forti Cancrorum fluviatilium*, vel etiam *ſpermate Ranarum*, *ſponte reſoluto*, *& per linteum ſaccum transfluxo*, utpote

Recip. *Spermatis Ranarū menſe Martio ſuffic. quantitatē*
Quod imponatur ſacculo linteo & ſpōtè trāsfluere permitte.
*Huic aquæ libris duabus* junge
*Aluminis puri*, vel ſi mavis
*Nitri puriſſ. cryſtall. unciam unam vel alteram*, cum qua aqua
*Boli Armenæ libra ſemis*,

Irroretur ſæpiùs, & denuò totaliter exſiccetur, ut in pulverem redigi queat, ſervetur.

## BOLUS ARMENAS AD SANGUINEM INTERNE COAGULATUM.

Recip. *Radic. Apij*,
*Acetoſæ*,
*Plantaginis ana unc. unam*,
*Herb. Card. Mariæ*,
*Chærefolij ana recent. uncias duas*,
*Sanguiſorbæ unciam unam.*

Inciſa coquantur in *ſ. q. aquæ ſimpl.* repetitis vicibus, quoad vires omnes excoctæ ſint, cum colaturis ad libram unam circiter exhalatis irroretur ſæpiùs,
*Boli Armenæ libra ſemis*
& exſiccetur.

## BOLUS ARMENAS AD DYSENTERIAM, ET IMMODICAM Diarrhæam.

Recip. *Rad. Biſtortæ*,
*Acetoſæ*,
*Cynogloſſæ*,
*Lapathi acuti*,
*Plantaginis*,
*Tormentillæ ana unciam unam*,
*Herb. recent. Plantag. min.*
*Millefolii*,
*Pyrolæ*,
*Flor. recent. Quercûs ana manip. duos*,

Inciſa coquantur cum *ſ. q. aquæ ſimplicis* repetitis vicibus, cum *decocto clarificato & ad libram unam abſtracto circiter*
*Boli Armenæ libra ſemis*,
Sæpiùs irroretur, & denuò exſiccetur pro uſu.

Nota: Qui eandem Bolum Armenam virtute *unius vegetabilis*, v. gr. *Scordii, Rutæ, Myrrhæ, radicum Contrayervæ, Anthoræ, Biſtortæ, Citri corticum, &c.* imprægnare voluerit, is facilè ad eundem, quem præcepi modum, illud aſſequi poterit.

*Cauterium.* De Cauterio nobili ex *Cineribus fraxini*, hoc inſuper notandum venit, nimirùm quòd cinis is recenter combuſtus, (nam paucis ſaltem diebus vigorem ſervat,) illicò nodulo minimo incluſus ad magnitudinem Ciceris, paulisper ſalivâ ſaltem malefactus, pro fonticulis excitandis, ad debitum locum applicari debet. Pro confectione Magiſterii lapidis Lazuli ſeu Ultramarini alium adhuc modum priori dexteriorem ſubnectere libet, qui talis:

*Magiſterii lapidis Lazuli ſeu Ultramarinum verũ.*

Recip.

Recip. *Cera flavæ & novæ,*
*Picis Hiſpanicæ,*
*Olei Lini,*
*Olei Picis, ( Italicè oglio di pece, eſt inſtar Terebinthinæ liquidiſſimæ, )*
*Reſinæ Pini, ( Italicè pegala craſſa, ò vero Raſa di Pino )*
*Maſtichis opt. una unciæ tres.*

Miſceātur omnia, & coquātur in patella lento igne, horâ unâ circiter, ut fiat maſſa tenax, coletur pôſt per linū & qualum, malaxeturq; opt. & diu, ac in aqua frigida poſteà aſſervetur. Jam

Lævigetur *lapis Lazuli cæruleus & purus*, ſuper prophyrite, cum *aquâ ſimplici*, ſubtiliſſimè, (nam niſi ſubtiliſſimè & diu lævigetur, vix ad optatum ſuccedit præparatio, ) *hujus lapidis ſubtiliſſimè lævigati, exſiccati, inq; pulverē redacti, & maſſa deſcriptæ ſuperioris ana partes æquales*, malaxando manibus optimè uniantur ſine igne, relinquanturque aliquot ſeptimanis, (quò diutiùs, eò meliùs,) aquæ frigidæ immerſa, poſteà cū aquâ tepidâ inter initia, ultimò ſemper calidiore, manibus maſſam malaxando, eluatur *pulvis cæruleus impalpabilis pulcher, Vltramarinum dictus*. Notetur autem, quòd qui primò eluitur pulvis ſit elegantior in colore ſecundô, & hic tertiò, ac ſic conſequenter, propterea ſinguli ſæparatim aſſervandi.

Plures quæ ſuperſunt in hac claſſe ſimplicium præparationes, eæ ab erroribus vindicatæ ſuis Animadverſionibus gaudent, quæ Lectori diligenti abundè ſufficient.

Tranſeo ad Mantiſſam, quæ ipſa etiam ſua peculiaria medicamenta chymicè parata continet, tredecim claſſibus diſtincta, quarum prima de Spiritibus ſimplicibus: Secunda de ſpiritibus compoſitis: Tertia de Elixiriis: Quarta de Eſſentiis: Quinta de Tincturis: Sexta de Oleis deſtillatis: Septima de Balſamis ſimplicibus: Octava de Balſamis compoſitis: Nona de Fœculis: Decima de Magiſteriis: Undecima de ſalibus: Duodecima de Floribus: Decima tertia de Crocis, Vitris & Pulveribus aliis chymicè paratis, item Chryſtallo Tartari, & Cornu Cervi Philoſophicè calcinato agit. *Ad Mantiſſam Appendix.*

Quod ſpiritus ſimplices ſpectat, eorum dexterrimos deſtillandi modos præmiſſæ noſtræ Animadverſiones luculenter commonſtrant & edocent, lubet nihilominus in gratiam grati & benevoli Lectoris unum atque alterum ſpiritum medicinalem ſuperaddere: Memini me mentionem facere cujuſdam menſtrui ſecreti in Animadverſionibus præmiſſis, quodque pag. 448. ænigmaticè inſinuavi; hoc inquam menſtruum quanquam jubebat malignorum ingratiſſimorumque *Spiritus ſimplices.*

cuculorum canina invidia, inter ſecretiora arcanorum ſcrinia tantiſper abditum ulteriore adhuc tempore captivum detinere, nec tam citò in meridianam lucem emittere: dum tamen omnem vindictam ingratitudinis & odii, undeundè mihi pro benefactis injurioſè illati, DEO relinquendam, (qui omnia tempore, modo, pro meritis novit compenſare,) ſuadet rectè factorum conſcientia, ut bonitati publicæ rem præſtem gratam; ſpiritum prænominatum publici juris faciam, cui magna remediorum pars, tanquam columnæ non exiguæ innitetur, & fit hunc in ſequentem modum:

Recip. *Æris viridis opt. quantum placet.*

*Spiritus Veneris.* Quod contuſum immittatur Alembico vitreo, cui ſuperaffundatur *acetum deſtillatum* ad digitorum aliquot transverſorum ſupereminentiam, factâque digeſtione aliquâ effundatur *acetum tinctum* per inclinationem, *aliudque* ſuperaffundatur, digeratur, & per decantationem ſeparetur, hoc toties repetendum, donec *acetum* non amplius tingatur, & ferè tota *æris viridis* ſubſtantia diſſoluta ſit, impuritatibus in fundo Alembici vel filtro remanentibus: Solutiones omnes decantatæ & filtratæ in Alembico abſtrahantur, (ſive in patellâ cupreâ per lenem coctionem, quia vitrea vaſa, ob ſulphur proprium, quod fundum petit Alembici, utplurimùm rumpuntur,) ad cuticulam apparentem, & in loco frigido cryſtallizari permitte, *Chryſtallos* refrigeratis omnibus, ab *adhærente liquore ſeparatos*, excipe, leni in calore ſicca; *reſiduum à Cryſtallis liquorem jam effuſum*, denuò pauliſper abſtrahe, Cryſtallosque collige, quoad totum ferè in Cryſtallos abierit, qui *flores æris* dici conſuevêre.

Porrò *Cryſtallis his* ſive *floribus æris*, Alembico vitreo immiſſis, ſuperfunde *ſpiritus vini rectificati q. ſ.* ad ſupereminentiam trium vel quatuor digitorum transverſorum, eumque bis terve, pro majore volatiliſatione & impraegnatione, ab iis deſtillando abſtrahe. *Hos Cryſtallos* tandem in pulverem redactos indè retortæ vitreæ lutatæ vel loricatæ, & igne aperto, aſt leni, deſtilla per gradus, quoad *totus ſpiritus* prolectus ſit, qui in Alembico vitreo per arenam probè rectificandus.

Hic laudatiſſimus ſpiritus in medicina non ſolùm magnarum virium eſt, cùm Epilepticis, Apoplecticis, Hyſtericis, Hypochondriacis ſummè opituletur legitimè & debitè exhibitus, verùm etiam tanquam *acetum eſurinum & liquor Alkaheſt* (de quo tanta ubivis terrarum miracula deprædicantur) ſe habet; ſolvit *Perlas* integrè illi injectas blandè, *Corallia item*, *oculos Cancrorum*, & plura alia, non ut *reliqui ſpiritus acidi & corroſivi*, qui ſolvendo & agendo, reactione

reactione ſolvendorum patiuntur, & vel totaliter deſtruuntur, inque aliud ens convertuntur, ac indiſſolubili nexu cum *ſolutis Perlis*, ſive *Corallis* ſeſe uniunt inſeparabiliter, ſed amicè tanquam eorum familiaris, non autem deſtructor adhibetur, utpote à quibus deſtillando eâdem virtute & acrimoniâ ferè, quâ affuſus, abſtrahi, adque conſimiles uſus adaptari poteſt. Nolim tamen ego aſſeverare, quòd penitùs impermutabilis, aut indè ſtructibilis ſit hic ſpiritus; ſolet enim crebrioribus ſolutionibus adaptatus nonnihil debilitari, viresque ſuas quodammodò amittere. Præterea extractionibus quorundam mineralium pro tincturis, is idem ſpiritus præ reliquis omnibus menſtruis magnam prærogativam habet, uti ſuo loco ſequetur, quando de tincturis quibusdam mentionem facturus ſum: Et ut ſummatim dicam, tanquam expertus in multis affectibus, qui Herculea etiam remedia rident & contemnunt, ad hunc ſpiritum tanquam aſylum, ſi quis accurrerit, medicamentum reperiet quovis pretio redimendum. Hoc fruere Lector amice ſecreto, & favore mei pro fideli communicatione benevolè perſevera.

Suppeditat experientia noſtra alios duos ſpiritus, ſibi tamen invicem contrarios, quorum unus acidus, alter ſalſus, ſolâ admixtarum rerum varietate, ex uno ſubjecto, ſale nimirùm Armeniaco deſtillando producendi, horum præparationes ſunt ſequentes:

## SPIRITUS SALIS ARMENIACI ACIDUS.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
*Frumenti vel tritici libras duas vel tres,*

In pulverem redacta ambo, immittantur benè commixta Alembico vitreo (loricato, uti loquuntur Chymici, vel luto obducto,) ſuo capitello amplo, proboſcidem largam etiam habente, munito, qui collocetur in furnum ſupra ignem apertum ſ. a. præpoſitoque recipiente amplo, deſtilletur per gradus ignis, *phlegma & ſpiritus*, ultimò extremâ ferè ignis violentiâ urgendo, ſic potior pars *ſalis Armeniaci reſidui, & nondum in ſpiritum reſoluti* ad capitellum ſublimatur, inque excipulum particula ejusdem unà cum ſpiritu etiam tranſit; refrigeratis omnibus eximatur *ſpiritus*, & in Alembico vitreo, phlegmate prius leniter abſtracto, quousque acidæ guttulæ tranſeunt, totaliter rectificetur; relictum in Alembico *ſal nigrinas, cum aquâ ſimplici* ſolvendum, filtrandum, & ad ſiccitatem ſalis albiſſimi in vitreo vaſe abſtrahendum eſt; *hujus* *Spiritus ſalis Armeniaci acidus.*

*ſalis unciâ una vel altera, libra uni ſpiritûs ejuſdem acidi rectificati* uniri poterit, & ſic legitimè ac debitè *acuatus ſpiritus*, in operationibus præſtantior & nobilior exiſtet. *Reliquum verò ſal & quod ad capitellum ſublimatum eſt*, ab impuritatibus & nigredine per ſolutionem & filtrationem uti artis eſt, liberatum, porrò *recente frumento vel tritico* permiſtum, denuò in ſpiritum deſtillari poteſt, uti priùs: atque hæc quoad genuinam ejus præparationem, Quoad virtutes, magnarum hic ſpiritus virium eſt in obſtructionibus lienis, hepatis, meſenterii, &c. In febribus cùm continuis, tùm intermittentibus, Colicâ paſſione, Nephritide, & ad plures alios humani corporis affectus, qui ab obſtructione aliquâ ortum ducunt, eum prudens Medicus adhibere nôrit, licet non impensè illum collaudem.

Sequitur nunc ejuſdem Salis Armeniaci Spiritus Salſus priori contrarius, cujus præparatio talis, utpotè

## SPIRITUS SALIS ARMENIACI SALSUS.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
*Salis Tartari tantundem.*

*Spiritus ſalis Armeniaci ſalſus.*

Mixta confeſtim immittantur retortæ, proboſcidem largam habenti, & præpoſito recipiente deſtilletur per arenam leniter, igne ultimò paulisper aucto, & tranſibit ſpiritus unà cum *ſale volatili, odore, ſapore & ſubſtantiâ, ad inſtar ſpiritûs & ſalis urinæ volatilis*. Refrigeratis omnibus ſal & ſpiritus ab invicem ſeparandi, aut, addito aliquo liquore ſal volatile ſolvendum, & liquoretenùs ad inſtar ſpiritûs aſſervandum eſt; vel totum, quod deſtillando tranſiit, per phialam oblongam in ſal volatile ſublimetur, & in formâ ſiccâ cuſtodiatur. Præſtans remedium utrumque eſt, ſive ſal ſiccum, ſive ſpiritum liquidum adeptus ſis: à putredine conſervat, fermenta acida omnia extinguit, Hyſtericis paſſionibus, Epilepticis, Apoplecticis & Suffocationi matricis medetur, quandoque ſolo odore penetrabili, ac ſummâ volatilitate præſtans exiſtit. Et cùm putredinem ſummoperè abarceat, Peſtis verò venenum ſit putredinale, quis ſpiritum hunc vel ipſum etiam ſal volatile in hoc diro morbo, nulli hominum generi parcenti, ab uſu quotidiano proſcribere audeat, uti & ſpiritum urinæ, qui ſponte ſuâ ſublimatur, nareſque ferit. Quæ plura medicamenta ex hoc ſale ſive ſpiritu, vel etiam ex ſpiritu & ſale volatili urinæ, quâdam metamorphoſi paranda ſint, ea ſuo competente loco de ſalibus tractaturus ſum.

Hi ambo ſpiritus edocti ex ſale Armeniaco, acidus & ſalſus, ex uno ſubjecto licet producti, ſibi invicem tamen contrarii

ſunt, ac ambo juncti, ſeſe mutuò deſtruunt, & in aliud eſſe convertuntur: propterea pharmacopœi ſalſa & acida diſtinguere ſciant neceſſum eſt, ne ſpiritum hunc ſalſum pro acido, & viceverſa acidum pro ſalſo ſubſtituant, inter quos haud minima eſt differentia.

## SPIRITUS SALIS NITRI.

Spiritus Salis Nitri, quâ ratione legitimè deſtillandus, ut intra corpus, tanquam ſummum aperiens tutò ſumi poſſit, en! cape modum ſequentem:

Recip. *Salis Nitri opt. & puri libras duas vel tres,*
*Teſtarum nondum crematarũ*, (vulgò **Scherben von ungebrandten Töpffenoder Häfen/**
*libras quatuor vel ſex.*

In pulverem redacta miſceantur, immittanturque retortæ vitreæ loricatæ cum largiſſimo collo, (enimverò obſervavi, quòd quò largiùs collum retortæ fit, circa ejus ventrem præcipuè, eò feliciùs ſuccedat operatio vel deſtillatio, & rubicundior proliciatur ſpiritus, vel etiam Alembico vitrio optimè lutato & capitello amplo cum largiſſimo collo munito, fiatque præpoſito recipiente capaciſſimo, deſtillatio ut artis eſt igne aperto, inter initia autem leniſſimo, donec *phlegma* prolectum ſit, & vas recipiens rubeſcere incipiat, tum mutetur vas recipiens vel idipſum evacuetur & eluatur, quô *ſpiritus rubicundi* ſeorſim excipi poſſint, continuetur deſtillatio igne tandem violentiſſimo, donec omnes *ſpiritus* prolecti ſint, & *nulla guttula flava vel rubra* ampliùs perſpiciantur, & vas recipiens ex parte rubedinem amiſerit, (nam totaliter clarum haud redditur, etiamſi vel ſeptimanâ integrâ retortæ allutatum relinqueretur, igniſque continuò admoveretur,) tum ſtatim amoveatur vas recipiens *cum ſpiritibus ſummè volatilibus* ne retrocedant: Caveat autem ſibi qui è recipiente *ſpiritus hos* in aliud vitrũ effundit, ne *à ſpiritibus hiſce ſummè volatilibus, nebulæ craſſiſſimæ ad inſtar effumantibus*, & copioſè veluti deglutitis ſuffocetur, vel ſpiritus ipſos effundat aut diſſipet, cerebrum inſuper ac pulmones haud parùm lædendo. Serventur tandem *hi ſpiritus* in vitro forti, cerâ opt. munito, ne exſpirent, eruntque coloris rubicundi, ſi debitè & modo præſcripto operatus fueris.

Hic ſpiritus Nitri æquè in medicinâ ac in operationibus chymicis, eximiis ſuis pollet virtutibus, aurum autem non attingit; ut autem illud ſuaviter ſolvat, & veluti in butyrum convertat, ulteriùs elaboretur modo ſequenti:

Recip.

*Aqua Regia vera.* Recip. *Spiritus rubicundi Nitri uncias ſex,*
*Salis Gemmæ uncias quatuor.*

*Sal Gemmæ* priùs contuſum retortæ vitreæ imponatur, cui ſuperaffundatur *ſpiritus dictus*, & mixta benè per arenam in vas recipiens amplum per retortam deſtillentur ad ſiccitatem *ſalis gemmæ*, ſervetur pòſt in vitro forti benè clauſo. Hæc eſt vera & genuina *aqua Regia*, quâ *Aurum* ad quoſvis labores chymicos ſolvi poteſt ſuaviter. Ut autem præfatus *ſpiritus Nitri* ad uſum internum exactiùs elaboretur, præſertim doloribus colicis ſedandis, & obſtructionibus pertinacioribus aperiendis, hunc ſequere modum:

*Spiritus Nitri circulatus.* Recip. *Spiritus Nitri rubicundi uncias duas,*
*Aquæ Meliſſæ uncias quatuor,*
*Spiritus Fragorum unciam unam,*

Mixta immittantur in phialam largam & altam, digerantur leniſſimo in calore, phialâ benè clauſâ, per ſeptimanam circiter, ſervetur pòſt uſui, qui in affectibus colicis & obſtructionibus præſtantiſſimum eſt remedium, à drachma ſemis & amplius pro doſi propinatum.

Nota: In deſtillatione *ſpiritus Nitri cum ſale Gemmæ* pro aqua Regia hoc obſervandum eſt, quòd præfatorum magna quantitas ſimul & ſemel rectificationi vel deſtillationi non ſit committenda, ob impetuoſam eorum ſpirituoſitatem, proptereà nec arctè nimis juncturæ recipientis claudendæ; ſecus oleum, quod dicitur, & operam perdiderimus.

*Spiritus Vitrioli eſſentificatus.* Spiritus Vitrioli ſummè dephlegmatus, eodem modo, quò *ſpiritus Nitri cum ſale Gemmæ* deſtillari & rectificari poteſt, admonitionibus autem & laborandi regulis iiſdem obſervatis, quæ ſuperiùs paulò annotatæ ſunt. Hic autem ſpiritus cùm ſummè volatilis ſit, & vel continuò effumet, atque vix in vitris fortiter & arctè clauſis coerceri vel aſſervari poſſit, præſertim ad loca longinqua vectus, idcircò conſultum duco, ut liquoribus aliis, affectibus nimirùm, quibus deſtinatur, proficuis, uniatur, Exempli gratia:

Recip. *Spirit. Vitrioli eſſentificati ſupradicti unciam unã,*
*Aquæ Meliſſæ unciam unam ſemis,*
*Spir. Roſarum drachmas duas,*

Mixta digerantur in phiala oblonga, & benè clauſa, poſt digeſtionem ſuff. ſervetur uſui; Nephriticis & Colicis doloribus, plurimis inſuper obſtructionibus medetur hic ſpiritus.

Spiritûs Urinæ deſtillationem in claſſe de Salibus benevolus Lector reperiet. Et hæc de Spiritibus pro nunc ſufficiant.

*Spiritus Compoſiti.* Spiritus compoſitos quod concernit, libet perindè nonnullos experientiâ comprobatos adjicere, uti ſequetur.

SPIRI-

## SPIRITUS ALEXIPHARMACUS COMPOSITUS.

Recip. *Scordii noſtratis,*
*Rutæ hortenſis ana recent. uncias duas,*
*Rad. Angelicæ,*
*Leviſtici ana unciam unam,*
*Cortic. recent. Arantiorum unciam unam,*
*Citri unciam unam ſemis,*
*Myrrhæ rubræ unciam unam,*
*Camphoræ unciam ſemis,*
*Macis,*
*Nuc. Moſchat.*
*Cardamomi ana drachmas duas,*
*Caryophillorum drachmas tres,*
Craſſiuſculè inciſa & contuſa, infundantur in
*Spiritûs Juniperi rectificati,*
*Sambuci ſeu granor. Actes ana libra una ſemis,*
Factâ digeſtione ſufficiente, deſtillentur ad ſiccitatem ſpecierum, capitello ejusdemque proboſcidi immiſſis, ſpiritui jam dum deſtillato nec non aliquandiu, immerſis
*Rad. Anthoræ,*
*Contrayervæ,*
*Zedoariæ ana drachmis tribus.*
*Croci Auſtriaci drachma una,*
Spiritui tandē eſſentificato pro indulcoratione, adde ſi lubet
*Syr. noſtri de Scordio &*
*de corticibus Citri ana uncias duas,*
Servetur uſui in vitro benè clauſo.

## SPIRITUS HYSTERICUS.

Recip. *Rad. Valerianæ,*
*Zedoariæ ana unciam unam ſemis,*
*Allii recentis drachmas ſex,*
*Ceparum unciam unam ſemis,*
*Herb. Meliſſæ,*
*Matricariæ,*
*Menthæ,*
*Pulegii ana recent. uncias duas,*
*Caſtorei,*
*Myrrhæ rubr. ana unciam unam,*
*Galbani drachmas ſex,*
*Camphoræ drachmas duas,*

Cina-

*Cinamomi opt.*
*Macis ana unciam unam,*
*Garyophillorum drachmas tres,*
*Coriandri unciam ſemis,*

Craſſiuſculè inciſa & contuſa, infundantur in

*Spirit. Iuniperi libris duabus,*
*Ceraſorum nigr. libra una,*
*Aquæ flor. Tiliæ libra una.*

Factâque digeſtione diebus aliquot in Alembico vitreo, deſtillentur ad ſiccitatem ſpecierum, capitello ejuſdemque roſtro immiſſis, & ſpiritui tandem deſtillato immerſis

*Croci Auſtriaci drachma una,*
*Caſtorei drachmis tribus,*
*Ligni Aloës drachmis duabus,*
*Opii Thebaici correcti drachma una,*

Servetur uſui ſpiritus, affectibus hyſtericis perquàm utilis.

Tranſeo ad Elixiria, quorum præmiſſæ animadverſiones veras eorundem præparationes perindè commonſtrant, quòd ſi verò plura deſiderarentur, en! ſuperaddo ſequentia.

## ELIXIR VITÆ REGIUM.

Recip. *Spiritûs vini opt. rectificati libras duas,*
*Roſarum recent. ſale condit. libram unam,*

Abſtrahatur, brevi factâ digeſtione, *ſpiritus à Roſis*, per Alembicum vitreum, roſtro capitello immiſſis, & deſtillato ſpiritui tandem cum ſubſequentibus aliis immerſis,

*Ambræ gryſeæ drachma ſemis,*
*Moſchi orientalis ſcrupulo ſemis,*
Item ſpiritui egreſſo,
*Ligni Aloës gummoſi uncia ſemis,*
*Flavedinis recent. Citri extim. uncia una ſemis,*
*Arantior uncia ſemis,*

Per diem unum atque alterum infundantur, factâ pòſt colaturâ, inſtilletur ſpiritui colato & eſſentificato fragranti,

*Olei Cinamomi ſtillati non adult. drach. una ſemis,*

Quod ſtatim in eo diſſolvetur, nullâ guttulâ ampliùs apparente. Et fiat ſic Elixir præſtantiſſimum verè Regium. Qui illud *Syrupo noſtro de Cinamomo*, vel *de corticibus Citri* indulcorare voluerit, poterit ejus uncias ſex circiter addere, ita enim illud palato gratius efficietur.

## ELIXIR STOMACHICUM.

Recip. *Spiritus vini opt. rectificat. libras duas,*

cui

cui inſtilletur

*Olei Cinamomi veri drachma una,*

*Macis ſtill. drachma ſemis,*

His probè mixtis & ſolutis ſuperadde

*Syr. de Cinamomo n.m. parati unc. tres,*

vel loco hujus

*Sacchari albiſſimi uncias duas ſemis,*

ſoluti in

*Aqua Cinamomi cum vino ſtill. unciis tribus,*

Fiat Elixir nobile ſtomachicum.

## ELIXIR UTERINUM SEU HYSTERICUM.

Recip. *Spiritus Ceraſorum ardentis,*

vel ejus loco

*Spir. Iuniperi ardentis libram unam ſemis,*

cui immerge

*Croci Auſtriaci drachmam unam ſemis,*

*Caſtorei drachmas quinque,*

*Opii Thebaici n.m. parati drachmam unam,*

*Elæoſacchari ſuccini drachmas ſex,*

Mixta digerantur aliquandiu, filtratum poſt Elixir uſui aſſervetur, quod cum Syrupo aliquo conveniente edulcorari & gratius reddi poteſt. Quòd ſi autem *Extracta Caſtorei & Croci* in promptu ſint, poſſet tale Elixir confeſtim pro unâ vel alterâ doſi parari, utpotè

Recip. *Spirit. vini rectificati*, vel qui melior,

*Spirit. Ceraſbr. nigr. ard. unciam unam ſemis,*

in quo diſſolve vel dilue

*Ext. Caſtorei drachmam ſemis,*

*Croci ſcrupulum unum,*

*Opii uti ſuprà parati ſcrupul. ſemis,*

*Olei Cinamomi gutt. X.*

vel hujus loco

*Elæoſacchari Succini drachmam unam ſemis,*

Miſce & filtretur pro duabus vel tribus doſibus, in vehiculo amabili exhibendum.

Nota: Quòd *Opium per exhalationem narcotici ſui ſpiritus ſuper patellam ferream igne leni paratum*, Laudano cuicunque ferè ſit æquiparandum, præſertim ſi *ſpiritu vini* diluatur, & per filtrum à fœcibus indiſſolutis ſegregetur.

ELIXIR

# ELIXIR HEPATICUM ET SPLENETICUM.

Recip. *Myrrha rubra,*
*Gummi Ammoniaci ana unciam unam,*
*Croci Auſtriaci drachmas duas,*
*Flor. Roſarum rub. unciam unam,*

Contuſa & inciſa extrahantur cum *ſpiritu vini rectificatiſſimo*, repetitis vicibus affuſo, quouſque non amplius tingatur, & virtutes omnes extractæ ſint: *Extractiones junctim ad remanentiam libræ unius circiter* deſtillando abſtrahantur. Poſteà diluantur in

*Spiritus ſalis Armeniaci acidi, ſuprà edocti, unciis ſex,*
*Succ. inſpiſſator. Agrimonia,*
*Abſinthii,*
*Verbenæ,*
*Hepat. nobil. ana drachmis duabus,*

Et *ſuperiori Eſſentia poſt abſtractionem relicta*, jungantur, quæ junctim, tribus circiter diebus leni in calore digeſta & unita filtrentur, eritque paratum Elixir, quod aſſervandum. In Hepate & Liene roborando, eorumque obſtructionibus pariter reſerandis non minimas obtinebit vires, à ſcrupulo uno ad drachmam ſemis, vel drachmam unam pro doſi ſæpiùs exhibitum, in vehiculo conveniente ſaporem ejus amarum & ingratum nonnihil demulcente.

Abſolutis Elixiriis, Eſſentias ordine ſervato aggreſſurus ſum. Harum vel infinitæ formulæ & proceſſus addi poſſent, verùm cùm plures eſſentiarum formulæ ſparſim traditæ ſint in præmiſſis, ſolam nunc Eſſentiam Martis mihi hucusque ſervatam, quæ & Tinctura Martis appellari poteſt, addam, eſtque talis:

# ESSENTIA MARTIS APERITIVA.

Recip. *Limaturæ Chalybis nullâ re peregrinâ permixta uncias quatuor circiter, vel ſex,*

Cui vitro amplo & largo immiſſæ ſuperaffundantur guttatim & pedetentim, ne nimiùm effervescat, & inflammetur

*Spiritus Nitri opt. uncia tres,*
*Vitrioli rect. uncia dua,*

Spatulâ ferreâ ſæpiùs materiam in fundo commovendo, ne nimiùm indureſcat, & vitrum rumpatur vel diſſiliat, quod utplurimum fieri aſſolet: Spiritibus o[illegible]ibus inſtillatis, diluatur maſſa antequam nimis compacta fiat cum

*Phleg-*

*Phlegmatis Vitrioli ſulphurei unciis decem*,
vel loco hujus
*Phlegm. ſpiritus ſalis Armen. acidi tantundem*,

Et efficietur *Eſſentia rubicunda* ſi debitè operatus fueris, vel ſaltem flaviſſima, obſtructionibus hepatis, lienis, venarum meſaraicarum vel Meſenterii, Menſtruorum muliebrium, tumoribus, nec non duriſſimis externis emolliendis & reſolvendis efficaciſſima. Memini enim me tumorem duriſſimum in carpo manûs, quem gauglion vocant, ſolâ *hujus eſſentiæ* applicatione linteolis duplicatis in eâ madefactis, abegiſſe & ſanâſſe, ſed cavendum ne linteamina ea tangantur, quùm illa maculis flavis, nullâ loturâ delebilibus inquinet. Notandum porrò, quod *cum ſolo ſpiritu Nitri & phlegmate Vitrioli*, vel *phlegmate ſpiritus ſalis Armeniaci acidi*, omiſſo *ſpiritu Vitrioli*, hæc eſſentia confici poſſit. Hanc eſſentiam denique, ſi quis ad uſum muliercularum præſtantiorem & efficaciorem reddere voluerit, is conficiat eſſentiam Martis Corallinam, modo ſequenti:

## ESSENTIA MARTIS CORALLINA.

Recip. *Magiſterii ſolubilis Coralliorum rub. veri ſub proprio titulo edocendi drachmas, ſex*,
ſolvatur in
*Aqua Cinamomi opt. uncia una ſemis*,
ſolutioni adde
*Eſſentiæ Martis ſuperius edoctæ uncias duas*,

Miſceantur in eſſentiam hepaticam deobſtruentem, quæ vices Tincturæ Martis & Coralliorum re & nomine ſupplebit.

Nota: Quod Eſſentia Martis ſuperior, ſi deſtillando abſtrahatur, nullum ferè *Vitriolum* poſt ſe relinquat, uti reliquæ Martis vel Chalybis ſolutiones *ſolo ſpiritu Vitrioli* peractæ, eò quòd hæc ſubtilior, magisque volatilis ſit, quàm aliæ ſolutiones, conſequenter ſummè penetrabilis. Hæc pauca de Eſſentiis dicta ſufficiant.

Tincturas quod concernit, de illis apud Chymicos vulgares aurei paſſim excreſcunt montes, & magna eſt dicacitas, præſertim *de Tinctura Coralliorum, Lunæ, Martis*, & ſimilibus, de quibus tamen ingenuè hoc ſentio & ſtatuo, nunquam à me viſam, ne dum lectam, *veram ſive Coralliorum Martis aut Lunæ Tincturam*, meræ nimirùm ſolutiones ſunt, & vel leviſſimâ operâ ac citò parabiles, proceſſus licet oſtentent ſpecioſiſſimos, vix dimidii anni ſpatio elaborandos vel perficiendos: proindè ad hoc oculos mentemque

 advertere

advertere Chymicos oportet, in quâ plurimi adhuc ignorantiâ vel in advertentiæ caligine hallucinantur, *aliud eſſe ſolvere, aliud extrahere:* Etenim qui *Tincturam cujuſdam rei* efficere ſatagit, is eandem *è corpore vel ſubjecto* extrahat, relicto *corpore colore ſuo* privato, neceſſum eſt: hoc niſi fiat & apertè demonſtrari poſſit, non eſt quòd ullus glorietur, de verâ hâc vel illâ Tincturâ, ſive Auri, Argenti, Martis, vel Coralliorum, &c. quippe quæ omnes quotquot adhuc in libris Chymicorum legere licuit, meræ ſolutiones ſunt, quibus nullo modo ſpecioſum Tincturæ nomen competit, quo mundo egregiè imponunt, ipſi inſcientes. Solutiones tamen has non proindè omnes vilipendo, aut penitùs inutiles cenſeo: Nam ſi *ſolutiones Coralliorum & Metallorum*, utpotè *Martis Vitriolum, & Saturni ſeu plumbi ſaccharum, Mercurius ipſe ſolutus* haud parùm in Medicina præſtent, quidni *& Aurum aliqualiter ſaltem ſolutum, & in pulverem vel Crocum, aut etiam in Bezoardicum, uti vocant, ſolare cum Antimonio*, imò in *aurum fulminans* reductum, *Bezoardicum item Lunare, Vitriolum Lunæ, &c.* efficere plura poterunt, modò dextrè & artificioſè elaborata; dextrè etiam & debitè adhibeantur. Hoc diſcurſu vero præmiſſo, non tibi Lector Vellus aureum è tincturis meis polliceor, cùm jam pridem ex adverſariis meis expunxerim illos, & etiamnum ſummo vel odio vel miſeratione dignos cenſeam, qui inanis gloriolæ vento turgidi merâ dicacitate tot proceſſus in libris ſuis conſarcinant, eosq; tantis encomiis celebrant, pleniſque buccis deprædicant, nec tamen tantillum penetrant, utrum hoc vel illud naturæ conſentaneum ſit nec ne, ſcripſiſſe nimirùm & nomen ſuum frontiſpicio libri præfixiſſe, multi ſuo ſe muneri ſatisfeciſſe exiſtimant, firmiterque ſibi perſuadent, etiamſi ſive verum ſive falſum diſtinguere ipſi neſciant, undè vel infinitos defraudant ipſi decepti, & in ignorantiæ cæcitate hæſuri. Verùm ſi quis plurimorum Chymicorum libros à mendis liberare ſatageret, Augiæ ſtabuli expurgandi laborem humeris ſuis imponeret, quum indies ferè nova mendacia promulgentur. De *Tinctura itaque Coralliorum & Martis* quid ſentiam paulò ſuperiùs, clariùs autem in præmiſſis Animadverſionibus mentem meam expoſui; ſupervacaneum itaque cenſeo fuſius de eo diſſerere, ſit nobis interim illarum tincturarum loco *Eſſentia prædicta Martis Corallina*, dum aliam Tincturam Martis magis realem & efficaciorem aliâ vice ero propalaturus: Nec tamen planè deficiam nunc, quin unam atque alteram Tincturam efficacem Tibi Lector communicem. Et primò Tincturam Antimonii, quæ talis i

*Tinctura vulgares meræ ſolutiones ſunt; ſuo tamen modo validæ aliquot.*

*Multa falſa aſſicuntur putatiis tincturis.*

TINC-

## TINCTURA ANTIMONII.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione parati, rubini inſtar. fol. 458. Animadv. edocti q. ſ.*

Cui in pulverem ſubtilem contrito ſuperaffundatur

*Spiritus noſter Veneris rectificatus, & ſuprà paulò deſcriptus, ad trium circiter digitorum ſupereminentiam.*

Digerantur in loco calido, quietè ſine agitatione & commotione, (quod ſtudioſè notandum, quamvis *vitrum dictum Antimonii pulveriſatum*, fundo vaſis compactè adhæreat,) donec flavo vel rubicundo colore imbuatur *ſpiritus*, hoc per inclinationem effuſo, alius ſuperaffundatur, hocque toties repetendum, quoties *ſpiritus affuſus* tingitur, quod ſecundà & tertià vice ſat lentè contingit; *ſpiritus tincti omnes* in Alembico abſtrahantur, non tamen ad totalem ſiccitatem, ſed aliqualem liquoris remanentiam: Cui remanentiæ *ſpiritus vini rectif.* ſuperfuſus, illicò is rubicundiſſimo imbuetur colore, craſſamento flavo depoſito, vel remanente, quod per filtrum ſeparandum, *tinctura autem cum ſpiritu vini extracta*, denuò ad complacentiam vel liquorem rubicundiſſimum abſtrahenda, uſuique ſervanda eſt.

Nota: Non inconſultum foret *Tincturam hanc* ad mentem Baſilii Valentini in Curru triumphali Antimonii, *in Oleum verum Stibii* ulterius elaborare, nec dubito, quin magna præſtet.

Tincturam Martis vel Chalybis adſtringentem, ſi deſideras Lector, ſequentem habeas.

## TINCTURA MARTIS ADSTRINGENS.

Recip. *Limaturæ Chalybis puræ q. pl.*

Quæ vitro largo immiſſa humectetur *cum ſpiritu n. Veneris ſuperiùs paulò edocti*, iterùmque exſiccetur, idque bis tervè repetatur, donec *limatura in crocum* veluti converſa ſit, cui in pulverem redactæ ſuperaffunde

*Eundem ſpiritum n. Veneris*,

Ad ſupereminentiam quatuor circiter digitorum tranſverſorum, qui prævià digeſtione rubicundiſſimo imbuetur colore, *tinctus ſpiritus* effundendus, aliusque ſuperaffundendus eſt, donec nulla rubedo in extractione amplius appareat; *tincturæ omnes collectæ & filtratæ* per arenam, in alembico vitreo, abſtrahantur ad craſſitiem competentem, quæ porrò cum *ſpiritu vini* extrahenda, filtranda, & ad Oleitatem vel liquorem

 rubicun-

rubicundiſſimum per deſtillationem vel abſtractionem reducenda eſt. Hæc tincturâ non aperiente ſed adſtringente facultate pollet, igitur in fluxu hepatico, Diarrhæâ immodicâ, Dyſenteriâ, menſtruo ac hæmorrhoidali fluxu nimio, Hæmorrhagiâ immoderatâ magno erit uſui.

*De Oleis deſtillatis.* Olea deſtillata quod concernit, illa in præmiſſis pariter ventilata & edocta ſunt, nihilominus ut etiam Podagricis & Hypochondriacis, qui duritie lienis laborant, auxilio ſim, duo Olea communico, multoties à me experta, Saponis nimirùm & Tartari, quæ talia:

## OLEUM SAPONIS VENETI ANTIPODAGRICUM.

Recip. *Saponis Veneti libram unam,*
*Silicum friabilium, ſcil. qui ignem ferro attriti non emittunt, & cultro raſpari poſſunt, libras duas vel tres.*

Mixta & retortæ vitreæ loricatæ immiſſa, deſtillentur per gradus, igne aperto, *Oleū egreſſum empyreuma ſpirans*, in aliâ retortâ, *cineribus permixtum* rectificetur, uſuiq; aſſervetur.

Præſtans eſt *Oleum Antipodagricum*, externè membris podagricis & ſummè dolentibus, in initio & vigore Paroxyſmi, pennâ aliquoties illitum, ſiſtit dolorem, & membra à tophis & contracturâ podagricâ præſervat, nec parti affectæ materiam peccantem impingit, verùm illam ſalſedine ſuâ materiæ morbificæ, nimirum acidæ, è diametro oppoſitâ, deſtruit, cutim perſpirabilem reddit, ut eò faciliùs membris inhærens peccans humiditas exhalare poſſit, nec intùs diu detineatur, detentaque tandem & exſiccata tophos podagricos efficiat.

## OLEUM TARTARI SPLENETICUM.

Recip. *Olei Tartari, ex Cryſtallis vel Cremore tartari unicâ ſolutione parati, ſtillati libram ſemis,*
Cui adde
*Cineris ſarmentorum vitis q. ſ. ad maſſam efficiendam, vel ut ad ſiccitatem reducatur oleum.*

Et per retortam vitream in arena rectificetur, ſervetur ad uſus externos, quod regioni Lienis in ejuſdem obſtructionibus & ſcirrhoſis affectibus illitum ſæpiùs, haud parum præſtare, experientiâ edoctus ſum: qui verò illud aliis rebus penetrantibus, utpotè Camphorâ, Succini Oleo, &c. permiſcere voluerit, is ſine dubio, quantum quidem externis medicamentis conceſſum, plura efficiet.

Balſama

Balſama tàm interno quàm externo uſui deſtinata, & quæ ad eorum legitimam præparationem pertinent, alibi edocta & annotata ſunt, viſum eſt nihilominus unam alteramvè adjicere compoſitionem, & dexterrimam ſimplicium balſamorum præparationem, uti ſequetur: *De Balſamis.*

## BALSAMUM ANTIPOPLECTICUM.

Recip. *Moſchi Orientalis non adulterati ſcrupulum unum.* Hic ſolvatur in *ſ. q. Spiritus Roſarum*, in mortariolo ad formam pulticulæ (in defectu dicti Spiritus, *aquam Roſarum vel Cinamomi, aut aliam aquam apoplecticam* ſubſtituendo,) pòſt addatur particula de *Oleo Nucis Moſch. expreſſo*, aliàs addendo, cujus pondus ſequetur paulò inferiùs, hęc benè mixta interim ſerventur ſeparatim hinc ſolvatur in eodem mortariolo

*Ambra gryſea drachma ſemis*,

cum

*Ol. ſtill. Cinamomi ſcrupulo uno*,
*Garyophillorum ſcrupulo ſemis*,
*Coriandri*,
*Lavendulæ*,
*Majoranæ ana gr. xv.*
*Succini rectific. ſcrupulo uno.*

Huic pulticulæ ſenſim & ſenſim adde ſequentia:

*Ol. Nuciſtæ durinſculi non adulterati ſed legitimè expreſſi drachmas tres*,
*Zibethi orientalis, non rancidi, nec adulterati, ſcrupulos duos*,

item

*Superiorem ſolutum Moſchum, in pultem cum Ol. Nuciſtæ converſum*,

Miſceantur optimè in mortario, & tandem ſuper leniſſimum ignem in patella ferrea parùm liqueſiant, pro accuratiore unione, ne quicquam autem exhalet, illicò refrigeſcere permittatur balſamum, patella nimirùm cui ineſt dictum balſamum aquæ frigidæ immerſâ, donec refrixerit, quod denuò ſpatulâ agitandum, pyxidi immittendum ac uſui aſſervandum eſt.

Nota: Qui ad gratitudinem odoris & fragrantiam magis, quàm ad virtutem inclinant, pro *Oleo Succini*, *Oleum Roſarum verum* ſubſtituant. *Oleum verò Liliorum Convall.* quod quidem pro hoc balſamo ſummoperè commendant, in perpaucis officinis pharmaceuticis proſtat, & adhuc ſub judice lis eſt, utrum hoc Oleum ſine aliarum rerum additione per ſe legitimè deſtillari poſſit.

Pro ſexu fœmineo, quæ odorem *Moſchi*, *Ambræ & Zibethi* ferre nequeunt, tale balſamum apoplecticum paretur.

## BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM PRO SEXU FOEMINEO.

Recip. *Ol. Nuc. Moſchat. legit. expreſſi drachm. tres ſemis,*
*Still. Cinamomi,*
*Coriandri,*
*Lavendulæ,*
*Majoranæ,*
*Roriſmarini,*
*Salviæ,*
*Succini ana ſcrupulum ſemis,*
*Camphoræ ſcrupulum unum ſemis,*
*Balſami Indici de Peru ſcrupulos duos,*

Miſceantur omnia exactè ſ. a. ſine igne, fiat balſamum pro uſu eſſervandum.

## BALSAMUM MATRICALE SEU HYSTERICUM.

Recip. *Ol. Nuc. Moſch. legit. expreſſi drachmas duas,*
*Axung. Caſtorei recentis non rancidæ ſcrup. unū,*
*Camphoræ drachmam ſemis,*
*Ol. Stillati Galbani,*
*Lavendulæ,*
*Macis,*
*Majoranæ,*
*Menthæ,*
*Succini ana ſcrupul. ſemis,*

Miſceantur ſine igne, ultimò tamen parumper liqueſiant, & illicò refrigerari permittantur. Serve tur balſamum.

## BALSAMUM LOIMICUM SEU ANTIPESTILENTIALE.

Recip. *Olei Nuciſtæ legitimè expreſſi q. ſ.*

Coquatur in patella ferrea cum *Decocti herbæ Rutæ recentis ſ. q.* donec *oleum* proprium odorem ferè amiſerit, majore autem duritie contractâ, pro largiore impreſſione *Oleorum ſtillatorum* (nam quò duriùs ſolidiuſque *Oleum Nucis expreſſum* eſt, tanquam legitimum balſa[illegible]rum corpus, eò plus de *Oleis ſtillatis* illi imprimi poteſt, conſequenter nobiliora & efficacio-

efficaciora evadunt balſama, cùm tota balſamorum virtus & efficacia ab *Olei deſtillatu* dependeat,) ſiccetur *illud coctum Oleum* in calore leni, vel in Sole, pro majore detractione proprii odoris. Jam accipe

*Hujus parati Olei drachmas tres*,
cui immiſceantur
*Camphoræ ſcrupulus unus*,
*Ol. Stillat. Angelicæ*,
*Juniperi*,
*Rutæ*,
*Succini*,
*Zedoariæ ana ſcrupul. ſemis*,

Miſceantur exactè in Balſamum antiloimicum leniſſimo in calore.

Balſama ſimplicia utpotè Garyophillorum, Citri, Majoranæ & ſimilia, ut dextrè & legitimè conficiantur, obſervetur ſequens modus:

## BALSAMUM RUTÆ.

Recip. *Ol. Nuciſtæ legitimè expreſſi & duriuſculi q. pl.* Nam ſi illud molle & unctuoſum, certiſſimum & infallibile ſignum eſt, *illud vel butyro vel oleo quodam* adulteratum & permixtum eſſe, quod huic labori planè inutile, ſed raro rariſſimè à Mercatoribus legitimum & non adulteratum acquiritur, niſi in Pharmacopoliis ſtudiò exprimatur. Hoc *Oleum expreſſum* coquatur cum *ſ. q. Decocti herbæ Rutæ recentis*, (ſi *balſamum Rutæ*, vel *decocto Garyophillorum*, ſi *Balſamum eorum*, ſicque de aliis dicendum, conficere volueris,) donec tota ejus fragrantia & *Oleum ſubtile ſpirituoſum* exhalârit, quod ſiccetur in Sole, vel alio leni calore ne liqueſiat: Huic tandem Oleo nativo odore, ſapore & virtute privato, friabili ad inſtar pulveris, immiſceatur

*Ol. Still. Rutæ quantum ſatis*,

Pro legitima & debita balſami conſiſtentia, addendo ultimò pro colore viridi nativo imprimendo

*Magiſterii ejuſdem herbæ viridis, pag. 444. Animadverſionum edocti. q. ſ.*

Fiat balſamum nobile, nativis ſuis virtutibus uberrimè præditum. Atque hoc modo omnia balſama ſimplicia debitè & dextrè confecta proſtabunt.

Nota: Non immeritò præcipio *Oleum Nuc. Moſchat.* cum *decoctis* potiùs, quàm cum *Aquis deſtillatis herbarũ* decoquendum eſſe, eò quòd *aqua jam dum ſemel deſtillata*, in coctura

penitùs exhalent, nihil reſidui de virtutibus ſuis relinquentes, *decocta verò herbarum* vel aliorum vegetabilium, licet eorundem partes ſpirituoſiores, ſi ſulphureæ ſint naturæ in vaporem reſolutæ decoquendo æthera petant, nihilominus craſſiores & magis terreſtriores partes (minimè contemnendæ in quibusdam, præſertim ſi intra corpus balſama ſumenda ſunt,) unà cum *Oleo dicto Nucista* permanent, & balſama in virtutibus intendunt; nam omnia balſama ad eandem normam parata, tàm interno quàm externo uſui deſtinari poſſunt.

Et hæc quoque de Balſamis ſimplicibus & compoſitis realiter dicta ſufficiant, ſtudioſè à quolibet Pharmacopœjo obſervanda, ne impoſterùm fœtida & putida balſama, prout in plurimis Pharmacopoliis deprehenduntur, ſed præſtantiora & artificioſiora conficiat, quibus & Medico & Ægro ſatisfaciet, ſibique honorem & laudem conciliabit: Etenim eò nunc res devenit, ut vel quilibet Agyrta & Circumforaneus, ſimilia putida, rancida, & effœta balſama conficere nôrit, in ſummum dedecus & detrimentum Pharmacopœjorum & ægrotorum.

*Fœcula radicum nugæ ſunt.* Devenio ad Fœculas, inutile & effœtum medicamenti genus, de quibus meam ſententiam veris rationibus firmatam jam pridem præmiſi: An enim quiſpiam, qui mente ſibi præſens, crediderit, *Radicem aliquam ſucco ſuo per expreſſionem orbatam & ſiccatam*, efficaciorem fore *radice integrâ ſuâ virtute adhuc gaudente, ſuccoque ſuo in ſe per exſiccationem concreto?* Fœcula ergò nihil aliud eſt, *quàm ſubtilior, non virtutis ſed corporis ſeu radicis ſaltem pars*, quæ dum per ſacculum linteum *contuſa & raſpata radix* exprimitur, unà *cum ſucco* transfluit, poſteà verò *ſucco ſuo* per effuſionem & decantationem privatur & totaliter orbatur; iisdem autem & non minoribus *relicta ab expreſſione radix* virtutibus gaudet, quæ tamen abjicitur, tanquam *ſucco ſuo orbata, & conſequenter viribus jam exhauſta radix* eſſet. *Fœculis Magiſteria vegetabiliũ paulò plus præſtant.* Vegetabilium Magiſteria, præſertim herbarum & Plantarum (quæ ipſa ego non magni æſtimo, & accidentaliter ſaltem ea deſcripſi fol. 444. Animadverſionum) majoris efficaciæ in natura ſua fore exiſtimo, quàm ſint Fœculæ hæ tantoperè decantatæ, ſiquidem tota veluti herbarum ſubſtantia excocta aut extracta, per contrarietatem ſalium (ſalis nimirùm Tartari & Aluminis, quorum prius ſalſum, alterum acidum ſui generis ſal eſt,) denuò præcipitatur, ac conſequenter quaſdam virtutes proprias præcipitatum in ſe reconditas habebit, quod porrò intra corpus humanum ſumptum, tanquam vegeta[illegible], licet præcipitatum à calore noſtro, facilè ſubigi, & in actum denuò deduc[illegible]

poteſt,

poteſt, cùm neutiquam corroſivis aquis combuſtum ſit: Enimverò quæ fit per *ſalia ſalſa* vel *per aquam ſalſam* extractio vegetabilium, & itidem per *ſalia acida reſoluta* eorundem præcipitatio, non æquè deſtructoria eſt, quàm quæ per *corroſivas aquas & ſpiritus*, quarundam rerum fit ſolutio, utpote *Coralliorum*, *Perlarum*, *Ocul. Cancrorum*, *&c.* & itidem per corroſiva eorundem præcipitatio, quibus nimirùm *aquis corroſivis & ſpiritibus*, ſubjecta prædicta comburuntur, quæ uti *metalla* in priſtinam formam vi ignis fuſorii haud reducibilia ſunt, ſed *uti Corallia*, *Perlæ*, *&c.* quæ Vulcani torturam ſuſtinere nequeunt, deſtructibilia. *Vegetabilia præcipitata per ſalina nõ deſtruũtur aquè ac præcipitata in aquis corroſivis ſoluta.*

Hæc Plantarum aut vegetabilium Magiſteria, de quibus nobis ex accidente jam ſermo fuit, anſam & materiam præbent nonnulla *de Lapide Bezoar* diſſerendi, cùm ejusdem *Lapidis Bezoar orientalis & adulterini puto*, eadem *Plantarum Magiſteria* materiam eſſe ex quâ fraudulenter conficiatur, omninò mihi perſuadeam, quùm non ſemel à fide dignis & veritate cupidis Viris eadem mihi relata ſint: Etenim ſi quiſpiam vanâ perſuaſione non obcæcatus, ſaniore judicio computum inſtituere non aggravabitur, non difficulter in numeros poterit redigere, *quot milleni dictorum Lapidum*, uno anno ſaltem, in Germaniâ, Italiâ, Galliâ, Hiſpaniâ, Indiis, & plurimis aliis vaſtiſſimis Regnis ac Regionibus, quarum Incolis & populis ad ruſticos usque Lapis dictus nunc in uſu eſt, medicamenti vice abſumantur, *quotque millia eorum millium*, ut non dicam *centenarii aut ſaltem libræ* penes infinitos Mercatores, Indiarum & Europearum Regionum venales, adhuc quotidiè proſtent & aſſerventur: Contrà verò ſi conſiderabit *animal iſtud*, *ex quo Lapides depromuntur*, *eſſe ſylveſtre ad inſtar capræ*, *nec niſi venatu acquirendum*, in inſula quadam Indiarum orientalium, imò non niſi occiſum ſive mactatum *ſuos Lapides* (tamque raros ut potiùs Regiæ Cameræ adſcribantur, quàm ut promiſcuè vulgò in rapinam concedantur) ſuppeditare, proculdubio is impoſturam vel ex ipſa rei impoſſibilitate benè penſitata illicò animadvertet, ſiquidem nec mihi perſuadere poſſum, etiamſi cuncta Indiarum Regna *hiſce animalibus* (quorum Regnorum & animalium tamen, ſi navigationibus Indiarum, illiſque qui Indias orientales perluſtrarunt habenda fides, numero pauca ſunt,) plena eſſent, *tot lapides* ab iis depromi poſſe; Exemplo nobis ſint Damæ vel rupicapræ ſylveſtres noſtræ Alpinæ, vulgò Gembſen / quot quæſo Regiones ſaltem in Germania ſunt, quæ ſimilia animalia producant? eorum quædam venatorum induſtriâ capta, vel ſelopetorum globis jaculatoriis occiſa, *Structura Lapidis Bezoar Orientalis.*

*pilas* etiam in ſe reconditas habent, (vulgò Gembßkugeln/) puerperis difficulter parturientibus ſummum refugium, aſt quàm *rara & cara ſunt hæ pila?* adeò ut niſi pretio & precibus, difficulter tamen, una quandoque *earundem pilarum* ſit indipiſcenda, & ipſarum vel pauciſſimæ, ob uſum earum à Medicis & à vulgo obſtruſum adhuc & abſconditum, in Medicina conſumantur. His rationibus ductus perſevero in meâ præconceptâ opinione, *Lapidem nimirum Bezoar orientalem* pro majore parte eſſe adulterinum, factitium, ab Hebræis fortè Luſitaneis ſingulari arte & induſtriâ, ex ſimilibus ſupradictis *Plantarum Magiſteriis*, corticetenùs & per juxta appoſitionem conflatum, atque perpoliendo ſuo orientali luſtro vel colore ornatum, & quòd verus Lapis Bezoar vix, niſi Magnatibus Indiæ, Perſiæ, & Regibus noſtris, quibus ab Indis dona mittuntur, in promptu ſit. Ex *quibus Plantis* autem *hoc Magiſterium pro efformando Lapide*, conficiant, ſtudio nobis ſciſcitandum foret: Si ex *Plantis alexipharmacis*, utpotè *Scordio, Ruta*, & ſimilibus præparationem eorũ molirentur, non itum inficias, quin multa etiam in medicina, ſudorem commovendo & pellendo Venena *hoc ipſo factitio Lapide* præſtari poſſet. Sed hæc obiter *de Lapide Bezoar orientali* ſic dicta ſufficiant, quæ non tàm perſuadendi, quàm inveſtigandi & veritatem inveniendi gratia huic Appendici adjecta volui.

*Verus Lapis Bezoar ipſâ raritate rarior.*

Nunc ordine ſervato ſeſe offerunt Magiſteria vulgaria & officinalia, quorum cenſuram tamen in eorundem Animadverſionibus præmiſi, verâ interim *Magiſteriorum, ſcilicet Coralliorum, Perlarum, & reliquorum Lapidum, pretioſorum*, præparatione hucusque mihi reſervatâ, *ob menſtruum ſecretum*, quod ænigmaticè ſaltem in præcedentibus abumbravi: verùm cùm nunc in hâc Appendice plurima præſtantiſſima & realia medicamenta Reipublicæ Chriſtianæ communicârim, hac in parte etiam deſiſtere nolui: Itaque ſine ulteriore examine vulgarium Magiſteriorum, quæ firmis & invictis rationibus, experientiâ comprobatis, jam tum totaliter tanquam *inutiles & mortuas calces* rejeci, ad veram & realem eorundem præparationem celeri pede tranſeo, quæ talis:

Recip. *Coralliorum, Margaritarum, vel quodcunque ſimile ſubjectum volueris, q.pl.*

*Magiſteriorum ſolubil. vera præparatio.*

Cui ſive integro ſive contuſo, & cucurbitæ vitreæ immiſſo ſuperfunde

*Spiritus vel Menſtrui n. ſuperiùs edocti ex floribus æris q.ſ. ad ſupereminentiam trium vel quatuor digitorum tranſverſorum.*

Digerantur in loco tepido non calido, ut ne unâ atque alterâ,

& ſol-

& ſolvetur haud exigua portio rei immiſſæ, imò plus quàm *alii ſpiritus etiam acidiſſimi & corroſivi* alias ſolvere ſolent, & ſi paulò diutiùs iu calore etiam leni relinquantur, convertitur *ſpiritus hic* una cum *Coralliis vel Perlis ſolutis*, (quarum Perlarum interiorem ſubſtantiam & pulpam ſolvit, relictis putaminibus ſive corticibus perlarum integris, aſt vacuis, ſolutioni innatantibus, ac ſi integræ adhuc forent Perlæ,) in *butyrum ſeu coagulum album*; hoc ſi eveniret, nec effundi poſſet ſolutio, apponatur ſtatim cucurbitæ cui coagulum hoc, unà licet cum indiſſolutis *Perlis aut Coralliis* ineſt, capitellum, ac per M. B. abſtrahatur *ſpiritus affuſus* ad totalem ſiccitatem rei ſolutæ, tranſibit is eàdem ferè aciditate & quantitate quâ affuſus eſt, relictâ in Alembico *materiâ albiſſimâ*, quæ dein *affuſa aquâ ſimpl. deſtillata, vel rore majali itidem deſtillato* ſolvatur, ſolutum filtretur, & denuò per M. B. ad ſiccitatem abſtrahatur: Hæc Magiſterii diſſolutio cum aquâ ſimplici vel rore majali deſtillato, ejusdemque abſtractio, toties repetatur, donec nulla aciditas vel ſapor à ſpiritu menſtruo ſolvente percipiatur, cùm *illud menſtruum ſcil. ſolvens* totaliter *à re ſoluta* abſtrahi poſſit, planè alio modo ac reliqui ſpiritus acidi & corroſivi, qui ſolvendo & agendo, reactione ſolvendorum patiuntur & deſtruuntur, imò totaliter in aliud eſſe convertuntur, nullâ arte à ſimili re ſolutâ ſeparabiles, eique inſuper haud parùm nocivi; *Spiritus autem ſive Menſtruum prædictum* præterquam quod totaliter à re ſolutâ abſtrahi poſſit, innocuum illud planè eſt, & per ſe laudabile Medicamentum antepilepticum & ſtomachicum, adeò ut abſtractio ejusdem ad ultimam veluti guttulam à rebus illò ſolutis per repetitas affuſiones aquæ ſimpl. ſolutiones, filtrationes & abſtractiones tantoperè neceſſaria non ſit, ſi à curioſo non expetatur. *Remanentia à prima ſolutione*, ſi quid reſidui nimirùm & indiſſolutum *à Perlis vel Coralliis aut alia re ſolvendâ* remanſerit, denuò *priore abſtracto ſpiritu ſuperfuſo*, totaliter ſolvatur, ſolutum filtretur, abſtrahaturque, ac reaffuſione aquæ ſimpl. ejusdemque abſtractione edulcoretur: Spiritus autem ſolvens porrò ſervandus, aliiſque ſimilibus ſolutionibus accommodandus eſt. Atque hic eſt dexterrimus *Magiſteriorum ſolubilium* parandi modus, quorum *Magiſt: drachma una* plus efficere potis eſt, quàm *uncia vel plus vulgarium penitus inutilium & inſalubrium præcipitatorum Magiſteriorum*, cùm hæc intra corpus ſumpta, tanquam mortuæ calces, ventriculum ſaltem & inteſtina albugine obducant, graventq; diu indiſſoluta illi· hærendo, aut ſi è ventriculo elabantur, meſaraica va.. obſtruendo, concoctionem impediendo,

morbos

*Hiſtoria nocumenti à Magiſterio vulgari.*

morbos tandem graviſſimos inducere apta nata ſint. Hæc uti veriſſima ſunt, ita memorabile exemplum ob oculos benevolo Lectori pono. Incidi nimirùm duobus circiter annis ab hinc, in virum prænobilem & doctum, magnô officiô in Aulâ Cæſareâ fungentem, is auxilio medico ex me requiſito, conquerebatur de gravedine pectoris & ſtomachi, nauſeâ, ac in appetentiâ ciborum, cùm febre lentâ, continuâ, quamvis alias optimâ victûs ratione, medicamentis item confortantibus, & quem proferebat tandem pulvere cordiali & cephalico uteretur. Hunc utut naturâ debilem, magisque autem à morbo debilitatum deprehenderem, nihilominus neceſſarium duxi, univerſale remedium curæ præmittere, eò quòd in ipſo ventriculo, ejuſque ore ſuperiore crudam materiam hærere, ſumptô indiciô à nauſeâ, ſuſpicarer; quæſivi proin ex Nob. Pat. utrùm lene Vomitorium (cùm quidam vanâ Medicorum quorundam perſuaſione vomitoria maximoperè abhorreant.) quod bis, tervé ad ſummum per ſuperiora & toties per inferiora operaretur, non recuſaret? annuit, adjunctâ tamen ſeriâ proteſtatione, ne plures quàm tres vomitus cauſaret. Poſtero die exhibitâ medicinâ horis matutinis ad optatum illa ſucceſſit, bis enim per ſuperiora, tervé per inferiora ſuas abſolvit blandas operationes: à meridie cùm Nobilem Patientem viſerem, benè habentem, magnum ſe levamen circa præcordia perſentire referebat: Conjux ejus nobilis adſtans, detectâ pelvi argenteâ monſtrabat quæ per ſuperiora ſat copiosè prodierant excreta, ferè ad duas libras viſcidi & craſſi humoris, cujus imum ad digiti craſſitiem pulvis, ad inſtar cinerum albicantium, pro ſedimento erat; quæſivi jocô, utrùm fortè cineres cibis aut ferculis pro condimento admiſcerentur. Excrementa infernè excreta dum deindè cupidus perluſtro, ea ipſa etiam non aliter ac ſi copioſè cineribus eſſent permixta apparebant. Nobilis Dominus Patiens, cùm omnes admiratione tenerentur, undè copia hæc pulveris, excrementis, tùm vomitu rejectis, tùm infernè excretis admixta proveniret, his verbis prorupit: Cineres quidem comedere inſolitus ſum, pulverem verò precioſum ejuſdem ferè coloris mihi ordinatum in proximis Comitiis Ratisbonenſibus ſingulis quaſi diebus aſſumpſi, atque ſtatim illum in ſcatula cum recepta monſtrabat, erat autem pulvis hic pretioſus confectus, *ex Magiſteriis Perlarum & Coralliorum, Cornu Cervi uſto præparato, & Pulvere Epileptico Marchionis*, ita manifeſtè à juvantibus, tanquam medicinâ exhibitâ, & nocentibus, utpotè pulvere prædicto pretioſo, & mo... ejuſque Symptomata, & cauſa morbi nobis omnibus in conſpectum veniebant,

non

non levi indignatione Patientis, quòd haud exiguo pretio & ſumptu ſæpiùs in dictum pulverem facto, ferè mortem ſibi adſciviſſet. Quibus præmiſſis firmiter demonſtrantur quæ *de Magiſteriis vulgaribus* non ſolùm, verùm etiam *de Lapidibus & Gemmis pretioſis præparatis* in Animadverſionibus, verâ ratione & experientiâ ductus, præmiſi, quæ tamen ſi quiſpiam ſpernere velit, per me licet, ſufficit me fideliter plurima notatu digna communicâſſe & vera ſcripſiſſe. Reliquorum Magiſteriorum præparationes accuratè traditæ ſunt in præmiſſis, quò benignum Lectorem remitto, & ad ſalia celeri curſu transeo.

Præſtat autem de Salibus generalem doctrinam ſubnectere, cùm non Galenici ſolùm, verùm & non vulgares Chymici, qui apicem Chymiæ ſe digito tetigiſſe arbitrati ſunt, maximoperè in eorundem deſcriptionibus hallucinati ſint, & promiſcuè *omnis generis ſolutiones, Vitriola, Tartaros, &c.* quæ propriè *Salia* non ſunt, *ſalibus* tamen adſcripſerint. Sciendum igitur in univerſum, *Salia* duplicis tantùm eſſe generis, *Salia nimirum volatilia, & Salia fixa. Salia* porrò *volatilia* iterum duplicia, *Salia volatilia purè ſalſa*, & *Salia volatilia acido-ſalſa*: Itidem *fixa Salia* duplicia, *Salia purè ſalſa* nimirùm, & *Salia acido-ſalſa*. De *Salium horum* differentiis paulò pòſt plura, *Salia illegitima* prius ventilaturus, inter quæ primum occupant locum *Salia eſſentialia, ex ſuccis vegetabilium vel herbarum parari ſolita*, quippe quæ propriè *Salia* non ſunt, ſed *Tartarus*, licet ea multum *ſalis*, priùs tamen calcinata, ſuppeditent, non ſecus ac *Tartarus vini*, qui etiam inter *Salia* propriè ſic dicta numerari nequit, quamvis pro majore ſui parte, prius calcinatus, in *ſal* convertatur, ante calcinationem autem *corpus ſit ex variis rebus heterogeneis conflatum*, utpotè *Oleo fœtido, Spiritu aquoſo empyreuma redolente, terra mortua, & ſale fixo*, quæ omnia verâ analyſi in conſpectum producuntur, operâ Vulcani: Eodem modo *Sal quoddam eſſentiale* ex magna copia ſucci cujuſdam vegetabilis, uti *Tartarus ex vino* parari conſuevit, qui *ſuccus Tartarum* ſuum, uti *vinum* ſuccus nempè magni illius vegetabilis ad fundum & latera doliorum deponit, ad inſtar cryſtallorum, præſertim coctione vel deſtillatione prius pro majore parte abſtractus, planè ſimilem in modum uti ex remanentiis craſſis nigris *aceti*, à deſtillatione ejuſdem relictis, aquæ affuſione, coctione & filtratione cryſtalli tandem colliguntur, quas Chymici *Sal Aceti* nuncupant, verè tamen *Tartarus Vini vel Aceti*, & non *ſal* ſunt: Ita etiam *cryſtalli ha ex ſuccis quibuſcun. vegetabilium* paratæ, quas *ſalis eſſentialis* nomine Lucuſque dignati ſunt, *Tartarus* propriè eſt

*Vera de Salibus doctrina.*

*Diſtinctio Salium.*

*Salia eſſentialia vulgò dicta ſunt Tartari.*

eſt ejuſdem vegetabilis, ex iiſdem rebus heterogeneis, utpotè *Oleo fœtido, ſpiritu aquoſo, terra mortuâ, & ſale fixo*, uti *Tartarus vini* conflatus, qui vires autem ejuſdem plantæ non exactè refert, prout nec *Tartarus vini, vini* virtutes collectas & concentratas integrè repræſentat.

*Sal Coralliorum examinatur.* In numero porrò Salium illegitimorum ſunt *Sal Coralliorum, Perlarum, Ocul. Cancrorum, &c.* quæ diſſolvendo prædicta *cum ſpiritibus corroſivis, aceto item deſtillato*, parantur, uti ſuo loco edoctum; & quamvis ex *Coralliis cum ſulphure aliquoties calcinatis*, ſicut in prægreſſa Mantiſſa *Sal Coralliorum* Authores parandum præcepêre, *Sal* veluti extrahi poſſit, illud ipſum tamen *vera ſolutio* eſt *corporis totius Coralliorum*, non *Sal*; nam quodcunque etiam *metallum* cum *ſulphure* calcinatur, deflagrante nimirum ſulphure ab eo aliquoties, ſolvitur, & in *Vitriolum* convertitur illud pro parte ſui magis vel minus, prout *metallum* ſolutu facilè vel difficilè eſt, *à fumo ſulphuris ardentis, qui* nihil aliud, quàm *verus & legitimus ſpiritus Sulphuris* eſt. in campana ſi excipiatur coagulabilis: Sic *Corallia*, tanquam ſolutu facillima à quovis *acido ſpiritu*, aut ab hoc *ſulphuris ardentis fumo* ſolvuntur, & in *ſolutum Corallia*, ſi *aquâ affuſâ* veluti elixiviantur, convertuntur, ſecus contingit, quando *Corallia aut Margarita vel Oculi Cancrorum* Vulcani violentiâ ſimpliciter calcinantur abſque *ſulphure*, tunc enim in ſimilia *ſalia vel ſolutiones* converti haud poſſunt; ſed potiùs calcinatione violentâ totaliter deſtruuntur, & ad inſtar *Calcis vivæ & terræ mortuæ* ſe habent, nullâ arte nec *aquâ ſimplici* amplius ſolubilia: Itaque cùm *Salia* impropriè ſic dicta *Coralliorum, Perlarum, &c.* ſolâ & verâ diſſolutione totius corporis vel ſubſtantiæ neceſſariò confici debeant cum *ſpiritibus acidis corroſivis*, & neque ex *Coralliis vel Perlis calcinatis ſimpliciter, aquâ affuſâ Sal* elui aut ſolvi poſſit, idcircò *ſolutiones* ſint & maneant, quæ neque inter *Salia fixa*, neque *volatilia* connumerari, nevè *Salia propriè* dici poſſint. Utrum autem *Sal quoddam* in intimis harum rerum viſceribus. (ſcil.

*An detur verum Sal Coralliorum & Perlarum.* Perlarum, Coralliorum, &c.) lateat; magna & Philoſophico Chymica quæſtio eſt, quæ ſi in utramque partem ventilanda eſſet, non unâ paginâ foret opus, haud brevibus coërcenda, idcircò pro nunc ſaltem aſſero, ſicuti *ex ſaxis*, item *metallis* difficillimè *Salia* confici poſſunt, aſt cuncta facilè diſſolvi, & quædam in *vitriola*, utpotè *metalla*, converti, itaque neque ex *Coralliis, Matre Perlarum, quæ ſaxa marina ſunt ſui generis, & Oculis Cancrorum, itidem ſuæ ſpeciei lapillis, ſalia* ſic propriè dicta & intellecta, paratu facilia aut poſſibilia erunt.

Hæc præmiſſa ut nonnihil lucidiora fiant, *Sal* ſive *Saccharum Saturni* ventilandum aggredior, ubi ſtatim quæritur, nùm & *illud verum Sal ſit Saturni vel plumbi*, cùm Author ejus in Mantiſſa Hermetica, *ex cineribus plumbi aperto igne ſine alio adjecto combuſti præparatis*, (uti loquitur,) *cum aceto deſtillato ſal extrahere, & ſepties aquâ pluviali ſolvendo, filtrando, & leniſſimè in balneo evaporando edulcorare* præcipiat. Tria in brevi hoc proceſſu incudi rectæ rationis & judicii admovere neceſſum eſt; Primùm, utrùm *Metallum* quoddam verè calcinari, & in cineres veros redigi poſſit, è quibus *Sal* extrahendum: Secundum, nùm extractio *ejuſdem Sacchari vel ſalis Saturni*, ſit vera extractio, an tantùm ſolutio: è quibus palàm fiet, an *Saccharum vel Sal plumbi* propriè & verè *ſal* ſit, an verò *Vitriolum* ſeu *ſolutum metallum*: Tertium, utrum hoc ſive quodcunque aliud *Sal*, aut etiam *ſolutio*, iteratis ſolutionibus, filtrationibus & evaporationibus edulcorari poſſit. Primum quod ſpectat calcinationem metallorum, nùm illa verè *in cineres* calcinari, & *ſal verùm* ex illis elici poſſit; hoc ut clarum fiat, ſciendum, Metallorum quoddam eſſe fixiſſimum, utpotè *Aurum*, quoddam fixum, nimirùm *Argentum*, item *Æs ſive Cuprum & Ferrum*, *Auro* tamen in fixitate cedentia, ex parte impura & terreſtriora, uti *æs* & *ferrum*: Quædam his volatiliora, utpotè *Stannum* & omnium maximè *Plumbum*. Fixiſſimum itaque Metallum *Aurum*, utut diu multumque calcinetur, idem metallum remanet ſive *Aurum conſtans*, Vulcani activitatem & violentiam planè reſpuens, & ſi quidquam fortè, forti & diuturnâ nimis calcinatione de eo perderetur, nullas tamen *ſcorias* quæ ſciam, multò minùs *cineres* poſt ſe relinquit, è quibus *ſal* extrahendum in facili foret. Fixa non tamen fixiſſima Metalla, in quorum ſeriem primariò *Argentum*, *Cuprum* etiam & *Ferrum* collocavi, illa ſtrenuâ aut diuturnâ ignis violentiâ calcinata, vel penitùs cum totâ ſuâ ſubſtantiâ avolant, vel ex parte, utpotè quæ magis impura & terreſtriora ſunt corpora *Ferrum & Cuprum*, in *ſcorias* convertuntur aut in *Crocos*, neutiquam in *Cineres*, è quibus *verum ſal* eliciendum. His volatiliora *Stannum* & *Plumbum* forti calcinatione vel reverberatione ferè totaliter avolant, pauculis *ſcoriis* relictis, leni verò calcinatione prout figuli ſolent, in *pulverem & quaſi cineres* convertuntur; continuâ tamen agitatione & commotione rudiculâ ferreâ ſupra ignem lenem, *qui pulvis* autem violentiori igni traditus, in ſuam priſtinam formam metallicam, *plumbum* ſcilicet, redit. Ex quibus patet, *pulverem hunc plumbi* non eſſe *cineres veros*, ſed *metallum ſive plumbum radicalis ſuâ humi-*

*Saccharum Saturni, an verum Sal ſit.*

*Utrum Metalla calcinata ſal dent.*

*humiditatis particulâ privatum*, cujus particulæ humiditatis metallicæ privatio cauſa eſt, ut *tantillum metalli*, ſi *pulvis hic metallicus* igni fuſorio denuò tradatur, in *ſcorias* convertatur, non verò in *cineres*, reliquum autem pro majore parte ſui in *priſtinum metallum* abeat: his ita ſe habentibus verè liquet, quòd *metalla*, quæcunque etiam illa ſint, in *cineres veros* neutiquam converti poſſint, ſed tantùm in *ſcorias* vel *Crocos*, qui *Croci* tamen nil niſi *ſcoria* ſunt, in minutiſſimos atomos converſæ, & veluti in terram mortuam inſipidam, è quibus *Sal aquâ affuſâ* elici nequeat; & ſi quid etiam *aquis fortibus*, *acidiſque ſpiritibus aliis*, *ſcoriis dictis vel Crocis ſuperfuſis* ſolvatur, idipſum tamen *Salis veri* naturam non ſapit, ſed *ſoluti metalli*, *Vitrioli* nempè, in *ſcoriis* adhuc relicti: *Vitriola* autem cujuscunque metalli non ſunt *vera Salia metallorum*, ſed *metalla ipſa*, *ſoluta cum tota ſua ſubſtantiâ*, quæque denuò in priſtina metalla converti poſſunt vi ignis: Enimverò ſi quis vel *Auri* vel *Argenti* unciam unam in *Aquis Regiis vel fortibus* totaliter ſolverit, *illa*, abſtractâ aquâ forti nonnihil, in *vitriola* totaliter convertuntur, & denuò violentiori igni commiſſa, in *priſtina metalla* eodem numero vel pondere, eademque ſubſtantiâ redeunt. Ita etiam *Saccharum ſive ſal Saturni*, uti appellant, quod ſive ex *plumbo ipſo*, ſive ex *ſcoriis ejuſdem*, *Lithargyro*, *Ceruſſâ*, *Minio*, (quæ non ineptè *Croci plumbi* appellari poſſent,) beneficio aceti extractum, vel potiùs ſolutum ſit, facillimè paulò violentiori igni traditum, in *plumbum verum* abit & redigitur. Vana proin jactantia quorundam Chymicorum eſt, qui metalla in ſua tria principia realia, *Sal*, *Sulphur* & *Mercurium* verè ſolvere, eaque omnia ſeparata & diſtinctè corporaliter commonſtrare ſatagunt: quæ dulcia verba & aurea promiſſa me olim, multosque alios ineſcârunt & allexêre, haud minimo cum damno, aſt vexatio dat intellectum. Adeòque his ſuffultus rationibus & experientiâ denuò aſſero, *Metalla* quæcunque illa ſint, calcinari quidem poſſe, non verò *in cineres* converti, è quibus *Sal verum* extrahi queat, ſed *quædam illorum* in *ſcorias* abeunt calcinata, quæ *ſcoriæ* autem *particulam metalli* adhuc abſconditam habent, quæ beneficio cujuſdam *acidi ſpiritus* ſolvi, in *vitriolum* converti, ac denuò in priſtinam ſuam formam metallicam reduci poteſt.

*Vitriola non ſunt Salia.*

Hinc porrò ſecunda quæſtio nonnihil ventilanda ſe ſiſtit, utrum nimirùm *Sacchari Saturni* extractio ſit vera extractio, an verò ſolutio; pro cujus meliore informatione obſervanda ſunt quæ paulò ſuperius de Tincturis [illegible]tuli, quòd nimirùm aliud ſit *ſubjectum vel corpus aliquod ſolvere*, *aliud Eſſen-*

*An Saccharum Saturni ſit ſal plumbi extractum,*

tiam

*tiam vel Tincturam* ex eo elicere vel extrahere: *Saccharum* *an plumbi*
*itaq; Saturni* habito reſpectu ad *calcem plumbi, Lithargyrũ,* *ſolutum.*
*Ceruſſam, Minium,* quæ *aceto deſtillato* totaliter ſolvi nequeunt, ſed major pars eorundem in reſiduo manet, poſſet dici extractum latè ſumptum, interim tamen *verum ſolutũ eſt metallum & plumbum,* quodq; levi operâ in *priſtinum metallum & plumbum* reduci poteſt, quippè ex hoc perindè illud convincitur, quòd *aquâ ſimplici non corroſivâ* ex prædictis rebus, utpotè *Lithargyro, Minio, Ceruſſa, vel plumbo calcinato, Saccharum vel ſal illud* haudquaquam extrahi poſſit, ſed *ſpiritu acido* opus ſit, à quo *metallum,* in *ſcoriis dictis* reſiduum, verè ſolvi, & in *vitriolum plumbi* converti valeat, quòd *Vitriolum* tamen ſit *verum plumbum ſolutum,* patet, quia in priſtinum eſſe ſive *plumbum* reducibile. Sit itaque *Saccharum Saturni* verum *Vitriolum plumbi,* imò *ipſum plumbum ſolutum;* non verò *ſal ex cineribus ſuis extractũ,* quia ex ipſo *crudo plumbo nec quicquam calcinato,* eâdem operâ, idem *Saccharũ Saturni* vel potius *vitriolum, eodem acetô deſtillatô* ſolvi & confici poteſt, quod ex *plumbo calcinato* vel ejuſdem *ſcoriis.* Supereſt tertium quæſitum, utrum *hoc Saccharum,* vel potiùs *Vitriolum plumbi* edulcorari poſſit, repetitis ſolutionibus *aquâ ſimplici,* filtrationibus & coagulationibus, prout in proceſſu hujus *Sacchari Saturni* ſtudioſè præceptum eſt. Eam ipſam quæſtionem ventilavi in præmiſſis Animadverſionibus, ubi de *Croco Martis & ſolutionibus Coralliorum* egi, & mirabar ſæpiſſimè, quòd Chymicorum plurimi, qui apicem Chymiæ tanquam Anteſignani digito ſeſe attigiſſe arbitrati ſunt, hanc ineptam edulcorationem tàm ſtudioſè ſæpiùs præceperint, ignari, quòd ſi *tale Vitriolum* (vel etiam ſolutio) foret edulcorandum, neceſſariò *à ſuis acidis ſpiritibus* deberet ſeparari, aſt *ſpiritibus acidis* ſeparatis, quid in reſiduo manebit niſi *priſtinum metallum?* in forma pulveris aquis dulcibus vel non corroſivis indiſſolubile, vi ignis autem in priſtinam formam reducibile? itaque repetitis his ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus *Vitriola & ſolutiones* puriora nonnihil quidem redduntur, & à ſuis mixtis impuritatibus ſeparantur, non verò edulcorantur, vel centiès licet hic labor repeteretur.

*Sal Vitrioli emeticum Salæ.*

Et hæc de *Saccharo Saturni* dicta ſufficiant, nonnulla diſſertus de *Sale Vitrioli Vomitivo Angeli Salæ,* quod perindè impropriè *ſalis* nomine inſignitur: Etenim *Vitriolum cæruleum* (quod me judice nihil aliud eſt quàm *cuprum,* quandoque etiam ex *Vena argentea* [illegible]tũ ducens, in viſceribus terræ *à ſpiritu ſulphuris* ſolutu[illegible] quemadmodũ *viride Vitriolum à venis ferri* eſt, eodem *ſpiritu ſulphuris* in terræ antris deſſolutũ)

*Vitriola communia ſunt ſoluta è cupreis*

*metalla in visceribus terræ.* è *cupreis venis exortum*, majori quidem vi emeticâ & adſtringente pollet, quàm *viride Vitriolum*, quod potiùs facultate reſolutivâ gaudet, nihilominus ſi idipſum *cæruleum Vitriolum* ad omnimodam ſpirituum acidorum expulſionem, ſive deſtillando illud pro ſpiritu, ſive ſaltem reverberando trium vel quatuor dierum ſpatio in igne illud detineretur fortiſſimo, nullo modo *ſal* ex eo elici poſſet, quod vi emeticâ præditum eſſet, ſiquidem *tale vitriolum ita exactè reverberatum*, & *aqua ſimplici* illicò ſuperfuſum, nec quidquam *ſalis* ſuppeditat, aut ex eo elici poteſt, quòd *Salis* aut *Vitrioli* ſapiat indolem, niſi prius aliquandiu aſtris illud expoſitum & ab iis imprægnatum fuerit, tunc *ſal* quidem ex eo elici poteſt, à *vitrioli* autem naturâ totaliter alienum, ad inſtar *Nitri*, quippe quod neque *Vitrioli* ſaporem, neque vim emeticam ullam habebit, de *quo ſale* cujus naturæ ſit, & quid de eo ſentiam, plura egi in Animadverſionibus ſuper *Colcotharis indulcati præparationem pag.* 407. Item ſuper *Empl. Oppodeldoch pag.* 384. Quòd ſi verò *vitriolum hoc cæruleum* vel aliud quodcunque leniter ſaltem calcinaveris, uti Author præcipit, donec nimirùm in pulverem bruneum ſeu obſcurè purpureum illud convertatur, quæ calcinatio unius vel duarum horarum ſpatio abſolvi poteſt, tùm quidem *aquâ ſimplici* affuſâ, *ſal quoad apparentiam* ſaltem elicietur, reverà tamen adhuc *vitriolum* eſt, quod ex ſapore ac cunctis ejus accidentibus & proprietatibus cognoſci poteſt, hinc meritò illud non *ſal vitrioli*, ſed *vitriolum vomitivum* nuncupandum, quippe quod communiter in officinis pharmaceuticis ex *vitriolo jam dum albo*, (quod de natura lunari eſt,) parari conſuevit, nullâ prægreſſâ calcinatione, ſed repetitis ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus, diciturque *vitriolum album vomitivum*, non *ſal Vitrioli*. Ex quibus denuò patet, quòd ſicuti *metalla*, ita etiam *vitriola*, quæ reverà nihil aliud ſunt, quàm *ſoluta metalla*, calcinari nequeant, ut verè *ſal* ex iis eliciendum, ſed vel in *priſtina metalla*, vel in *ſcorias* habeant, quæ *ſcoriæ* quandoque particulam humiditatis vel ſubſtantiæ metallicæ retinent, è quibus denuò *aquis fortibus vel ſpiritibus acidis Vitriolum*, non *ſal propriè* ſolutione elici poteſt, in parvâ licet quantitate, pro particulâ metallicæ humiditatis in *ſcoriis* reſidua.

Abſolutis *ſalibus* impropriè dictis, diſcuſſiſque erroribus qui à multis ſeculis fixas egerunt radices haud in minimum initiantium Medicorum & Chymicorum detrimentum & damnum, ad *Salia vera propriè sic* [illegible], undè digreſſus ſum, reditum paro: Dixi autem ſuperiùs *Salia vera & legitima*

duplicis

duplicis tantùm eſſe generis, *volatilia & fixa*, & ea ipſa vel *purè ſalſa*, id eſt, *ſalſa ſalia*, vel *acido-ſalſa*: *Volatilia* Salia vola-
*ſalſa*, & quidem *purè ſalſa* utplurimùm ex *Animalibus* de- tilia purè
promuntur; nam quæcunque *Animalia*, vel eorundem *par-* ſalſa.
*tes* deſtillationi committuntur, *ſalia* præbent *volatilia ſalſa urinoſa*, quorum præparationem veram & legitimam vide in Animadverſionibus ſuper Append. Claſſ. XIII. juxta quem modum ex *cunctis animalibus ſalia volatilia* elicienda ſunt, aſt caveat ſibi qui *ex verè venenatis animalibus*, *vivis præſertim deſtillationi commiſſis*, ſimilia *ſalia* conficere ſatagit, ne ſibi, aliiſque mortem inopinatè & inſcius adſciſcat, ſolo odore eorum percepto, cùm ſummè penetrabilia ſint. Ex
*urina animalium præcipuè hominis*, ſive Vinum, ſive Cerevi- Sal vola-
ſiam, aut limpidam bibat aquam, haud exigua quantitas tile Urinæ
*ſalis volatilis ſalſi*, prolicitur levi operâ, & hoc quidem ſive *ex* quot modis
*urina fermentata*, ſive *recenter micta*: *Si ex urina recenter* parandum.
*micta ſal iſtud* conficiendum, procedas hunc in modum: utpotè *urinam recenter miſſam* (tempore præſertim hyberno, æſtate enim illicò à calore fermentatur,) indè Alembico vitreo ſuo capitello munito, & in B. M. ad craſſitiem mellis abſtrahatur, *reſiduum craſſum* interim aſſervetur, donec ejus *ex magna urinæ copia* repetitis deſtillationibus, unâ alterâvé librâ collecta fuerit, quod *cineribus* permiſcendum, ac Alembico cui ineſt in arenam collocato igne leniſſimo ſublimandum eſt, & illicò ſcandet ad capitellum *ſal volatile* in magnâ copiâ, ſublimatio continuanda, donec nihil amplius *de ſale* ſurſum elevari perſpiciatur, excipiando quandoque *ſal volatile* in capitello, ne roſtro ejusdem *à ſale* obſtructo capitellum & alemb. diſſiliat, rumpatur. Breviori viâ ſi quis procedere velit, is *urinam recenter miſſam* evaporet ſaltem in patellâ ferreâ ſupra ignem lentum ad dictam craſſitiem mellis, (nam unâ die *tantùm urinæ* leniter coquendo evaporare poteſt, quantum aliquot dierum ſpatio deſtillando per baln. vix ac ne vix quidem abſtrahi,) quod *reſiduum urinæ cineribus* perindè commixtum, & Alembico vitreo immiſſum, primùm in arenâ, ſecundâ vice autem in phialâ ſatis altâ ſublimetur & rectificetur, ſeparato prius *Oleo fœtido* quod in primâ ſublimatione unà cum *ſale volatili* ad capitellum ſcandit, antequam per phialam rectificatur: ſegregatur autem *oleum* commodè *à ſale* per filtrum ex charta bibula, *ſale volatili* cum *ſimplici aqua* ſoluto. Ex *Urina porrò fermentata*, ſi lubido fuerit *ſæpiùs dictum ſal* conficere, hoc modo procedatur; nimirum, *urin*[illegible]*minis ſani maſculi tempore æſtivo aliquot dierum ſpatio fermentata*, Alembico vitreo ſatis amplo

immittatur, ac in arena leniſſimo (ne nimium effervescat, aut in ſpumam converſa impetuoſè, uti ſolet, elevetur & tranſcendat) deſtillatio inſtituatur, quæ eò usque continuanda, quoad *ſpiritus ſalſus* guſtu percipiatur, reliquo verò vel reſiduo effuſo, *alia urina* fermentata Alembico immiſſa deſtilletur: Hinc copia aliqua, *hujus urinæ ſpiritus* collecta & ſemel etiam jam dum rectificata in phiala oblonga ſatis, igne moderato, inque arena *ſal ejusdem volatile* ſublimetur, quousque aliquid de *ſale candidiſſimo* ſurſum elevari perſpicitur, quod facilè in ipſâ ſublimatione vel operatione cernere licet, aſſervetur poſtea ſtudioſè in vitro cerâ & veſicâ optimè clauſo, ſecus vel ſponte evaneſcit.

Simile planè *Sal volatile urinoſum ex ſale Armeniaco*, addito *ſale Tartari*, ſublimare in facili eſt, uti ſuperiùs paulò, de ſpiritibus ſimplicibus diſſerendo, edoctum eſt, quò benevolum Lectorem ablego. Hæc itaque *ſalia volatilia*, ſive *ex urina quadam*, ſive *ex animalibus aut eorundem partibus, ſanguine, carne, oſſibus vel cornubus*, item *Armeniaco ſale*, confecta ſint, ut ad ſcopum noſtrum collinemus, *purè ſalſa* ſunt, cùm acida averſentur, illisque contraria ſint, deſtruendo cuncta fermenta acida, & ſpiritus corroſivos omnes quos in aliud eſſe planè commutant, *illis ipſis ſalibus* reciprocè in ſalſedine deſtructis, ac in alienam naturam converſis. Quibus morbis autem *hæc ſalia purè ſalſa & volatilia* opponenda ſint, prudens Medicus non ignorabit, is præſertim qui juxta divini Hippocratis doctrinam, *Acidum & Salſum*, non *nudas ſemper qualitates* in morbis conſideraturus eſt.

*Salia volatilia acido-ſalſa.* Sequuntur *Salia volatilia acido-ſalſa*, è quorum numero pauca ſunt naturâ ſuâ, excepto *ſale Armeniaco*, niſi arte talia efficiantur, quippe quod *ſuis contrariis ſpiritibus acidis corroſivis* effectum dare licet, ſiquidem *quodcunque horum ſalium volatilium ſalſorum purè*, *ſpiritibus acidis & corroſivis*, ſive *Vitrioli, ſulphuris*, ſive *ſalis* ſit, junxeris, in quantitate ſufficiente, guttatim nimirùm *ſpiritus acidos ſalibus prædictis* affundendo, quousque nulla effervescentia amplius percipiatur, convertuntur illa in quid aliud, & efficiuntur *Salia acido-ſalſa, volatilia tamen adhuc*, quæ poſtmodùm contrarietatum neſcia totum corpus indepertitis viribus penetrare, & ad ultimas aut extremas corporis humani partes pertingere, ac inſuper omnium digeſtionum excrementa craſſa abſtergere & abradere valeant. Horum legitimam præparationem luculenter edocui in ſupracitatis Animadverſionibus Claſſis decimæ quartæ, ejusdemque Appendice, quas Amicus Lector conſulat.

Tranſeo

Transſeq ad *Salia fixa*, quæ itidem prout ſuprà dictum, vel *purè Salſa*, vel *acido-ſalſa* ſunt: *Purè ſalſa ſunt omnia lixivialia & Alkalia ſalia, ex plantis, herbis, lignis, radicibus, & in genere quibuscunque vegetabilibus, Tartaro ut plurimùm, prægreſſâ eorundem calcinatione aut combuſtione, inque cineres converſione parata*, quorum verum parandi modum ſuperiùs in præmiſſis edocui, admotâ cautione ne *cineres ſulphure* (præſertim magnâ ejusdem quantitate, juxtà indignam & peſſimam cujusdam Chymiatri informationem) admixto conflagrent & calcinent, neu, quod ineptius ex ejusdem Chymiatri informatione *Salia lixivialia, Alkalia*, cum *aquâ forti* commiſceant & cryſtallizent, quum eo modo à naturali ſuâ indole & alkali deſtruantur & in aliud quid à naturâ ſuâ primævâ convertantur: Etenim *fumus ſulphuris ardentis*, uti ad gravim usque demonſtravimus, *verus & legitimus Spiritus ſulphuris* eſt, qui non ſolùm *metalla* (ſulphuri huic flagranti commixta) rodere & ſolvere, verùm etiam *omnia ſalſa & Alkalia ſalia* deſtruere, aut ſaltem in quid aliud naturam eorum convertere potis & efficax eſt, non ſecus ac ſi *ipſiſſimus ſpiritus ſulphuris* illis affunderetur, idipſum de inconſideratâ admixtione vel affuſione *aquæ fortis* ſentiendum eſt; longè enim alias operationes *ſalia acido-ſalſa*, aliàs verò *purè ſalſa lixivialia & Alkalia ſalia* virtutes ſortiuntur; igitur *ſalia hæc* ob ſolam pulchritudinem, cryſtalliſationem nimirum (hoc modo prædicto enim parata facilè in cryſtallos abeunt) à naturâ eorum immutare, & in nativis ſuis virtutibus deſtruere, ingentis ſtupiditatis ſpecimen eſt.

*Salia purè ſalſa ſunt omnia Alkalia.*

Sequuntur tandem *Salia acido-ſalſa fixa*, è quorum numero perindè *naturalia talia* ſunt, & *arte talia parata*: Inter *naturalia talia* ſunt *ſal commune*, *ſal Gemmæ*, & ferè *omnia ſalia terræ & maris, Nitrum* itidem, quod potiùs inter *hæc ſalia fixa*, quàm *volatilia*, rationibus minimè deſtitutus colloco: hæc inquam *ſalia* reverà *acido-ſalſa*, non *purè ſalſa* eſſe, facilè experientiâ & rationibus demonſtrari poteſt; nam cùm *acida* & *ſalſa* tantoperè invicem contrarientur, ut ubi ubi ſeſe mutuò attingunt, ſe invicem etiam deſtruant, quod ex *omnibus acidis & ſalſis liquoribus* invicem commiſtis luculenter patet, hæc autem *denominata ſalia ſpiritus acidos* non ſolùm non deſtruant illis permixta, verùm cum iis conjunctim deſtillata eos potentiores & acidiores reddant, quid evidentius in rerum naturâ eſſe poteſt, quàm quod his *ſalibus* jam dum de *aciditate* tantùm fuerit inſitum, quantùm illis naturaliter competit, huic plus, alteri minus, ad unius cujusque ſpeciem, & providæ Naturæ in terræ

*Salia acido-ſalſa fixa.*

 viſceri-

viſceribus ordinationem, ac naturalem *ſalium* ſuſceptionem. Porrò ex *iiſdem ſalibus acido-ſalſis fixis ſpiritus acidi corroſivi* deſtillatione facilè eliciuntur, *ex ſalibus verò purè ſalſis* nequaquam, quamvis plurimi Chymici in hac ſententia huc-usque detineantur, verùm falluntur, ſiquidem ultra rei cujuſdã inhærentias naturales, è re aliquâ quidquam extrahere poſſe, repugnat Philoſophicis & Naturalibus principiis, & viceverſa.

Concludunt tandem doctrinam hanc *de ſalibus, ſalia fixa acido-ſalſa arte talia elaborata*, è quorum ſerie *Tartarus Vitriolatus*, ſeu potius *ſal Tartari vitriolatum* unicè ſe offert, quod in uſu & parari ſolitum in officinis pharmaceuticis, quamvis *omnia ſalia fixa purè ſalſa*, eodem modo vitriolari (ut ita more conſueto loquar,) poſſent, & à naturali ſuâ indole immutari, ſi eximiæ in iiſdem virtutes, taliter immutatis, eluceſcerent. *Tartari Vitriolati* dexterrimam præparationem abſterſis erroribus in ejuſdem deſcriptâ præparatione commiſſis traditi in præmiſſis ſub proprio titulo, quas conſulat Lector Amicus.

Reſtant *Salia ſalſa fixa, propriis ſpiritibus acidis eſſentificanda*, quæ perinde inter *ſalia fixa acido ſalſa* connumerari, ac ex quolibet Vegetabili parari poſſent, de quibus quidem haud pauca dicenda, & plurima notatu digna medicamina annectenda forent, verùm cùm alias cornu copia adſit præſtantiſſimorum medicamentorum, nonnulla ſilentii involucro pro nunc commiſſa volo, Colophonem doctrinæ de Salibus imponens, cui tamen benevolus Lector quæ in præmiſſis Animadverſionibus eâdem de re edocta ſunt, adjungere, & exindè plenariam informationem haud difficilè capere poteſt.

De Floribus Chymicè paratis plura addere, præter ea quæ præmiſſa ſunt, haud neceſſarium duximus, idcircò ad ultimam Mantiſſæ claſſem, quæ de Pulveribus Chymicè præparatis, præcipitatis, ſublimatis, &c. agit, tandem celeri pede tranſeo, pro cujus ſupplemento pauca *ex Antimonio* conficienda medicamenta ſuperadditurus ſum, cætera de Pulveribus aliis huic Claſſi contentis, notatu & ſcitu digna præmiſſæ Animadverſiones habent edocentque, quas Lector adeat. Dixi in præmiſſis ſuper Syrupum emeticum Angeli Salæ, quòd ſi quis *Antimonii vim venenatam* verè infringere velit, *aromatum* additione id non tentet, ſed ope *ſolius Nitri* correctionem ejus inſtituat, proindè pro confirmatione ejuſdem aſſertionis, nonnulla talia medicamenta antimonialia, præſtantia æquè ac ſecuriſſima publico donare è re Lectoris ſcie avidi fore judicavi, cùm pauciſſima aliàs vomitoria medicamenta, blandè & ſecurè

ſecurè operantia, in officinis pharmaceuticis proſtent, præſertim *ex Antimonio*, quæ legitimè correcta ſint, ut tutò & ſecurè a quibusvis delicatioribus etiam & Junioribus intra corpus ſumi poſſint; hinc factum eſt, ut ipſi etiam Medici vomitoria medicamenta, ac eò magis quæ *ex Antimonio* confecta, ſummoperè abhorreant, nevè in ſummâ neceſſitate ea præſcribere audeant, cùm tamen aliàs præſentiſſimum præſidii genus ſit per vomitoria, corpora ſaburrâ humorum excrementitiorum (quæ ferè magis ſurſum, tanquam viâ quâ eundum compendioſiore, quàm deorſum per tot inteſtinorum mæandros vergere ſolent, ſi præſertim ex recentibus corruptis aſſumptis ſint de genere biioſorum & ſeroſorum) plena evacuare. Etenim à priſcis & verè antiquis medicis in longè frequentiore uſu & laude habita ſunt vomitoria medicamenta, quàm à modernis plurimis, quippe hi ea tanquam ſummè nociva vel ob leviſſimam ægrotorum indiſpoſitionem, vetant potiùs, quàm quòd illa vel tantillum commendare, uti digna, aut in uſum trahere dignentur; verùm quantoperè neceſſaria & ſalutaria ſint vomitoria debitè & frequenter exhibita, non meas adducam millenas experientias, (quarum vel nulla malè ceſſit,) ſed venerandæ Antiquitatis præcepta, ac inſuper Modernorum quorundam hujus ſeculi Claſſicorum, uti vocant, Authorum de Vomitoriis encomia, qui talia habênt, utpotè *Hippocrates lib.* 4. *Aphoriſm.* 17. *Si cui febris experti eveniat cibi faſtidium, & ſtomachi morſus, & tenebricoſa vertigo & oris amaritudo, huic purgatione per ſuperiora opus eſt. Idem eodem libro, Aphoriſm.*18. *Dolores ſeu affectiones quæ partibus ſupra Diaphragma oboriuntur, quacunque purgationis ſunt indigentes ſuperiore pharmacia opus eſſe ſignificant: quæ verò infrà, purgationem infernam requirunt.* Item, *Fernelius Meth. med. lib.*3. *cap.*3. *Quæ verò facilis & moderata obtigerit, ſaluberrima eſt & purgationum omnium præſtantiſſima*, (loquitur autem de Vomitoriis) *noxios quippe humores ex ipſis fontibus ſinceros elicit & vacuat, omnem quæ in ventriculi capacitate inejusvè tunicis hæret illuviem imprimis expurgat, è præcordiorum membranis, è cavis jecoris ac lienis, & ex pancreate omnis generis ſupervacuos humores ſinceros elicit; quos plerunque nec hiera nec aliud vehementiſſimum ullum etiam frequens pharmacum in alvum exturbare poteſt. In ventriculum enim ex his locis viæ breves ac expeditæ magis quàm in alvum directæ ſunt, per quas facilis eſt vomitio. Quanquam autem primum ab interioribus evellit, conſecutione tamen caput, reliquumque corpus levat. Quocircà omnibus opitulatur affectibus, qui à præcordiorum impuritate*

*ortum acceperunt, languenti appetentiæ, nauſeæ cibi faſtidio, crebræ vomitioni, ventriculo præcordiisque diſtentis, ictero, cachexiæ, febribus intermittentibus, hemicraniæ, vertigini, incubo, epilepſiæ, ſuffuſioni, omnibusque capitis affectibus, qui præcordiorum ſympathiâ contracti ſunt, & quos è præcordiis in reliquum corpus effuſa impuritas protulit. In quocunque igitur affectu langueſcit appetentia, vomendique deſiderium fatigat, ſi pharmaco non ſatisfit, vomitione curandum. Nam quæ purgatio non eluit, vomitio exſtirpat, & quæ illinc non facilè labuntur in alvum, promptè in ventriculum remeant.* Tanti igitur vomitionis vis æſtimanda. Porrò iis qui vomitoria vel penitùs excludere nō verentur Medici, Quercetanus reſpondet, rationibus illorum rejectis & exploſis, in Pharmacopœia dogmatica reſtit. *lib. 1. cap. 16. ſequentibus: Vacuatio per vomitum in longè majore frequentiore quàm uſu erat, quàm jam apud nos. Nonnulli inter Medicos recentiores eam idcircò abdicare videntur, quòd corpus plus æquo, ut opinantur, commoveat & diſturbat, necnon moleſtiſſima plura inducat ſymptomata: adducti præterea his ratiunculis, noſtras nationes multò frigidiores eſſe quàm Græcorū, cujus nationis Hippocrates frequentiſſimè eadem vacuatione utebatur, & infiniti poſt illum alii Græci Authores ipſius exemplū ſecuti: addunt etiam homines noſtrarum Regionū eſſe multò ventroſiores & minus ad vomitum proclives. Sed his rationibus & argumentis parum ponderis ineſſe nemo non videt, quocircà tanquam frivola explodentur, cùm econtrà hujus vacuationis uſus utiliſſimus & ſummè neceſſarius ſit ad plurimos affectus graviſſimos & deſperatos profligandos licet vel in remediis concitari debeat, quæ timidulis illis & meticuloſis Medicis ex audita tantum incutiunt horrorem. Sed quomodo ſe naturæ amicos illi jactitant, cum relictis iis quæ maximâ agendi vi & poteſtate excellunt, quorumque ne periculum quidem facere audent, potius ejuſdem ſint inimici? Sic enim tantū naturæ ſunt adulatores, qui imbecillis nimis & invalidis præſidiis eam fruſtra propugnare conantur, nec potentibus ſatis armis illius hoſtem ferociſſimum adoriri cogitant: qui interim velut invictus cuncta illorū eccoprotica, imò blanda & adulantia ridet & reſpuit, quibus eliſis vix ſecundò ad eadem auxilia refugere audent.* Omnium autem maximè & ſat diſtinctè, adjunctis quibusdam cautelis, vomitoriorum laudes, utilitates & præſtantiam in operando dipingit *Angelus Sala in ſingulari quodam tractatu Germanico, quem fundamentalem explicationem quorundam præſtantiſſimorum medicamentorum Chymicorum intitulat, impreſſo Anno 1624. in Wandesbeck Danorum,* quem Lector curio-

carioſus pro majore informatione conſulat. Verùm enim verò cùm præter laudes utilitates & præſtantiam in operando dicti prælidii vel medicamenti generis à Viris ſupracitatis Celeberrimis pauca ſuperaddita ſint, quæ ad ſcopū noſtrum collimarent, de quo non pauci conqueſti ſunt huc usq;, nos ſupplementū ſine invidiâ & cupidine lucri ut illis ſuperadderemus, noſtri & Chriſtiani in rem Medicam officii intereſſe putavimus, & ſint ſequentia utplurimùm ex Antimonio dextrè elaborata medicamenta & legitimè correcta, ita ut tutò & ſecurè tùm ſenibus tùm junioribus, infantibus nec non, adhiberi poſſint. Utpotè:

## PULVIS EMETICUS CORRECTUS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione legitimè parati uncias duodecim,*

*Nitri puriſſimi uncias tres ſemis,*

Singula prius ſeorſim in pulverem redacta, commiſceantur exactè, poſt collocetur ollula non vitreata intra carbones accenſos vel ardentes, cui, ſi candet, *de ſuperiore pulvere* cochlear unum poſt aliud pedetentim inſpergatur, donec omnia paulatim immiſſa & candefacta ſint; remotâ dein ollulâ ab igne & refrigeratâ materiâ quæ flava veluti vel albicans apparet, pulveriſetur, & cum *aquâ tepidiſſimâ*, (non *calida nimis aut fervidâ*, quod ſtudioſè obſervandum, ſecùs vis emetica ejus tota tollitur,) edulcoretur, & quidem confeſtim, ne diu *aqua immerſa materia edulcoranda* hæreat, ſed quamprimùm fundum petierit *pulvis*, aqua ab eo decantanda ac pulvis impalpabilis ſiccandus eſt. Obſervandum etiam quòd ponderoſior ejuſdem pulveris particula quæ illicò in edulcoratione dum aqua cum leviori magis & impalpabili pulvere decantatur, fundum petit, ſeparanda ſit, ne pulveri impalpabili permixta maneat.

Hoc *Antimonium taliter paratum* nobile & ſecuriſſimum vomitorium eſt, ita ut infantulis competenti in doſi per infuſionem, vel in Syrupum modo ſequenti redactum, tutò propinari poſſit. Doſis *à granis XV. ad ſcrupulum* pro adultis, cum *unciis circiter tribus Vini ferventis* infuſum per noctem, *quod Vinum* manè à *reſidente pulvere* clarum decantari aut filtrati poterit, pulvere in fundo relicto: Junioribus verò decem vel duodecim annos natis, *ſcrupulus ſemis pulveris, & vini ferventis uncia una ſemis:* Infantibus autem duorum circiter vel trium annorum, *grana quatuor, quinque vel ſex, cum drachmis quinq; vel uncia una vini ferventis* infuſa ſufficient. Verùm cùm nonnulli abſtemii ſint, *vinumq;* abhorreant,

poterit unica ſaltem doſis *hujus vini emetici*, ſcil. *unciæ tres cum Sacchari albi uncia una*, in Syrupum percoqui, cui refrigerato Syrupo ſi lubet, *Aquæ Cinamomi* vel *Roſarum portiuncula* pro odore & ſapore grato ipſi conciliando admiſceatur, & in vehiculo ad lubitum Patientis vel aſſumentis propinetur. Syrupum ex illo pulvere emetico correcto, qui impoſtetum in officinis proſtare poſſet, traditurus ſum in Appendice ſequenti Diſpenſatorii novi, quam Lector Amicus ibi reperiet.

## ESSENTIA EMETICA EX EODEM PULVERE PRÆDICTO.

Recip. *Pulv. emetici jamjam ſuperiùs edocti uncias duas ſemis,*

Ex quo cum

*Vini albi libris ſex,*

Repetitis tamen vicibus affuſi, extrahatur in calore ut *vinum* veluti ferveat, eſſentia, & vis emetica; *huic Vino virtute vel vi emetica pulveris dicti impragnato* adde

*Olei Tartari Doctiſſimi Sennerti, ad ſiccitatem autem ſalis nigricantis abſtracti*, (cujus deſcriptionem quære p. 440. Mantiſſæ) *uncias ſex,*

Et denuò ad ſiccitatem *ſalis* leniter evaporent, hoc ſal dein in locum frigidum collocetur, ut in liquorem ſolvatur, quod brevi admodùm contingit, filtretur liquor per chartam emporeticam, & uſui aſſervetur: cujus doſis drachma una ad drachmas duas vel tres, cum aquâ aliquâ laxativâ, vino vel alio vehiculo conveniente & grato. Infantibus ſcrupulus dimidius ad ſcrupulum unum, ſine ullâ pertimeſcentiâ diri alicujus effectûs propinari poteſt, felici cum ſucceſſu, ſi debito tempore, viribuſque nondum proſtratis exhibeatur, illudque Hippocratis obſervetur, *ſi quid movendum eſt, moveatur in principio, &c. Eòque ducatur, quò natura vergit.*

Notandum de *hoc pulvere correcto*, & de aliis medicamentis ex eo paratis, quod non per ſuperiora tantùm, ſed etiam per inferiora operetur, quandoque & in quibuſdam ſubjectis tantùm per inferiora, aliquando & raro ſolùm per ſuperiora, &, ut millies millies expertus ſum, ubi materiam excernendam diſpoſitam deprehendit, indè eam quâ vergit evacuat & expellit.

Notandum præterea, quòd ſi quis hoc pulvere emetico correcto careret, licet paratu facilis ſit, ejus loco *Flores Antimonii albos* ſubſtitui poſſe, pro ſupradictâ Eſſentiâ, ſed in minori paulò quantitate (*drachmas ſex* circiter accipiendo

*Florum*

*Florum* pro *uncia una dicti pulveris*) cũ *illo pulvere correcto* paulò violentiores ſint, ſuntque *hi Flores Antimonii*, uti alibi etiam notavi, *verus pulvis Algoretti*, licet nonnulli qui de eo ſcripſêre, auri ſobolem illum nuncupent & quidem meritò, cùm *Stibii Antimoniique* nomen apud aliquos Artis pulcherrimæ olores, præſertim ignorantes, tàm malè audiat, ut qui ſolummodò illud ore excidere permittit, mox è cœtu medentium proſcriptus ad veneficos amandetur: quia tamen hoc de *Antimonio* judicium non in alia officina, quam Cerebri ad Lunæ creſcentis & decreſcentis mutabilitatem tornati excuditur, & vix alius de re magis perversè & perfrictâ fronte loquitur, quàm qui ejuſdem minimam habet cognitionem, idcircò nullo canum ſimilium hoc ſidus allatrantium convicio à veri tramite dimotus, hoc in præſens aſſerere non erubeſco: *Antimonium* verè unam & principalem eſſe columnam univerſæ Medicinæ, quippe ex eo tanquam Protheo, diverſis duntaxat præparationibus, diverſarum operationum medicamenta ſaluberrima, utpotè *Antiloimica*, *Antivenerea*, *Diaphoretica*, *Purgantia & Vomitoria blanda*, *ſanguinem univerſum mundificantia*, *Vulneraria*, *pectoralia*, imò *univerſale medicamen ſeu Panacæa ipſa* erui poſſunt. Nec conſtat *ex Vegetabilibus* unicum emeticum, quod minore cum periculo exhiberi poſſit, quàm *Antimonium dextrè & debitè præparatum*, nunquam enim tormina ventris, convulſiones, hypercatharſin, fluxumque nimium colliquativum, cauſabit, etiamſi vel aqua frigida ſuperbibatur; ipſe enim ego ſoleo utplurimùm poſt peractam ſimilis vomitorii operationem, ſi ſitis urgeat. *Julapium* vel *aquam frigidam crudam*, cum pauxillo *Sacharo*, *Succo Citri*, *Corticibus Citri*, & *ſpiritu Vitrioli* permixtam, ægrotantibus ſtudiò propinare, nunquam non cum ſucceſſu felici.

Suppetit experientia adhuc aliud medicamentum ex *Antimonio & Tartaro*, quod tale:

## TARTARUS EMETICUS PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione n.m. parati uncias quatuor,*
*Nitri puriſſimi unciam unam,*

Mixta & in pulverem redacta detonentur, uti ſupra edoctum, materia calcinatâ flava pulveriſetur ſubtiliter, cui adde
*Salis Tartari puri uncias quatuor,*
*Aquæ ſimplicis libras tres,*

Et

Et in vaſe terreo, vel vitreo, coquantur, ſpatulâ continuò illa agitando, ad totalem ſiccitatem *ſalis & pulveris*, hinc ſolvatur *maſſa hæc ſalina* cum *aqua ſimplicis ſ.q.* ſolutum filtretur, clarumque reddatur, & à pulvere ſeparetur, quod denuò ad ſiccitatem priſtinam *ſalis Tartari* evapora; *Huic ſali virtute emetica impregnato* inſtilla guttatim

*Spiritus Votrioli q.ſ.*

Quouſque nulla effervefcentia amplius percipiatur, quo ſigno apparente exſiccetur *maſſa ſalina* leniter in vitreo vaſe, & in pulverem tandem redacta uſui aſſervetur, cujus doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

## CREMOR TARTARI PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione n.m. parati uncias quatuor,*

*Nitri puriſſimi unciam unam,*

Mixta inque pulverem redacta detonentur, ad modum ſuprà edoctum, *materia reſidua flava* in pulverem ſubtilem redigatur, & *in menſuris duabus vini albi & clari* parum coquantur, colato pòſt & à pulvere ſeparato *vino* immerge

*Cremoris Tartari uncias quatuor,*

Et Alembico vitreo immiſſa, in arena vel veſica cuprea ſtanno obducta coquantur ad diſſolutionẽ *dicti Cremoris Tartari*, ac in illo ipſo vaſe ſenſim refrigeſcere permitte, ut nonnihil cryſtallicetur *Tartarus*, qui refrigeratis omnibus eximendus, à liquore ſeparandus, & ſiccandus eſt, inque pulverem redigendus.

Nota: Ad eundem modum *Cremor Tartari* variis rerum virtutibus imbui poteſt, cum ex Mineralibus tùm Vegetabilibus depromptis.

Quòd ſi quiſpiam autem quærat, in quem hoſtem hęc ex Antimonio deprompta tela & remedia dirigi, & ad quos morborum inſultus hebetandos & repellendos primâ acie collocari debeant, is adducat præclariſſimos Scriptores, Salam quæ de Roſa ſua Minerali habet; Schröderum quæ de Floribus Stibii ex plurimis Authoribus collecta refert: Quæque denique ſolertiſſimus Glauberus de *Antimonio* plurimis in locis inculcat, eorum inquam modeſtò calamò & moderatis encomiis, laudes hiſce remediis partem attribuat, & minimè à veritate deviabit, nec quid adverſi experietur, dummodò quibus, quando, & quantum conveniat, & ex legitimæ methodi præceptis exhibendum ſit, probè diſpiciat & aſſequatur.

Si verò non nemo *in Antimonium*, ejuſque è Medicina extirpationem ignarus juráſſet, illi ex Vegetabilibus Elixir quoddam Emeticum communicare vel addere non detrecto, modo ſequenti parandum:

ELI-

## ELIXIR EMETICUM VEGETABILE, vel ex Vegetabilibus.

Recip. *Cord. rad. Eſulæ recentium uncias duas,*
quibus ſuperaffundantur
*Aceti deſtillati unciæ quatuor,*
Et in vitreo vaſe, aceto leniter exhalato, denuò exſiccetur; His ſuperadde
*Radicum Aſari uncias tres,*
Contundantur *ambæ radices* in pulverem groſſum, & cum *ſ. q. ſpiritus vini* repetitis vicibus affuſi, extrahatur earum eſſentia tota, quouſque nimirùm *ſpiritus tingatur: Extractiones omnes* in Alembico vitreo ad conſiſtentiam Extracti abſtrahantur, *quod Extractum* de novo ſolvatur cum
*Aquæ Cinamomi opt. ex vino ſtill. unciis tribus,*
Ac per chartam bibulam filtretur, uſuique aſſervetur.

## ALIUD ELIXIR POTENTIUS HELLEBORINUM.

Recip. *Radic. Helleb. nigri uncias quatuor,*
*Helleb. albi unciam unam ſemis,*
Quibus parùm contuſis ſuperaffunde pro correctione
*Aceti ſtillati uncias octo,*
Et *aceto* prius leniter in vitreo vaſe exhalato, non effuſo *à radicibus*, exſiccentur; Quæ poſtmodum cum *ſ. q. ſpiritus vini* repetitis vicibus affuſi extrahantur, ad omnimodam earũ virtutum prolectionem, & quouſque *ſpiritus affuſus* colore inficitur: Extractiones omnes in Alembico vitreo ad conſiſtentiam Extracti abſtrahantur, *extractum reſiduum* cum
*Aquæ Cinamomi addito vino deſtillati unciis ſex,*
Denuò ſolvatur, filtretur, uſuique reponatur.

Pro Colophone hujus Appendicis in Mantiſſæ Animadverſiones; Medicamentum reale, citra etiam conſtitutum meum, Tibi, Lector Amicè, communico, quod tale:

Recip. *Vitrioli Hungarici cærulei, vel etiam*
*Vitrioli Veneris ex cupro parati q. ſ.*

Quod debitè calcinatum, deſtilletur per retortam vitream optimè lutatam, vel Waldenburgenſem, *in Spiritũ vel Oleum ſubrubrum*, ſpatio trium vel quatuor dierum, ultimò per diem & noctem vel diutiùs extremâ ignis violentiâ, ad omnimodam radicalis humiditatis expulſionem, Spiritu hoc vel Oleo egreſſo, interimque aſſervato, excipiatur è retorta *caput planè inſipidum*, & aë[illegible]isque illud ſeſquimeſtri ſpatio

ſpatio exponatur, interdiu autem à Sole præſervetur; hoc facto ſuperfundatur illud *aquâ pluviali vel rore majali & Sal elicietur de vitrioli natura planè alienum, ad inſtar Nitri, guſtu amabili*, quod interim aſſerva. Poſteà accipe *antedictum deſtillatum ſpiritum*, qui *cum Aquâ ſimplici vel pluviali* permiſceatur, ac in ea *Martis vel Chalybis limatura vera, nullâ re heterogeneâ permixta* ſolvatur, *Martiſque Vitriolum viride*, uti moris efficiatur, quod ſemel atque iterum in aquâ pluviali ſolutum, & denuò cryſtallizatum purum & ſplendidum reddatur.

Ex *hu cryſtallis* vel *Vitriolo Martis*, denuò modo priore, igne fortiſſimo per aliquot dies noctesque ad omnimodam & totalem radicalis ſuæ humiditatis expulſionem, *Oleum vel ſpiritum deſtilla rubicundum*, qui optimè dephlegmatus interim aſſervetur & cuſtodiatur.

Porrò *ex capite mortuo, omni Vitrioli ſapore* (quod benè obſervetur,) *libero, ab aſtris uti ſuprà impragnato*, eodem modo quò ſuperiùs extrahe *ſal guſtu amabile nitroſum*.

His *duobus ſalibus & ſpiritu rubicundo legitimè paratis*, porrò ejus conjunctionem aggredere, modo ſequenti.

Accipe igitur *de duobus ſalibus ſuprà aſſervatis ana unciam unam*, quibus optimè mixtis & vitro apto immiſſis, ſuperaffunde *ſeminis virilis vel ſulphuris rubicundi*, aut *ſanguinis Leonis ſuprà etiam parati unciam ſemis*, item addantur vel adjiciantur, *Croci Solis ſimpliciter parati ad mentem noſtram vel Glauberianam drachma dua*, tum vitro hermeticè ſigillato, igni philoſophico admoveantur, qui ſecundum gradus regatur continuò, quoad materia coaguletur in unam maſſam, vel lapidis formam.

Quem Lapidem in fontina priore dilue, vaſi novo include, & brevi tempore illuſtriorem nobilioremque redde.

De cujus præſtantiâ ac virtutibus conſule Minſichtium, in deſcriptâ Unicornu mineralis præparatione.

His ultimam hanc Claſſem Mantiſſæ hancque Appendicem finio; Tu interim, quiſquis es Lector candide, hæc qualiacunque, quæ ultrò in Tuum & Ægrotantium commodum meditari & addere conatus ſum, eo animo accipias rogo, quo profecta ſunt, nimirùm candido & ſincero, Tibique & Toti Facultati Medicæ inſerviendi promptiſſimo: Quod ſi verò nonnulla haud arrideant, ea tamen interim boni conſulas, donec ipſa experientia & veritas, quæ verè mihi norma & laboris hujus duces & comites fuêre, meque ab omni livore & contumeliâ vindicaturæ ſint, pluraque & realia magis ſuppeditent atque his fave & vale!

APPEN-

# APPENDIX IN PHARMACOPOEIAM REGIAM, SEU DISPENSATORIUM NOVUM.

APpendicem ad Animadverſiones in Pharmacopœiam Auguſtanam, Minervâ Divini favoris haud invitâ abſolvimus; ſed & Pharmacopœiæ Regiæ adjicere nonnullas compoſitiones nunc è re operis hujus erit, ſcopoque præfixo conſultum. Illarum equidem plurimas quod attinet, cùm ad Pharmaceuticum tùm Chymicum dextrè, verè & genuinè præparandi & elaborandi modum, effingere & diſpenſare poſſem formulas, id quod cuique in tantâ Materiæ Medicæ ubertate, & ſpatioſiſſimo Naturæ Theatro, non corticetenùs, ſed enucleatiùs, verſato Philoſopho nequaquam foret difficilè: Sed paucas tantummodò, eaſque non niſi propriò Marte, manualique operâ ſæpiùs elaboratas, tùm uſu etiam longo, atque omnis doctrinæ Experientiâ Magiſtrâ comprobatas, ad illas quæ Pharmacopœiæ Regiæ limitibus abundè ſatis circumſcriptæ jam proſtant, addere allubitum eſt, ut non laboret copiâ is, qui in paucitate efficaciam reperturus eſt majorem, dum interim alius de pluralitate conſarcinanda ſolicitus, multitudine obruitur receptarum, habebit Rationalis Medicus etiam in paucis, unde tanquam ex Armamentario contra ingruentium morborum ferociam, arma & tela depromere ſibi queat. Tandem ne benevolus Studioſus inquiſitione tædioſâ in ambarum Appendicum Labyrintho veluti oberret, ſed Ariadnæo quaſi filo quò velit liberè ducatur, ſpecialem omnium rerum notabilium, compoſitorumque medicamentorum indicem appono. Demùm ex omnibus tractatibus catalogum ſeu faſciculum medicamentorum Antipeſtilentialium recollectum, ut quorum uſus in morbis malignis contagioſiſque, ipsâ adeò peſtiferâ lue prorſus eſt neceſſarius, benevolus Lector omnia velut uno intuitu ob oculos ſibi poſita habeat, Colophonis vice adjiciendum exiſtimavi. Tu interim utere & fruere cum DEO.

AD

# AD CLASSEM PRIMAM, DE SYRUPIS ALTERANTIBUS.

## SYRUPUS DE ABSYNTHIO HYDRAGOGUS.

Recip. *Succi Abſinthii noſtratis libram unam.*
*Epaticæ nobilis,*
*Agrimoniæ ana unc. octo,*
*Iridis cæruleæ noſtrat. libr. unam ſemis.*
Quibus infunde ſequentia inciſa & contuſa:
*Rad. recent. Ebuli unc. octo,*
*Calami aromat. unc. unam ſemis,*
*Galangæ drachm. decem,*
*Roſarum rubearum recent. uncias duas,*
*Baccarum Iuniperi unc. unam,*
Et factâ unius diei digeſtione coquantur ad conſumptionem libræ unius ſemis, colaturæ expreſſæ, & albuminibus ovorum clarificatæ adde
*Sacchari albi Canarii libras duas,*
Et denuò ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam decoquantur, addendo ultimò pro aromatiſatione
*Elæoſacchari Cinamomi,*
*Maceris,*
*Garyophillorum ana unc. unam,*
Sumendo *drachmam unam*, vel ad minimum *ſcrupulos duos Olei* pro *uncia pulveris ſacchari*, ad Elæoſacchara conficienda. Et fiat Syrupus juſtæ conſiſtentiæ; Cachecticis & Hydropicis ſalutaris, cujus uncia una vel altera pro doſi frequenter exhibita hepar inſigniter roborabit, ut & lienem.

Nota: Quòd Syrupus de Abſinthio, Pharmacopœiæ Regiæ inſertus, pro abſtemiis qui *vinum* abhorrent, *omiſſo vino*, cum *Succo Cydoniorum* parari, vel in modum ſequentem ſimpliciter confici poſſit, utpote:

Recip. *Succi Abſinthii noſtratis libram ſemis,*
*Cydoniorum recenter expreſſi & defæcati libras duas,*
Quibus immerge inciſa & contuſa craſſiuſculè, utpote:
*Abſinthii recentis unc. quatuor,*
*Menthæ criſpæ recentis unc. tres,*
*Calami aromat. recent. unc. duas,*
*Galangæ unc. unam,*

*Roſa-*

*Roſarum rubearum unc. unam ſemis,*

*Spica Indica unciam ſemis,*

Et factâ digeſtione duabus circiter diebus, coquantur ad remanentiam *libra unius ſemis*, coletur, exprimanturque ſpecies, *colatura expreſſa ac album: ovorum opt. clarificata* adde

*Sacchari albiſſimi libram unam ſemis,*

Et denuò ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam percoque, cui pro aromatiſatione adde

*Elaeſacchari Cinamomi,*

*Garyophillorum,*

*Nuc. Moſchat. ana drach. ſex,*

Fiat Syrupus Stomachalis præſtans, qui ipſe ſi libuerit, *Spiritu Vitrioli aut Salis* ad gratam aciditatem acui poterit.

## SYRUPUS DE CORALLIIS.

Recip. *Magiſterii noſtri Coralliorum veri ſolubilis ſuprà edocti, uncias duas ſemis,*

Quod ſolvatur in

*Aqua Cinamomi optima unciis undecim,*

(ſi mulieribus vel fœminis deſtinatur Syrupus, ſin verò morbis calidis pro corroboratione adaptandus erit, ſubſtituatur pro *Aqua Cinamomi, Succus Granatorum recenter expreſſus*,) & additâ

*Sacchari albiſſimi librâ unâ,*

Fiat ſolâ diſſolutione *Sacchari*, ſine ullâ ebullitione Syrupus.

Nota: Quòd Syrupus hic ad præſcriptum modum paratus, ſitum nullatenùs contrahat, licet liquidiorem, quàm Syrupis alioquin conveniat, conſiſtentiam adeptus fuerit.

Ad eundem prætereà modum ex *Margaritis orientalibus*, ùt & ex aliis *lapidibus pretioſis & gemmis, in Magiſteria vera ſolubilia prius converſis*, Syrupi, vel in momento dextrè confici poſſunt; *Liquor* verò quo cum Magiſteria ſunt diſſolvenda, variari poteſt, pro conditione morbi & intentione Medici, cùm illa in omnibus Succis, aquis deſtillatis, vino & ſimilibus liquoribus ſint ſolubilia.

## SYRUPUS GEMMATUS CORDIALIS CALEFACIENS.

Recip. *Corticum recent. Citri extim. uncias tres,*

*Arantiorum extim. unc. duas,*

*Florum recent. Roſarum Damaſ. unc. quatuor,*

*Tunica unc. duas,*

Quibus minutim conciſis, ac concurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperfundantur

 *Vini*

*Vini albi veteris boni libra dua*,

Factâque brevi digeſtione, deſtilletur per arenam ferè ad ſiccitatem ſpecierum infuſarum; *Aqua prolecta fragrantiſſima* porrò immerge

*Cortic. recent. Citri extim. uncias duas*,
*Arantiorum extim. unciam unam*,
*Florum recent. Tunica rubr. uncias duas*,
*Sem. ſeu Granorum Kermes legitim. unc. ſemis*,

Stent, in infuſione unâ alteravé die, tum fiat colatura

*Hujus Aqua odorifera rubra & eſſentificata accipe libram unam ſemis*,

ac in ea diſſolve

*Magiſt. noſtr. ſolubilium in hac Appendice fideliter edoctorum, utpote:*

*Coralliorum rubeorum unciam unam*,
*Perlarum orientalium drachmas ſex*,
*Lapid. Rubini*,
*Granat. ana unciam ſemis*,

His ſolutis ſuperadde

*Sacchari Canarii albiſſimi libras duas*,

Ac ſolâ ejus diſſolutione, ſine ullâ ebullitione Syrupus conficiatur, Cor, Vitales & Animales Spiritus inſigniter roborans & recreans, Regium reverâ medicamentum.

## SYRUPUS GEMMATUS CORDIALIS REFRIGERANS.

Recip. *Succi Granatorum acido dulcium recenter expreſſi libram unam ſemis*,

Cui immerge

*Cortic. Citri recent. extim. uncias tres*,
*Flor. Tunica recent. rub. unc. duas*,
*Granorum Kermes legitimorum unc. ſemis*,

Ac factâ digeſtione, die unâ vel alterâ, in calore leni coletur, in colatura diſſolve.

*Magiſt. noſt. ſolubil. Coralliorum rub. unc. unam*,
*Perlarum orient. drachm. ſex*,
*Lapid. Rubin.*
*Saphyr.*
*Smaragd. ana drach. duas*,

His ſolutis adde

*Sacchari Canarii albiſſimi libras duas*,

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione, ſine coctione, fiat Syrupus Cordialis efficaciſſimus.

## SYRUPUS HYDRAGOGUS.

Recip. *Succ. Rad. Iridis noſtrat. Carul. depurati libras quatuor,*

*Sambuci depurati liram unam ſemis,*

Quibus immerge ſequentia inciſa & contuſa vel conquaſſata, nimirùm:

*Rad. recent. Ebuli unc. quatuor,*

*Enula unc. duas,*

*Calami aromat. unc. unam ſemis,*

*Cord. med. Sambuci uncias duas ſemis,*

*Baccar. Iuniperi uncias duas,*

*Alkekengi unciam unam ſemis,*

*Sem. Vrtica,*

*Bardana majoris,*

*Naſturtii ana unc. unam,*

Factâ digeſtione coquantur ad remanentiam libræ unius ſemis, coletur & exprimantur ſpecies, *colatura clarificata* adde

*Sacchari albiſſimi libras duas,*

Et denuò coquendo ad juſtam conſiſtentiam Syrupus efficiatur.

## JULAPIUM VEL SYRUPUS DE VINO.

Recip. *Vini albi boni vel Hiſpanici libras tres,*

Cui immergantur

*Florum Roſarum recent. uncia quatuor,*

Vel:

*Cort. Citri recent. extim. uncia tres,*

Ac factâ aliquali ſaltem digeſtione, abſtrahantur per Alembicum deſtillando libræ duæ, *quibus duabus libris abſtractis*, abjecto quod in fundo Alembici remanſit, denuò adde

*Vini albi vel Malvatici libras duas;*

*Roſarum recent. aut ſale condit. unc. tres;*

Vel:

*Cort. Citri recent. extim. tantundem,*

Abſtrahantur porrò in Alembico libra una ſemis, vel libræ duæ; roſtro autem capitelli prius immiſſis,

*Ambra gryſea ſcrupulo ſemis,*

*Moſchi orientalis granis quinque,*

Pro[illegible] aquæ ſpirituoſæ fragranti adde, & quidem pro ejus libra [illegible],

*Sacchari albi Canar. libras duas,*

Vel pro *libris duabus liquoris, libras duas cum dimidia circiter Sacchari*, & ſolâ ejuſdem diſſolutione conficiatur Julapium, vel Syrupus, qui & *ſine Ambra vel Moſcho* pro illis qui eorum odoribus offenduntur parari poteſt, & pro grato ſapore *Spiritus Vitrioli nonnihil* addi.

---

# AD CLASSEM SECUNDAM, DE SYRUPIS PURGANTIBUS.

## SYRUPUS EMETICUS EX VINO ET ANTIMONIO CORRECTO.

Recip. *Pul. noſtri Antimonii correcti ſuprà edocti uncias tres,*
Extrahatur ejus eſſentia aut vis emetica, cum
*Vini albi ferventis libris ſex,*

Nam *aqua ſimplex ſive deſtillata* per ſe vim emeticam ex hoc pulvere nequaquam elicit; filtratione pòſt aut reſidentiâ *vino à pulvere ſeparato*, adde

*Sacchari albi uncias viginti,*

Et in Syrupum liquidioris conſiſtentiæ decoque, cui, pro odore & ſapore grato ipſi conciliando, porrò adde

*Elaoſacchari Cinamomi vel*
*Roſarum uncias duas,*

Fiat Syrupus.

Doſis uncia una, vel uncia una ſemis adultis hominibus, at Junioribus, pueris & infantibus drachma ſemis, drachma una, ad drachmas tres, pro ratione ætatis ſecurè propinari poſſunt.

Nota: Si quis *Pulvere hoc Antimonii correcto* deſtitutus, *Flores Antimonii albos ritè paratos* ſubſtituere vellet, is accipiat ad tantam quantitatem *Sacchari & Vini*, *Florum dictorum Antimonii alb. uncias duas*, & paretur Syrupus ad modum ſupradictum.

Pro Abſtemiis qui *Vinum* abhorrent, Syrupus dictus *ex ſucco vel vino Cydoniorum*, quod æquè ac *Vinum* vim emeticam *ex pulvere dicto* elicit, parari poterit, erit inſuper guſtui magis gratus, licet vel nullis Elæoſaccharis aromatizetur.

## SYRUPUS EMETICUS PURGANS EX VEGETABILIBUS.

Recip. *Rad. Aſari uncias tres,*
*Eſulæ Corticum uncias duas,*

*Helle-*

*Hellebori nigri unc. duas ſemis,*

Conſcindantur & contundantur parùm, quibus ſuperaffundatur

*Aceti deſtillati libra ſemis,*

Ac iterum in vitreo vaſeo exſiccentur, poſtea coqnantur in vaſe terreo, vel patellâ ferreâ *cum Aq. ſimplicis ſ.q.* repetitis vicibus affuſæ, quouſque tota virtus extrahatur, coletur, colaturæ omnes album: ovorum optimè clarificentur, pòſt adde

*Sacchari albi libram unam ſemis.*

Coquantur denuò ad Syrupi conſiſtentiam, cui pro odore & ſapore grato *Elaoſaccharum vel Cinamomi, vel Roſarum, aut Macis* admiſceri poteſt.

## VEL FIAT TALI MODO.

Recip. *Supradictas Radices aceto præparatas,*

Ex quibus cum *ſ.q. Spiritus Vini repetitis vicibus affuſi*, extrahatur eſſentia, quouſque tota virtus extracta ſit: *Colaturæ omnes ſive extractiones* in Alembicum vitreum ſuo capitello munitum ponantur, à quibus ſuperflua humiditas ad extracti liquidioris conſiſtentiam abſtrahatur. *Hoc Extractum* denuò diſſolve cum *Succi Cydoniorum ſimplicis recentis*, vel etiam *Pomorum dulcium libris duabus*, & additâ *Sacchari albi librâ unâ ſemis* coquatur ad Syrupi conſiſtentiam.

## SYRUPUS MERCURIALIS PURGANS.

Recip. *Succi Mercurialis depurati libras quatuor,*

Cui immerge craſſiuſculè inciſa & contuſa ſequentia, utpotè:

*Fol. Senæ cl. ſine Stipit. unc. quatuor,*

*Rad. Mechoacæ albæ uncias duas,*

Peractâ aliquali maceratione coquantur ad dimidias, colaturæ pòſt clarificatæ adde

*Sacchari albi libras duas,*

Ac denuò coquendo ad Syrupi conſiſtentiam redigatur, cui pro aromatiſatione adde

*Elaoſacchari Citri vel*

*Cinamomi unc. unam,*

Fiat Syrupus.

## SYRUPUS MERCURIALIS ALIUS PURGANS.

Recip. *Succi Mercurialis depurati libras tres,*

...immergantur

*Rad. Aſari conciſarum uncias ſex*,

Et factâ digeſtione coquatur ad dimidias, *colatura clarificatæ* adde

*Sacchari albi libram unam ſemis*,

Et ad conſiſtentiam Syrupi coquendo denuò redigatur, cui odoris & ſaporis gratiâ *de Elæoſaccharis* nonnihil addi poteſt.

## INFUSIO PURGANS CUM MANNA.

Recip. *Fol. Senæ elect. ſine ſtipitibus uncias tres,*
*Mechoacæ albæ uncias duas,*
*Rhabarbari opt. & electi unc. unam ſemis.*
*Coriandri drachmas tres,*

Quibus inciſis & contuſis ſuperaffundantur, Aquæ ſimplicis ferventis libræ tres, relinquantur in infuſione loco calido per noctem, poſtea colentur, & exprimantur ſpecies. *Relictis ſpeciebus expreſſis* denuò *libræ quatuor Aquæ ferventis* ſuperfundantur, coquanturque ad tertias, colentur & exprimantur; *decoctum hoc ultimum prius albumine ovorum clarificatum*, ad remanentiam *libræ unius* circiter leniter evaporet, *quod priori infuſioni* jungatur, addendo
*Mannæ electæ uncias octo,*
*Cremoris Tartari unc. unam ſemis,*

Et cùm album. ovorum junctim clarificentur ac per manicam Hippocr. ſæpiùs trajiciantur. Hujus infuſionis uncia una continet vires drachmæ dimidiæ Foliorum Senæ, ſcrupuli unius Mechoacæ albæ, granorum X V. Rhabarbari, & ſcrupulorum ſex Mannæ.

---

# AD CLASSEM TERTIAM, DE ELECTUARIIS LENIENTIBUS.

## ELECTUARIUM LENITIVUM PRO CLYSTERIBUS ANODYNIS.

Recip. *Summit. Anethi,*
*Abſinthii,*
*Menthæ,*
*Origani,*
*Florum Chamomillæ,*
*Verbaſci, ana recent. Manip. duos,*
*Rad. Lilior. alb.*
*Bryoniæ ana unciam unam,*

*ampeta-*

*Imperatoriæ unciam ſemis,*
*Semin. Staphiſagr.*
*Dauci,*
*Carui,*
*Fœniculi ana unciam ſemis,*
*Baccarum Lauri drachmas ſex,*

Inciſa & contuſa coquantur in *ſ. q. Aquæ ſimpl. ad libras tres* circiter, colaturæ adde

*Pulpæ Prunorum libram unam ſemis,*
*Sacchari Thomæ,*
*Mellis ſimplicis ana uncias octo,*

Ac denuò ad pulpæ liquidioris conſiſtentiam decoquantur, ſuperaddendo

*Pulv. baccarum Lauri unc. unam,*
*Seminis Carui,*
*Cumini ana drachm. ſex,*
*Opii Thebaici per exhalationem narcotici ſpiritus parati drathmam unam ſemis,*
*Gummi Sagapeni in vino diluti unc. unam ſemis,*
*Olei Ceræ ſtillati drachmas duas,*

Miſcendo exactè fiat Electuarium, quod uſui ſervetur.

# AD CLASSEM QUARTAM, DE ELECTUARIIS SOLUTIVIS MOLLIBUS.

## ELECTUARIUM PASSULATUM.

Recip. *Herb. Mercurialis recentis uncias ſex,*
*Fol. Senæ elect. ſine ſtipit. uncias tres ſemis,*
*Mechoacæ albæ uncias tres,*

Inciſa & contuſa coquantur in *ſ. q. Aquæ S.* ad remanentiam *librarum quatuor*, coletur & clarificetur decoctum, in quo ebulliant.

*Paſſularum min. mundatarum libræ duæ,*

Fiatque ex iis pulpa per ſetaceum transmittenda, cui adde

*Sacchari albi libram unam ſemis,*

Et ad conſiſtentiam juſtam Electuarii coquendo redigantur, adjiciendo ultimò

*Magiſterii Scammoneæ vel*
*Galappæ amygdalis benè ſubacti unc. unam,*
*Pulv. Coriandri,*

*Aniſi,*

*Macis ana drachmas duas,*

Fiat Electuarium juſtæ conſiſtentiæ.

## PASSULÆ LAXATIVÆ SEU PURGANTES.

Recip. *Herb. Mercurialis recentis Manip. tres,*

*Fol. Senæ el. s. ſt. uncias duas,*

*Mechoacæ albæ unciam unam ſemis,*

*Turbith.*

*Hermodact. ana drachmas ſex,*

*Rhabarbari opt. drachmas quinque,*

Conciſis omnibus cum *ſ. q. Aquæ S.* repetitis vicibus affuſæ, fiat decoctio ad libras duas circiter, *colaturæ opt. clarificatæ* adde

*Sacchari albiſſimi uncias ſex,*

Ac denuò ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam coquendo redigatur, cui adde

*Paſſul. min. opt. mundatarum uncias ſex vel octo,*

Et junctim ad juſtam & competentem conſiſtentiam coquantur, quibus ultimò ſine ulteriori coctione adjiciatur

*Elaoſacchari Cinamomi,*

*Macis ana uncias ſemis,*

Fiant Paſſulæ laxativæ purgantes, quarum doſis drachmæ duæ, uncia ſemis, ad drachmas ſex.

## PASSULÆ LAXATIVÆ ALIÆ.

Recip. *Sacchari albiſſimi uncias ſex,*

ſolvatur in

*Aquæ ſimplicis unciis octo,*

quibus adde

*Paſſularum minorum benè mundat. ab omni immunditie & ſtipitibus liberat. uncias ſex,*

Coquantur junctim ad juſtam & ſatis craſſam Sacchari conſiſtentiam, antequam autem ab igne removeantur, ſuperinfundatur

*Magiſterii Galappæ vel*

*Scammoneæ unc. ſemis,*

ſoluti autem in

*Spiritus vini rectificatiſſimi unciis duabus,*

Removeantur pòſt ſtatim ab igne, nam *Spiritus vini rectificatus* illicò aëra petit, & relinquit *Magiſterium Paſſulis* per minima commixtum, quæ additis

*Elaoſacchari Roſarum drachmis ſex,*

*Macis uncia ſemis,*

Aroma-

Aromatiſari poſſunt. Earum doſis erunt drachmæ duæ, drachmæ tres, ad unciam ſemis.

## ROB CERASORUM PURGANS.

Recip. *Rob Ceraſorum cum ſ. q. Sacchari parati libram unam,*

cui adde dum adhuc calet

*Magiſterii Galappa vel*

*Scammonea drachmas ſex,*

ſoluti autem in

*Spiritus Vini rectificatiſſimi unciis duabus,*

Et factâ adhuc unicâ ebullitione fiat Electuarium ſive Rob, quod nullâ aromatiſatione indiget, quia Ceraſa per ſe grati ſaporis ſunt, adeoque proprio ſapore grato contenti, impenſas ulteriores & labores poſſumus ad alios uſus reſervare.

Ad eundem modum Rob Ribium purgans prægreſſæ Pharmacopœjæ Regiæ, accipiendo nimirùm *Rob Ribium*, loco *Ceraſorum* propter ſaporem magis gratum, parare conduceret. Quod autem *Reſinam*, quam in dictâ Rob Ribium compoſitione *Mechoacanna*, *Galappa & Turbith* copioſè præbent, extrahendo illa *cum ſpiritu vini*, à reliquo Extracto ſeparare, exſiccare, in pulverem redigere, ac tandem *nonnullis amygdalis dulcibus*, (non duabus prout Pharmacopœja Regia habet, & σφάλμα typographicum eſt, quod me abſente irrepſit,) ſubigere juſſerim, ideò factum eſt, quòd *Amygdala*, utpotè *oleaginoſa*, omnes *reſinas* cum illis ſubactas quaſi diſſolvant, & acrimoniam earum temperent, ut eò faciliùs poſteà non ſolùm *in liquoribus aquoſis* dilui poſſint, ne denuò, prout aliàs ſolent, in ſuam reſinoſam ſubſtantiam redeant, ac intra corpus ſumptæ, vel parùm aut nihil operentur, verùm, (quod peſſimum,) ventriculo, ipſiſque etiam inteſtinis tenacitate ſuâ reſinoſa, præſertim ſi parùm frigida ſuperbibatur, præcipitatæ adhæreant, tormina, paſſiones colicas, ipſam etiam Diarrhæam, ac lethalem quandoque hypercatharſin inducant, & unicè cauſent: Etenim nullam hucusque, nec veriorem cauſam invenire potui, quæ ſimiles immoderatos alvi fluxus, tormina, lethaleſque hypercatharſes, pòſt ſumpta purgantia, ſi frigida ſuperbibantur, inducere poſſit, quàm *ſcammoneata medicamenta, vel Reſinæ ſimiles*, ſive *Scammonea*, ſive *Galappa, Turbith, aut alterius purgantis ſint*, cùm, prout ſuprà dictum, ſi non legitimè & dextrè diſſolutæ, & veluti *unctuoſitate amygdalarum* contemperatæ ſint, intra corpus ſumptæ, facilè contingere poſſit, ut ſi frigida & aquoſa ſuperbibantur, intra ventriculum & inteſtina veluti coagulentur & præcipitentur, illiſque *tenacitate ſuâ reſinoſâ* pòſt adhærentes, acrimoniâque ac ...ata qualitate ſuâ ea lancinantes, totum nervoſum genus

in conſenſum trahere, ac infinita peſſima mala inducere valeant: Non enim memini unquam, ab alio quàm *ſcammoneato aut ſimili reſinoſo medicamento*, ſi frigida Aqua ſuperbibita fuerit, ſimiles immoderatos fluxus fuiſſe excitatos, imò ſoleo ego *purgantibus & vomitoriis medicamentis, ex reſinoſis autem non conſtantibus*, exhibitis, ſtudio Julapium *ex Aqua frigida Sacchari, Succo Citri & Spiritu Vitrioli* paratum, finitâ prius purgantis operatione, propinare & præſcribere, nunquam non felici cum ſucceſſu: Sint igitur hæ experientiæ de *medicamentis reſinoſis purgantibus*, pro cautela impoſterùm, quas lubenter benevolo Lectori communicare volui, licet ſciam, me multis etiam ſurdis fabulam narrare.

---

# AD CLASSEM QUINTAM,
## DE CONFECTIONIBUS SOLUTIVIS SOLIDIS.

### DIACITRUM SOLIDUM SOLUTIVUM.

Recip. *Sacchari albiſſimi pulveriſati libram ſemis,*
Solvatur S. a. *in ſ. q. Succi Citri recenter & jamjam expreſſi*, ſine ebullitione, in patellâ ferreâ, cui adde ab igne remoto
*Magiſterii Galappæ amygdalis ſubacti drachmas tres vel unciam ſemis,*
prius autem permixtis
*Corticum Citri recentium extimorum & in mortario lapideo ſubtiliter contuſorum ad formam pultis, drachmis tribus,*
Item,
*Pulv. Sacchari albiſſ. Oleo verò Corticum Citri eſſentificati unciâ dimidiâ,*
Fiatque l. a. Confectio ſolida ſive in forma Rotularum, ſive Morſellorum delicatiſſima, doſis drachmæ tres ad unciam ſemis, & drachmas ſex.

### CONFECTIO EMETICA CITRATA.

Recip. *Sacchari albi pulveriſati uncias quatuor,*
Solvatur ſ. a. *in ſ. q. Succi Citri recenter & jam jam expreſſi*, ſine ebullitione, in patellâ ferreâ igne tamen carbonum recenti, cui adde, ab igne prius remoto, & adhuc ferventi,
*Corticum Citri recent. extim. & ſubtiliſſimè contuſorum ad pultis formam unciam ſemis.*

*Tartari mei purgantis Antimoniati in pragreſſâ Appendice Animadverſionum edocti drachm. ſex,*

Fiatque l. a. Confectio, ſive in forma Rotularum, ſive Morſellorum, Doſis drachmæ duæ, drachmæ tres, ad unciam ſemis.

# AD CLASSEM SEXTAM, DE PILULIS.

## PILULÆ SEU MEDICINA REGIA.

Primò paretur *Crocus Auri* ſive ad mentem Glauberi, qui *Aurum Aqua Regiâ* ſolvit, ac denuò *cum liquore Silicum & Tartari illud* in pulverem cæruleum præcipitat. Vel *Auri puriſſimi per Antimonium ab impuritatibus liberati uncia ſemis*, cum *Mercurii vivi unciis tribus* amalgamata, calcinatione leni, *Mercurium* nimirùm ab *auro* pellendo, in pulverem convertatur, hinc ſæpiùs, octies vel decies circiter, cū *Sulphure pulveriſato*, quo cum *Aurum ſupradictum* permiſcendum, addito ſingulis vicibus *novo ſulphure*, leni calcinatione, rudiculâ continuò agitando ſub tegulâ (**unter der Muffel**) calcinetur, donec in altum ad inſtar *Croci rubri vel purpurei* elevetur. Hujus *Croci Auri dextrè parati* accipe *unciam dimidiam*, immittatur in matracium vel cucurbitam vitream parvam, cui ſuperaffundatur, *Tinctura Antimonii in pragreſſâ Animadverſionum Appendice edocta unc. una ſemis*, & in leni calore cinerum iterum exſiccetur; *Auro exſiccato* porrò *recentis Tinctura Antimonii dicta uncia una ſemis* ſuperaffundatur, digeratur leni calore cinerum, denuoque totaliter exſiccatum in pulverē convertatur, qui interim aſſervandus.

Jam

Recip. *Ambra gryſea optima unciam ſemis,*

quæ ſolvatur cum

*Olei Still. Cinamomi drachma una ſemis,*

*Citri ex recentiſſimis corticibus ſine pragreſſa fermentatione drachma una,*

*Roſarum veri drachma ſemis,*

*Nuciſta expreſſi drachm. duabus,*

addendo

*Pul. Sacchari albiſſimi uncias duas,*

inque pulverem redigantur.

Porrò

Ex *Opio, per effumationem narcotici ſui ſpiritûs parato*, fiat cum *ſpiritu Ceraſorum* Extractum ſpiſſum.

His omnibus in ordinem redactis, aggredere pretioſi hujus medicaminis mixturam modo ſequenti, utpote:

Recip

Recip. *Pulv. Auri eſſentificati unc. ſemis ,*
*Ambra Saccharina uncias tres ,*
*Extracti Opii ritè parati unc. ſemis ,*

Miſceantur omnia exactè , & ſi *Extractum Opii* non ſuffecerit pro maſſa pilularum efformanda , addatur adhuc *drachma una vel altera Extracti Croci Auſtriaci* , fiatque maſſa tenax , ex qua vel pilulæ efformandæ , vel illa ipſa in aliâ medicamenti formâ , liquoribus diſſoluta , propinari poteſt.

Nota : Quòd ſi fortè quiſpiam *Opii Extractum* , propter frequentem & ſæpiùs repetitam neceſſariam exhibitionem Regii hujus medicaminis abhorreret , aut illud ipſum in ſoporoſis affectibus ægrotis,quibus *Opium* ob morbi naturam nocivum,propinare nollet, is poſſet aliam hujus medicaminis vel pilularum compoſitionem , *dempto vel omiſſo Opio* , inſtituere , tali pacto :

Recip. *Auri legitimè præparati & uti ſuprà eſſentiâ Antimonii imbuti unciam ſemis ,*
*Ambra gryſea Saccharina cum Oleis ſtillat. ſoluta uti ſupra etiam, uncias tres ,*
*Extr. Croci Auſtriaci drachmas tres , Ligni Aloës gummoſi unciam ſemis ,*

Miſceantur exactè & redigantur in maſſam tenacem , ſtudioſè aſſervandam & cuſtodiendam.

Virtutes quod ſpectat Regiæ hujus Medicinæ , in illis recenſendis multus non ero , eò quòd doctis & in arte medicâ peritis ſcripſerim, qui ipſi medicaminis hujus dignitatem & excellentiam vel ipſo intuitu agnoſcere poſſunt. Cùm autem medicamentum ſit nobile & verè Regium , idcircò ſedulum & in arte peritum efflagitat Pharmacopœjum aut Chymicum,qui illud eâ dexteritate quâ deſcriptum, non craſſâ aut rudi Minervâ, conficiat : Quod ipſum tandem dextrè paratum , rationalis & peritus Medicus in plurimis morborum monſtris , tanquam medicamentum confortativum univerſale , Alexipharmacum & mitigativum , in peſte febribus ardentibus , malignis, omnibus acutis doloribus , ſive a frigidâ ſive calidâ causâ exortis , cùm internis tùm externis , Colicâ paſſione , Nephritide, Pleuritide , Catharrhis,& defluxionibus tenuioribus, Profluviis nimiis, ſive à purgatione , ſive humoribus mordicantibus & liquantibus ortis, Vigiliis, Hæmorrhagiis , Sputo ſanguinis , Hydrope, & dempto *opio*, in Apoplexiâ , Epilepſiâ, Lethargo, &c. tutò adhibere poteſt, nunquam ſine evidenti ægrotorum emolumento , à granis V. X. ad X X. plus minusvé pro conditione morbi & ægroti.

## PILULÆ CONFORTANTES.

Recip. *Ambra gryſea opt. drachmam unam ,*

ſolvatur

ſolvatur in

*Olei Cinamomi ſcrupulo uno ,*

*Garyophillorum ſcrupulo ſemis ,*

*Nuciſtæ expreſſi drachma una ,*

Quibus invicem benè mixtis adde

*Pulv. Cardamomi ,*

*Piperis longi ana drachmas tres ,*

*Pulv. Maceris drachmas duas ,*

*Croci Auſtriaci drachm. unam ſemis,*

*Extract. Ligni Aloës n. drachmas duas ,*

*Reſinæ Styracis Calam. drachmam unam ſemis ,*

Miſceantur ac *cum ſ. q. Mellis noſtri Citrati* fiat maſſa , ex qua pilulæ efformandæ , vel in aliâ medicamenti formâ propinanda. Caput , Cerebrum , Senſuſque omnes , Ventriculum & totam naturam roborans, Anhêlitum putridum & fœtidum emendat , ſpiritusque animales & vitales recreat.

## PILULÆ HYSTERICÆ SEU MATRICALES.

Recip. *Radicum Valerianæ ,*

*Imperatoriæ ana unciam unam ,*

*Herb. recent. Artemiſiæ ,*

*Matricariæ,*

*Meliſſæ ,*

*Menthæ criſpæ ,*

*Roriſmarini ,*

*Salviæ ,*

*Cortic recent. Arantiorum extim. ana unciam unam ſemis ,*

*Opii per exhalationem Spiritus narcotici parati drachmas ſex ,*

*Caſtorei opt. recenter ſiccati unciam unam ,*

*Croci Auſtriaci unciam ſemis ,*

Inciſa & contuſa craſſiuſculè , ac Cucurbitæ vitreæ immiſſa , extrahantur cum *ſ. q. Spiritus Vini , repetitis vicibus affuſi* , quouſque non amplius tingatur, *ſpiritus tincti omnes* in M. B. ad extracti conſiſtentiam abſtrahantur : *Extracto reſiduo ſpiſſo* adde

*Pulv. Caſtorei drachmas tres ,*

*Radic. Valerianæ ,*

*Cort. Arant. extim. & recenter ſiccatorum ana drachmas tres ſemis ,*

*Myrrhæ rubræ unciam ſemis , diluta ad pultis formam in ſuperiori ſpiritu abſtracto ab extractis.*

*Pulv.*

*Puvl. Vngulæ Equæ unciam ſemis,*
*Ol. Stillat. Succini,*
*Salviæ,*
*Roriſmarini,*
*Menthæ criſpæ,*
*Ol. Still. Cortic. Arantiorem ex recentibus Corticibus ana drachmam ſemis,*
*Coriandri ſcrupulum ſemis,*
Mixtis omnibus fiat maſſa pilularum in affectibus hyſtericis & uterinis à ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum propinanda.

## PILULÆ ODONTALGICÆ.

Recip. *Opii Thebaici noſtro modo parati, drachmas duas,*
ſolvatur in
*Spiritus Veneris ſupra edocti uncia ſemis,*
& coletur, cui adde
*Pulv. Rad. Pyrethri,*
*Cortic. Mandragoræ ana drachmam unam ſemis,*
*Sem. Hyoſciami ſcrupulum unum,*
*Staphiſagriæ,*
*Vrticæ minoris,*
*Coriandri ana drachmam ſemis,*
*Garyophillorum drachmas duas,*
*Reſinæ abietinæ drachmas tres,*
*Gummi animæ,*
*Camphoræ ana drachmas duas,*
Miſceantur ac cum *ſ. q. ſpiritus mei Veneris ex ære viridi parati, ſupraque edocti,* fiat maſſa, ex qua poſteà formentur pilulæ oblongæ, alterutrâ ſui parte in acumen, deſinentes.

## PILULÆ STOMACHICÆ ROBORANTES.

Recip. *Pulv. Maſtichis el. drachmas tres,*
*Olibani,*
*Myrrhæ ana drachmas duas,*
*Gummi Animæ,*
*Reſinæ Styracis Calamitæ ana drachmam unam ſemis,*
*Extracti ligni Aloës reſinoſi,*
*Pulv. Garyophillorum,*

*Macis,*

*Macis,*
*Piperis longi ana drachmas tres,*
*Croci Auſtriaci drachmas duas,*
*Ambra gryſea drachmam unam,*
ſolutæ in
*Ol. Stillat. Cinamomi,*
*Garyophillorum ana ſcrupulo uno,*
*Nuciſta expreſſi drachma una,*

Miſceantur, ac *cum melle Roriſmarini* efficiatur maſſa, ex quâ pilulæ, quotieſcunque uſus poſtulat, formandæ, ventriculum & totum nervoſum genus, caput ipſum & Cerebrum inſigniter roborantes.

## PILULÆ DE TEREBINTHINA, AD GONORRHŒAM VIRULENTAM.

Recip. *Pulv. Antimonii Diaphoretici ritè parati unciam ſemis,*
*Cinnabaris nativi rubicundiſſimi,*
*Antimonii rubicundiſſ.*
*Terra ſigillata Sileſiaca,*
*Liquiritia raſa ana drachmas tres,*
*Oculorum Cancrorum præp.*
*Maſticis elect. ana unciam ſemis,*
*Olibani,*
*Myrrha rubra,*
*Croci Auſtriaci ana drachm. duas,*

Miſceantur, ac *cum ſ. q. Terebinthina clara* efficiatur maſſa, ex qua pilulæ mediocres efformandæ, quarum quatuor, quinque vel plures pro doſi exhibendæ.

---

# AD CLASSEM SEPTIMAM, DE EXTRACTIS.

## EXTRACTUM ANTIPESTILENTIALE.

Recip. *Radicum Angelica uncias duas,*
*Anthora,*
*Contrayerva ana unc. unam,*
*Enula Campana,*
*Imperatoria,*
*Leviſtici,*

*Meiſsu*

*Morſus Diaboli,*
*Scorzoneræ ana uncias duas,*
*Zedoariæ unc. tres,*
*Herb. recent. Scordii noſtrat.*
*Rutæ hortenſis ana uncias quatuor,*
*Florum Calendulæ,*
*Croci Auſtriaci ana unciam unam,*
*Cortic. Citri recent. extim. unc. duas ſemis,*
*Baccarum Iuniperi uncias tres,*
*Herbæ Paridis unc. unam ſemis,*
*Semin. Rutæ,*
*Citri ana unciam unam,*
*Myrrhæ rubræ uncias duas,*

Inciſa & contuſa craſſiuſculè, ac Cucurbitæ vitreæ immiſſa, extrahantur *cum ſ.q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affuſi*, quouſque tota virtus & efficacia proleĉta ſit, *nec Spiritus Vini* tincturam amplius eliciat: *Extractiones omnes filtratæ* per Alembicum ad Extracti conſiſtentiam abſtrahantur deſtillando, cui adde

*Ol. Stillat. Angelicæ,*
*Citri ex recentib. Corticibus,*
*Rutæ hortenſis,*
*Succini ana drachmam unam ſemis,*
prius cum
*Pulv. Sacchari albiſſ. unc. tribus,*
permixtorum,

Fiatque Extractum Alexipharmacum nobile, uſui aſſervandum.

Nota: Quòd ſi *Reſina quædam*, abſtracto pro majori parte *ſpiritu vini*, appareret in reſiduo liquore, *à nonnullis rei a reſinoſis hanc compoſitionem ingredientibus*, utpotè *Myrrhâ, Zedoariâ*, poſſet illa à liquore vel extracto adhuc liquido per filtrum vel colaturam ſeparari, cum particula *rectificatiſſimi vini ſpiritus* denuò ſolvi, ac Extracto, jam ſufficienter & ad juſtam aut debitam conſiſtentiam abſtracto, ultimò addi.

## EXTACTUM HYDRAGOGUM.

Recip. *Rad. Aſari,*
*Ebuli ana uncias tres,*
*Calami aromat.*
*Enulæ ana unciam unam,*
*Galappæ,*
*Mechoacannæ,*
*Vincetoxici ana unc. quatuor,*
*Rhabarbari opt. unc. unam ſemis,*

*Herb.*

*Herb. Soldanellæ,*
*Gratiolæ,*
*Scolopendrii ana uncias duas,*
*Agrimoniæ uncias duas ſemis,*
*Sem. Apii,*
*Bardanæ majoris,*
*Ebuli,*
*Thlaſp. noſtrat. ana unc. unam,*

Inciſa & contuſa immittantur Cucurbitæ vitreæ, ac *cum ſ.q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affuſi*, extrahantur virtutes omnes, quouſque nimirùm *ſpiritus vini* tingatur; Extractiones omnes in Alembico vitreo ad libram unam circiter abſtrahantur: *Reſina quæ reſiduo liquori* innatabit ſtudioſè ſeparetur, exſiccetur, & ut ſæpiùs monui, vel *amygdalis benè ſubacta, & in pulverem converſa*, vel *ſpiritu vini recenti rectificatiſſimo denuò ſoluta*, ultimò extracto jam ſufficienter & ad debitam conſiſtentiam abſtracto admiſceatur.

Porrò

Recip. *Succorum depurat. Rad. Bryoniæ uncias ſex,*
*Iridis cærul.*
*Sambuci ana unc. decem,*
*Hepat. nobilis,*
*Matriſylvæ,*
*Mercurialis ana unc. octo,*

Ac cum *ſuperiori jam abſtracto Extracto liquido*, in leni calore, vel ſupra ignem lenem, in vaſe duplici, ad competentem Extracti conſiſtentiam unita evaporent, *cui Extracto* ultimò jungantur
*Magiſt. Scammoneæ amygdalis benè ſubacti drachmæ duæ vel drachmæ tres,*

Et uſui reponatur, doſis à drachma ſemis ad drachmam unam in vehiculo convenienti.

---

# AD CLASSEM OCTAVAM, DE DECOCTIS.

## DECOCTUM SEU GALREDA AUT GELATINA CAPONIS COMPOSITA, PROPHTHISICIS ET MARASMO CONSUMPTIS.

Recip. *Caponem recentem more ſolito mactatum,*
(non crudeliter, ne juxta ſcripturam Creaturæ innocentes hominum crudelitatem gemebundè deteſtari neceſſum habeant: Nam

majores, puto virtutes, *ab animali innocuo ſimpliciter & recentè mactato* ſperare licebit, quàm *in iram & odium adverſus hominem, ac quaſi in rabiem prius concitato*,) quem à plumis & interaneis repurgatum & eviſceratum conſcinde in minima fruſtula, oſſiculis etiam omnibus conquaſſatis, cui adde

*Cancros fluviatiles conquaſſ. Nro. X V.*

*Pulmones Vituli recenter mactati unum vel minus*,

(aut ſi mavis & in promptu ſint, *Pulmones Vulpis unum*,)

item,

*Perdicem recenter etiam mactatam, & in fruſtula parva diſſectam & conciſam, unam.*

Cuncta hæc immittantur in lagenam ſtanneam amplam, ut tertia pars vel dimidia maneat vacua, intermiſceantur autem *carnibus dictis*, ſtratum veluti ſuper ſtratum, ſequentia etiam conciſa, utpotè:

*Rad. Ireos Florent. drachmæ quinque*,

*Enulæ Campanæ recentis*,

*Symphyti majoris recentis ana unciæ una ſemis*,

*Maceris drachmæ tres.*

Porrò his omnibus lagenæ immiſſis ſuperinfundantur

*Succi vel Vini Cydoniorum recentis non acidi unciæ octo*,

(vel ſi conſultum videatur, loco *ſucci Cydoniorum Succus ſempervivi, Hyſſopi Veronicæ*, vel alius conveniens ſubſtituatur,) claudatur pòſt lagena proprio operculo cochleato, ac inſuper etiam veſicâ, immergaturque illa dein ultra dimidietatem ſui, in balneum Mariæ vel Aquam, coquendo continuò, ad horas ſex, abſolutâ decoctione, aperiatur lagena, contentaque excutiantur ad ſacculum linteum, & prælo ſubjiciantur, *expreſſus liquor, ſale nonnihil condiendus*, in frigidum collocetur locum, qui *in Gelatinam* concretus delicatiſſimam, ægrotantibus phthiſicis ſummo cum ſucceſſu propinari poteſt, in juſculis hordeaceis, Panatellis, Pulpis, aliiſque ſimilibus ferculis. *Hæc Gelatina* majores ſanè habebit virtutes, quàm *Aqua Caponis*, vel etiam *Aqua ex hepate & pulmonibus vituli deſtillata*, cùm illorum virtutes omnes in reſiduo maneant, ac parum quod operæ pretium eſſet aſſervare vaporetenùs, deſtillando illa per Alembicum, tranſeat. Conſulantur noſtræ Animadverſiones ſuper Aquam Caponis & Balſamum Embryonum, ubi plura hac de re reperientur.

## DECOCTUM AD ERYSIPELATA, ET QUASCUNQUE INFLAMMATIONES.

Recip. *Florum Sambuci recenter ſiccat. Manip. tres*,

*Roſarum alb. vel Damaſc. Manip. duos*,

*Fol. Tuſſilaginis Manip. unum ſemis*,

*Pulv. Lithargyri*,

*Ceruſſæ*

*Ceruſſæ ana uncias quatuor,*
*Olibani,*
*Maſticis el. ana drachmas ſex,*

Coquantur in *Vini albi & Aceti Vini, ana libris duabus, Aquæ ſimplicis libra una*, ad Conſumptionem quartæ partis, coletur per linteum rarum, ut *potior pars pulverum* transfluat, fiatque ad inſtar Lactis Virginis. Eſt Epithema egregium, cunctis inflammationibus externis, ad Gangrænam etiam inclinantibus, proficuum, quod linteolis duplicatis vel triplicatis in eo calidè madefactis ſæpiùs tutò & ſecurè applicari poteſt.

## DECOCTUM PECTORALE CONTRA PHTHISIN.

℞ecip. *Rad. Enulæ recent. uncias duas,*
*Ireos Florent. unciam unam,*
*Liquiritiæ raſæ unciam ſemis,*
*Symphyti majoris recent. unc. unam,*
*Herb. recent. Alchimillæ,*
*Hederæ terreſt.*
*Millefolii,*
*Plantag. minoris,*
*Pulmonar. maculoſæ,*
*Sempervivi majoris,*
*Veronic. ana Manipulos duos,*
*Cancrorum fluviatil. Nro XII.*

Craſſiuſculè conciſa, cancri autem conquaſſati coquantur in *libris octo Aquæ pluvialis vel fontis*, ad remanentiam librarum ſex, coletur, *colaturæ adhuc ferventi* injiciantur

*Conſ. Roſarum Damaſcen. unc. ſex,*

Factáque digeſtione horis aliquot, denuò colentur, *colaturæ* adde

*Mellis Roſati ſimplicis uncias ſex vel X,*

Ac ſæpius per manicam Hippocratis, *albuminibus ovorum* junctim priùs clarificata, trajiciantur, cui ſi volupe fuerit, procondititone morbi & ægroti, *nonnulla guttula Spiritus Sulphuris* inſtillari poſſunt. Decoctum eſt egregium pectorale & Vulnerarium.

## DECOCTUM CONTRA SPUTUM SANGUINIS.

℞ecip. *Rad. Symphiti majoris,*
*Biſtortæ*
*Acetoſæ,*

*Papav. errat.*
*Pentaphylli*,
*Plantaginis ana unc. unam*,
*Herb. Hederæ terreſt.*
*Plantaginis*,
*Polygoni*,
*Portulacæ*,
*Virgæ aureæ ana Manip. unum ſemis*,
*Florum Roſarum rub.*
*Verbaſci ana Manip. duos*,
*Baccar. Myrtillorum unciam unam*,
*Capit. Papav. albi cum ſemin. Nro VI.*
*Ligni Santali rubri drachmas ſex*,
*Maſticis el.*
*Olibani ana drachmas duas*,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè coquantur *in Aqua ſimplicis ſ. q.* ad remanentiam librarum quinque, *colaturæ clarificatæ* dum adhuc fervet injiciantur

*Conſ. Roſarum rub. Antiquæ unciâ quatuor*,
*Spiritus Vitrioli gutt. XV. vel XX.*

Factâque digeſtione horis aliquot denuò coletur, colaturæ adde
*Syrupi Corallini noſtri, in hac Appendice edocti uncias tres.*

Miſceantur pro potu ſanguinem ſpuentibus, & dyſenteriâ laborantibus.

# AD CLASSEM NONAM, DE PULVERIBUS.

## PULVIS ALEXIPHARMACUS EX TRIBUS.

Recip. *Sulphuris vivi ſplendidi, translucidi*,
Vel:
*Sulphuris boni crudi, aut florum Sulphuris unciam unam ſemis*,
*Nitri cryſtallini puriſſimi*,
*Myrrhæ rubræ ſplendidæ ana uncias duas*,

Miſceantur, fiatque pulvis, ſingulis ſeparatim contuſis, cujus drachma ſemis pro doſi, imò drachma una, & drachma una ſemis exhiberi poteſt, in peſte, aliiſque febribus malignis, ac morbis contagioſis, repetitis quidem vicibus, ad univerſalibus præmiſſis.

PULVIS

## PULVIS BEZOARDICUS AUREUS.

Primò paretur Bezoardicum Solare, hoc pacto:
Recip. *Auri puri & boni unciam ſemis*,
ſolvatur in
*Aqua Regis ſuffic. quantitate*,
porrò accipe
*Butyri Antimonii unciam unam*,
Cui ſuperaffundatur in Alembico parvo
*Spiritus Nitri ſuperiùs edocti q. ſ.*

Pro diſſolutione, quouſque nimirùm nulla ebullitio vel ſtrepitùs ampliùs percipiatur, quo facto, conjungantur & miſceantur *hæ duæ ſolutiones auri & butyri Antimonij*, ac in arenâ igne leni abſtrahantur ſpiritus ac ſiccitatem, *materia flava in fundo Alembici relicta* excipiatur, inque mortario vitreo teratur, cui porrò vitreo Alembico immiſſæ,

*Recentis Spiritus Nitri unciæ duæ vel tres*

ſuperaffundantur, factâque aliquali digeſtione rurſus per arenam fortiter abſtrahantur. Hæc operatio, nimirùm *recentis ſpiritus Nitri* affuſio, ejusdemque abſtractio bis, tervé repetatur. *Materiâ relicta* calcinetur leniter ad horam unam vel alteram, ſub tegula (unter der Muffel/) uſuique reponatur.

Jam
Recip. *Bezoardici hujus aurei*,
*Unicornu mineralis vel foſſilis*,
*Bezoar occidentalis ana unciam ſemis*,

Fiatque omnium Pulvis ſubtiliſſimus inſipidus, cujus doſis drachma ſemis ad drachmam unam, in peſte morbisque contagioſis.

## PULVIS EPILEPTICUS MINERALIS.

Recip. *Cinnabaris nativæ rubicundiſſ. ſplend. vel. ex Carinthia aut Hungaria, unciam unam*,
*Unicornu mineralis vel foſſilis drachmas ſex*,
*Auri Croci cum Tinctura Antimonii fermentati, & ſuprà edocti, drachmas tres*,
*Magiſterii ſolubilis Coralliorum unciam ſemis*,

Singula per ſe in pulverem redacta miſceantur exactè, doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis,

## PULVIS EPILEPTICUS EX VEGETABILIBUS.

Recip. *Nucleor. Ceraſorum nigr. drachmas ſex,*
*Perſicorum decort. unciam ſemis,*
*Sem. Pæoniæ excort. drachmas ſex,*

Contundantur ſubtiliſſimè in mortario, cum *ſ. q. Aquæ flor. Tiliæ, & florum Sambuci*, ad pultis formam, ut veluti per ſetaceum tranſmitti poſſit, cui adde parùm etiam contuſa, ſequentia:

*Rad. Pæoniæ d. t. collect. unciam unam,*
*Valerianæ unciam ſemis,*
*Viſci, quercini drachmas ſex,*
*Florum Betonicæ,*
*Sambuci,*
*Tiliæ ana drachmas tres,*
*Sem. Verbenæ,*
*Rutæ hortenſis ana unc. ſemis,*
*Cardamomi min.*
*Croci Auſtriaci ana drachmas tres,*

Et in calore leni, leniter exſiccentur, inque pulverem ſubtilem redigantur, cui adde

*Ol. ſtillat. Coriandri,*
*Cinamomi,*
*Majoranæ,*
*Succini ana ſcrupulum unum,*

Fiatque pulvis ſubtiliſſimus, Doſis drachma ſemis, ad drachmam unam, repetitis vicibus, & ſæpiùs aſſumendus.

## PULVIS EPILEPTICUS EX ANIMALIBUS.

Recip. *Iecinora Ranarum viridium & paluſtrium Nro. XXiiij.*
*Corda Ciconiarum Nro. iiij.*
*Hirund. juniorum Nro. Viij.*
*Lapidum Carpionum ſemilunar. ſuprà eorum oculos repertorum,*
*Oſſiculi Cranii humani triangularis raſpati ana drachmas tres,*
*Bezoar occidentalis drachmas duas ſemis,*
*Vermicul. in ſpongiis Cynosbat. inventorum drachmam unam,*
*Pulv. ex Typhis Cornu Cervi noſtr[illegible]do parati unciam ſemis,*

Exſicca-

Exſiccentur quæ exſiccanda ſunt in Alembico vitreo & Balneo Mariæ, fiatque pòſt omnium pulvis ſubtiliſſimus, cui adde pro diuturniori conſervatione

*Olei Garyophillorum vel*
*Cinamomi ſcrupulos duos,*
*Coriandri drachmam ſemis,*

Servetur uſui, cujus doſis ſcrupulus unus, drachma ſemis ad drachmam unam.

Nota: Singula hujus pulveris ingredientia per ſe, ſine aliarum rerum additione, in hac ſpecie morbi ſpecifica ſunt appropriata, quicunque proindè uno alterové ingrediente contentus plura conjungere nolit, cùm illo non pugnabo.

## PULVIS HYDRAGOGUS.

Recip. *Radic. Aſari*
*Calami aromat.*
*Galappæ,*
*Mechoacannæ,*
*Hermodact. ana drachmas duas,*
*Herb. Gratiolæ,*
*Soldanellæ ana drachmas duas ſemis,*
*Fol. Mezerei drachmas duas,*
*Reſinæ Scammon. amygdalis benè ſubactæ,*
Vel:
*Diagridii ſulphurati drachmam unam,*
*Gummi Guttæ drachmam ſemis,*
*Millepedum n. m. præparat. drachmam unam ſemis,*
*Elateri ſcrupulum unum,*
*Garyophillorum drachmam unam,*
*Macis drachmas duas,*

Fiat ex omnibus Pulvis ſubtiliſſimus, cujus doſis drachma ſemis ad drachmam unam, ſingulis quaternis diebus propinandus.

## PULVIS CYPRIUS PRETIOSUS.

Recip. *Muſci vel Vſneæ quercinæ electæ & ab omnibus impuritatibus ligneſis mundatæ, libras duas,*

Immittatur ſacculo, & per horæ quadrantem baculo percutiatur, ut ab omni pulvere & ſordibus adhærentibus penitùs liberetur: Hinc ollæ immittatur, ſæpiùs *aquâ ſimplici* ſuperfuſâ lavetur, per duos dies donec aquâ limpidâ & purâ prout affuſa effundatur; ſiccetur dein in Sole ſupra linteum collocata, ut eò magis

*I 4 ſuo

ſuo colore, odore & ſapore, vi nimirùm attractrice Solis, privetur. Porrò *hac eadem uſnea ſuo colore viridi, odore & ſapore jam privata, ac optimè ſiccata*, cum *floribus Roſarum & Iasmini* (vel *floribus Arantiorum & Citri*, ubi illorum proventus) *recentibus & integris*, ſexies vel octies ſtratificetur, & junctim pondere aliquo in cribro comprimatur, ſingulis diebus *floribus ab uſnea* ſeparatis, & *recentibus* ſubſtitutis, donec fragrantiſſimo imbuatur odore. Poſt leviter *exſiccatâ uſneâ, inque pulverem ſubtiliſſimum redactâ*, denuò (ſi fortè odorem in levi exſiccatione, quæ tamen nullo modo in Sole fieri debet, ſed in alio loco tepido) linteo ſubtili vel ſacculo largo impoſita, infra ſupraque *floribus ſupradictis recentibus* conſpergatur, ac pondere aliquo in cribro nonnihil gravetur. Huic *pulveri* tandem *fragrantiſſimo, pro quavis librâ unâ* adde

*Moſchi ſcrupulum vel drachmam ſemis*,
ſoluti in
*Spiritus Roſarum fragr. ſ. q. ad pulticulæ formam.*
*Ambra gryſea itidem drachmam ſemis*,
ſolutæ in
*Ol. Still. Roſarum veri ſcrupulo uno*,
Item ſi lubet
*Pulv. ſubtiliſſ. Rad. Ireos Florent. albiſſ. unciam unam ſemis*,
*Pul. Rad. Cyperi rotund. unc. duas*,

Fiatque pulvis fragrantiſſimus Regius, quo cum caput conſperſum, illud odore ſuo grato inſigniter roborabit, ſuâque adſtrictione, ſiccitate & vi attractrice omnes ejus humiditates exſiccabit, & cùm nullâ viſcoſitate polleat, nec cuti nec crinibus firmiter adhæreat, facilè à capite & crinibus ſeparari poteſt.

## PULVIS AD GENERANDUM LAC.

Recip. *Carnis Vberis Vaccæ juvenculæ unc. ſex*,
*Radicum recent. Rapunculorum*,
*Cardui lactei*,
*Barbæ hirci ana unciam unam*,
*Ireos Florent. unciam unam*,
*Sem. Lactucæ*,
*Pæoniæ excort. ana drachmas ſex*,
*Lapidis Lactei præparati*, eſt

Lapis molliſſimus ad inſtar Saponis tactu, vel hujus loco accipiatur.

*Ludi Lapid. Helmontii præparati*,
vel etiam

*Silicum*

*Silicum molliorum qui ignem non concipiunt ferro attritè, cujuſcunque horum unciam unam ſemis,*
*Coralliorum alborum prapar.*
*Oculorum Cancror. prapar. ana drachmas ſex,*
*Margarit. Orient. prapar. unciam ſemis,*

Caro mammillarum, radices etiam recentes conſcindantur teſſelatim, ac cum reliquis pulveribus & præparatis conſperſa, immittantur Alembico vitreo, quibus ſuperaffundantur

*Succi Cydoniorum recenter expreſſi uncias tres,*

ac illicò in M.B. totaliter exſiccentur, (baculo quandoque illa in Alembico commovendo) ut in pulverem ſubtilem redigi poſſint, *cui pulveri* adde

*Pulv. Sem. Eruca,*
*Fœniculi ana drachmas ſex,*
*Cardamomi min.*
*Macis ana unciam ſemis,*
*Piperis longi unciam unam,*
*Sacchari albiſſimi Canar. uncias ſex,*

Miſceantur exactè, fiatque pulvis ſubtiliſſimus. Hujus detur pro doſi drachma una vel drachmæ duæ, ſæpiùs in juſculo Gallinæ, vel alio conveniente vehiculo.

## PULVIS ANTIPLEURITICUS.

Recip. *Raſura dentis aprugni unc. ſemis,*
*Mandibul. Lucii piſcis,*
*Rad. Papav. errat. ana drachmas tres,*
*Flor. Papav. errat. drachmas duas,*
*Sulphuris vivi translucidi unciam unam,*
vel hujus loco
*Flores Sulphures aut Sulphur crudū & purum accipiatur,*

Miſceantur exactè pro pulvere, & detur ejus pro doſi drachma ſemis, vel drachma una, in vehiculo conveniente, ſæpiùs autem ſingulis ſex vel octo horis, repetatur.

## PULVIS ANTIPHTHISICUS.

Recip. *Sulphuris vivi translucidi & ſplendidi, vel*
*Florum Sulphuris unciam unam,*
*Sacchari Saturni reſolubilis ex minio vel ipſo plumbo facti drachmas ſex,*
*Croci Auſtriaci optimi drachmas duas,*
*Rad. Ireos Florent. drachmas ſex,*
*Liquiritia unciam ſemis.*

*Fungorum arbori Salicis adnaſcentium drachmas tres,*
*Myrrhæ opt. rub. unciam ſemis,*
*Thuris albi,*
*Gummi Animæ ana drachmas tres,*
*Sacchari albiſſ. Canar. uncias duas,*

Fiat ſ. a. Pulvis ſubtiliſſimus, in decocto quodam pectorali manè & veſperi à drachma ſemis ad drachmam unam phthiſicis propinandus.

## PULVIS CONTRA TUSSIM INFANTIUM ET SENUM, SEU CATARRHALIS.

Recip. *Sem. Papav. albi drachmas decem,*
*Melon excort.*
*Pæoniæ excort. ana drachmas tres,*
*Pin. Pinearum mund.*
*Piſt. Piſtachior. decort. ana unciam ſemis,*
*Benzoës pulveriſati drachmas tres,*

Contundantur opt. in mortario ad pultis ſubtiliſſimæ formam cum *ſ. q. Aquæ Hyſſopi vel ſucci ejuſdem.* Huic *pulpæ* adde
*Pul. Rad. Ireos Florent. unciam unam ſemis,*
*Pæoniæ drachmas ſex,*
*Croci Orientalis vel Auſtriaci drachmas duas ſemis,*
*Florum Sulphuris unciam unam ſemis,*
*Sacchari penidii uncias ſex,*

Exſiccentur leni in calore, fiatque denuò omnium pulvis ſubtilis, addendo
*Elæoſacchari Aniſi uncias duas,*

Et uſui ſervetur in vitro.

## PULVIS STERNUTATORIUS CAPITALIS.

Recip. *Rad. Cyperi rotund. drachmam unam,*
*Doronici veri,*
*Pyrethri ana drachmam ſemis,*
*Hellebori albi drachmam unam,*
*Ligni Aloës gummoſi drachmam unam,*
*Herbæ Majoranæ drachmam unam ſemis,*
*Roriſmarini,*
*Thymi ana drachmam unam,*

Flor.

*Flor. Liliorum convall. drachmam unam ſemis,*
*Sem. Aniſi,*
*Coriandri,*
*Nigellæ ana drachmam unam,*
*Cardamomi min.*
*Macis ana drachmam ſemis,*
*Ambræ gryſeæ ſcrupulum ſemis,*
ſolutæ in
*Ol. Majoranæ gut. Viij.*
*Roſarum veri gutt. VI.*
*Moſchi opt. Orient. grana ſex,*
ſolutæ in
*Spiritus Roſarum aliquot guttulis,*
Fiat pulvis omnium ſubtiliſſimus.

## PULVIS AD VENEREAM LUEM.

Recip. *Bezoardici noſtri Aurei ſuprà edocti unciam ſemis,*
*Antimonii Diaphoretici ritè parati n. m. unciam unam,*
*Cinnabaris nativi ſplendidi & rubicundiſſ. ex Carinthia drachmas ſex,*
Miſceantur, fiatque Pulvis, cujus doſis drachma ſemis, ad drachmam unam, ſæpiùs exhibendus.

---

# AD CLASSEM DECIMAM, DE DIACODIIS ET LOHOCH.

## DIACODION ASTHMATICUM, CONTRA TUSSIM DIUTURNAM.

Recip. *Rad. Aronis recentis,*
*Heleniị recentis,*
*Glycyrrhizæ,*
*Leviſtici ana unciam unam,*
*Herb. recent. Hyſſopi,*
*Perſicariæ,*
*Hederæ terreſt.*
*Caparum*, Schlauch *vulgò ana uncias duas,*

Inciſa

Inciſa coquantur in *ſ. q. Aquæ repetitis vicibus affuſæ*, ad omnimodam virtutum prolectionem, *colaturæ omnes clarificatæ ad libram unam ſemis* circiter evaporent, in vaſe vitreato, interimque aſſerventur.

Jam

Recip. *Sem. Erucæ unciam unam ſemis,*
*Naſturtii unciam unam,*
*Vrticæ drachmas ſex,*
*Gummi Animæ drachmas duas,*
*Maſtichis,*
*Camphoræ ana drachmas tres vel unciam ſemis,*
*Amygd. amararum unciam unam ſemis,*

Contundantur optimè in mortario *cum ſ. q. decocti ſuperioris aſſervati*, ad formam pultis, quæ, per ſetaceum transmiſſa, interim etiam ſervetur.

Porrò

Recip. *Superiùs aſſervatum & abſtractum Decoctum,*
& addita
*Sacchari albi libra una ſemis,*

Coquendo redigantur in Syrupi craſſam conſiſtentiam, cui Syrupo ſtatim immittatur *aſſervata pulpa ex ſeminibus & aliis rebus*, item adde

*Pulv. Cardamomi,*
*Cinamomi acuti,*
*Nuc. Moſchat,*
*Macis,*
*Piperis longi ana drachmas duas ſemis,*
*Elæoſacchari Aniſi unciam unam ſemis,*
*Hyſſopi unciam unam,*
*Iuniperi drachmas ſex,*

Sumendo *drachmam unam Oleorum* pro *uncia una Sacchari*, fiatque omnibus exactè mixtis Diacodion antiaſthmaticum, cui, ſi in uſum trahendum, *de ſpiritibus Aniſi, Fœniculi*, vel etiam nonnihil *Elixir vitæ* addi poteſt.

## DIACODION CONTRA SPUTUM SANGUINIS.

Recip. *Rad. recent. Acetoſæ unciam unam,*
*Cichorii flore albo unc. duas,*
*Conſolidæ majoris,*
*Lapathi acuti,*
*Papav. errat.*
*Pentaphylli,*

*Plantag.*

*Plantag. minoris ana unciam unam,*
*Herb. recent. Auricula muris,*
*Burſa paſtoris,*
*Cichorii flore albo,*
*Hedera terreſtris,*
*Plantag. minoris acutifolia,*
*Virga aurea ana Manip. duos,*
*Vinca pervinca Manip. unum,*
*Flor. recent. Roſarum rub. uncias tres,*
*Papav. errat. unciam unam,*
*Santali rubri drachmas ſex,*

Inciſa coquantur in *ſ. q. Aqua Chalybeata repetitis vicibus affuſa*, quouſque tota eorum virtus extracta ſit, *colatura omnes alb. ovorum clarificata* ad *libram unam circiter* in vaſe vitreato evaporent, & additis

*Succ. Cichorii,*
*Millefolii,*
*Plantag. min.*
*Sempervivi majoris ana depurat. unciis duabus.*
interim aſſervetur.

Jam

Recip. *Sem. Papav. albi uncias tres,*
*Cichorii,*
*Plantaginis,*
*Portulaca ana drachmas ſex,*
*Rad. recent. Cichorii uncias duas,*

Contundantur optimè in mortario ad pultis ſubtiliſſimæ formam, cum portiuncula *ſuperioris aſſervati decocti*; & per ſetaceum ad inſtar pulpæ transmittantur, vel cogantur, corticibus ſeminum inutilibus relictis, quâ pulpâ interim etiam ſervatâ, accipe *decoctum reliquum ſuperius aſſervatum*, ac cum

*Sacchari albiſſimi librâ unâ ſemis*

ad Syrupi conſiſtentiam, ordinariâ tamen craſſiorem, percoque, cui adde

*Pulpam Seminum & Radicum Cichorii aſſervatam,*
item,
*Pul. ſubtil. Boli armen.*
*Corall. rubrorum ana drachmas quinque,*
*Croci Auſtriaci drachm. tres,*
*Lapid. Hæmatit.*
*Maſtichis,*
*Olibani,*

*San-*

*Sanguinis Draconis,*
*Succini albi,*
*Terræ ſigillatæ Sileſ. ana drachmas quinque,*
*Elæoſacchari Roſarum uncias tres,*
*Spiritus Vitrioli parum, ut vix guſtu percipi poſſit,*

Fiat omnibus benè mixtis ſ. a. Diacodion juſtæ conſiſtentiæ; Doſis uncia ſemis ad unciam unam, ſæpiùs aſſumenda.

---

# AD CLASSEM UNDECIMAM, DE SPECIEBUS AROMATICIS.

## SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

Recip. *Lapid. Bezoar. Orient. veri,*
*Occident. ana drachmas duas,*
*Bezoardici aurei noſtri ſuprà edocti drachmas tres,*
*Unicornu mineralis ſeu foſſilis unc. ſemis,*
*Cort. Citri extimorum,*
*Arantiorum extimorum,*
*Ligni Aloës gummoſi,*
*Granorum Kermes,*
*Caſſiæ Ligneæ veræ, ana drachmas tres,*
*Croci Auſtriaci drachmas duas,*
*Magiſt. ſolut. Coralliorum n. unciam ſemis,*
*Perlarum Or. n. drachmas tres,*
*Ambræ gryſeæ drachmam ſemis,*
ſolutæ in
*Ol. Roſarum veri ſtill.*
*Cinamomi vel Macis ſtill.*
*Citri veri ex recentibus Corticibus ſtill. ana ſcrupulo uno,*
&
*Pulv. Sacchari albi unciæ uni permixta,*

Fiat omnium pulvis ſubtilis, Cor inſigniter roborans: In Peſte, Febribuſque malignis præſtantiſſimus. Poteſt etiam *ſine Ambra* parari.

## SPECIES DE GEMMIS CALIDÆ PRETIOSÆ.

Recip. *Magiſt. n. ſolubil. Granatorum lapid.*
*Hyacinth. Lapid.*

*Rubintr.*

*Rubinor. Lapid. ana drachmas duas,*
*Coralliorum rub. drachmas ſex,*
*Perlarum Or. drachm. tres,*
*Bezoar Orient. veri drachmas duas,*
*Occidentalis veri drachmas tres,*
*Boli Armeni cum ſucco vel decocto Scordii præpar. drachmas ſex,*
*Unicornu foſſilis vel mineralis unc. ſemis,*
*Bezoardici Cervini ex typhis ſimpliciter parati juxta Animadverſiones drach. ſex,*
*Cort. Citri extimorum,*
*Zedoariæ ana drach, quinque,*
*Rad. Anthoræ,*
*Contrayervæ ana drachmas tres,*
*Croci Auſtriaci,*
*Macis ana drachmas duas,*
*Ol. Citri ſtill. veri ex re. entiſſ. Corticibus ſcrupulos duos,*
*Cinamomi ſtill. drachmam ſemis,*

Fiant omnibus commixtis, quibuſdam per ſe, nonnullis junctim priùs pulveriſatis, ſpecies compoſitæ, & pulvis ſubtiliſſimus, pretioſus, confortans, & Alexipharmacus, qui omnibus Epidemicis & Peſtilentialibus morbis, Cor præcipuè à labe veneni tuendo, opitulatur. In doſi harum & ſimilium ſpecierum non facilè error committitur, etiamſi ad drachmas duas extendatur, communiter verò à ſcrup. uno ad drach. unam in vehiculo conveniente propinari poteſt.

## SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ.

Recip. *Magiſt. n. ſolub. Lapid. Hyacinth.*
*Saphyr.*
*Smaragd. ana drachm. duas,*
*Magiſt. ſolub. n. Coralliorum rub. drachmas ſex,*
*Perlarum Orient. drach. tres,*
*Bezoar Oriental. veri drachm. duas,*
*Occidentalis drachmas tres,*
*Unicornu mineralis unciam ſemis,*
*Nitri puriſſ. cryſtall. drachmas ſex,*
*Boli Armeni cum Decocto Cort. Citri inſuccati & præparati unciam ſemis,*

*Bezoard.*

*Bezoard. Cervini ſcupulv. ex Typhis*
*Cornu Cervi drachmas ſex;*
*Rad. Acetoſæ unciam ſemis,*
*Sem. Acetoſa,*
*Citri excort.*
*Pæoniæ excort. ana drachmas duas,*
*Ol. ſtill. Roſarum veri drachmam ſemis,*

Cuncta in pulverem redacta miſceantur exactè, fiantque ſpecies pretioſæ Febribus ardentibus, ac Cordis Viriumque debilitatibus accommodatæ.

## SACCHARUM CITRATUM TABULATUM.

Recip. *Sacchari albiſſ. pulveriſati uncias ſex;*

Solvatur ſ. a. *in ſ. q. Succi Citri recenter expreſſi,* (in quo tamen *Cortices Citri extimi* infuſi aliquamdiu ſteterint) ſine ebullitione, in patellâ ferreâ, cui ab igne remoto adde

*Cortic. Citri recent. extimorum & ad pultis formam minutiſſimè in mortario lapideo contuſorum unc. duas ſemis,*

item

*Elæoſacchari Citri ex recentium Corticum Oleo ſtillato parati unciam unam vel unciam unam ſemis, aut uncias duas,*

Fiant l. a. Tabulæ vel Morſelli, Cor & Vitales ſpiritus inſigniter roborantes.

Notetur hoc *de Oleo Citri*, quòd ſi id *ex recentiſſimis, & nullo modo putrefactis aut fermentatis Corticibus, ſolâ aquâ affuſa,* illicò deſtillatum fuerit, illud odore ſummè fragranti & naturali Citrio gaudere, nec ad multos annos aſſervatum, rancorem aut viſcoſitatem contrahere, verùm incorruptum permanere: Si verò idipſum ex *fermentatis & vel leviter putrefactis Corticibus* ſtilletur, odorem ingratum à citrio naturali planè alienum acquirere, nec non tractu temporis ad inſtar *Terebinthinæ* vel *ſpiritus Terebinthinæ* olere, & quandoque etiam viſcidum & craſſum evadere: Hinc Pharmacopœis & qui Medicinam faciunt ſuadeo, ut potiùs pauco oleo, eoque fragranti & odore naturali citrio gaudente contenti ſint, quàm ejus largiori paulò quantitate, odore autem ingrato & Terebinthinato imbuto præſertim ſi diu aſſervandum ſit. Etenim *guttula una ex recentiſſimis Corticibus legitimè ſtillati Olei Citri* magis efficiet cùm in odore, tùm operatione naturali, quàm *decem guttæ ejuſdem Olei ex fermentatis aut putrefactis corticibus facti*, cujus quò plus medicamento cuidam immiſcetur, eò ingratiore & magis Tere-

Terebinthinato odore illud inquinat: Proinde non abs re ſæpiùs, vel quotieſcunque *Oleum Citri* præſcribo, quod ex *recentiſſimis eorundem Corticibus ſine fermentatione prægreſſâ deſtillatum eſt*, ſumendum eſſe præcipio, licet multis ſurdis, qui levia hæc exiſtimant & vel nauci pendunt, fabulam narrem. Non equidem me latet, quòd *plus Olei ex Corticibus prægreſſâ fermentatione* deſtillando acquiratur, quàm *ex recentibus illicò ſine ullâ interpoſitâ morâ deſtillationi commiſſis*, verùm leve illius damnum quantitatis, hujus effectus, & qualitas & odoris proprii fragrantia inſigniter compenſat. Etenim ſicuti *ex fermentatis quibuſdam frigidioribus naturâ ſuâ plantis vel vegetabilibus*, utpotè *Roſis ſpiritus eliciuntur ardentes*, qui nullo modo refrigerante Roſarum virtute vel adſtringente aut laxante, ſed potiùs calefaciente pollent, à natura Roſarum primævâ alieni, ita & *hoc Oleum Citri* de quo nobis in præſens ſermo eſt, ſi *ex fermentatis eorum Corticibus, aut putrefactis*, deſtillatum fuerit, longè alias, fortè & peregrinas operationes habebit, quàm ſi *ex recentibus Citriorum corticibus ſine prægreſſâ fermentatione aut putrefactione* paratum fuerit, quòd odor & ſapor, qualitatum primarum & ſecundarum, manifeſtè produnt. Indies proindè magis magiſque perſpicio, quàm arduum ſit Medicinam facere illi, qui inſignes medicinarum differentias & virtutes, ſolâ quandoque ſiniſtrâ præparatione emergentes, non noverit, ſed cuncta fidei alienæ committere neceſſum habet.

## MORSELLI CEPHALICI REGII.

Recip. *Sacchari albiſſ. Canar. uncias octo,*

Solvatur in *portiuncula Aquæ Cinamomi* & ad conſiſtentiam tabulati coquatur, in quo ab igne rémoto liquefac

*Ambræ gryſeæ drachmam unam,*
ſuperaddendo ſtatim
*Conſ. flor. Tunicarum ex anatica quantitate florum & Sacchari paratæ,*
*Nucum Indicarum condit. & craſſiuſculè conciſarum ana unciam unam ſemis,*
*Piſtachior. decort. & conciſ. unciam unam,*
*Elæoſacchari Cinamomi drachmas ſex,*
*Roſarum veri unciam ſemis,*

Sumendo *drachmam unam Olei*, pro *uncia una Sacchari*, fiantque Morſelli confortantes & Cephalici, Caput, Cerebrum ac univerſum nervoſum genus inſigniter roborantes.

## MORSELLI CEPHALICI ALII.

Recip. *Sacchari albiſſ. Canar. libram unam*,

Solvatur in *portiuncula Aquæ Epilepticæ Langii* & ad conſiſtentiam Tabulati denuò parùm coquendo redigatur, cui remoto ab igne adde, ac in eo liquefac:

*Ambræ gryſeæ drachmam ſemis*,
*Reſinæ Styrac. calam. drachmam unam*,
*Extracti Ligni Aloës dextrè parati drachmam unam ſemis*,
*Conſ. flor. Betonicæ ex anatica quantitate florum & Sacchari paratæ unciam unam ſemis*,
*Conſ. flor. Tunicæ, itidem ex anatica vel æquali portione florum & Sacchari paratæ unciam unam*,
*Piſtachior. decorticatorum*,
*Nuc. Indicarum condit. ana craſſiuſculè conciſ. drachmas decem*,
*Pul. Rad. Doron. veri drachmas ſex*,
*Cardamomi*,
*Macis ana unciam ſemis*,
*Coriandri*,
*Cubebarum ana drachmas duas*,
*Elæoſacch. Cinamomi unciam unam*,
*Majoranæ unciam ſemis*,
*Fœniculi drachmas tres*,

Fiant Morſelli præſtantiſſimi Cephalici.

## MORSELLI CONFORTANTES VIRILES.

Recip. *Sacchari albiſſ. Canar. libram unam*,

Solvatur in *ſ. q. Decocti radicum Paſtinacæ vel Eryngii recent.* & denuò ad conſiſtentiam Tabulati percoquatur, in quo ab igne remoto diſſolvatur:

*Ambræ gryſeæ drach. una vel drach. ſemis, plùs minuſvè pro conditione Patientis*,
addendo pòſt ſtatim
*Rad. Satyrion. recent. conciſarum & decoctarum parum ad mollitiem, unciam unam ſemis*,
*Nuc. Indic. conditarum & conciſarum craſſ.*
*Zinziberis Indic. cond. ana drachmas ſex*,
*Succolatæ Indicæ unciam unam ſemis*,
*Piſtach. decorticat.*

*Pinearum mundat. ana craſſ. contiſſ. unciam unam,*
*Carnis Scinci Marini,*
*Veratri Cervi raſpati ana drachmas tres,*
*Cardamomi unciam ſemis,*
*Sem. Erucæ,*
*Linguæ avis,*
*Macis,*
*Piperis longi ana drachmas tres,*
*Elæoſacchari Cinamomi,*
*Garyophillorum,*
*Macis ana unciam ſemis,*

Fiant Morſelli egregiè confortantes, ac ſemen inſuper augentes.

## MORSELLI HEPATICI.

Recip. *Rad. Cichorii recentium unc. tres,*
*Fol. recent. Hepat. Nobilis unciam unam,*
*Florum Roſarum rub. recent. drachm. ſex,*

Fiat cum *ſ. q. Aquæ S.* decoctio ad uncias octo circiter, cum *decoctô hoc colatô & alb. ovorum clarificatô* diſſolve
*Sacchari Canar. albiſſ. libram unam,*
ac denuò ad conſiſtentiam tabulati coquendo redigatur, cui ab igne remoto adde
*Conſ. Roſarum rub. ex anatica quantitate Roſarum & Sacchari parata uncias duas,*
*Conſ. flor. vel herbæ Epaticæ nobil. itidem ex æquali portione Sacchari & florum parata unciam unam ſemis,*
*Cort. Citri recent. extim.*
*Arant. recent. extim. ana ad pultis formam in mortario lapideo contuſorum unciam ſemis,*
*Macis conciſ. drachmas tres,*
*Magiſt. n. ſolub. Corall. drachmas ſex,*

Fiant Morſelli ſ. a. Valent ad Hepar roborandum, ejuſdemque obſtructionibus reſerandis; Cacheticis & Hydropicis ſuccurrunt.

## MORSELLI HEPATICI ALII.

Recip. *Rad. Cichorii recentium unc. duas,*
*Herb. Hepat. nobilis recentis,*
*Fl. Roſ. rub. recentium ana drachmas ſex, vel unciam unam;*

Inciſa coquantur *in Aquæ ſimplicis libris duabus*, ad remanentiam *libræ unius*, coletur, *colatura clarificata* denuò ad remanentiam *trium circiter unciarum* in vitreo vaſe evaporet, *reſiduo decocto* adde

*Spiritus Vitrioli q. ſ.*

Ut in aciditate *Succo Citri vel berberum* æqualæ reddatur. Cum *hoc decocto* ſolve (in patellâ potiùs ferreâ quàm cupreâ, meliùs tamen foret ſi in terreo vitreato vaſe fieri poſſet, nam *ſpiritus acidus vitrioli* ex *cupro æruginem* & *Vitriolum amarum nocivum*, *ex ferro verò vitriolum dulce*, *hepati non ingratum*, *ac ad ejus obſtructiones reſerandas perutile* elicit, verùm *Roſis additum*, nigredinem efficit ad inſtar atramenti, hinc etiam *Vitriolum Martis* hepari aliàs proficuum, ab hac compoſitione arcere conſultum duxi) ſine ebullitione, uti moris eſt Saccharum aliàs cum liquoribus acidis ad rotulas vel morſellos diſſolvere,

*Sacchari albi pulveriſati libram unam*,
Cui ab igne remoro adde
*Conſ. Roſarum rub. ex æquali quantitate Roſarum & Sacchari facta uncias duas*,
*Conſ. flor. Tunica perindè, ex æquali portione Sacchari & florum parata unciam unam*,
*Conſ. Hepat. nobilis itidem ex anatica parte Sacchari & florum facta, unciam unam ſemis*,
*Cort. Citri recent. extimorum*,
*Arant. recent. extim. ana ſubtiliſſimè contuſorum ad pultis formam unciam ſemis*,
*Magiſt. n. ſolub. Corall. rub. unciam ſemis*,
*Oculorum Cancror.*
*drachmas tres*,
*Nuc. Indic. cond. & craſſ. conciſſ. unciam unam*,
*Elæoſacchari Cinamomi drachmas ſex*,
*Roſarum drach. tres*,

Fiant l. a. Morſelli delicatiſſimi, hepati & ventriculo debilitato ſuccurrentes.

Nota: reperientur fortè nonnulli Pharmacopœi, qui hos Morſellos, ſimileſque confectiones (paratu non quidem difficiles, ſed nonnihil artificioſiores) dextrè conficere ignorent; Hi non meam inculpent inſcitiam, quòd à communi ſtylo & methodo, quæ *unciam unam ſpecierum*, vel ad ſummum *unciam unam ſemis*, *libræ uni Sacchari* pro Morſellis vel Rotulis conficiendis, admiſcere jubet, declinem, ſed potiùs propriam in arte levitatem inculpent, hoc ſibi firmiter perſuadentes, me, arte pharmaceuticâ inſtructum, nil quicquam quod vel Rationi aut Experientiæ repugnaret [illegible] iſſe: Non Rationi, cùm non *Sacchari gratia* hæ Confectiones ve[illegible] [illegible]grotantibus propi-

propinentur, ſed *rerum immixtarum cauſa*, quippe quæ unicè operationes, quas ab iis ſperamus edere debent, *Saccharum verò ſaltem vehiculi aut corporis ergò* additum eſt, beneficio cujus in hanc vel illam medicamenti durabilis formam res medicæ & aſſervari, & delicatulis infirmis commodiùs propinari poſſint; quò plures igitur virtutes aut vires *quarundam rerum, aut res ipſa, Saccharo* imprimi poſſunt, ut nihilominus ex eo medicamentum aliquod durabile, ſive planè ſolidum, ſive liquidum conſiſtentiâ ſuâ effici queat, guſtuique gratum ſit, eò veræ Rationi magis congruum, Medico laudabilius, & ægrotis conducibilius erit, ſecus ſi fecerimus, Infirmi tùm in ſanitate, cùm ære illud luere neceſſum habent: Nec porrò Experientiæ in ſimilibus Confectionibus deſcribendis monitio hæc refragatur, cùm vel propriis manibus hos & ſimiles paratu etiam difficiliores Morſellos & Rotulas confecerim: Etenim *Conſervæ, Fructus recentes, Condita, Cortices recentes contuſi, & ſimilia, Saccharum* non exſiccant, ſed potiùs humectant, quò faciliùs poſt *pulveres ſicci* immiſceri poſſint; proindè reſpiciendum eſt *ad ſpecies ſaccharo immiſcendas*, ac habito dein reſpectu non ſolùm ponderis, ſed & conſiſtentiæ, ſiccitatis vel humiditatis earum, quibus cognitis, *Saccharum coquendo duriùs, liquidiùſque* efficiatur, & error nunquam committetur.

## MORSELLI CONTRA PHTHISIN.

Recip. *Succi Sempervivi majoris unc. octo,*
in quo ebulliant parùm,
*Cancrorum fluviatil. conquaſſat. rec Nro. XIJ.*
Coletur & clarificetur Decoctum, cum quo diſſolvatur
*Sacchari albiſſimi libra una,*
Et ad conſiſtentiam Tabulati coquendo redigantur, cui ab igne remoto adde
*Succor. inſpiſſ. Alchimillæ,*
*Millefolii,*
*Conſol. Regalis,*
*Plantag. min,*
*Veronicæ ana drach. duas,*
*Extr. Enulæ drachmam unam ſemis,*
*Symphyti majoris non mucilaginoſi drach. tres,*
*Pul. Irèos Florent. unciam ſemis,*
*Croci Auſtr. drachmam unam ſemis,*
*Sacchari Saturni reſolub. drachmas tres,*
*Florum Sulphuris vel Sulphuris vivi ſplendidi drach. quinque,*
[illegible] *Aniſi drachmas ſex,*



Digitized by Google

*Hyſſopi unciam ſemis*,
*Piſtachior. decorticat.*
*Pinearum mundat. ana craſſ. conciſſ. drach. ſex*,
*Nuc. Indic. condit. & conciſ. drach. quinque*,

Fiant Morſelli, exulcerationibus internis, pulmonum præcipuè medentes.

## MORSELLI STOMACHICI.

Recip. *Calami aromatici unciam unam*,
*Galangæ unciam ſemis*,
Inciſa coquantur unâ atque alterâ ebullitione in
*Succi Cydoniorum recentis unciis decem*,
Decoctum coletur, & in eo diſſolve
*Sacchari albiſſimi libram unam*,
ac denuò ad conſiſtentiam Tabulati percoquatur, cui remoto ab igne adde
*Zinziberis Indici vel Chinenſis cond.*
*Nuc. Moſchat. condit. ana craſſ. conciſ. unc. unam*,
*Calami arom. condit. & conciſ. unc. ſemis*,
*Amyg. dulc. decort.*
*Piſtach. excorticat. ana conciſorum drach. ſex*,
*Macis conciſi drach. tres*,
*Nuc. Moſchat. contuſar. craſſ. drach. tres*,
*Cort. Citri recent. extim.*
*Arant. recent. ana ſubt. contuſ. unc. ſemis*,
*Piperis longi*,
*Sem. Erucæ*,
*Cardamomi min. ana drach. tres*,
*Elæoſacch. Cinamomi*,
*Garyophillorum ana drach. ſex*,

Fiant ſ. a. Morſelli, qui Stomachum & reliqua Viſcera infrigidata confortant, membra inſuper nutritionis collapſa & debilia corroborant, & appetitum excitant.

## MORSELLI STOMACHICI ALII.

Recip. *Vini Cydoniorum recentis non acidi libram unam*,
*Calami aromatici conciſi drachm. quinque*,
*Galangæ conciſæ drach. tres*,
*Piperis longi contuſ. drachm. unam*,

Coquantur in vaſe fictili ad dimidias, coletur, colatura denuò ad remanentiam unciarum trium in vaſe terreo vitreato evaporet, *cui reſiduo* adde

*Spiritus*

*Spiritum Sulphuris vel Vitrioli q. ſ.*

Ut in aciditate *Succo Citri vel Berberorum* æquale reddatur: Cum hoc acido & aromatizato ſucco diſſolve in patellâ ferreâ ſine ebullitione uti artis eſt,

*Sacchari albiſſimi pulv. libram unam,*

Huic ab igne remoto ſuperadde

*Nuc. Indic. condit.*

*Zinziberis Indic. cond. ana conciſorum unc. unam,*

*Cort. Arantiorum,*

*Citri ana recentium extim. & ſub. contuſ. ad pultis formam unciam ſemis,*

*Amygdalarum dulcium decort.*

*Piſtach. decorticat. ana conciſorum drach. ſex,*

*Macis conciſ. drach. tres,*

*Piperis longi contuſi drach. duas,*

*Cardamomi,*

*Sem. Erucæ ana craſſ. contuſor. drach. tres,*

*Elæoſacchari Cinamomi,*

*Garyophill. ana drach. ſex,*

Fiant l. a. Morſelli, Stomachum & Viſcera Naturalia egregiè roborantes, nec nimium ea calefacientes.

## TRAGEA GROSSA CEPHALICA PRETIOSA.

Recip. *Flor. recent. Anthos unciam unam,*

*Betonicæ,*

*Tunicæ ana unc. unam ſemis.*

Conſcindantur priùs, pòſt contundantur in mortario lapideo minutiſſimè, quibus adde

*Pul. Radic. Doron. veri drach. ſex,*

*Nuc. Moſchat. unciam unam,*

*Macis unciam ſemis,*

*Cardamomi min. unc. unam,*

*Garyophillorum,*

*Cubebarum,*

*Coriandri ana drachmas tres,*

*Extr. Ligni Aloës n. m. parati drach. duas,*

*Ambragryſeæ drach. unam*

ſolutæ in

*Ol. ſtill. Cinamomi drachma ſemis,*

*Roſarum veri ſcrup. uno,*

*Majoranæ drach. ſemis,*

[illegible] *orientalis ſcrup. unum,*

ſoluti in

*Spiritus Roſarum drach. ſemis circiter,*

*Pulv. Sacchari albiſſimi libram unam,*

Miſceantur & contundantur in mortario, addendo *Mucilaginis Tragacanthi cum Aq. Roſarum facti q. ſ.* ad maſſam tenacem efficiendam, ex qua poſteà formentur globuli parvi ad inſtar pilularum, lentium magnitud. & in leniſſimo calore exſiccentur. Hi globuli ut gratiores poſteà, & Confectioni cuidam Coriandri vel Cubebarum ſimiles appareant & reddantur, *Sacchare albiſſimo & clarificato, ad debitam conſiſtentiam cocto* (quod Confectariis notum eſt,) obducantur & criſpentur, vel etiam candiſentur, ſic verè Regia efficietur Confectio Capitalis præſtantiſſima, æquè viſui ac guſtui gratiſſima.

Pro iis qui *Ambram & Moſcham* ferre nequeunt, vel æri parcere velint, ſine *Ambra & Moſcho* hæc Confectio vel Tragea conficiatur.

## TRAGEA GROSSA CEPHALICA VILIOR.

Recip. *Pul. Cardamomi min.*
*Cinamomi opt. ana unciam unam,*
*Nuc. Moſchat. unciam unam ſemis,*
*Macis drach. ſex,*
*Garyophyllorum unc. ſemis,*
*Cubebarum,*
*Aniſi,*
*Coriandri,*
*Fœniculi,*
*Carui ana unc. ſemis,*
*Rad. Doron. veri drach. ſex,*
*Reſina Ladani,*
*Storacis ana drachm. unam ſemis,*

Pulveriſanda pulveriſentur, & additâ
*Sacchari albi pulv. librâ unâ,*
nec non ſi lubet
*Olei Roſarum veri drachma ſemis,*

Efficiatur cum *ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi.* maſſa tenax, ex qua formentur globuli ad inſtar pilularum, *Sacchare porrò candido, vel criſpaturâ Saccharinâ* apud Confectarios (ſi Pharmacopœi in Confectionibus parandis non verſati ſint,) obducendi.

## TRAGEA GROSSA STOMACHALIS.

Recip. *Pul. Cinamomi acutiſſimi,*
*Calami aromatici,*

*Cardamomi*

*Cardamomi min.*
*Nuc. Moſchatarum ana unc. unam,*
*Galangæ,*
*Garyophillorum,*
*Macis,*
*Cubebarum ana drach. quinque,*
*Piperis longi,*
*Zinziberis ana drachm. duas,*
*Sem. Erucæ unc. unam,*
*Maſtichis gran. unc. ſemis,*
*Storacis calam. drachm. duas,*

Miſceantur exactè & additâ

*Sacchari albiſſ. pulv. librâ unâ ſemis,*
nec non
*Mucilag. Tragacanthi q. ſ.*

Fiat contundendo in mortario maſſa tenax, ex qua formentur globuli ad inſtar pilularum Angelicarum Francofurtenſium, qui porrò *Sacharo clarificato candiſari vel criſpaturâ Saccharinâ* obduci poſſunt, & efficietur Confectio præſtans, Stomacho refrigerato & debilitato proficua.

---

# AD CLASSEM DUODECIMAM, DE TROCHISCIS.

## TROCHISCI CEPHALICI SEU CAPITALES.

Recip. *Sacchari albiſſ. libram unam,*

Solvatur in portiuncula *Aquæ Roſarum vel Cinamomi S.* & denuò ad conſiſtentiam Tabulati parùm coquatur, in quo ab igne remoto diſſolve

*Ambræ gryſeæ ſcrup. duos vel drach. unam,*
*Reſinæ Styracis drachm. unam,*
*Extr. Ligni Aloës n. m. parati drach. unam ſemis;*

His benè mixtis & diſſolutis ſuperadde ſtatim

*Conſerv. Beton. ex anat. quantitate Sacchari & florum parata uncias duas,*
*Pulv. Rad. Doronici veri drachm. ſex,*
*Macis,*
*Nuc. Moſchatarum ana drach. tres,*
*Caraamomi unc. ſemis,*

*Coriandri,*
*Cubebarum ana drach. duas,*
*Elæoſacch. Cinamomi unciam unam,*
*Garyophillorum unciam ſemis,*
*Roſarum veri drachmas duas,*

Et eum *ſ.q. Mucilag. Tragacanthi, aqua Roſarum facta* efficiatur maſſa, ex qua Trochiſci formandi, Cerebrum & totum caput inſigniter roborantes.

## TROCHISCI CORDIALES REGII.

Recip. *Sacchari albiſſ. libram ſemis,*
Solvatur in portiuncula *Aquæ Cinamomi vel ſimpl.* & ad conſiſtentiam Tabulati coquatur, in quo ab igne remoto diſſolve
*Ambræ gryſeæ drachm. ſemis,*
addendo
*Moſchi Orientalis opt. ſcrup. unum,*
*in*
portiuncula *ſpiritus Roſarum* diluti, & cum *drachmis tribus circiter Sacchari pulveriſati* permiſti,
*Cortic. Citri,*
*Arantiorum ana recent. extim. & ſubtiliſſimè contuſorum drach. tres,*
*Elæoſacch. Cinamomi unc. unam,*
*Roſarum veri unc. ſemis,*
*Macis drach. tres.*

Miſceantur omnia exactè, ac cum ſ. q. Tragacanthi in Aq. Roſarum ſoluti, fiat maſſa tenax, ex qua Trochiſci efformandi; qui vires collapſas confortant, ſpiritus vitales & animales recreant, ac inſuper anhelitum gratum efficiunt.

## PASTILLI PECTORALES ANTIPHTHISICI.

Recip. *Radicum Enulæ,*
*Ireos Florent. ana unciam unam,*
*Glycyrrhizæ drach. ſex,*
*Flor. Papaver. errat. unciam ſemis.*
*Violarum Martial. drachmas tres,*

Inciſa coquantur *in Aqua ſimpl. ſ. q. libris tribus circiter*, ad caſum medietatis, coletur, colatum denuò ad unc. quatuor circiter evaporet in vaſe terreo, quod interim aſſervetur.

Jam
Recip. *Sem. Papav. albi unc. unam,*

*Melonum,*

*Melonum,*
*Cucurbitæ ana excort. drach. ſex,*
*Amygd. dulc. decort. unc. unam,*
*Benzoës opt. unc. ſemis,*

Contundantur optimè in mortario ad pultis formam cum *ſuperioris decocti aſſervati ſuff: quant:* ac per ſetaceum ad inſtar pulpæ transmittantur, huic pulpæ adde

*Sacchari Penidii vel*
*Sacchari Canar. alb. pulv. uncias octo,*
*Pulv. Croci Auſtriaci drachm. tres,*
*Irëos Florent. unc. unam,*
*Florum Sulphuris unc. ſemis,*
*Liquiritiæ raſæ drach. tres,*
*Elæoſacch. Aniſi,*
*Fœniculi,*
*Cinamomi ana unciam unam;*

Et contundendo in mortario lapideo efficiatur paſta, ex qua formentur paſtilli oblongi, vel etiam Trochiſci, ſi *Pulpa ſuperior* non ſuffecerit ad maſſam tenacem efficiendam, addatur *de ſuperiori adhuc reſiduo inſpiſſato decocto* quantum pro juſtâ conſiſtentiâ requiritur. In Catarrhis à capite deſcendentibus feliciter illis uti licet; pectus leniunt, & ſputum facilitant.

## TROCHISCI SUBLINGUALES ALEXIPHARMACI ET ANTI-PESTILENTIALES.

Recip. *Cortic. Citri recent. extim. unciam unam ſemis,*
*Herb. recent. Rutæ,*
*Scordii ana drach. ſex.*

Contundantur opt. in mortario lapideo ad pultis formam ut per ſetaceum veluti transmitti poſſint, quibus adde

*Pulv. Sacchari albiſſ. Can. unc. ſex vel octo,*
*Croci Auſtriaci drachm. tres,*
*Extr. Enulæ,*
*Zedoariæ ana drach. duas,*
*Ol. ſtill. Rutæ,*
*Caryophillorum ana drach. ſemis,*
*Nuciſtæ expreſſi ſcrupulos duos,*

Fiat ex omnibus exactè mixtis contundendo in mortario maſſa, ex qua formentur Trochiſci parvi ſublinguales.

AD

# AD CLASSEM DECIMAM TERTIAM, DE PASTIS ODORATIS.

## PASTA SEU MASSA ODORATA PRO MULIERIBUS.

Recip. *Reſinæ Ladani drach. ſex,*
*Styrac. calam. unc. ſemis,*
Quibus parumper in mortario nonnihil calido liquatis adde
*Pulv. Gum. Benzoës,*
*Animæ ana drach. tres,*
*Garyophill. drach. ſex,*
*Ligni Aloës gum. opt. drach. tres,*
*Macis,*
*Nuc. Moſchat. ana unc. ſemis,*
*Rad. Ireos Florent. drach. ſex,*
*Ol. ſtill. Cinamomi,*
*Citri ex recentibus Corticibus,*
*Majoranæ ana ſcrupulum unum,*
*Nuciſtæ expreſſ. drachm. ſemis,*
*Balſ. Indici de Peru drach. duas,*
Miſceantur, fiatque maſſa odorata.

## PASTA ODORATA ANTIPESTILENTIALIS.

Recip. *Cortic. Citri recent. extim. unciam unam,*
*Rutæ recentis unc. unam ſemis,*
*Baccar. Iuniperi unc. unam,*
Contundantur optimè in mortario ad pultis formam, quibus adde
*Reſinæ Storacis,*
*Ladani ana unc. ſemis,*
*Balſami Indici de Peru drach. tres,*
*Camphoræ unc. ſemis,*
*Ol. ſtill. Citri ex recent. Cortic.*
*Rutæ ana drach. unam,*
*Garyophill.*
*Iuniperi ex baccis,*
*Succini ana ſcrup. duos,*
*Nuciſt. expreſſi drachmam unam ſemis,*
Miſceantur, & fiat contundendo in mortario calido maſſa odoris grati.

SAPO

## SAPO ODORATUS.

Recip. *Saponis Veneti libram unam vel duas*,

Conſcindatur in taleolas quæ Soli exponantur, ſæpiùs tamen illas aquâ ſimplici humectando de die, donec veluti albeſcant, ultimò autem benè exſiccentur. Poſteà *cum dicto Sapone*, *& floribus Iaſmini vel Roſarum* fiat ſtratum ſuper ſtratum, in vaſe largo, & aliquo pondere comprimantur, die poſtero ſeparentur *flores à Sapone*, *& recentibus floribus* denuò ſtratificetur. Hæc ſtratificatio ſæpiùs & quoties libuerit reiteretur vel repetatur, donec odore ſufficiente *florum* imbuatur *Sapo*. Dum hæc fiunt ſimiliter *cum Amygdalis dulcibus excorticatis & benè ſiccatis*; ac *floribus dictis Iaſmini vel Roſarum* ſæpiùs etiam ſtratificatio fiat, donec *Amygdalæ* perindè odore Jaſmini vel Roſarum ſufficienter imbutæ ſint. Hinc

Recip. *Amygdalarum odoratarum unc. quatuor*,

Contundantur opt. in mortario cum *ſ. q. Aquæ Roſarum* ad pultis minutiſſimæ formam, ut per ſetaceum tranſmitti poſſint, *cui pulpa* adde

*Saponis Veneti itidem odoriferi libr. unam ſemis*,

Contundantur diu in mortario donec per intima & minima commixta ſint, addendo

*Pul. Rad. Irëos Flor. uncias duas*,
*Moſchi Orient. ſcrupul. ſemis vel ſcrup. unum*,
*Zibethi ſcrupul. unum vel drachm. ſemis*,
*Olei Roſarum veri drach. ſemis*,

Miſceantur exactè, fiantque globuli fragrantiſſ. qui præter odorem & fragrantiam hoc virtutis habent, ut aſperitatem cutis leniant, glabramque, ſubtilem & albicantem illam reddant.

---

# AD CLASSEM DECIMAM QUARTAM,

## DE CONFECTIONIBUS ANTIDOTALIBUS ET OPIATIS.

### CONFECTIO SEU ANTIDOTUS ALEXIPHARMACA REGIA.

Recip. *Rad. Angelicæ*,
*Anthoræ*,
*Contrayervæ*,
*Imperatoriæ*,

*Leviſtici*,

*Leviſtici,*
*Morſus Diaboli,*
*Zedoariæ ana uncias duas,*
*Herb. recent. Scordii noſtrat.*
*Rutæ hortenſis ana uncias quinque,*
*Croci Auſtriaci unc. unam,*
*Cort. Citri recent. & extim. uncias tres,*
*Baccarum Iuniperi unc. duas,*
*Lauri excort. unc. unam,*
*Opii præparati per exhalationem ſpiritus Narcotici drachmas tres,*

Conſcindantur, contundanturque craſſiuſculè, ac cum *ſ. q. ſpiritûs Vini repetitis vicibus affuſi*, extrahatur earum eſſentia tota, quouſque *ſpiritus* non ampliùs tingatur; Extractiones omnes ad conſiſtentiam Electuarii liquidi evaporent deſtillando, *cui extracto liquido* adde

*Pulv. Bezoar. Orient. veri drach. ſex,*
*Occidentalis unciam unam,*
*Vnicornu mineralis,*
*Terræ Sigillatæ Sileſ. ana unc. duas,*
*Bezoardici n. aurei ſuprà edocti drach. ſex,*
*Eſſentiæ Sulphuris Saccharinæ alexipharmacæ infrà edocendæ unc. ſex vel octo,*
*Olei Nuciſtæ expreſſi unc. ſemis,*
prius cum
*Pulv. Sacchari albiſſimi permiſti,*
*Elæoſacchari Rutæ ana unc. unam ſemis,*

Fiatque ſ. a. Electuarium juſtæ conſiſtentiæ & Confectio Alexipharmaca præſtans.

## ESSENTIA SULPHURIS ALEXIPHARMACA SACCHARINA PARETUR MODO SEQUENTI:

Recip. *Sulphuris vivi ſplendidi, ſive florum Sulphuris pulver.*
*Salis Tartari puri ana unc. unam ſemis.*

Mixta in patellâ terreâ ſupra ignem leniſſimum, ne *ſulphur* accendatur, liquefiant in maſſam rubicundam ad inſtar hepatis. *Huic Maſſæ in pulverem redactæ*, ac Alembico parvo vel phialæ immiſſæ ſuperaffunde

*Ol. ſtill. Citri ex recent. Corticibus,*
*Rutæ hortenſis ana unciam ſemis,*
*Iuniperi ex baccis recentis unc. unam,*

*Myrrhæ rubræ drach. duas,*
*Camphoræ drachm. unam ſemis,*
*Macis drach. duas,*

Factâque digeſtione in calore leniſſimo, donec rubicundiſſimo imbuantur colore, ſine fœtore, ſeparentur olea affuſa & tincta per filtrum & additis

*Sacchari albiſſ. pulv. unciis decem,*

Miſceantur in Elæoſaccharum ſeu eſſentiam Sulphuris ſaccharinam ſiccam. Sin verò Eſſentia Sulphuris Alexipharmaca liquida, vel Balſamus Sulphuris expetatur, paretur hunc in modum:

Recip. *Hepatis Sulphuris uti ſuprà parati unc. tres,*
*Myrrhæ rubræ drach. ſex,*
*Camphoræ drach. tres,*

Mixta inque pulverem redacta, Alembico vitreo parvo immittantur, & ſuperaffuſis

*Ol. ſtill. Citri ex recent. Cortic.*
*Rutæ hortenſis ana drachmis ſex,*
*Angelicæ drach. tribus,*
*Iuniperi unciis tribus,*
*Macis unciâ ſemis,*

digerantur leniſſimo in calore, quoad rubicundiſſimo imbuantur colore, hinc balſamus à fœcibus ſeparandus, cui ultimò jungantur

*Extracti Croci Auſtriaci drachm. duæ,*
ſoluti priùs cum
*Spiritûs Vini rectificatiſſimi unc. una ſemis,*

Et omnibus exactè unitis fiat eſſentia ſeu balſamus Alexipharmacus, præſtantiſſimus, doſis ſcrup. ſemis, ad ſcrupulum unum, & drachm. ſemis.

## ANTIDOTUS ALEXIPHARMACA ALIA.

Recip. *Rad. Angelicæ unc. tres,*
*Contrayervæ unc. duas,*
*Enulæ campanæ,*
*Leviſtici,*
*Imperatoriæ,*
*Pimpinellæ,*
*Succiſæ,*
*Valerianæ,*
*Vincetoxici ana unc. tres,*
*Herb. Scordii,*
*...tæ ana unc. quinque,*

Hæ

Hæc cuncta recentia ſi poſſibile vel ad minimùm recenter ſiccata, incidantur contundanturque craſſiuſculè, & cum *ſ. q. Aquæ ſimplicis, repetitis vicibus affuſa*, coquantur ad totalem virtutum prolectionem. Decoctiones omnes albumin. ovorum clarificatæ ad conſiſtentiam Extracti liquidioris in vaſe terreo vitreato evaporent, *ſervatâ tamen librâ una vel alterâ* hujus decocti pro diſſolutione *Rob Iuniperini & Sambucini*. Decocto autem inſpiſſato adde

*Mellis puriſſimi clarificati libras quatuor,*

item,

*Rob Iuniperini,*

*Sambucini ana libram unam, dilutorum cum ſuperiori aſſervatâ librâ decocti, & per ſetaceum colat.*

Et junctim ad priſtinam *mellis* conſiſtentiam craſſam leniter coquendo evaporent. *Huic Melli alexipharmacâ virtute abundè jam impragnato*, porrò adde

*Pulv. Viperarum vel Serpentum Germanicorum n.m. parati unc. quinque,*

*Pulv. ex Typhis Cervinis, in Animadverſionibus edocti uncias tres,*

*Pul. Rad. Contrayervæ unc. unam ſemis,*

*Anthoræ unc. unam,*

*Zedoariæ unc. duas,*

*Croci Auſtr. diluti cum Vini*

*Citrati ſuff. quant. drach. ſex,*

*Myrrhæ rubræ cum eodem Vino Citrato dilutæ unc. duas,*

*Macis,*

*Cinamomi opt.*

*Sem. Citri,*

*Napi Sylveſtris,*

*Rutæ hortenſis ana unc. unam,*

*Opii Thebaici per exhalationem ſpiritus ſui Narcotici parati, vino Citrato diluti & colati unciam ſemis,*

*Eſſentiæ Sulphuris Saccharinæ Alexipharmacæ ſuperiùs paulò edoctæ, unc. ſex,*

*Ol. Nuciſtæ expreſſi pulv. Sacchari permiſti, unc. ſemis,*

His omnibus exactè mixtis ſ. a. fiat Antidotus ſive Electuarium juſtæ conſiſtentiæ præſtantiſſimum, cujus doſis drach. una, ad drach. tres, & unc. ſemis.

CON-

## CONFECTIO CORDIALIS REGIA.

Recip. *Cort. Citri recent. extimorum unc. octo,*
*Arantiorum recent. extim. unc. quatuor,*
*Nucum Indic. conditarum uncias ſex,*
*Macis opt. unc. unam,*
*Eſſentiæ Citri ſiccæ ſaccharinæ in Animadverſionibus edoctæ unc. ſex,*

Contundantur opt. & diu in mortario lapideo ad pultis ſubtiliſſ. formam, ut per ſetaceum tranſmitti poſſit, cui adde
*Extr. Croci Auſtriaci drach. duas,*
*Ligni Aloës gummoſi unciam ſemis,*
permiſti priùs cum
*Ol. Nuciſtæ expreſſi drachmis ſex,*
&
*Sacchari albi pulveriſati unciis quatuor,*
*Magiſt. Granorum Kermes humidi adhuc parum in Animadverſionibus edocti unc. tres,*

Quibus immiſceantur & veluti diſſolvantur,
*Magiſt. n. ſolubil. Coralliorum unc. duæ,*
*Perlarum Orient. unc. una,*
*Ambra gryſea drachm. tres,*
ſolutæ in
*Ol. ſtill. Cinamomi drach. duabus ſemis,*
*Garyophill. drachmâ unâ,*
*Roſarum veri drachma ſemis,*
*Moſchi Orientalis drachma una,*
ſoluti in
*Spiritûs Roſarum ardentis drachmâ unâ ſemis,*
*Syrupi n. Acetoſit. Citri, cum propriis Corticibus parati q. ſ. ad Electuarii juſtam conſiſtentiam.*

Miſceantur omnia exactè in vaſe terreo vel mortario lapideo, & ſervetur in vitro benè clauſo, tanquam Regia Confectio, quæ certè multis paraſangis Confectionem Alkermes antecellet, proindè meritò laudibus extollenda eſt, in Epilepſiâ, Apoplexiâ, Lypothimiâ, Syncope, Senio decrepito, Peſte, morbiſque malignis, ſpiritus enim omnes recreando, fovendoque multum valet. Doſis drach. ſemis ad drach. unam & drachm. duas.

## CONFECTIO CORDIALIS ALIA.

Recip. ... *ent. extim. Citri uncias ſex,*
*Arantiorum unc. tres,*

*L Flor.

*Flor. recent. Citri,*
*Arantiorum ana uncias tres ſemis,*
*Roſarum rubr.*
*Tunicæ ana uncias quatuor,*

Conſcindantur & contundantur minutiſſimè in mortario lapideo ad pultis formam, quibus interim ſervatis, accipe

*Granorum Kermes drachmas ſex,*

Et cum *ſ. q. Aquæ ſimplicis repetitis vicibus affuſæ*, additis aliquot granis *Salis Tartari*, extrahatur coquendo Tinctura & Eſſentia eorum tota; Decoctionibus colatis adde

*Sacchari albi libras duas ſemis,*

Et denuò ad conſiſtentiam Tabulati decoquantur, quibus dum adhuc fervent injiciantur protinus *ſuperiores flores & Cortices minutim contuſi*, & his exactè mixtis porrò ſuperadde

*Magiſterii Granorum Kermes humidi adhuc parum unc. tres*, quibus
*Magiſt. n. ſolubil. Coralliorum unc. duæ,*
*Perlarum uncia una,*

immiſceantur & in iis veluti diſſolvantur, item,

*Ambra gryſea drachma duæ,*
ſolutæ in
*Ol. ſtill. Cinamomi drachma una ſemis,*
*Roſarum veri drach. ſemis,*
*Macis drachma una, &*
*Pulv. Sacchari alb. unciis tribus permiſtæ,*
nec non
*Moſchi Orientalis drachma una,*
ſoluti in
*Spiritus Roſarum portiunculâ,*
*Syrupi præterea ex ſucco Kermes, ſi in promptu ſit*, vel hujus loco adde
*Syrupi Acetoſit. Citri cum propriis Corticibus parati uncias quatuor circiter, vel q. ſ. pro Electuarii juſtâ conſiſtentiâ,*
inſtillando ultimò
*Spiritus Vitrioli aliquot guttulas,*

Fiat l. a. Confectio Cordialis nobilis & delicatiſſima

Nota: Quòd ſi nonnemo has præſcriptas Confectione Cordiales nobiliores & efficaciores reddere voluerit, additione *auri*, *Croci n. Auri purpurei, in Animad. edocti, vel Bezoard. n. Aurei ſuperius paulò deſcripti, drachmas tres vel unciam ſemis*, plus minusvè addat.

CON-

## CONFECTIO HEPATICA CALIDA.

Recip. *Rad. Pimpinellæ,*

*Enulæ campanæ,*

*Apii ana recentium unc. quatuor,*

Mundentur & conſcindantur craſſiuſcule quadratè, lignoſâ parte abjectâ, coquantur poſteà in

*Succi Agrimoniæ,*

*Chamædryos,*

*Hepat. nobilis ana depurat. librâ unâ,*

*Abſinthii depurati librâ ſemis,*

*Pomorum redolent. depurat. libris duabus ſemis,*

quouſque molleſcant, ac ſi condiri deberent, quibus ſufficienter coctis interimque aſſervatis, accipe *ſuccos reſiduos à decoctione radicum* & additis

*Sacchari albi libris duabus,*

porrò coquantur ad Syrupi craſſioris conſiſtentiam immittendo ultimò *ſuperiores coctas conſciſſaſque radices*, parumque adhuc ebulliant junctim ad debitam conſiſtentiam, quibus ſuperinjice

*Nuc. Moſchat. condit. & craſſ. conciſarum unc. tres,*

*Zinziberis Indici cond. & conciſ. unc. duas ſemis,*

*Carnis Citri cond. & conciſæ uncias quatuor,*

*Conſervæ Cochleariæ,*

*Hepat. nobilis,*

*Naſturtii hortenſis ana ex anatica quantitate herb. & Sacchari parat. unc. tres,*

*Pulv. Cardamomi min.*

*Nuc. Moſchat. ana unc. unam,*

*Sem. Erucæ unc. unam ſemis,*

*Naſturtii unc. unam,*

*Magiſt. n. ſolubil. Coralliorum rub. unc. unam ſemis,*

*Elæoſacchari Cinamomi unc. unam,*

*Spir. Salis drachm. duas, vel q. ſ. pro grato ſapore,*

Miſceantur omnia benè in Electuarium juſtæ conſiſtentiæ, quod Cachecticis, ad Hydropem inclinantibus, opitulatur, (præmiſſis tamen univerſalibus) Obſtructiones enim Viſcerum reſerat, & ad urinam proliciendam aptum eſt; Doſis manè & veſperi unciam ſemis circiter vel uncia una.

## CONFECTIO HEPATICA REFRIGERANS.

Recip. *Rad. recent. Cichorii unc. ſex,*
*Pimpinellæ,*
*Petroſelini ana uncias quatuor,*

Mundentur opt. abjectis partibus lignoſis interioribus, conſcindanturque craſſiuſculè & quadratè, poſteà coquantur in

*Succi Endiviæ,*
*Cichorii,*
*Acetoſæ,*
*Acetoſellæ ana depurat. libra una,*
*Pomor. redolent. depur. libra una ſemis,*

Quouſque molleſcant, ac ſi condiri deberent, radicibus ſufficienter coctis, interimque aſſervatis accipe *ſuccos à decoctione radicum reſiduos*, & additis

*Sacchari albi libris duabus ſemis,*

Denuò ad conſiſtentiam Syrupi craſſioris decoquantur, immittendo ultimò *ſuperiores coctas & conſciſſas radices*, parumque adhuc ebulliant ad debitam conſiſtentiam & exhalationem aquoſitatis radicibus coctis adhærentis, quibus porrò ſuperinjiciantur

*Carnis Citri cond. & craſſ. conciſ. unc. quatuor*
*Lactucæ Hiſpan. cond. & conciſ. unc. tres,*
*Conſ. Roſarum rub. ex aqua parte Roſarum & Sacchari paratæ unciæ octo,*
*Conſ. Florum Tunicæ. iiſdem ex æquali portione Sacchari & flor. paratæ unciæ tres,*
*Conſ. Hepaticæ nobilis, etiam ex æquali pondere flor. & Sacch. factæ unc. quatuor,*
*Cortic. Citri recent. extim. & ſubtil. contuſorum unciæ duæ,*
*Spiritus Vitrioli q. ſ. pro grato ſapore,*

Miſceantur exactè in patellâ ferreâ vel vitreo vaſe. Hepatis & præcordiorum æſtum refrigerat, viſceraque naturalia roborat & confortat: Febricitantibus inſuper ac viſcerum incendio laborantibus ſummoperè conducit. Doſis eſt caſtaneæ quantitas, vel uncia ſemis ad unciam unam.

## CONFECTIO SIVE CONDITUM PECTORALE ANTIPHTHISICUM.

Recip. *Radic. recent. Enulæ Camp. unc. ſex,*
*Cichorii unc. quatuor*
*Papav. errat. unc. tres,*

Radici-

Radicibus omnibus mundatis, Cichorii & Papav. errat. ab internâ lignoſâ & durâ parte ſeparatis, coquantur in

*Succ. Millefolii,*
*Plantag. min.*
*Alchimillæ,*
*Veronicæ ana unc. octo,*
*Hederæ terreſt. unc. quatuor,*
*Decocti fortis Radicum Ireos,*
*Cancrorum fluviat. ana clarificat. unc. decem,*

Donec molleſcant ac ſi condiri deberent, quibuſ ſufficienter coctis & à ſuccis reſiduis ſeparatis addantur

*Radic. Symphyti majoris ſeparatim ad mollitiem in Aq. ſimpl. coctarum, unc. quatuor,*

Conſcindantur & contundantur in mortario lapideo ad formam pultis, quâ pulpâ interim ſervatâ accipe *ſuccos à decoctione Radicum reſiduos*, & additis

*Mellis puri Virginei clarificati libris tribus,*

coquantur ad conſiſtentiam craſſam, immittendo ultimò ſuperiores coctas & conſciſſas radices, ac denuò adhuc parùm ebulliant ad priſtinam craſſam mellis conſiſtentiam, quibus porrò ſuperinjiciantur

*Conſ. Roſarum Damaſc. ex partibus æqual.*
*Flor. & Sacchari paratæ unc. X.*
*Conſ. Violarum Martial.*
*Hederæ terreſtr.*
*Veronicæ ana ex æquali pondere flor. & Sacch. fact. uncias quatuor,*
*Balſami Sulphuris Aniſati n. m. parati ſine fœtore unc. unam ſemis,*
prius tamen cum
*Pulv. Sacchari albi unciis quatuor circiter in Elæoſacchar. permiſti.*
*Sacchari Saturni reſolub. ex Minio facti drach. quinque,*

Miſceantur debitè in conditum, quod tuſſiculoſis & pulmonum exulcerationibus ſæpiùs & frequenter exhibitum medetur, accipiantur pro doſi uncia ſemis vel drachmæ ſex circiter, & ad minimum ter de die.

Nota. Qui *pulverem Maſtichis & Olibani* addere voluerit, me judice non malè fecerit.

## CONFECTIO SPLENETICA.

Recip. *Rad. recent. Enulæ Campan.*
*Pimpinellæ,*
*Fœniculi ana uncias quatuor,*
Mundentur & lignoſâ parte priùs abjectâ, conſcindantur craſſiuſculè quadratè & ſuperaffuſis
*Succ. depurat. Hederæ terreſtr.*
*Matriſylvæ,*
*Scolopendrii,*
*Verbenæ,*
*Pomorum redol. ana unciis XI.*
*Decocti fortis Tamariſci corticum*
*&*
*Rad. Capparum clarific. librâ unâ,*
Coquantur ad mollitiem, quibus interim ſervatis, ſucci jam à decoctione radicum reſidui, additis
*Sacchari albi Can. libris duabus,*
Coquantur ad conſiſtentiam craſſam Syrupi, immittendo ultimò *ſuperiores coctas & inciſas, radices* & adhuc parumper ebulliant, ad debitam & ſatis craſſam conſiſtentiam, ſuperaddendo
*Conſ. Cochleariæ,*
*Naſturtii hortenſis,*
*Roriſmarini ana ex æquali pondere herbar. &*
*Sacchari paratæ unc. quatuor,*
*Magiſt. n. ſolubil. Oculorum Cancror. unc. duas,*
*Coralliör. rub. unc. unam,*
*Pulv. Nuc. Moſchat.*
*Cardamomi,*
*Sem. Erucæ,*
*Naſturtii ana unciam unam,*
*Elæoſacchari Cinamomi,*
*Garyophillorum ana drachm. ſex,*
*Spirit. Salis Armeniaci acidi ſuperius deſcripti unciam ſemis, vel q. ſ. pro grato ſapore,*
Miſceantur opt. in vaſe vitreo vel lapideo pro Condito Splenetico, quod Lienis obſtructiones potenter reſerat, ejusque tumores & ſcirrhoſas durities ſolvit. Doſis manè & Veſperi uncia ſemis, vel uncia una.

## CONFECTIO STOMACHICA.

Recip. *Rad. recent. Calami aromat. uncias quatuor,*
*Cichorii,*

*Cichorii*,

*Pimpinellæ ana uncias ſex*,

Mundatæ & à lignoſa parte ſeparatæ radices conſcindantur quadratè & craſſiuſculè, poſteà coquantur in

*Succi Cydoniorum recentis libris ſex*,

ad earum mollitiem, inque vaſe terreo; Radicibus ſufficienter coctis, interimque aſſervatis; accipe *ſuccum reſiduum à radicum decoctione*, & additis

*Sacchari albiſſimi Canar. libr. tribus*,

Coquantur porrò ad Syrupi craſſioris conſiſtentiam, immittendo ultimò *ſuperiores craſſiores radices coctas & craſſiuſculè conciſas*, parumper adhuc ebulliant ad debitam conſiſtentiam, quibus ſuperinjice

*Nuc. Moſchat. condit. & craſſ. conciſarum uncias quatuor*,

*Zinziberis Indici cond. & conciſi uncias quinque*,

*Succolatæ Indicæ uncias tres ſemis*,

*Amygd. dulc. decort.*

*Piſtach. enucleat. ana craſſ. conciſ. uncias tres*,

Item contuſ. craſſiuſculè

*Garyophillorum drachmas ſex*,

*Cardamomi minoris unciam unam*,

*Piperis longi*,

*Nuc. Moſchat. ana unciam unam*,

*Elaoſacchari Cinamomi unc. unam ſemis*,

*Spiritus Vitrioli q. ſ. pro grato ſapore.*

Miſceantur omnia exactè, fiatque Electuarium, ſive Confectio ad Ventriculum confortandum, nauſeam & vomitum ſedandum, concoctionem juvandam præſtantiſſima, horis matutinis, à meridie, ante & poſt cœnam ſumenda.

---

# AD CLASSEM DECIMAM QUINTAM,

## DE AQUIS DESTILLATIS.

### AQUA ANTAPOPLECTICA.

Recip. *Vini Malvatici vel Hiſpanici libras ſex*,

*Spiritus Vini rectificati libras octo vel decem*,

*Craſſorum nigr. ardentis libras duas*,

Quibus immergantur ſucceſſivè, & quidem tempore Veris.

*Flor. recent. Lilior. Convall. libra una,*
*Acaciarum,*
*Cheyri ana uncia quatuor,*
*Lavendula uncia ſex,*
*Paralyſeos,*
*Perſicorum,*
*Pæonia,*
*Tilia,*
*Tunica ana uncia quatuor,*
*Herb. recent. Baſilici,*
*Betonica,*
*Hormini ſeu Salv. ſylveſt.*
*Majorana,*
*Mentha criſpa odorat.*
*Pulegii,*
*Roriſmarini,*
*Salvia,*
*Serpilli,*
*Verbena ana floreſcent. unc. quinque*
*Cardamomi min. unc. una ſemis,*
*Cinamomi opt. uncia ſex,*
*Coriandri uncia dua,*
*Cubebarum uncia una ſemis,*
*Garyophillorum uncia dua ſemis,*
*Cyperi rotundi radic. uncia una,*
*Macis uncia una ſemis,*
*Nuc. Moſchat. uncia dua ſemis,*
*Baccar. Lauri,*
*Iuniperi ana uncia tres,*
*Sem. Eruca,*
*Zedoaria ana uncia dua,*

Factâque maceratione deſtillentur ad ſiccitatem ferè ſpecierum, in arena (ultimò leniter vel in balneo, ne ſpecies comburantur) capitello vel ejus roſtro prius immiſſis

*Rad. Doronici veri,*
*Pæonia recentis ana drachm. ſex,*
*Ligni Aloës gummoſi,*
*Rhodii,*
*Santali Citrini ana uncia ſemis,*
*Viſci quercini uncia una,*
*Cort. Arantiorum,*
*Citri ana recent. & extim. drachmis quinque,*

It

Et abſolutâ deſtillatione, pro majore harum ſpecierum extractione, *aqua deſtillata ſpirituoſa has ipſa ſpecies* aliquandiu immergantur, quæ per filtrum tandem ſeparandæ, aqua verò uſui aſſervanda eſt; cui tamen ſi volupe fuerit

*Iulapis noſtri de vino libra una,*

vel ampliùs, pro ſapore magis grato addi poteſt.

In confortando cerebro, & nervoſo genere univerſo, præſtantiſſima eſt, memoriam & intellectum acuit, ac inſuper ab Apoplexiâ & Paralyſi præſervat.

Nota. Qui *Ambram & Moſchum*, pro dimidiâ ſaltem parte hujus Aquæ, addere voluerit, præſtantiorem multò illam efficiet: poſſent autem cum aliis ſpeciebus capitello immittendis aquæ deſtillatæ pro exactiore virtutum extractione, immergi.

## AQUA CORDIALIS.

Recip. *Aq. Ceraſorum nigr.*
*Fragorum,*
*Liliorum Convall.*
*Meliſſæ Citratæ,*
*Roſarum fragrant.*
*de Rubo Idæo ana ſine additione aquæ ſimpl. ſtillat. libras duas,*

Quibus immergantur ſucceſſivè tempore Veris,
*Herb. recent. Baſilici,*
*Meliſſæ citratæ ana uncias ſex,*
*Flor. recent. Arantiorum,*
*Anthos cum foliis,*
*Buglosſæ,*
*Citri ana uncias quatuor,*
*Flor. Lilior. convall. recent. libra una,*
*Tiliæ,*
*Tunicæ,*
*Violarum Martial. ana unc. quatuor;*
*Rad. Ireos odorat. Florent. uncia tres,*
*Macis uncia dua,*
*Cort. Citri recent. extim.*
*Arantior. recent. ana uncia quatuor,*

Factâ pòſt maceratione ſufficiente deſtillentur, Alembici roſtro immiſſis & in petia ligatis
*Ligni Aloës opt.*
*Rhodii ana drachmis tribus,*
Et ſi lubet
*Moſchi Orientalis ſcrupulo ſemis;*

*Ambra gryſea ſcrupulo uno,*
Fiat Aqua Cordialis præſtantiſſima.

## AQUA ANTEPILEPTICA.

Recip. *Aq. Lilior. Convall. cum Vino, vel planè ſine liquore affuſo ſtill. libr. tres,*
*Aq. Betonicæ,*
*Flor. Tiliæ ana ſine additione vel affuſione aquæ ſimpl. ſtill. libras duas ſemis,*
*Spiritûs Ceraſor. nigr. ardentis libram unam,*
*Roſarum ardentis libram ſemis,*
*Vini Malvatici vel Hiſpanici libras quatuor,*
His mixtis & unitis liquoribus immergantur ſucceſſu temporis
*Flor. recent. Acaciarum,*
*Cheyri ana unciæ quatuor,*
*Lavendulæ unciæ tres,*
*Lilior. Convall. libra una,*
*Paralyſeos,*
*Perſicorum,*
*Pæoniæ,*
*Tiliæ ana unciæ quatuor,*
*Herb. recent. Baſilicon.*
*Majoranæ,*
*Roriſmarini ana unciæ tres ſemis,*
*Cardamomi min. unciâ unâ,*
*Cinamomi acuti unciæ quatuor,*
*Cubebarum unciâ unâ,*
*Coriandri unciæ duæ,*
*Macis unciâ una ſemis,*
*Nuc. Moſchat. unc. duæ,*
*Rad. Pæoniæ recent. unc. tres,*
Factâque digeſtione & maceratione ſufficienti, deſtillentur per arenam, ferè ad ſiccitatem ſpecierum, roſtro Alembici immiſſis, inque petia ligatis,
*Viſci quercini,*
*Rad. Pæoniæ recentis ana unc. una,*
*Doronici veri drachmis ſex,*
Aquæ deſtillatione prolectæ ultimò ſi lubet adde
*Magiſt. n. ſolub. Coralliorum unc. quinque,*
*Spir. Veneris n. ſuprà edocti unc. tres,*
Vel Aqua ſimpliciter ſervata, abſque *Magiſterio Coralliorum & ſpiritu Veneris*, quotiescunque in uſum Epilepticis [illegible] alis paretur mixtura, utpotè

Recip.

Recip. *Aquæ prædictæ Epilept. unc. ſex,*
*Magiſt. n. ſolubilis Corall. unciam ſemis,*
*Spiritus n. Veneris drachm. tres,*
*Syr. de Pæonia n. unc. unam ſemis.*

Miſceantur pro uſu, cujus doſis unc. ſemis, ſæpiùs ſumenda, ad minimùm bis terve de die, pro ratione ætatis.

## LIQUOR ALEXIPHARMACUS.

Recip. *Cort. Citri recent. extim. drachm. ſex,*
*Sem. ejuſdem drach. tres,*
*Card. bened.*
*Rutæ ana drach. duas,*
*Myrrhæ rubræ drach. unam ſemis,*
*Amygd. dulc. decort. pro exactiori diſſolutione Myrrhæ drach. tres,*

Contundantur benè in mortario cum ſufficiente quantitate
*Aquarum Scordii,*
*Scorzoneræ,*
*Rutæ ana unc. tres,*

Fiat emulſio, quæ colanda, colaturæ addendo
*Syr. de Scordio n. ſimpl. unc. unam ſemis,*
*Corticibus Citri n. unc. unam,*
*Mixturæ ſimpl. drachm. ſemis vel drach. unam,*

Miſceantur pro tribus circiter doſibus.

## LIQUOR CORDIALIS CALIDUS.

Recip. *Cort. Citri recent. extimorum unc. unam,*
*Arantiorum recent. extim. unc. ſemis,*
*Cinamomi acutiſſ. conciſi drachm. tres,*
*Garyophillorum drachm. ſemis,*
*Nuc. Moſchat. drachm. unam,*
*Sacchari Candi albi unciam unam ſemis,*

Contundantur opt. in mortario lapideo ad pultis formam, pòſt diluantur cum
*Vini Neccarini boni libris duabus,*

Colentur, colatura filtretur per manicam Hippocratis, cui addatur
*Succi Citri vel Limon. recenter & jamjam expreſſi unc. una ſemis, vel duæ,*
*Fragis, vel de Cinamomo,*
*Rubo Idæo ana unc. una ſemis,*

*Magiſt.*

*Magiſt. n. ſolubil. Coralliorum drach. ſemis,*
*Perlarum ſcrupulus unus.*

Miſceantur pro uſu, cujus unciæ duæ vel tres in morbis frigidis, præcipuè ſenio confectis, ad inſtar potûs Hippocratici propinari poſſunt.

## LIQUOR CORDIALIS FRIGIDUS VEL REFRIGERANS.

Recip. *Cort. Citri recent. extim, unc. unam,*
*Arantiorum recent. extim. unc. ſemis,*
*Ambra gryſea grana tria,*
*Granorum Kermes drach. ſemis,*
*Sacchari albiſſ. cands unc. unam ſemis,*

Contundantur opt. & diu in mortario lapideo ad pultis minutiſſ. formam, pôſt diluantur cum
*Succi Cydoniorum recent. libra una,*
*Aqu. Meliſſa Citrata,*
*Liliorum Convall.*
*Roſarum fragrantiſſ. ana unc. quatuor,*

Et colentur, colaturæ addendo
*Succi Citri recenter & jamjam expr. unc. duas ſemis,*
*Syr. Granatorum unc. unam ſemis,*
*Magiſt. n. ſolubil. Coralliorum drach. ſemis,*
*Perlarum ſcrup. unum,*

Miſceantur pro potu cordiali & refrigerante, cujus unciæ duæ vel tres æſtuantibus & debilitatis ægrotis frequenter propinari poſſunt: pro his autem qui Ambram ferre nequeunt, illa omittatur.

## LIQUOR LITHONTRIPTICUS.

Recip. *Nucl. Perſicorum unc. tres,*
*Ceraſorum unc. unam ſemis,*
*Rad. recent. Apii unc. duas,*
*Liquiritia,*
*Petroſelini,*
*Pimpinella ana uncias tres,*
*Raphani hortenſ. unc. ſex,*
*Herb. recent. Ruta muraria uncias duas,*
*Sem. Apii,*
*Naſturtii,*
*Thlaſpios noſtr. ana unc. unam ſemis,*

*Bacc.*

*Bacc. Iuniperi,*
*Alkekengi ana unc. duas,*
*Ligni Nephritici unc. unam ſemis,*
*Cinamomi acuti unc. unam,*
*Macis unciam ſemis,*

*Nuclei Ceraſorum & Perſicorum, ſemina item, baccæ nec non Alkekengi & Iuniperi* contundantur minutiſſimè in mortario cum *ſ. q. Aquæ Roſarum* ad formam pultis, his addantur *radices recentes radula comminutæ*, & reliqua conciſa ac contuſa, quibus omnibus mixtis ac cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur

*Spiritus Ceraſorum nigr. unc. ſex.*
*Iuniperi libra una,*
*Vini boni libra quatuor,*

Factâque digeſtione ſeptimanâ unâ vel alterâ, coletur & exprimantur ſpecies; *Eſſentiæ expreſſæ & filtratæ* addantur

*Syr. de Fragis,*
*Rubo Idæo ana unc. ſex.*
*Spiritus Salis philoſophici drachma una ſemis,*

Mixta denuò filtrentur, uſuique aſſerventur. Doſis uncia ſemis ad unciam unam in vehiculo convenienti.

## ACETUM ANTIPESTILENTIALE, SEU THERIACALE.

Recip. *Rad. Anthoræ unc. ſemis,*
*Angelicæ unc. unam ſemis,*
*Contrayervæ unc. unam,*
*Enulæ,*
*Morſus Diaboli,*
*Zedoariæ ana unc. duas,*
*Herb. recent. Scordii,*
*Rutæ hortenſis,*
*Meliſſæ citratæ ana unc. tres,*
*Croci Auſtriaci drachm. tres,*
*Granorum Iuniperi unc. duas,*
*Cort. Citri recent. extim. unc. duas ſemis,*
*Sem. Citri,*
*Rutæ ana drach. ſex,*
*Myrrhæ rubræ unc. unam ſemis,*

Inciſa & contuſa craſſiuſculè immergantur *libris ſeptem Aceti cum Roſis contuſis recentibus deſtillati*, ſtent in infuſione loco calido, vitro benè clauſo per ſeptimanam, coletur poſt, filtreturque, *filtrato aceto* ad[illegible]

[illegible] *citrati n. m. parati libram unam ſemis,*

Miſce

Miſce & uſui aſſervetur, Doſis drach. duæ, tres, ad unciam ſemis.

## ACETORUM MEDICINALIUM VERA PRÆPARATIO SUB FORMULA SEQUENTI ACETI ROSACEI SIT COMPREHENSA.

Recip. *Roſarum recent. Damaſcen. contuſarum libr. tres,*
immergantur in
*Aceti Vini boni libris octo,*

Factâ digeſtione brevi, deſtilletur vel abſtrahatur per Alembicum vitreum *acetum* ad ſiccitatem ferè *Roſarum, deſtillato Aceto* denuò immerge
*Florum Roſarum rub. recent. libram unam,*
tempore Vernali,
vel
*Roſarum rub. exſiccat. unc. ſex,*
tempore Hyberno,

Stent in infuſione diebus aliquot, coletur pòſt, filtreturque, ac uſui reponatur.

## EPITHEMA CAPITALE LIQUIDUM.

Recip. *Nucl. Perſicorum unc. unam,*
*Ceraſorum unc. ſemis,*
*Rad. Cyperi rotundi drach. duas,*
*Herb. recent. Baſilici,*
*Betonica,*
*Majorana,*
*Meliſſa,*
*Verbena,*
*Fol. recent. Nucis Iugland. ana unc. ſemis,*
*Flor. recent. Roſarum ſale condit. unc. unam,*
*Sambuci,*
*Tunica ana unciam ſemis,*
*Nucum Moſchat. drachm. duas,*
*Camphora drachm. unam,*

Contundantur optimè & diu in mortario ad formam pultis, pòſt diluantur cum
*Aceti Roſacei,*
*Sambucini,*
*Tunica ana modo priori paulò ſuprà indigitato parati unc. quatuor,*

Aq.

*Aq. Liliorum Convall.*
*Betonicæ,*
*Majoranæ,*
*Lavendulæ,*
*Roſar. fragrant. ana unciis duabus,*

Colentur per linteum rarum & exprimantur, ut ſubtilior pars *ſpecierum contuſarum*, tranſigatur. Fiat Epithema quod linteolis duplicatis vel multoties convolutis, ac in eo madefactis, fronti & temporibus applicetur.

## EPITHEMA CORDIALE ET PRO PULSIBUS LIQUIDUM.

Recip. *Cort. Citri recent. extim.*
*Arantiorum recent. ana drach. ſex,*
*Croci Auſtriaci drach. ſemis,*
*Herb. Meliſſæ recentis,*
*Majoranæ recentis ana unc. unam.*
*Roſarum recent. ſale condit. & contuſ. unc. unam,*
*Florum Tunicæ recent. unc. ſemis,*
*Cinamomi opt. pulveriſ. drachmas duas,*
*Macis drachm. unam ſemis,*
*Sem. Citri drachm. unam,*
*Kermes drach. ſemis,*
*Camphoræ drachm. ſemis,*

Contundantur minutiſſimè in mortario, pòſt diluantur cùm
*Aceti Roſacei,*
*de Rubo Idæo ana n. m. parat. unc. quatuor,*
*Aq. Lilior. convall. cum Vino ſtill.*
*Roſarum fragrantiſſ. ana unc. duas,*

Colentur per linteum rarum, ut ſubtilior pars ſpecierum contuſarum unà cum liquoribus tranſeat, fiatque Epithema nobile, linteolis duplicatis & in eo madefactis, regioni cordis & pulſibus applicandum.

## EPITHEMA HEPATICUM LIQUIDUM APERIENS.

Recip. *Rad. recent. Bryoniæ,*
*Enulæ,*
*Apii ana unc. ſemis,*
*Herb. recent. Agrimoniæ,*
*Epat. nobilis,*
*Abſinthii,*

*Perſi-*

*Perſicariæ,*
*Naſturtii aquat. ana unc. unam,*
*Roſarum rub. recent.* & *ſale condit. unc. unam ſemis,*
*Camphoræ drach. tres,*
*Gummi Ammoniaci drachm. ſex,*
*Storac. Calam. drach. duas,*
*Baccar. Iuniperi unc. ſemis,*
Contundantur diu multumque & ſubtiliſſimè in mortario, diluantur pòſt cum
*Aceti Roſacei n. m. parati,*
*Vini albi boni ana unc. ſeptem,*
*Aquæ Roſarum unc. ſex,*
*Spiritus Salis Armen. acidi unciam unam,*
Colentur per linteum rarum, ut ſubtilior pars ſpecierum contuſarum tranſeat per colatorium, fiatque epithema, quod petiâ triplâ vel quadruplâ in eo madefactâ hepatis regioni calidè applicandum.

## EPITHEMA SPLENETICUM LIQUIDUM APERIENS.

Recip. *Rad. recent. Bryoniæ,*
*Enulæ,*
*Pimpinellæ,*
*Raphani majoris ana unc. unam,*
*Herb. recent. Cochleariæ,*
*Matriſylvæ,*
*Naſturtii hortenſis,*
*Perſicariæ,*
*Verbenæ ana drachm. ſex,*
*Sem. Naſturtii drach. tres,*
*Erucæ drach. duas,*
*Bacc. Iuniperi unc. ſemis,*
*Gummi Ammoniaci unc. unam,*
*Camphoræ drach. tres,*
*Maceris drach. duas,* &
*Garyophillorum drach. unam* odoris gratia,
*Radicibus* prius radulâ comminutis, & *herbis recentibus* conſciſſis, contundantur omnia diu multumque in mortario lapideo ſubtiliſſimè, pòſt diluantur cum
*Vini albi chalybeati unc. octo,*
*Aceti roſacei unc. quatuor,*
*Decocti vel infuſi Tabaci infumati cum vino facti unc. ſex,*

Spir.

*Spir. Salis Armeniaci acidi unciam unam,*

Coletur per colatorium linteum rarum, per quod ſubtiliores partes *ſpecierum contuſarum* tranſire poſſint, fiatque Epithema, quod petiâ quadruplâ, in eo madefactâ regioni ſplenis calidè applicari poteſt.

## EPITHEMA PECTORALE.

Recip. *Rad. Enulæ recent. unc. unam,*
*Iréos Florent.*
*Liquiritiæ ana unc. ſemis,*
*Caparum recent. unc. duas,*
*Herb. recent. Hyſſopi,*
*Hederæ terreſt. ana unc. unam,*
*Millefolii unc. ſemis,*
*Sem. Aniſi,*
*Fœniculi ana drach. tres,*
*Raparum alb. drach. duas,*
*Gummi Benzoës,*
*Camphoræ ana drach. tres,*
*Macis drach. duas,*

*Radicibus* radiculâ priùs comminutis, *herbiſque recentibus conſciſſis*, contundantur diu in mortario, pòſt diluantur cum
*Vini albi boni unciis decem,*
*Aq. Hyſſopi,*
*Hederæ terreſtris ana unc. quatuor,*
*Roſarum fragrant. unc. duas,*

Coletur per linteum colatorium rarum, & exprimantur ſpecies, fiatque Epithema pectorale, quod linteolis convolutis & in eo madefactis pectori calidè & ſæpiùs applicetur.

## EPITHEMA STOMACHICUM CALEFACIENS.

Recip. *Rad. recent. Calami aromat. unc. unam,*
*Herb. recent. Menthæ criſpæ,*
*Abſinthii,*
*Roriſmarini,*
*Salviæ ana drach. ſex,*
*Cardamomi min.*
*Cinamomi opt.*
*Garyophillorum,*
*Nuc. Moſchat.*

*Piperis longi ana drachm. duas,*
*Baccarum Lauri unc. ſemis,*
*Maſtichis el.*
*Styracis calam. ana drachm. tres,*

Contundantur diu multumque in mortario, poſt diluantur cum

*Vini Malvatici libra una ſemis,*
*Spiritus Vini unciis quatuor,*

Colctur per linteum colatorium rarum, ut potiores ſpecierum contuſarum partes per illud tranſeant, liquor colatus & expreſſus, petiâ quadruplâ in eo madefactâ regioni ſtomachi ſæpiùs applicetur calidè.

Nota. Non mirare Lector benevole, quòd præmiſſa hæc Epithemata ac plura alia medicamenta, ex radicibus & plantis recentibus utplurimum conficere præceperim, quæ tamen ſingulis anni temporibus non proſtent. Factum enim eſt ob maximam vim, & efficaciam quam plantis recentibus præ exſiccatis tribuo, quæ quamvis non ſingulis anni temporibus germinare ſoleant, nihilominus hæc ipſa Epithemata (quæ pro quolibet infirmo tempore Verno, Æſtivo & Autumnali, ſigillatim parari poſſunt,) urgente neceſſitate ſat diu in cellariis incorruptè aſſervari poſſunt, ſi, uti moris eſt, in ſuccis herbarum conſervandis, vitris ſtrictioris orificii imponantur, ac oleo ſuperfuſo ab aëre præſerventur.

# AD CLASSEM DECIMAM SEXTAM,

## DE OLEIS COCTIS.

### OLEUM ABSYNTHII.

Recip. *Abſynthii recentis noſtrat. minutim conciſi & contuſi libr. unam ſemis,*
*Olei Olivarum* (vel ſi lubet, *Olei amygd. dulcium*) *etiam libram unam ſemis,*

Stent in infuſione loco calido, pòſt coquantur parum, non tamen ad totalem humiditatis exhalationem, colato & expreſſo dein Oleo, & à reſidentiâ poſtquam aliquamdiu quietè ſteterit ſeparato, adde

*Olei Abſynthii ſtillati unc. ſemis, vel drach. ſex,*

Et ſervetur uſui pro roborando ſtomacho efficaciſſimum. Ad eundem modum *reliqua Olea ſimplicia odorifera* ... *Majorane, Mentha, &c.* confici poſſunt.

OLEUM

## OLEUM ANTAPOPLECTICUM.

Recip. *Ol. ſtill. Succini unc. unam,*
*Salviæ drachm. ſex,*
*Ceræ unc. ſemis,*
*Coriandri,*
*Majoranæ,*
*Lavendulæ,*
*Roriſmarini ana drachm. duas,*
*Nuc. Moſchatarum drach. tres,*
Miſc. ſerveturque uſui.

## OLEUM CARMINATIVUM ANTICOLICUM.

Recip. *Olei Olivarum recentis libras duas,*
Cui immergantur inciſa & contuſa craſſiuſculè,
*Herb. recent. Calaminthæ mont. unc. tres,*
*Menthæ criſpæ unciæ quatuor,*
*Pulegii floreſcentis,*
*Summit. recent. Anethi ana unciæ tres,*
*Florum Chamomillæ recent. unciæ quinque,*
*Cortic. Araut. recent. extim. unciæ tres,*
*Baccarum Lauri,*
*Iuniperi ana unc. duæ,*
*Semin. Carui,*
*Coriandri,*
*Cumini ana unc. una,*
*Opii thebaici unciæ ſemis,*
Stent in infuſione loco calido diebus aliquot, factaque pòſt unâ atque alterâ ebullitione in Alembico vitreo ſuo capitello munito, ut id quod ebulliendo tranſit reaffundi poſſit, colatur dum omnia refrixerint, & exprimantur fortiter ſpecies, *Oleo expreſſo* adde, & in eo liqueſac leniſſimo in calore
*Camphoræ unc. duas,*
*Ol. ſtill. Carui,*
*Ceræ ana unc. unam,*
Miſceantur, & ſervetur tàm pro interno quàm externo uſu, verum anodynum Oleum, hinc & Hyſtericis affectibus emolumento eſt.

## OLEUM LACERTARUM CONTRA HERNIAS.

Recip. *Olei Nucum juglandium libr. duas ſemis*,
Cui immergantur
*Lacertarum viridium XXiiij*,
Et in eo ſuffocari & emori permittantur, digerantur pòſt vitreo in vaſe benè clauſo per menſem, in Sole vel in arena, ſeparetur tandem quod clarum eſt per decantationem, & uſui aſſervetur in longum tempus. Eſt probatiſſimum Oleum in Herniis curandis, ſi illud debitè & dextrè applicetur, rebus nonnullis additis.

## OLEUM NERVINUM.

Recip. *Olei Olivarum recentis libras tres*, Cui immergantur inciſa & contuſa craſſiuſculè
*Gemmarum populi arboris recentium unc. ſex*,
*Summitat. Abietis arboris reſinoſ. unc. quatuor*,
*Iuniperi unc. tres*,
*Herb. recent. Calaminthæ mont.*
*Menthæ odorat.*
*Origani*,
*Pulegii*,
*Roriſmarini*,
*Salviæ*,
*Serpilli*,
*Saturejæ*,
*Ivæ arthetica*,
*Florum recent. Chamomillæ*,
*Lavendulæ ana unc. duæ*,
*Baccarum Lauri unc. tres*,
Macerantur ſeptimanâ unâ vel alterâ, pòſt ebulliant parum in Alembico vitreo ſuò capitellò munitò, ut particula quæ prodit humiditatis reaffundi poſſit, tùm fiat colatura & fortis herbarum expreſſio: *Expreſſum Oleum* à reſidentia dum aliquandiu quietè ſteterit, ſeparetur, cui addantur
*Lumbricorum terreſt. vivorum unc. octo*,
Et factâ uncia ebullitione denuò coletur, colato ſuperaddendo
*Ol. Still. Salviæ*,
*Majoranæ ana drach. tres*,
*Ceræ unc. unam*,
Fiatque Oleum Nervinum præſtantiſſimum.

## OLEUM STOMACHICUM COMPOSITUM.

Recip. *Olei Olivarum recentis libras duas*,
Cui immergantur, minutim conciſa
*Abſinthii noſtrat.*
*Menthæ criſpæ odoriferæ ana recent. unc. quinque*,
*Roriſmarini*,
*Salviæ ana recent. unc. tres*,
*Calami aromat. recent. uncias tres ſemis*,
*Baccarum Lauri unc. duæ*,
*Iuniperi unc. una*,
*Garyophillorum unc. ſemis*,
*Styrac. calam. uncia una*,

Factâ digeſtione ſuffic. ebulliant parum in Alembico vitreo, ſuô capitellô munitô, ut *humiditas quæ tranſit*, reaffundi poſſit *reſiduo*, coletur tandem Oleum dum omnia refrixerint, ſpeciesque exprimantur; expreſſo, colato, & à reſidentia, poſtquam aliquandiu quietè ſteterit, ſeparato vel decantato Oleo adde, ac in eo liquefac
*Maſtichis elect. unc. tres*,
*Ol. Nuc. Moſchat. expreſſi. unc. unam ſemis*,
Miſceantur exactè leni in calore, fiat Oleum Stomachicum nobile, tùm externo cùm interno uſui deſtinandum.

# AD CLASSEM DECIMAM SEPTIMAM,

## DE UNGUENTIS.

### UNGUENTUM AD AMBUSTA.

Recep. *Butyri recentis non ſaliti*,
*Ol. Olivarum recentis ana libram unam ſemis*,
Quibus immergantur
*Granorum viridium Iuniperi conquaſſat. libra una*,
*Florum recent. Sambuci unc. ſex*,
Factâ digeſtione diebus aliquot, & coctione vel ebullitione leni coletur, colato adde
*[illegible]inum ovorum conquaſſat. libr. unam vel libr. unam ſemis*,

Miſceantur conquaſſando diligenter, ut fiat linimentum album, præſentiſſimum remedium ad omnia ambuſta, ſingularis autem ejus requiritur utendi modus: Patienti enim ſæpiùs & multoties de die & nocte locus ambuſtus hoc unguento plumâ vel pennâ gallinæ inungatur, nullis autem adhibitis ligaturis, ſed linteolo veluti perforato undique pars ambuſta leniter tegatur, donec cruſtæ ſpontè decidant, & ad ſanitatem reducatur, nullo cicatricis veſtigio remanente.

## ALIUD AD EADEM.

Recip. *Baccarum viridium Iuniperi libr. unam,*
*Cremoris Lactis vulgò* Milchraumb/ *non acidi, libr. unam ſemis,*

Coquantur ſimul in formam Unguenti, coletur, quo cum locus ambuſtus, primâ die ſingulis ferè horis, ſecundâ die ſingulis alternis, & tertiâ porrò die ſingulis ternis horis, leniter inungatur pennulâ gallinæ, pars ambuſtæ non obvolvatur multum faſciis, ſed ſaltem linteolo foraminulis pervio tegatur, ut ſemper exhalare poſſit calor.

## UNGUENTUM CARMINATIVUM.

Recip. *Axungiæ porcinæ recentis libr. tres,*
Cui immergantur inciſa & contuſa
*Summitat. recent. Anethi,*
*Herb. recent. Apii,*
*Fæniculi,*
*Meliſſæ,*
*Menthæ,*
*Pulegii,*
*Serpilli ana unc. tres,*
*Flor. recent. Chamomillæ Roman.*
*Roſarum,*
*Sambuci ana unc. quatuor,*
*Sem. Anethi,*
*Aniſi,*
*Carui,*
*Coriandri,*
*Cumini,*
*Dauci,*
*Fæniculi ana unc. unam ſemis,*
*Maceris unc. unam,*
*Styracis calam. reſin. unc. duas,*

Stent in infuſione ſeptimanâ unâ vel alterâ, [illegible] poſt unâ alteravè ebullitione, coletur & exprimantur ſpecies, *expreſſo* adde

*Camphoræ*

*Camphoræ unc. duas*,
*Ol. ſtill. Aniſi*,
*Carui*,
*Ceræ*,
*Fœniculi ana drach. tres*,
*Majoranæ drachmam unam*,

Fiat Unguentum nobile, dolores Colicos & Hyſtericos inſigniter compeſcens, cùm intra corpus ſumptum, tùm externè regioni umbilici inunctum, vel etiam gutturi inferiori immiſſum.

## UNGUENTUM CEPHALICUM.

Recip. *Axungii porcinæ recentis libras duas*,
Cui ſucceſſu temporis immergantur inciſa & contuſa,
*Gemmarum populi arboris recent. unc. tres.*
*Herb. recent. Betonicæ*,
*Baſilici*,
*Majoranæ*,
*Menthæ aquat.*
*Roriſmarini*,
*Rutæ ana uncia una ſemis*,
*Fol. recent. Nucis jugland. unc. duæ ſemis*,
*Flor. recent. Acaciarum*,
*Cheyri*,
*Lavendulæ*,
*Perſicorum*,
*Roſarum Damaſcen.*
*Sambuci ana unc. duæ*,
*Tunicæ unc. una ſemis*,
*Croci Auſtriaci drach. tres*,
*Limacum recentium Nro XX.*

Stent in infuſione in cellario ſeptimanis aliquot, factâ pòſt aliquali ebullitione, non verò ad totalem humiditatis exhalationem, in Alembico quidem vitreo ſuo capitello munito, ut id quod tranſit ſequenti pulpæ addi poſſit, coletur, & exprimantur ſpecies, *expreſſo* adde *pulpam ſequentem*, utpotè

Recip. *Nucleorum Perſicorum unc. duas ſemis*,
*Ceraſorum unc. unam ſemis*,
*Camphoræ unc. ſemis*,

Contundantur optimè in mortario ad pultis ſubtiliſſimæ formam, cum *ſ. q. Aquæ ſuperiùs aſſervatæ*, & per ſetaceum cogantur, ac ſuperiori Unguento expreſſo viridi odorifero ſub continuâ agitatione uniantur, addendo adhuc

*Ol. ſtill. Majoranæ drachm. unam*,

*Nuciſtæ expreſſi unc. unam ,*

*Cretæ Colonienſis pulveriſatæ uncias tres ,*

Fiat Unguentum nobile capitale , fronti , temporibus , & occipiti ad inſtar Emplaſtri applicandum.

## UNGUENTUM CORDIALE.

Recip. *Axungiæ porcinæ recentis libram unam ſemis ,*

Cui immergantur ſucceſſu temporis , minutim prius inciſa & contuſa ſequentia , utpotè

*Herb. recent. Meliſſæ citratæ ,*
*Baſilici ana unc. una ſemis ,*
*Roriſmarini ,*
*Majoranæ ana unc. una ,*
*Flor. recent. Borraginis ,*
*Bugloſſæ ana unc. ſemis ,*
*Citri ,*
*Lavendulæ ,*
*Tunicæ ,*
*Violarum Martial. ana unc. una ,*
*Roſarum fragrantiſſ. unc duæ ,*
*Cort. Arantiorum ,*
*Citri ana recent. & extim. drach. ſex ,*
*Croci Auſtriaci drach. duæ ,*
*Cinamomi acuti drach. ſex,*
*Garyophill. unc. ſemis ,*
*Maceris ,*
*Nuc. Moſchat. ana unc. ſemis ,*
*Styracis calamitæ ,*
*Benzoës ana drach. ſex ,*

Factâ maceratione , coquantur etiam parum in Alembico vitreo ſuo capitello munito , & recipiente præpoſito , non ad totalem ſed aliqualem humiditatis exhalationem , vel prolectionem , quæ tamen prolecta humiditas Unguento ultimò colato addi poteſt: fiat porrò colatura cum forti expreſſione ſpecierum , expreſſo & colato adde

*Ol. Still. Citri ex recentiſſ. non putrefactis corticib. drach. duas ,*
*Roſarum veri drach. ſemis ,*
*Majoranæ drach. unam ,*
*Nuciſtæ expreſſi unc. unam ,*

Ex omnibus benè mixtis fiat Unguentum Cordiale præſtans, cui & *Ambra & Moſchus* pro lubitu addi poteſt.

UNGUE-

## UNGUENTUM HEPATICUM APERIENS ET ROBORANS.

Recip. *Axung. porcinæ recentis libras tres*,
Cui immergantur ſequentia inciſa & contuſa, utpote
*Rad. recent. Apii*,
*Aſari*,
*Calami arom.*
*Enulæ*,
*Fœniculi*,
*Leviſtici*,
*Pimpinellæ*,
*Valerianæ ana unc. duæ*,
*Herb. recent. Agrimoniæ*,
*Abſinthij*,
*Betonicæ*,
*Hepat. nobilis*,
*Naſturtii hortenſis*,
*Perſicariæ*,
*Roriſmarini ana unc. una ſemis*;
*Florum recent. Papav. errat. unc. duæ*,
*Roſarum rubearum unc. tres*,
*Baccarum Iuniperi*,
*Lauri ana unc. una*,
*Semin. Carui*,
*Fœniculi ana drach. ſex*,
*Myrrhæ rubræ unc. duæ*,

Peractâ diuturnâ maceratione in cellario, coquantur ad aliqualem humiditatis exhalationem, & ſi lubet in Alembico vitreo ſuo capitello munito, uti ſæpiùs monui, fiatque pòſt colatura & expreſſio, colato & expreſſo adde

*Gum. Ammoniaci pulveriſati unc. tres*,
ſoluti cum ſ. q.
*Spiritus & phlegmatis acidi ſalis Armeniaci cum frumento ſtill. ad pultis formam*,
Item,
*Camphoræ unc. duas*,
ſolutæ in
*Ol. Nucl. perſicorum expreſſi unciis duabus*;
*Ligni Rhodii ſtill. unc. ſemis*,

Et fiat ex omnibus legitimè mixtis Unguentum Hepaticum aperiens.



Digitized by Google

# UNGUENTUM NERVINUM.

Recip. *Axungiæ porcinæ recent. libr. duas, ſemis,*
*Canis recentis non rancidæ libr. ſemis,*
*Humanæ recentis unc. quatuor,*

Quibus commixtis immergantur ſequentia per vices & ſucceſſu temporis, ſingula tamen inciſa & contuſa, nimirum
*Gemmarum populi arboris recentium unc. quatuor,*
*Summit. Abietis vel Laricis arboris recent. (vulgò* **Fa'hrene Gipffel/**) *tempore Veris, unc. tres,*
*Summitat. Iuniperi recent. tempore etiam Veris unc. tres,*
*Herb. recent. Calaminthæ mont.*
*Chamæpyt.*
*Majoranæ,*
*Menthæ criſpæ odorat.*
*Origani,*
*Pulegii ana unc. duas,*
*Roriſmarini unc. quatuor,*
*Salviæ unc. quinque,*
*Serpilli floreſc.*
*Thymi floreſc. ana unc. unā ſemis,*
*Flor. recent. Chamomillæ Roman. uncias duas,*
*Lavendulæ unc. tres,*
*Paralyſeos unc. unā,*
*Bacc. Lauri unc. tres,*

Factâque maceratione ſufficienti, in cellario, ebulliant parum in Alembico vitreo, ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, pro receptione particulæ humiditatis quæ tranſit, pòſt dum adhuc parum calent, fiat colatura cum forti expreſſione ſpecierum infuſarum, expreſſo ſtatim immergantur
*Lumbricorum terreſt. benè purg. unc. ſex,*
ac in eo emori & ſuffocari permittantur, factâque adhuc unicâ ebullitione vel ſaltem digeſtione in Alembico vitreo, denuò coletur Unguentum, & *à Lumbricis* ſeparetur, ſuperaddendo particulam humiditatis, vel aquæ odoriferæ per Alembicum coquendo prolectæ, ut ſuperiùs juſſi, item
*Ol. ſtill. Salviæ drachm. duas vel unc. ſemis,*
*Majoranæ drach. unam,*
odoris grati gratia.

Et fiat Unguentum Nervinum nobile, cui ſi quis *balſamum Indicum de Peru* addere voluerit, nobiliùs multò Unguentum efficiet.

## UNGUENTUM SPLENETICUM.

Recip. *Axung. porcinæ recentis libr. tres,*
Cui immergantur ſequentia inciſa & contuſa, utpotè
*Rad. recent. Apii,*
*Bryoniæ,*
*Helenii,*
*Pimpinellæ ana recent. unc. tres,*
*Valerianæ unc. duæ,*
*Bulb. Alii unc. duæ ſemis,*
*Herb. recent. Hederæ terreſt.*
*Matriſylvæ,*
*Naſturtii,*
*Perſicariæ,*
*Plantag. acutæ minoris,*
*Roriſmarini,*
*Scolopendrii ana unc. tres,*
*Verbenæ unc. quatuor,*
*Cort. recent. Fraxini,*
*Tamariſci ana unc. una,*
*Capparum recent. ſale condit. unc. tres,*
*Baccarum Iuniperi unc. duæ,*
*Sem. Erucæ,*
*Naſturtii ana unc. una ſemis,*
Factâ maceratione, coquantur parùm & colentur, exprimanturque, expreſſo adde
*Pul. Gum. Ammoniaci,*
*Sagapeni ana unc. duas,*
ſoluti cum
*Vini chalybeati &*
*Spir. Salis Armen. acidi ana q. ſ. ad pultis formam,*
Non multum coquendo, ne ſubtiliores & penetrantiores gummatum partes in coctur â exhalent, propterea pulveres prædictorum gummatum non abs re ſumendos præcipio, quia facilius diſſolvi vel dilui poſſunt, & ſine colatura (ob quam liquidiora effici deberent, & denuò ac neceſſariò coquendo ad competentem conſiſtentiam inſpiſſari) unguento dextrè admiſceri.
Item adde
*Camphoræ unc. duas,*
ſolutæ pariter in
*Oleor. Tartari ex Cremore ſtill. & rectificati unc. una ſemis,*
*Succini ſtill. unc. una,*

Fiat-

Fiatque Unguentum Spleneticum, omnibus exactè mixtis, cui, ſi lubido eſſet, *Olei Coriandri & Lavendulæ vel Majoranæ* propter odorem gratum nonnihil addi poſſet.

## UNGUENTUM SEU BALSAMUM STOMACHICUM.

Recip. *Ol. Nuciſtæ expreſſi unc. duas,*
*Still. Abſinthii,*
*Calami aromat.*
*Carui,*
*Garyophillorum,*
*Majoranæ ana drach. unam,*
*Maſticis,*
*Menthæ ana drachm. unam ſemis,*
*Granorum Maſticis,*
*Reſinæ Styracis calam. ana unciam ſemis,*
*Ladani drach. duas,*
*Gum. Tacamachacæ unc. ſemis,*

Omnibus leniſſimo in calore liquatis ſuperadde, cùm tamen priùs refrixerint,

*Balſami Indici de Peru drach. quinque,*

Fiat balſamum nobile ſtomachicum, cùm interno tùm externo uſui accommodandum.

---

# AD CLASSEM DECIMAM OCTAVAM,

## DE EMPLASTRIS.

### EMPLASTRUM HEPATICUM.

Recip. *Terebinthinæ claræ & odoratæ unc. ſex,*
in qua liqueſcant
*Pul. Gum. Ammoniaci unc. una ſemis,*
*Elemi,*
*Sagapeni ana unciâ una,*
*Pul. Myrrhæ unc. una ſemis,*
His liquatis adde
*Ceræ flavæ odoratæ & novæ unc. quatuor,*

Et dum adhuc liquata in diplomate hærent ſuperinjiciantur ſequentes *herbæ & Radices, recentes* minutiſſimè inciſæ & contuſæ, [illegible]tè

*Rad.*

*Rad. recent. Apii,*
*Calami arom.*
*Enulæ Camp.*
*Pimpinellæ ana uncia una ſemis,*
*Herb. recent. Agrimon.*
*Abſinthii,*
*Hepat. nobilis,*
*Naſturtii hortenſis,*
*Perſicariæ ana uncia una,*
*Flor. recent. Roſarum rub. unc. una ſemis,*
*Camphoræ unciæ duæ,*
ſolutæ in
*Ol. Nucleorum perſicorum expreſſi unc. una,*
*Succini ſtill. uncia ſemis.*
Item ſuperinſpergantur
*Pul. Santali rubri,*
*Bacc. Lauri,*
*Olibani ana unc. una vel unc. una ſemis,*
Fiatque ſ. a. Emplaſtrum juſtæ conſiſtentiæ.

## EMPLASTRUM NERVINUM.

Recip. *Terebinthinæ claræ odoratæ unc. ſex,*
in qua liquefac
*Gum. Carannæ puriſſ. unc. unam,*
*Pul. Gum. Tacamach. unc. duas,*
*Elemi,*
*Animæ,*
*Sagapeni ana unc. unam ſemis,*
*Maſtichis el. unc. duas,*
His liquatis adde ſequentia commixta & liquefacta ſimul jam dum in alia patella, utpotè
*Ceræ flavæ odoratæ novæ unc. octo,*
*Axung. Humanæ unc. duas,*
*Canis recent. unc. tres.*
Et dum adhuc liquata in diplomate hærent ſuperinjiciantur ſubſequentia ſubtiliſſimè inciſa & contuſa, nimirùm
*Gemmarum Populi arboris recentium unc. quatuor,*
*Summitat. Abietis vel Laricis, (vel vulgò* Fahrene Gipffel/) *unciæ duæ,*
*Summit. Iuniperi recent. uncia una ſemis,*
*Herb. recent. Calaminth. mont.*
*Chamæpyt.*
*Majoranæ ana unc. una ſemis,*

*Roriſ-*

*Roriſmarini,*
*Salviæ hortenſ. ana unc. tres,*
Item,
*Pul. Croci Auſtr. uncia una ſemis,*
diluti ad formam pultis cum
*pauxillo Vini albi,*
in quo
*Lumbricorum terreſtrium unc. duæ*
ebullierint,
*Pul. bacc. Lauri,*
*Olibani,*
*Myrrhæ ana unc. duæ ſemis,*
Et in fine cum quaſi refrixerint, immiſceantur,
*Balſami Indici de Peru uncia una,*
*Ol. ſtill. Salviæ,*
*Majoranæ ana drachm. una ſemis,*
Miſceantur exactè, & fiat ſ. a. Emplaſtrum Nervos & Membra debilitata egregiè roborans.

## EMPLASTRUM ANTIPODAGRICUM.

Recip. *Terebinthinæ claræ odoratæ unc. ſex,*
in qua liquefac
*Gummi Carannæ purіſ. unc. unam,*
*Pul. Gum. Animæ,*
*Elemi,*
*Ladani,*
*Tacamachacæ ana unc. duas,*
His exactè leniſſimo in calore unitis & ſolutis, adde ſequentia paulatim & per vices, invicem jamdum etiam in alio vaſe leniter liquata, utpotè
*Ceræ novæ odoratæ flavæ unc. octo,*
*Olei Saponis Veneti cum ſilicibus ſtill. & ſuprà edocti unc. tres,*
*Maſtichis electi unc. duas ſemis,*
Serventur mixta & liquata in diplomate, (hoc eſt, patella cui hæc Emplaſtri ingredientia inhærent, aquæ calidæ ſit immerſa,) ac ſtatim ſuperinjiciantur *ſequentes herbæ & flores recentes*, minutiſſimè & ſubtiliſſimè inciſa & contuſa ad pultis formam, nimirùm:
*Vſneæ Acaciarum ſelectiſſ. & puriſſ.*
*Fol. Hederæ arboreæ recentium,*
*Herb. Chelidoniæ minoris ana unc. quatuor.*
*Gemmarum Populi arboris recent. unc. quinq.*

*Flor. recent. Roſarum rub. unc. quatuor,*
*Sambuci,*
*Verbaſci ana unc. quinque,*
Item,
*Pul. Croci Auſtr. vel Orient. unc. una ſemis,*
Diluti ad formam pulticulæ cum q. ſ.
*Decoctis fortis Cancrorum fluviatilium & Limacum recent.*
*Pulv. Olibani,*
*Sandaraca,*
*Succini albi ana unc. dua ſemis.*
*Creta Colonienſis unc. octo,*
*Alumin. Rocha unc. tres,*
*Camphora unc. dua,*
ſolutæ leniter in
*Ol. Ovorum è vitellis expreſſi unc. duabus ſemis,*
Miſceantur exactiſſimè in dicto diplomate, & fiat Emplaſtrum Anodynum nobile, quod partibus dolentibus Arthriticis applicatum, materiam peccantem extrahit, ejuſque acorem deſtruit, dolores lenit, partes inſuper & articulos inſigniter roborat.

## EMPLASTRUM SPLENETICUM.

Recip. *Terebinthina liquida odorata unc. ſex,*
in qua liquefac
*Pul. Gum. Ammoniaci unc. tres,*
*Elemi,*
*Sagapeni ana unc. unam ſemis,*
*Maſtichis,*
*Myrrha ana unc. unam,*
His leniter in diplomate liquatis adde
*Cera flava odorata unc. octo,*
*Ol. Tartari ex Cremore ſtill. & rectificati unciam unam ſemis,*
*Succini ſtill. unc. unam,*
Et dum adhuc liquata in diplomate calent, ſuperadde ſubſequentia ſubtiliſſimè inciſa & contuſa, utpotè
*Herb. recent. Cicuta unc. quatuor,*
*Naſturtii hortenſis,*
*Perſicaria,*
*Roriſmarini ana unc. tres,*
*Verbena unc. quatuor,*
Item ſuperinſpergantur
*Pul. Olibani opt.*

*Myrrha*

*Myrrhæ rubræ ana unc. duæ,*
*Nicotianæ ſeu Tabaci infumati unc. una ſemis,*
*Camphoræ unc. duæ,*
ſolutæ cum
*Ol. Vini ſtill. uncia una,*
contundendo in mortario ſine igne ad formam pulticulæ.
Fiat omnibus exactè mixtis Emplaſtrum Spleneticum præſtans.

## EMPLASTRUM STOMACHICUM.

Recip. *Terebinthinæ bonæ vel Cypriacæ unc. ſex,*
in hac liqueſcant
*Pul. Gum. Tacamachacæ unc. duæ,*
*Ladani unc. una ſemis,*
*Maſtichis unc. duæ ſemis,*
*Storacis calam. uncia una ſemis,*
His unitis & liquatis in diplomate, dum adhuc calent ſuperadde ſequentia ſubtiliſſimè inciſa & contuſa, videlicet
*Herb. recent. Abſinthii noſtr.*
*Majoranæ,*
*Menthæ,*
*Roriſmarini,*
*Rad. recent. Calami aromat. ana unc. tres,*
*Pul. Bacc. Lauri unc. duas ſemis,*
*Caryophillorum unc. unam ſemis,*
*Nuc. Moſchat. unc. duas,*
*Olibani,*
*Myrrhæ ana unc. unam ſemis,*
Et ultimò, cùm parum refrixerint, porrò inſpergantur
*Balſami Indici de Peru unc. una,*
*Ol. Nuciſtæ expreſſi unc. ſemis;*
Miſceantur exactè & fiat Emplaſtrum Stomachicum efficaciſſimum.

## EMPLASTRUM ANTIVENEREUM.

Recip. *Mercurii ſeu Argenti vivi uncias quatuor,*
ſolvatur in
*Aquæ fortis bonæ ſuffic. quant.*
ſolutioni adde
*Axungiæ porcinæ recent. unc. octo,*
Et in vaſe terreo vel fictili coquantur ad conſiſtentiam emp..tri mol-

mollioris, (ſpatulâ vel rudiculâ ligneâ continuò hinc indè commovendo) ſeu ad conſumptionem humiditatis, cui adde

*Ceræ flavæ odoratæ unc. duas*
*Pul. Maſtichis,*
*Olibani ana drach. ſex,*

Fiat Emplaſtrum, quòd omnia ulcera Gallica perſanat, cryſtas abſumit ſine ullo doloris ſenſu, quocunq; etiam in loco ſecreto hæreant.

---

# AD CLASSEM DECIMAM NONAM,

## DE CERATIS.

### CERATUM DE BETONICA CEPHALICUM.

Recip. *Reſinæ Styracis calam.*
*Ladani ana unc. unam ſemis,*
*Terebinthinæ claræ odoratæ uncias quatuor,*
*Gum. Animæ,*
*Benzoës ana unc. unam,*
*M. ſtichis,*
*Tacamac. ca ana unc. unam ſemis,*
*Ceræ flavæ odoratæ unc. ſex,*
*Ol. ſtill. Coriandri,*
*Lavendulæ ana drach. unam ſemis,*
*Majoranæ drach. duas,*
*Succini drach. ſex,*
*Nuciſt. expreſſi unc. ſemis,*

His omnibus exactè & leni calore in diplomate liquatis, &, ſi opus eſt, per linum & qualum colatis, dum adhuc calent injiciantur *ſequentes herbæ & flores* minutiſſimè inciſi & contuſi, utpote

*Fol. recent. Betonicæ cum floribus unc. quatuor,*
*Nucis Iuglandis arboris,*
*Roriſmarini,*
*Salviæ ana unc. tres,*
*Verbenæ unc. duas ſemis,*
*Flor. recent. Acaciarum,*
*Cheyri,*
*Perſicorum,*
*Sambuci ana unc. unã,*
*Gemmarum Populi arboris recent. unc. duas,*
Item ſuperinſpergantur

*Pul. Rad. Cyperi rot. unc. una*
*Sem. Coriandri,*
*Ligni Aloës,*
*Nuc. Moſchat.*
*Olibani,*
*Succini albi ana unc. una,*

Miſceantur exactè in diplomate, & efficiatur Emplaſtrum ſive Ceratum Cephalicum præſtans, Vertebris colli, Fronti, Temporibus & Vertici applicandum.

Nota: Non me latet, quòd *flores huic Cerato deſtinati*, non uno eodemque tempore floreant, utpotè *flores Perſicorum, Acaciarum & Sambuci*, item *Cheyri, Gemmæ nec non Populi arboris*, inter ſumma Veris initia proſiliunt, quo tempore anni *folia Betonicæ cum floribus, folia præterea Nucis juglandis arboris*, & *Verbenæ* nondum prorupêre, idcircò ſuadeo & neceſſum eſt, ut ſuperioribus huic Cerato *deſtinatis Reſinis, Gummatibus, Cerâ & Oleis deſtillatis* jam invicem liquatis & mixtis, ſummo Veris initio, *Gemmæ populi arboris, Flores Acaciarum & Perſicorum*, item *Cheyri*, ſubtiliſſimè incisa & contuſa adunentur, donec reliquum ſuo debito tempore ſuperaddi, & Ceratum hoc ex toto & dextrè tandem perfici poſſit.

## CATAPLASMA CEPHALICUM IN DELIRIIS EX TEMPORE PARANDUM.

Recip. *Nucl. Perſicorum unc. unam ſemis,*
*Ceraſorum drach. ſex,*
*Fol. recent. Nucis Iugland. arboris,*
*Herb. recent. Majoranæ,*
*Menthæ aquaticæ,*
*Roriſmarini ana unc. unam,*
*Verbenæ,*
*Flor. Roſarum recent. ſale condit. ana unc. unam ſemis,*
*Limacum recentium Nro. XV.*
*Micæ Panis tritici unc. unam ſemis,*
*Salis communis unc. unam,*
*Nuc. Moſchat. unc. ſemis,*

Contundantur optimè & diu in mortario ad formam pulticulæ, cum *ſ. q. Aceti Sambucini*, fiatque Cataplaſma Cephalicum, Fronti & Temporibus in Deliriis, Febribus Hungaricis, & Maniâ applicandum.

## CATAPLASMA CORDIALE.

Recip. *Cortic. Citri recent.*
*Arantior. recent. ana extim. unc. unam ſemis,*
*Herb. recent. Baſilici,*
*Majoranæ,*
*Roriſmarini ana unc. ſemis,*
*Flor. recent. Roſarum ſale cond. unc. unam ſemis,*
*Tunicarum unc. ſemis,*
*Croci Auſtriaci drach. duas,*
*Maceris unciam ſemis,*
*Garyophillorum drach. duas,*
*Bacc. Lauri drach. tres,*

Conſcindantur & contundantur diu multumque in mortario ad formam pultis & Cataplaſmatis conſiſtentiam, cum *ſ. q. Aceti Roſarum & flor. Tunicarum*, quibus adde
*Olei Nuciſt. expreſſi unc. ſemis,*
*Camphoræ drachm. unam ſemis,*

Miſceantur exactè & fiat Cataplaſma Gordi & Pulſibus applicandum, quod cùm in diuturnum & longum tempus aſſervari nequeat, pro quolibet Ægroto, tempore Verno, Æſtivo & Autumnali protinùs parari poterit.

## CATAPLASMA SPLENETICUM.

Recip. *Rad. recent. Apii,*
*Calami aromat.*
*Pimpinellæ ana uncias duas,*
*Pyrethri unc. ſemis,*
*Herb. recent. Agrimon.*
*Cicutæ,*
*Matriſylvæ,*
*Naſturtii,*
*Nicotianæ,*
*Roriſmarini,*
*Scolopendrii ana unc. duas,*
*Verbenæ unc. tres,*
*Capparum recent. ſale condit. unc. quatuor,*

Inciſa coquantur in *ſ. q. Aquæ ſimplicis, repetitis vicibus affuſæ,* quouſque tota virtus extracta ſit, decoctiones colentur, & junctim ad remanentiam unciarum ſex leniter evaporent, relicto liquido extracto adde
*Mellis ſimplicis unc. octo,*

atque iterum ad craſſam & priſtinam *Mellis* conſiſtentiam coquendo finito exhalare, hoc *Melle* interim aſſervato accipe

*Pul. Gum. Ammoniaci unc. quatuor,*

Quod diluatur ſupra ignem lenem ad formam pulticulæ cum ſ.q.

*Spiritus & phlegmatis acidi ſalis Armeniaci, cum fumento ſtill. & ſuprà edocti,*

Cui adde ſequentia ſubtiliſſimè inciſa & contuſa, nimirùm

*Rad. recent. Apii,*
*Bryoniæ,*
*Enulæ Camp.*
*Herb. recent. Cicutæ,*
*Naſturtii,*
*Perſicariæ,*
*Roriſmarini ana unc. duas,*
*Verbenæ unc. tres,*

Item inſpergantur

*Pul. Bacc. Lauri,*
*Myrrhæ rubræ,*
*Olibani,*
*Succini albi ana unc. duæ,*
*Sem. Erucæ,*
*Naſturtii ana unc. una,*

Et Mellis ſuperioris aſſervati q. ſ. pro Cataplaſmate duriore & durabili efformando. Fiat Cataplaſma ſpleneticum pro uſu.

## CERATUM VULNERARIUM.

Recip. *Terebynthinæ claræ odoratæ uncias ſex,*
in qua liquefiant,
*Pulv. Gum. Elemi.*
*Maſtichis el.*
*Myrrhæ,*
*Olibani,*
*Oppopanacis, ana unciæ una ſemis,*

His omnibus in diplomate leni calore liquefactis, adjungatur ſ. a.

*Ceræ Citrinæ novæ unc. octo,*
*Balſami noſtri Martialis,*
*Sulphuris ana infrà edocend. unc. duæ.*

Et dum adhuc in diplomate liquefacta calent, ſuperaddantur ſequentia ſubtiliſſimè & minutiſſimè inciſa & contuſa, utpotè:

*Rad. recent. Symphyti majoris unciæ duæ,*
*Herb. recent. Alchimillæ,*
*Conſolidæ ſarac.*

Mi-

*Millefolii,*
*Plantag. minoris acutifolii,*
*Pyrolæ ana uncia una ſemis,*
*Gemmarum Populi arboris recent. unc. tres,*
*Summit. Abietis vel Laricis recent. uncias duas ſemis,*
*Flor. recent Hyperici unc. duas,*
Item
*Succor. inſpiſſatorum Millefolii,*
*Plantag. min. ana drach. ſex,*
*Momord. fructus unc. una ſemis,*
Nec non
*Pulv. Aloës Epaticæ, cum ſucco momordicæ ad pultis formam dilutæ unc. duas ſemis,*
*Sanguinis Draconis unc. una,*
*Croci Martis, ex Vitriolo ejuſdem, per calcinationem parati unc. duas ſemis,*
*Lapidis Calaminaris prius candefacti ac in ſucco momord. extincti, & cum eodem præparati, iterumque exſiccati unc. tres,*
*Sarcocollæ unc. una ſemis,*
*Lapid. Oſteocollæ itidem cum ſucco Millefolii vel momordicæ parati, iterumque exſiccati unc. tres,*
*Sacchari Saturni reſolubilis ex Minio parati, unc. una ſemis,*
Ultimò cùm quaſi refrixerint, admiſceantur
*Balſami Indici de Peru unc. duas,*
Fiat omnibus exactè unitis Emplaſtrum ſeu Ceratum, Vulneribus cunctis accommodatum & proficuum.

## BALSAMUM MARTIALE VULNERARIUM PRO SUPRASCRIPTO CERATO.

Recip. *Limaturæ Chalybis unc. quatuor,*
Huic Vitro capaci prius impoſitæ ſuperaffundatur
*Olei Terebynth. rubri unc. quatuor vel quinque,*
Pòſt guttatim & pedetentim inſtilletur, ne nimiùm efferveſcat:
*Spiritus Nitri unc. tres,*
Stent in digeſtione diebus aliquot leni in calore, tandemque per decantationem & inclinationem balſamum à fœtibus ferri ſeparetur, uſuique aſſervetur, pro ſummo Vulnerario.

# INDEX SPECIALIS.

**Index Specialis omnium rerum notabilium, compoſitorumque medicamentorum, in ambabus Appendicibus contentorum: ubi notandum, quòd numerus 1. Appendicem ad Animadverſiones in Pharmacopœiam Auguſtanam; numerus verò 2. Appendicem ad Pharmacopœiam Regiam, denotet, adeò ut Benevolus Lector Ariadnæo quaſi filò, quo velit, protinus ducatur.**


IN Aceti & ſuccorum acidorum deſtillatione ingens differentia, 1. 3
Acetorum medicinalium vera præparatio, 2. 174
Acetum Antipeſtilentiale, 2. 173
Acetum vegetabilibus affuſum, in aciditate non deſtruitur, 1. 3
Ex Acidis & Salſis neutrum quid generatur, 1. 39
Agarici præparatio dextra, 1. 66
Alexipharmaca non agunt contra venena quatenus calida vel frigida, ſed qualitate occultâ à totâ ſuâ ſubſtantiâ promanante, 1. 54
Aloës præparatio, 1. 67
Animalia quomodo deſtillanda, 1. 48
Antidotus Alexipharm. Regia, 2. 157
alia, 2. 159
Antimonii nomen ſaltem apud aliquos planè odioſum, 1. 107
Antimonium una & principalis columna eſt univerſæ medicinæ, ibid.
Antimonii vis venenata quomodo corrigenda, 1. 102
Apozema Stomachicum, 1. 2
Aqua Acoviſtica ſive ad auditum, 1. 39
Antapoplectica, 2. 167
Aquæ Aſthmaticæ ulterior dilucidatio, 1. 43
Cordialis temperatæ nova deſcriptio, 1. 50
Aqua Cordialis, 2. 169
Antepileptica, 2. 170
Hirundinum & Catellorum ſecreta, 1. 48
Lithargyrii accuratius examinatur, 1. 54
Nephritica Brengeri examini ſubjicitur, 1. 58
Regia vera, 1. 76
Antiſcorbutica Dornereilii ventilatur, 1. 43
Cur Aquis deſtillatis nonnullis, reſiduarum à deſtillatione ſpecierum extractum admiſcere præceperim, 1. 51
Baccæ Ben aptum ſunt receptaculum odoris & ſua veolentiæ ex odo- concipiendæ, 1. 62


*N 4 Balſamum

Balſamum Antapoplecticum, 1. 85
pro ſexu fœmineo, 1. 86
Balſamorum corpus, 1. 88
Balſam. Embryonum ulterius ventilatur, 1. 46
Balſami Embryonum nova deſcriptio, 1. ibid.
Balſamum Hyſtericum ſeu Matricale, 1. 86
Loimicum ſeu Antipeſtilentiale, 1. ibid.
Martiale Vulneralium, 2. 197
Rutæ, juxta quam omnia balſama ſimplicia parari poſſunt, 1. 87
Sulphuris Vulnerarium, 2. 198
Bezoar lapis verus, ipſa raritate rarior, 1. 50
Bolus armena pro ſiſtendo ſanguinis fluxu, 1. 60
ad ſanguinem internè coagulatum, 1. 70
dyſenteriam & immodicam Diarrhæam. 1. 70
Caponis gelatina ſeu Gareda compoſita, 2. 129
Cataplaſma Cephalicum in deliriis, 2. 194
Cordiale, 195
Splenetricum 1. ibid.
Cautela de ſucco Granatorum, 1. 8
Cauterium, 1. 70
Ceratum de Bethonica Cephalicum, 2. 193
Vulnerarium, 2. 196
Circulatio univerſi beneficio ſolis peragitur, 1. 20
Confectio ſeu Antidotus alexipharmaca Regia, 2. 157
Cordialis Regia, 2. 161
alia, ibid.
Hepatica calida, 2. 163
frigida. 2. 164
Emetica citrata, 2. 122
ſive Condit. pectorale antiphthiſicum, 2. 164
Splenetica, 2. 166
Stomachica, ibid.
Cremor Tartari purgans, 1. 108
variis rerum virtutibus imbui poteſt, ibid.
Chyloſtagma Diaphoreticum Mind. ult. examinatur, 1. 49
Decoctum ad Eryſipelata, 2. 130
contra ſputum ſanguinis, 2. 131
Pectorale contra phthiſin, 2. ibid.
Diacitrum ſolidum ſolutivum, 2. 122
Diacodion Actuarii, 1. 29
Aſthmaticum contra tuſſim diuturnam, 2. 139
Galeni, 1. 28
Joan. Bap. Montani, 1. 9

| | |
|---|---|
| ex ſapa Vini, 1. | 29 |
| contra ſputum ſanguinis, 2. | 140 |
| Diacorum Meſuæ nobile medicam. Stomachicum, 1. | 37 |
| Electuar. Lenitivum pro Clyſteribus anodynis. 2. | 118 |
| Electuarium paſſulatum, 2. | 119 |
| Elixir. emeticum ex Vegetabilibus, 1. | 160 |
| aliud potentius hellebor. | ibid. |
| Hepaticum & ſpleneticum, 1. | 80 |
| Stomachicum, 1. | 78 |
| Vitæ Regium, 1. | ibid |
| Uterinum ſeu Hyſtericum, 1. | 79 |
| Empl. Hepaticum, 2. | 188 |
| Nervinum, 2. | 189 |
| Spleneticum, 2. | 101 |
| Antipodagricum, 2. | 190 |
| Stomachicum, 2. | 193 |
| Antivenereum, 2. | ibid. |
| Epithema capitale liquidum, 2. | 174 |
| Cordiale & pro pulſibus liquid. | 175 |
| Hepaticum liquidum aperitivum. | ibid. |
| Pectorale, 2. | 177 |
| Spleneticum liquidum aperit. | 176 |
| Stomachicum calcfaciens, | 177 |
| Eſſentia antidotalis alexipharmaca, 1. | 41 |
| Alexipharmaca vilior, 1. | 42 |
| Emetica, 1. | 105 |
| Martis aperitiva 1. | 80 |
| Corallina, 1. | 81 |
| Sulphuris alexipharm. ſaccharina, 2. | 158 |
| Exhalationes terræ quid? 1. | 20 |
| Extract. Antipeſtilentiale, 2. | 127 |
| Extracta ventilantur, 1. | 22 |
| Extractorum differentia, 1. | 23 |
| Extractorum reſinoſorum dextra præparatio, 1. | 24 |
| Extracta reſinoſa aqueis vehiculis non commiſcenda, 1. | 25 |
| qua ratione legitimè exhibenda, 1. | 26 |
| Extractum Hydragogum, 2. | 128 |
| Farrago diverſarum ſimplicium damnatur, 1. | 52 |
| Fœculæ radicum effœtum medicamenti genus, 1. | 88 |
| Gummata dum ſolvuntur non diu coquenda ſunt, 1. | 36 |
| Hiſtoria nocumenti à Magiſteriis vulgar. 1. | 92 |
| Infuſio purgans cum Manna, 2. | 118 |
| Jul[illegible] de Vino præſtantiſſimum, 2. | 115 |
| De Lapide Bezoar orient. notatu digna, 1. | 90 |

Lapidis Bezoar. orient. adulterini ſtructura. 1. ibid.
Liquor Alexipharmacus, 2. 171
Cordialis calidus, ibid.
frigidus, 172
Lithontripticus, 2. ibid.
Looch Sanum, 1. 30
Magiſt. lapidis Lazuli vera præparatio, 1. 70
Magiſt. ſolubilium vera præparatio, 1. 90
Magiſteria Vegetabilium fœculis præferenda, 1. 88
Medicamenta in virtutibus non ſunt caſtranda, 1. 38
In Medicamentorum præparationibus rerum virtutes integrè conſervandæ ſunt, 1. 4
Medicamentum reale ſeu Panacæa, 1. 79
Medicorum nonnulli non ſemper officio ſuo ſatisfaciunt, ſcribendo, fiat ſecundùm artem, 1. 65
Melichii ſententia de Pilulis ventilatur, 1. 17
Menſtruum ſecretum, 1. 72
Metalla calcinata aurum ſal dent, 95
Millepedum ſeu Aſellorum præparatio, 1. 68
de Mithridatio Damocratis, 1. 37
Morſelli Cephalici Regii, 2. 145
alii, 146
Confortantes viriles, ibid.
Hepatici, 2. 107
alii, ibid.
Contra Phthiſin, 2. 149
Stomachici, 2. 150
alii, 2. ibid.
Nocumentum à reſinoſis purgantibus undè? 2. 121
Noxium in Medendo quid? 1. 54
Oleum Abſinthii, 2. 178
Antapoplecticum, 2. 179
Carminativum anticolicum, 2. ibid.
Cinamomi grave, 1. 6
Spiritibus ardentibus ſolvitur, 1. ibid.
de Oleo Citri Still. notatu digna, 2. 144
Oleum Lacertarum contra Hernias, 2. 180
Oleum Laurinum quomodo paretur, 1. 61
Maſtichinum & Styracis non indigent coctione, 1. ibid.
Nervinum, 2. 150
Olei Nuciſtæ veri ſigna, 1. 86
Oleum Saponis Veneri antipodagricum, 1. 84
Scorpionum ſimplex, 1. 61
Stomachicum compoſitum, 2. 181

Tartari

Tartari ſpleneticum, 1. 84
Panis venenorum attractivum non correctivum, 1. 35
Paradoxum de Sole, 1. 21
Paſſulæ laxativæ ſeu purgantes. 2. 120
alia, 2. ibid.
Paſta ſeu Maſſa odorata pro Mulieribus, 2. 156
antipeſtilentialis, 2. ibid.
Paſtilli pectorales Antiphthiſici, 2. 155
Pilulæ de Ammoniaco Quercetani ventilantur, 1. 21
Confortantes, 2. 124
Hydragogæ, 1. 18
Hyſtericæ ſeu Matricales, 2. 125
ſeu Medicina Regia, 2. 123
Odontalgicæ. 2. 126
Stomachicæ roborantes, 2. ibid.
de Tartaro Quercetani ventil. 1. 22
de Therebynth. ad Gonorrh. virulentam, 2. 127
Præparationes noſtræ Pharmacopœis ſedulis non ſunt difficiles, 1. 12
Pulv. Alexipharmacus ex tribus, 2. 133
Bezoardicus aureus, 2. ibid.
Cyprius precioſus, 2. 135
Emeticus correctus, 1. 105
Epilepticus Mineralis, 2. 133
ex Animalibus, 134
ex Vegetabilibus, ibid.
ad generandum Lac, 2. 136
Hydragogus, 2. 135
Antipleuriticus, 2. 137
Antiphthiſicus, ibid.
Sternutatorius capitalis, 2. 138
contra tuſſim Infantûm & Senûm, 2. ibid.
ad Veneream luem, 2. 139
Res deſtillandæ non ſemper parent nutui noſtro, 1. 60
Reſinas purgantes cum amygdalis ſubigere neceſſum eſt, 2. 121
Rob Ceraſorum purgans, 2. ibid.
Ruſticis & pauperculis ſaluberrima & ſimpliciſſima quandoque remedia divinitùs revelantur, 1. 53
Saccharum cum aceto non clarificandum, & cur? 1. 3
Citratum tabulatum, 2. 144
Saccharum Saturni an verum Sal ſit? 1. 95
an Sal ſit plumbi aut plumbum ſolutum? 1. 97
De Salibus vera doctrina, 1. 93
Sal Coralliorum examinatur, 1. 99
an detur? 1. ibid.

Salium

Salium differentia, 1. ibid.
Salia eſſentialia vulgò dicta ſunt Tartarus, 1. 93
Salia volatilia purè ſalſa, 1. 99
acido ſalſa, 1. 100
acido-ſalſa fixa, 1. 101
purè ſalſa ſunt alkalia, 1. ibid.
Sal Volatile Urinæ quot modis parandum, 1. 99
Urinoſum ex ſale armeniaco, 1. 100
Vitrioli emeticum Salæ examinatur, 1. 97
Inter Salia Theriacalia Antiquorum & Authoris ingens differentia, 1. 38
Sapo odoratus, 2. 157
Simplicia congrua & incongrua deſtill. 1. 58
Solis calor ejusque radii Vegetabilibus à ſuâ radice evulſis, multum detrahit, 1. 20
Species Cordiales temperatæ, 2. 142
Species de Gemmis calidæ precioſæ, 2. ibid.
frigidæ, 2. 143
Specifica remedia morbis cunctis inquirenda, 1. 54
Spiritus Alexipharmacus compoſitus, 1. 77
Spiritus Ardentes ex frigidioribus naturâ ſuâ plantis an refrigerent, 2. 145
Spiritus Hyſtericus, 1. 77
Salis armeniaci acidus, 1. 73
ſalſus, 1. 74
Nitri rubicundus, 1. 75
circulatus, 1. 76
Veneris, 1. 72
Vitrioli eſſentificatus, 1. 76
Succis acidis in abſtractione nil demitur de virtutibus, 1. 5
Succus Citri cur in M. B. abſtrahendus pro Syrupo, 1. 2
Succi expreſſi cum Oleis liquidis non verè permiſcentur, 1. 62
Syrupus de Abſinthio hydragogus, 2. 112
flor. Acaciarum, 1. 13
Acetoſæ & Acetoſellæ quomodo legit. parand. 1. 3
de Syrupo Acetoſ. ſimpl. obſervatio, 1. ibid.
Syrupi Arantiorum ex ſucco dextra præparatio, 1. 5
Syrupi Arantiorum de Corticibus encomia ſi dextrè paratus, 1. ibid.
Syrupi Coralliorum dextra præparatio, 1. 7
alia confectio, 1. ibid.
Syrupus Corallinus alius, 2. 113
Syrupi de Cinamomo præparatio, ibid.
de Corticibus Citri vera præparatio, 1. 8
Syrupus Dialtheæ in emulſionem convertitur, 1. 3

Syrupi Emetici Angeli Salæ alia confectio, 1. 14
Syrupus Emeticus ex Vegetabilibus, 2. 116
ex Vino & Antimonio correcto, 1. 5
Gemmatus cordialis calefaciens, 2. 113
refrigerans, 2. 114
Hydragogus, 2. 115
de Hyſſopo, 1. 9
de Mentha major Meſuæ, 1. ibid.
Mercurialis purgans, 2. 117
alius ibidem.
Florum perſicorum, 1. 16
Tartarus emeticus purgans, 1. 107
Terræ mortuæ quandoque imprægnantur ab Aſtris, 1. 20
Theriaca Romana ulterius ventilatur, 1. 36
Diateſſaron & Auguſt. commendatur, 1. 37
Tinctura Antimonii, 1. 83
Martis adſtringens, 1. ibid.
Tincturæ vulgares meræ ſolutiones ſunt, 1. 82
Tragac. & Gum. Arabic. medicamenta glutinoſa effic. 1. 31
Tragea groſſa cephalica, 2. 151
vilior. ibid.
ſtomachalis, 2. 152
Trochiſci Cephalici, 2. ibid.
Cordiales Regii, 2. 154
Hedychroi examinantur, 1. 34
de Scilla ventilantur, 1. 35
Sublinguales Alexipharmaci, 2. 125
de Viperis examinantur, 1. 35
Vegetabilia eſculenta nulli deſtillationi apta, 1. 44
in ſole non ſunt exſiccanda, 1. 20
quæ apta vel inepta coctioni, 1. 38
Veritas ſuppreſſa nocumento eſt, 1. 13
Veritati undæ odium non conciliandum, ibid.
Vitriola non ſunt ſalia vera, 1. 96
Vitriola ſoluta ſunt metalla non ſalia, 1. 98
De Unguentorum præparatione artificioſa, 1. 64
Unguent. de Alabaſtro præſtantiſſ. 1. 63
ad ambuſta, 2. 181
aliud ad eadem, 182
Carminativem, 2. ibid.
Cephalicum, 2. 183
Cordiale, 2. 184
Hepaticum aperiens & roborans, 2. 185
Nervinum, 2. 186

Splene-

Spleneticum, 187
Stomachicum ſeu balſam. 2. 188
Uno eoque certo ſimplici uni obviam ire morbo præſtat, 1. 53
Vomitoria à priſcis in frequentiore uſu & laude habita ſunt, quàm à modernis, 1. 102
De Vomitoriis diverſorum Medicorum encomia, 1. 103

---

Faſciculus ſeu Catalogus Medicamentorum Antiloimicorum, quo quodque loco, in tribus opuſculis, Animadverſionibus nimirùm in Pharmacopœiam Auguſtanam, Pharmacopœiâ Regiâ, & Appendice ad Animadverſiones, Pharmacopœiamque Regiam, reperiendum demonſtrans. In quo notandum, quòd literæ, poſt numerum paginæ, ſingulis medicamentis annexæ, opuſcula ſupradicta diverſa denotent, utpotè, [AN.] Animadverſionum opus in Pharmacopœiam Auguſtanam. [P. R.] Pharmacopœiam Regiam. [AP. AN.] Appendicem ad Animadverſiones. Et [AP. P.R.] Appendicem ad Pharmacopœiam Regiam ſignificare.


| | | |
|---|---|---|
| ACetum Antipeſtilentiale, | 173 | AP. P.R. |
| Acetum theriacale, | 551. 898 | AN. |
| Antidotus Alexipharmaca Regia, | 48 | AP. P.R. |
| alia, | 157 | AP. P.R. |
| theriacalis prima, | 878 | P. R. |
| ſecunda, | 879 | P. R. |
| Antimonium Diaphoreticum, | 795 | AN. |
| Aqua Alexipharmaca, | 892 | P. R. |
| theriacalis bezoardica, | 536 | AN. |
| Balſam. Angelicæ pro interno & externo uſu, | 775 | AN. |
| Loimicum Henißianum, | 774 | AN. |
| Loimicum Antipeſtilentiale, | 86 | AP. AN. |
| Rutæ al. | 87 | AP. AN. |
| Sulphuris legit. | 774. 777 | AN. |
| Bezoardicum animale, | 380 | AN. |
| Bezoardicum Cervinum alexiph. primum, | 806 | |
| ſecundum, | ibid. | AN. |
| tertium, | 807 | |
| Aureum, | 808 | AN. |
| Bolus Armen. juxta Animad. parat. | 712 | AN. |
| Conditum pro familia antidotale, | 454 | AN. |
| Confectio Alexipharmaca Regia, | 157 | AP. P. R. |
| Cordialis Regia, | 163 | AP. P. R. |
| Chyloſtagma Diaphoreticum D. Mind, | 507 | AN. |


Diaſ-

# INDEX.


Diaſcord. Fracaſtorii, 466 | AN.
Elect. de Ovo Maxim. Imperat. 458 | AN.
Elixir Peſtilentiale, 757 | AN.
Proprietatis Parac. 754 | AN.
Emplaſtr. de fuligine, 658. 659. 910 | AN.
aliud, 189. 190. 191. 192 | P.R.
Eſſentia Alexipharmaca, 892 | P.R.
Antidotalis Alexipharmaca, 41 | AP.AN.
vilior, 42 | AP.AN.
Cervina alexipharmaca, 810 | AN.
Citri liquida, 761 | AN.
ſicca, 762 |
Sulphuris alexipharmaca ſaccharina, 158 | AP.P.R.
Viperarum alexipharmaca, 381 | AN.
alia, 382 |
Extractum antipeſtilentiale, 127 | AP.P.R.
Flores Sulphuris compoſ. 793 | AN.
Infuſum Cordiale extern. 893 | P.R.
Liquor alexipharmacus, 171 | AP.P.R.
Mel Roſatum citratum, 91. 829 | AN.
Mithridat. Damorratis, 424 | AN.
Mixtura de tribus, 750 | AN.
alia, 751 |
Oleum Angelicæ eſſentiale, 767 | AN.
Camphoræ, } eſſentialia, 768 |
Ceræ, } ibid. |
Rutæ, } 568 |
Scorpion. alexipharm. comp. 903 | P.R.
Magn. Matthioli, 570 | AN.
Paſta odorata antipeſtilentialis, 156 | AP.P.R.
Pilulæ peſtilentiales n. 220 | P. R.
Avicennæ, 219 | AN.
Plateri, 220 | AN.
Ruſſii, 846 |
Pomum ambræ tempore infect. 393. 876 | P. R.
Pulv. Alexipharmacus ex tribus, 133 | AP. P.R.
Bezoardicus aureus, ibid. | AP. P.R.
Nicolai, 278 | AN.
Bezoardicus primus, 854 | P. R.
ſecundus, 855 | P.R.
tertius ſolaris, ibid. |
Elect. de Bolo, 279 | AN.
Pulv. Rubeus Cæſaris, 287 | AN.
Pannonicus, 288 |


alter,

| | | |
|---|---|---|
| alter, | 289 | |
| Saxonicus, | ibid. | AN. |
| Viperarum alexipharmacus, | 379 | AN. |
| alter, | 380 | |
| Rob Juniperinum, | 104. 832 | AN. |
| Sambucinum, | 105. 832 | AN. |
| Saccharum Citratum tabulatum, | 144 | AP.P.R. |
| Sal theriacale ſimplex, | 482 | AN. |
| Theriacale compoſitum ex Viperis, | 488 | AN. |
| aliud, | ibid. | |
| Salis theriacalis alius modus, | ibid. | |
| Sal Viperinum volatile, | 486.487 | AN. |
| Species Alexipharmacæ, | 867 | P.R. |
| Cordiales alexipharm. Bened. | 313 | AN. |
| temperatæ, | 142 | AP.P.R. |
| Elect. contra peſtem. Ferd. Imp. | 332 | AN. |
| de Gemmis calid. precioſæ, | 142 | AP.P.R. |
| frigidæ, | 143 | AP.P.R. |
| Liberantis incerti Authoris, | 326 | AN. |
| Spiritus Alexipharmacus compoſitus, | 77 | AP.AN. |
| Diapente ſeu Eſſent. theriacalis camphor. | 751 | AN. |
| Suffitus peſtilentialis, | 877 | P. R. |
| Syrupus acetoſit. Citri cum Corticibus, | 17.814 | P.R. |
| Card. bened. ex ſucco, | 41.819 | AN. |
| alius genuinus, | 8 | AP.AN. |
| Fumaria ſ. | 51.820 | AN. |
| Gemmatus Cordialis calefaciens. | 113 | AP.P.R. |
| refrigerans, | 114 | |
| Syrupus de Scordio compoſitus, | 77.827 | AN. |
| ſimplex, | 77.826 | AN. |
| Theriaca Andromachi, | 400 | AN. |
| Diateſſaron Meſuæ, | 421 | AN. |
| ſimplex, | 881 | P.R. |
| Trochiſci ſublinguales compl[eti], | 167.874 | AN. |
| incompleti, | 370 | |
| Troch. ſublinguales alexipharmaci, | 155 | AP.P.R. |
| antipeſtilentiales, | 874 | P.R. |
| alii, | 875 | |
| Viperini alexiph. confortantes, | 379 | AN. |
| alii, | 380 | |


FINIS.

PAND...IGLIO
21 DIC. 1970
LEGATORIA - ROMA

Digitized by Google